

ਪਰਦੇਸ਼ ਦਾਇਮਜ਼

ਅੱਠਵਾਂ ਸਾਲ

Pardes Times Bi-weekly
8th year in Publication

ਮਾਂ-ਬੋਲੀ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ

www.pardesimes.com

ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਐਮ.ਏ. ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ

VOL- 8 No. 196 June 25, 2014

E-mail : info@pardesimes.com

Ph.: 510-938-7771,

ma boli pardes

ਇਰਾਕ ਸਮੇਤ ਅਰਬ ਮੁਲਕਾਂ ਵਿਚ ਫਸੇ ਪਏ ਹਨ 50 ਹਜ਼ਾਰ ਭਾਰਤੀ

ਬਗਦਾਦ- ਇਰਾਕ ਵਿਚ ਗ੍ਰਿਹ ਯੁੱਧ ਦੇ ਸਾਥੇ ਕਾਰਨ ਉਥੇ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਭਾਰਤੀਆਂ ਦੇ ਫਸ ਜਾਣ ਕਾਰਨ ਭਾਰਤ ਸਮੇਤ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਮੀਡੀਆ ਵਿਚ ਭਾਰਤੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਚਰਚਾ ਹੈ। ਇਕੱਲੇ ਇਰਾਕ ਵਿਚ ਹੀ 19 ਹਜ਼ਾਰ ਦੇ ਕਰੀਬ ਭਾਰਤੀ ਫਸੇ ਪਏ ਹਨ, ਜਿਹਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਹਨ। ਸਿਰਫ ਇਰਾਕ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਅਰਬ ਮੁਲਕਾਂ ਵਿਚ ਭਾਰਤੀਆਂ ਦੇ ਫਸਣ ਦਾ ਅੰਕੜਾ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਹੈ। ਗੈਰ ਸਰਕਾਰੀ ਸੂਤਰਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਕਰੀਬ 50 ਹਜ਼ਾਰ ਭਾਰਤੀ ਇਰਾਕ ਸਮੇਤ ਅਰਬ ਮੁਲਕਾਂ ਵਿਚ ਫਸੇ ਪਏ ਹਨ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਭਾਰਤੀ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਬੈਠੇ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਮੁਲਕਾਂ ਦੇ ਸਖਤ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਅਤੇ ਵਿਤਕਰੇਬਾਜ਼ੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਭਾਰਤੀਆਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਰੋਜ਼ੀ-ਰੋਟੀ ਖਾਤਰ ਖਾੜੀ ਮੁਲਕਾਂ ਵਿਚ ਗਏ 3500 ਭਾਰਤੀਆਂ ਨੂੰ ਜੇਲ੍ਹ ਦਾ ਮੂੰਹ ਵੇਖਣਾ ਪਿਆ ਹੈ। ਅੱਧੀ ਦਰਜਨ ਖਾੜੀ ਮੁਲਕਾਂ ਦੀਆਂ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਬੰਦ ਭਾਰਤੀ ਰਿਹਾਈ ਦੀ ਉਡੀਕ ਵਿਚ ਹਨ। ਅਣਰਜਿਸਟਰਡ ਏਜੰਟਾਂ ਕਾਰਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਭਾਰਤੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੂੰਹ ਵੇਖਣਾ ਪਿਆ ਹੈ।

ਪਰਵਾਸੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਵੇਰਵਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸਭ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ 1968 ਭਾਰਤੀ ਸਾਊਦੀ ਅਰਬ ਦੀਆਂ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਬੰਦ ਹਨ ਜਦੋਂਕਿ ਯੂ.ਏ.ਈ ਦੀਆਂ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿਚ 1025 ਭਾਰਤੀ ਬੰਦ ਹਨ। ਓਮਾਨ ਦੀਆਂ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿਚ 106 ਤੋਂ ਬਹਿਰੀਨ ਦੀਆਂ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿਚ 76 ਭਾਰਤੀ ਬੰਦ ਹਨ। ਕਤਰ ਵਿਚ 72 ਤੋਂ ਕੁਵੈਤ ਵਿਚ 50 ਭਾਰਤੀ ਬੰਦ ਹਨ। ਮੰਤਰਾਲੇ ਅਨੁਸਾਰ ਬਹੁਤੇ ਭਾਰਤੀ ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਤੇ ਵੀਜ਼ਾ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਕੇ ਬੰਦ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਖਾੜੀ ਮੁਲਕਾਂ ਵਿਚ ਭਾਰਤੀ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਖਾਤਰ ਹੀ ਗਏ ਸਨ। ਸਾਊਦੀ ਅਰਬ ਵਿਚ 1400 ਭਾਰਤੀ ਮਜ਼ਦੂਰ ਤੇ ਓਮਾਨ ਵਿਚ 106 ਭਾਰਤੀ ਮਜ਼ਦੂਰ ਬੰਦ ਹਨ। ਲਿਬਨਾਨ ਵਿਚ 34 ਤੋਂ ਕਤਰ ਵਿਚ 72 ਭਾਰਤੀ ਮਜ਼ਦੂਰ ਬੰਦ ਹਨ। ਇੰਡੀਅਨ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਵੈਲਫੇਅਰ ਫੰਡ ਤਹਿਤ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਬੰਦ ਭਾਰਤੀਆਂ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਖਾਤਰ ਤਰੱਕਦ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਬੰਦ ਬਹੁਤੇ ਭਾਰਤੀ ਤਾਂ ਅਣਰਜਿਸਟਰਡ ਏਜੰਟਾਂ ਤੇ ਰਜਿਸਟਰਡ ਭਾਰਤੀ ਏਜੰਟਾਂ ਕੋਲੋਂ ਠੱਗੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਏਜੰਟਾਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਕਾਰਵਾਈ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਹੁਣ ਉਪ ਚੋਣਾਂ ਹੋਣਗੀਆਂ

ਪਟਿਆਲਾ ਤੋਂ ਅਮਰਿੰਦਰ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਆਪਸ ਵਿਚ ਸਿੱਧ ਫਸਾ ਸਕਦੇ ਨੇ ਅਕਾਲੀ!

ਪਟਿਆਲਾ- ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੁਣ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਉਪ ਚੋਣਾਂ ਦੀ ਹਲਚਲ ਆਰੰਭ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਦੋ ਸੀਟਾਂ ਬਠਿੰਡਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੀ ਇਕ ਸੀਟ ਅਤੇ ਇਕ ਪਟਿਆਲੇ ਦੀ ਸੀਟ ਹੈ। ਸੰਗਰੂਰ ਹਲਕੇ ਦੀ ਇਕ ਸੀਟ ਬਾਰੇ ਫਿਲਹਾਲ ਸਪਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਕਿਉਂਕਿ ਕਾਂਗਰਸੀ ਵਿਧਾਇਕ ਅਰਵਿੰਦ ਖੰਨਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਅਸਤੀਫੇ ਬਾਰੇ ਸਥਿਤੀ ਸਪਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਬਠਿੰਡਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੀ ਸੀਟ ਤੋਂ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਜੀਤ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਹੀ ਹੋਣਗੇ, ਜੋ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੇਲੇ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਖੇਮੇ ਵਿਚ ਹੁੰਦੇ ਸੀ ਅਤੇ ਅਕਾਲੀ ਸਰਕਾਰ ਬਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੁਖਬੀਰ ਬਾਦਲ ਦੇ ਖੇਮੇ ਵਿਚ ਚਲੇ ਗਏ। ਕਾਂਗਰਸ ਇਸ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀ ਭਾਲ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਇਹ ਵੀ ਹਨ ਕਿ ਇਸ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਬਾਦਲ ਨੂੰ ਹੀ ਉਤਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ, ਕਿਉਂਕਿ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਬਾਦਲ ਇਸ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਜੇਤੂ ਰਹੇ ਸਨ।

ਇਥਰ ਪਟਿਆਲਾ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਮੁਕਾਬਲਾ ਇਸ ਵਾਰ ਹੋਰ ਵੀ ਦਿਲਚਸਪ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਅਮਰਿੰਦਰ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਇਸੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਇਕ ਹੋਰ ਮੈਂਬਰ ਮੈਦਾਨ ਵਿਚ ਆ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਜ਼ਿਮਨੀ ਚੋਣ ਲਈ ਸਾਬਕਾ ਵਿਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਮੰਤਰੀ ਪ੍ਰਨੀਤ ਕੌਰ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਮੈਦਾਨ ਵਿਚ ਉਤਰਨ ਦੀ ਤਾਕ 'ਚ ਹਨ ਜਦਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਨੀਤ ਕੌਰ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਚਾਚੀ ਬੀਬਾ ਅਮਰਜੀਤ ਕੌਰ ਨੂੰ ਮੈਦਾਨ ਸੌਂਪਣ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਉੱਜ, ਕੈਬਨਿਟ ਮੰਤਰੀ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਰੱਖੜਾ ਦੇ ਛੋਟੇ ਭਰਾ ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਰੱਖੜਾ ਬਾਰੇ ਵੀ ਪਾਰਟੀ ਅੰਦਰ ਵਿਚਾਰ-ਚਰਚਾ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਧਰ, ਆਮ ਆਦਮੀ ਵੱਲੋਂ ਵੀ ਇਸ ਮੈਦਾਨ 'ਚ ਮੁੜ ਮਖਣ ਲਈ ਵੱਡੀ ਤਿਆਰੀ ਕੱਸੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਪਟਿਆਲਾ ਸ਼ਹਿਰੀ ਹਲਕੇ ਦੀ ਇਹ ਸੀਟ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਤੋਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣ ਜਿੱਤਣ ਕਾਰਨ ਖਾਲੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਸਾਹੀ ਖਾਨਦਾਨ ਦੀ ਇਸ ਸੀਟ 'ਤੇ ਗ੍ਰਿਫਤ ਕਾਰੀ ਮਜ਼ਬੂਤ ਮੰਨੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਲਈ ਕੈਪਟਨ ਦੀ ਪਤਨੀ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਪ੍ਰਨੀਤ ਕੌਰ ਪਾਰਟੀ ਟਿਕਟ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਮੰਨੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਕੈਪਟਨ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਰਣਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਟਿੱਕੂ ਬਾਰੇ ਵੀ ਕਿਆਸੇ ਹਨ ਪ੍ਰੰਤੂ ਪ੍ਰਨੀਤ ਕੌਰ ਨੂੰ ਟਿਕਟ ਮਿਲਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਵਧੇਰੇ ਮੰਨੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹਨਾਂ ਉਪ ਚੋਣਾਂ ਦਾ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਕੋਈ ਖਾਸ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਮਹੱਤਵ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਅਕਾਲੀ-ਭਾਜਪਾ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਪੂਰਨ ਬਹੁਮਤ ਹਨ ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਇਸ ਜਿੱਤ ਨਾਲ ਕੋਈ ਬਹੁਤਾ ਕੁਝ ਹਾਸਲ ਨਹੀਂ

ਕਰ ਸਕਦੀ, ਪਰ ਜੇਕਰ ਇਹਨਾਂ ਉਪ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਦੁਬਾਰਾ ਜਿੱਤ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਸਾਖ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਹੋਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵੀ ਸਿਆਸੀ ਪੱਖੋਂ ਹੋਰ ਤਾਕਤਵਰ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਉਪ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਵੀ ਆਪਣਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਿਖਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਪਟਿਆਲਾ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਇਸ ਵਾਰ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਐਮ. ਪੀ. ਧਰਮਵੀਰ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਟਿਆਲਾ ਖੇਤਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬਦਲਿਆ, ਉਸ ਤੋਂ ਇਹ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲੈਣਾ ਸੁਭਾਵਿਕ ਹੈ ਕਿ ਪਟਿਆਲੇ ਦੇ ਲੋਕ ਇਹਨਾਂ ਉਪ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਤੀਜੇ ਬਦਲ ਵੱਲ ਦੇਖ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇੱਥਰ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਬਾਦਲ ਨੂੰ ਪਟਿਆਲਾ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਸੀਟ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਆਸ ਨਹੀਂ ਪਰ ਬਠਿੰਡਾ ਹਲਕੇ ਦੀ ਸੀਟ ਜਿੱਤਣ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਦਿਲਚਸਪੀ ਹੈ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ ਹਲਕੇ ਵਿਚ ਕਈ ਵਾਰ ਸੰਗਤ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਥੋਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਘਰ-ਘਰ ਜਾ ਕੇ ਵੀ ਮਿਲ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਜੇਕਰ ਇਹ ਸੀਟ ਜਿੱਤ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਬਠਿੰਡਾ ਵਿਚ ਸਾਖ ਬਚਾਉਣ ਵਿਚ ਮਦਦ ਮਿਲ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਜੇਕਰ ਹਾਰ ਗਿਆ ਤਾਂ ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਬਾਦਲ ਬਠਿੰਡਾ ਵਿਚ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੂੰ ਖੋਰਾ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਰਾਹ ਪੱਧਰਾ ਕਰ ਲੈਣਗੇ।

A-1 INTERIOR DECORATION INC.
BEST PRICES IN THE BAY AREA

- KITCHEN CABINETS
- GRANITE COUNTERTOPS
- SINKS & FAUCETS
- HARDWOOD & LAMINATE FLOORS
- DOORS AND WINDOWS
- REMODLING & NEW CONSTRUCTION

FREE ESTIMATES

CELL 510 565-6667 OFFICE 510 732-1555 FAX 510 732-0555

Visit our showroom NOW!!!

3165 ARDEN ROAD, HAYWARD CA- 94545

See me today and get the discounts and service you deserve

Gurbinder S Mavi

Insurance Lic# 0F22244
Bus: 650-326-0660, Cell : 408-829-6284
988 El Monte Ave Mountain View, CA 94040

Like a Good Neighbor, State Farm is There www.gmavi.com

State farm mutual Automobile Insurance Company, State Farm Indemnity Company Bloomington, IL

MAC REAL ESTATE SERVICES
(Real Estate & Mortgage Co)

Your Commercial/ Business Broker

Refinance your jumbo loan up to \$2.5 Million with us

kandola@macloans.net

Ranjit Kandola
Broker/Owner
530-755-1130

BRE 01800662 NMLS 347022 Co NMLS 1133016
550 N. Palora Ave, Suite A Yuba City CA 95991

FARMERS

ਆਟੋ, ਘਰ, ਬਿਜ਼ਨਸ, ਲਾਈਫ ਇੰਸ਼ੂਰੈਂਸ ਚੰਗੇ ਭਾਅ ਉੱਤੇ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਸੇਵਾ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿਓ, ਸਹੀ ਰਾਏ ਨਾਲ ਸਹੀ ਇੰਸ਼ੂਰੈਂਸ ਕਰਵੇਜ ਲਓ ਤੇ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਹੋ ਜਾਓ

+Auto+Home+Life+Umbrella
+Business Work Comp.

Duabba Insurance Agency
2450, PERALTA BLVD. SUITE 120, FREMONT, CA-94536

Ph.: (510) 797-7989
Fax: (510) 794-7398

Visit us@farmers.com

ਪਾਲਿਸੀ (ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਸਪੈਕਟਸ, ਜੋ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇ) ਸਿਰਫ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿਚ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਦਫਤਰ ਵੱਲੋਂ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਹੈ।

Allstate
You're in good hands.

Avninder Singh
Insurance Specialist, CA Lic. # 0822501

Auto Home Life Health Business Commercial

PH.(510) 441-7490
Toll free (877) 441-7490

30042 MISSION BLVD. SUITE 221 HAYWARD, CA 94544

ਜਸਪਰੀਤ ਸਿੰਘ

ਅਟਾਰਨੀ ਐਟ ਲਾਅ, ਨਿਊਯਾਰਕ ਤੇ ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਰਵਿਊਜੀ ਸਟੇਅ, ਬੱਚਾ ਗੋਦ ਲੈਣਾ, ਡਿਪੋਰਟੇਸ਼ਨ, ਵਿਆਹ, ਐਚ ਵਨ, ਐਲ ਵਨ, ਲੇਬਰ ਸਰਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਮੁਫਤ ਸਲਾਹ ਲਈ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ

ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਦਫਤਰ 44790 S.Grimmer blvd. # 204 Fremont, CA 94538 510-657-6444

ਨਿਊਯਾਰਕ ਦਫਤਰ 37-18-73rd ST, Ste401 Jackson Height, NY 11372 718-533-8444

ਸੈਕਰਾਮੈਂਟੋ ਦਫਤਰ 2945 W.Capitol Ave. West Sacramento CA 95691 916-372-4448

Kash FABRICS

EXCLUSIVE DESIGNER Bridal Boutique

- LEHNGAS, SAREES
- PUNJABI & MASKALI SUITS
- CUSTOM PRESSURE
- STONE JEWELLRY

30 Years the Name You Can Trust

Gurjit Kaur Dhugga, Kashmir Singh Dhugga

email : Kashfabrics@gmail.com
web : www.Kashfabrics.com

510-538-1138 29576 Mission Blvd, Hayward, CA 94544

AUTOBAHN Body & Paint

Specializing in Convenience & Quality

ਡੈਂਟਿੰਗ ਅਤੇ ਪੇਂਟ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਮਿਲੋ

Baghel Singh Jaswal
Ph: (650) 966-1840, Fax: (650) 966-1023
www.autobahnbodypaint.com

778 Yuba Drive, Mountain View, CA 94041

DR CHARANJIT S UPPAL AND KHUSHVINDER PAL SINGH

Present An Indo-American Motion Pictures By Ray Walia

DHEEYAN MARJANIAN

ਧੀਆਂ ਮਰਜਾਣੀਆਂ

*Saving Daughters A Punjabi Play
Targeting Female Foeticide*

Based On "Neon Jarh" Written By Ajmer S. Aulakh

Directed By Ashok Tangri

Sat July 12-2014- Time 6:30 pm

@ Chabot College, Hayward

Sponsors

 INDIA CASH & CARRY	 DIVINE VASTU divinevastu.net REWA KUMAR 510-868-3338
 SPICE HOUSE	 Divine Intuitions
 DGN TECHNOLOGIES	 AVEX FUNDING A Mortgage Bank You Can Trust 1 (877) 600-2839
 Kulwant Singh Nijjar	 UPPAL DENTAL HAYWARD - MILPITAS www.uppal dental.com
 Meet Randhawa	 Khushvinder P. Singh

TICKETS: VVIP-VIP - \$39-\$25
ONLINE :www.sulekha.com
www.aaaentertainment.com

Early Birds Discount
\$39-Buy 3 Tickets Get 1 Free
\$25-Buy 4 Tickets Get 2 Free

Tickets Available @

1-India Cash & Carry Sunnyvale/Fremont
2- Kash Fabrics Hayward
3- Naz Beauty Salon Sunnyvale
4-Punjab Bazaar Cash & Carry San Jose

Media Patner

Call for Tickets & Sponsorship
Khushvinder P.Singh • Sama Hanif • Azmi Gill
408-507-1290 • 510-358-3131 • 408-881-4501

 RADIO 1550 AM BAY AREA - SAN FRANCISCO	 US Urdu News اردو نیوز	 IND TV USA
 AAA entertainments	 SAREGAMA	 Pardes Times
 RADIO CHARDI KALA		

'ਵਰਲਡ ਸਿਖ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ' ਨੇ ਨਵੀਂ ਪੰਜ ਮੈਂਬਰੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ

ਸੈਨਹੋਜ਼ੇ (ਤਰਲੋਚਨ ਸਿੰਘ ਦੁਪਾਲ ਪੁਰ) ਆਧੁਨਿਕ ਬਿਜਲਈ ਸਾਧਨਾ ਦੁਆਰਾ ਤੱਤਿ ਗੁਰਮਤਿ ਪ੍ਰਚਾਰ ਲਈ ਸਰਗਰਮ ਜਥੇਬੰਦੀ 'ਵਰਲਡ ਸਿਖ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ' ਵਲੋਂ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਆਪਣੇ 'ਮਿਸ਼ਨ ਪ੍ਰਚਾਰ' ਨੂੰ ਹੋਰ ਸੁਚਾਰੂ ਰੂਪ ਦੇਣ ਲਈ ਨਵੀਂ ਪੰਜ ਮੈਂਬਰੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਸਲਾਹਕਾਰ ਡਾ. ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ 'ਬਰਸਾਲ' ਵਲੋਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਕ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਅਨੁਸਾਰ ਸਿਖ ਸਭਾ-ਸੋਸਾਇਟੀਆਂ ਵਿਚ ਕਲਰ-ਕਲੋਜ਼ ਜਾਂ ਪਾਟੋ-ਧਾਤੀ ਦਾ ਸਬੰਧ ਬਣਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀਆਂ-ਸਕੱਤਰੀਆਂ ਦੀ ਲਾਲਸਾ ਵਾਲੇ 'ਮਾਰੂ ਰੋਗ' ਦਾ ਫਸਤਾ ਵੱਢਣ ਹਿਤ ਇਹ ਨਵੀਂ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਸਿਖ ਵਿਰਸੇ ਮੁਤਾਬਿਕ 'ਪੰਚ ਪ੍ਰਧਾਨੀ ਸਿਸਟਮ' ਅਪਣਾਉਣ ਦਾ ਪ੍ਰਣ ਕਰਦਿਆਂ ਇਸ

ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਸੇਵਾਦਾਰਾਂ ਨੇ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਵੀ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਥਕ ਪਿਤ ਵਿਚ ਖੋਜ ਕਾਰਜ ਨਿਰੰਤਰ ਚਲਦੇ ਰਹਿਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਕੋਈ ਅੰਤਿਮ ਨਿਰਨਾ ਕਵੀਆਂ ਅਤੇ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਨੂੰ 'ਵਰਲਡ ਸਿਖ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ' ਦੇ ਪੰਥਕ ਪਲੇਟਫਾਰਮ 'ਤੇ ਇਕੱਤਰ ਕਰਨ ਲਈ ਯਥਾ-ਸੰਭਵ ਯਤਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਗਠਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਨਵੀਂ ਕਮੇਟੀ ਵਿਚ ਭਾਈ ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮੁਦਕੀ (ਈਸਟ ਕੋਸਟ ਅਮਰੀਕਾ) ਭਾਈ ਹਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਰਾਊਕੇ (ਵੈਸਟ ਕੋਸਟ ਅਮਰੀਕਾ) ਭਾਈ ਹਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਸੰਪਾਦਕ 'ਸਿਖ ਵਿਰਸਾ' (ਕੈਲਗਰੀ-ਕੈਨੇਡਾ) ਭਾਈ ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਓਸਲੇ (ਨਾਰਵੇ-ਯੂਰਪ) ਅਤੇ ਭਾਈ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ (ਲੁਧਿਆਣਾ-ਭਾਰਤ) ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਸਾਡਾ ਤਾਂ ਸਟਾਈਲ ਹੀ ਐਸਾ ਹੈ : ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ- ਇਰਾਕ 'ਚ ਫਸੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਫੇਸਬੁੱਕ ਜਾਂ ਪੱਤਰਕਾਰ ਸੰਮੇਲਨਾਂ ਜ਼ਰੀਏ ਜਿਉਂਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਨੇ ਬੀਤੇ 22 ਜੂਨ ਨੂੰ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਪ੍ਰੈੱਸ ਕਲੱਬ ਖੇਤਰ 'ਚ ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕ ਮੀਡੀਆ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਡਿਪ੍ਰੈਸ਼ਨ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਹੋਣ ਤੇ ਮੀਡੀਆ ਦੇ ਸਵਾਲ ਟਾਲਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਅੱਜ ਇਕ ਹੋਰ ਵੀਡੀਓ ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ ਆਪਣੀ ਸਫਾਈ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਯੂ-ਟਿਊਬ ਤੇ ਫੇਸਬੁੱਕ 'ਤੇ ਜਾਰੀ ਇਸ ਵੀਡੀਓ 'ਚ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਉਸ ਨੂੰ ਪਾਗਲ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤੇ ਕੋਈ ਮਾਨਸਿਕ ਰੂਪ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਪਰ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਉਹੋ ਹੱਸਦਾ-ਖੇਡਦਾ ਚਿਹਰਾ ਹੈ, ਇਹ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਸਟਾਈਲ ਹੈ। ਮਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਤਾਂ ਕਾਰਾਂ ਤੇ ਸਰਕਾਰਾਂ ਬਦਲਣ ਆਈ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਵਿਵਸਥਾ ਬਦਲਣੀ ਹੈ। ਕੋਈ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਇਹ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਜਾਂ ਉਹ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਪਰ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਦਾ ਤਾਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਇਹੋ ਸਟਾਈਲ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਹ ਬਦਲਣ ਵਾਲਾ ਨਹੀਂ। ਮਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਪੀੜਤ ਪੰਜਾਬੀ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਲਈ ਆਪਣੇ ਘਰ 'ਚ ਸੈਡੋ ਕੰਟਰੋਲ ਰੂਮ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਮੌਬਾਈਲ ਫੋਨਾਂ ਤੇ ਫੇਸਬੁੱਕ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਇਰਾਕ 'ਚ ਫਸੇ 10 ਤੋਂ 15 ਹਜ਼ਾਰ ਪੀੜਤ ਉਸ ਨਾਲ ਸਿੱਧੇ ਜਾਂ ਅਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੰਪਰਕ 'ਚ ਹਨ। ਕੁਵੈਤ ਸਥਿਤ ਪੰਜਾਬ ਵੈਲਫੇਅਰ ਕਲੱਬ ਅਤੇ ਜੇਠਾਵਾਲ ਸਥਿਤ ਖਾਲਸਾ ਏਡ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਯਤਨਾਂ 'ਚ ਮਦਦ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਮਾਨ ਨੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਬਗਦਾਦ 'ਚ ਭਾਰਤੀ ਹਾਈ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਦਾ ਵੀ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਵੀਡੀਓ 'ਚ ਮਾਨ ਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਵੀ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਰਾਕ ਤੋਂ 150 ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪੰਜਾਬੀ ਨੌਜਵਾਨ ਅੱਜ ਭਾਰਤ ਮੁੜ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਕ ਹੋਰ ਵੀਡੀਓ 'ਚ ਭਾਰਤ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪੀੜਤਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਸੁਣਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਦਿੱਲੀ ਪਹੁੰਚਣ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰਿਸ਼ੀਵ ਕਰਨ ਲਈ ਸਿਰਫ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਦਦਗਾਰ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਤੇ ਬਲਦੇਵ ਰਾਜ ਹੀ ਆਉਣ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ 22 ਜੂਨ ਨੂੰ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਪ੍ਰੈੱਸ ਕਲੱਬ ਖੇਤਰ 'ਚ ਮਾਨ ਨੇ ਇਰਾਕ 'ਚ ਫਸੇ ਨੌ-ਜਵਾਨਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ 'ਚ ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕ ਮੀਡੀਆ ਵਲੋਂ ਪੁੱਛੇ ਗਏ ਸਖਤ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਨਾ ਸਿਰਫ ਟਾਲ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਸਗੋਂ ਖੁਦ ਦੇ ਡਿਪ੍ਰੈਸ਼ਨ 'ਚ ਹੋਣ ਦੀ ਵੀ ਗੱਲ ਆਖੀ ਸੀ। ਮੀਡੀਆ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਟਾਲਦੇ ਹੋਏ ਮਾਨ ਆਪਣੇ ਵਾਹਨ 'ਚ ਪਿਛਲੀ ਸੀਟ 'ਤੇ ਜਾ ਕੇ ਲੇਟ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਵੀ ਸੁਣੇ ਗਏ ਸਨ ਕਿ 'ਮੈਂ

ਨਸ਼ਿਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਜੰਗ ਵਿਚ 2 ਲੱਖ ਵਲੰਟੀਅਰਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਜਨਾ

24 ਕਰੋੜ ਦੀ ਲਾਗਤ ਨਾਲ ਦਸੰਬਰ ਤੱਕ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋਵੇਗਾ ਯੁਵਾ ਭਵਨ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, 24 ਜੂਨ- ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਨਸ਼ਿਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਛੇਤੀ ਮੁਹਿੰਮ ਤਹਿਤ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਮਾਰੂ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਗਰੂਕ ਕਰਨ ਲਈ 2 ਲੱਖ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਕੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਮੁਹਿੰਮ ਤਹਿਤ ਹਿੰਸੇਦਾਰੀ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਯੁਵਾ ਮਾਮਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਵਿਭਾਗ ਵਲੋਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਨਸ਼ਿਆਂ ਨਾਲ ਲੜਨ ਲਈ ਵੱਡਾ ਸਹਿਯੋਗ ਮਿਲਣ ਦੀ ਆਸ ਹੈ। ਇਕ ਸਰਕਾਰੀ ਬੁਲਾਰੇ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਉਪ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸ. ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਯੁਵਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿਭਾਗ ਦਾ ਵੀ ਚਾਰਜ ਹੈ, ਵਲੋਂ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਯੂਥ ਤੇ ਖੇਡ ਕਲੱਬਾਂ ਰਾਹੀਂ ਸਮਾਜ ਸੇਵਾ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਨਾਲ ਜੋੜਕੇ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਮਾਰ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦਸੰਬਰ

2014 ਤੱਕ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਨਾਲ ਤੋਰਕੇ ਪਹਿਲਾਂ ਵਿਭਾਗ ਵਲੋਂ ਕੈਂਪ ਲਗਾਕੇ ਸਿਖਲਾਈ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜੋ ਕਿ ਅੱਗੋਂ ਰੈਲੀਆਂ, ਸੈਮੀਨਾਰਾਂ, ਯੂਥ ਫੈਸਟੀਵਲਾਂ ਰਾਹੀਂ ਲੋਕਾਂ ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਰ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਜਾਗਰੂਕ ਕਰਨਗੇ। ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਵਲੰਟੀਅਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸਕੂਲਾਂ ਤੇ ਕਾਲਜਾਂ ਵਿਚ ਵਿਭਾਗ ਵਲੋਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕੈਂਪ ਲਾਏ ਜਾਣਗੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਵਲੰਟੀਅਰਾਂ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਭਰਤੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਵਿਭਾਗ ਵਲੋਂ ਇਸ ਸਾਲ ਵੀ ਰਜਿਸਟਰਡ ਖੇਡ ਤੇ ਯੂਥ ਕਲੱਬਾਂ ਨੂੰ ਖੇਡ ਕਿੱਟਾਂ ਵੰਡਣ ਦਾ ਅਮਲ ਵੀ ਜਲਦ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਵੀ 6200 ਤੋਂ ਵੱਧ ਖੇਡ ਕਲੱਬਾਂ ਨੂੰ 6940 ਮਲਟੀ ਜਿਮ ਤੇ 23,553 ਖੇਡ ਕਿੱਟਾਂ ਵੰਡੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ 47 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਖਰਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਬੁਲਾਰੇ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਵਰਤਮਾਨ ਸਮੇਂ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ 6200 ਖੇਡ ਕਲੱਬਾਂ ਨੂੰ ਵਧਾਕੇ

8000 ਤੱਕ ਕਰਨਾ ਵੀ ਵਿਭਾਗ ਵਲੋਂ ਮੁੱਖ ਟੀਚੇ ਵਿਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਵਿਚ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਦੇ ਗੁਣ ਵਿਕਸਤ ਕਰਨ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਦੇ ਨਿਖਾਰ ਲਈ ਇਸ ਸਾਲ 10,000 ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਅੰਤਰਰਾਜੀ ਦੌਰਿਆਂ 'ਤੇ ਲਿਜਾਣਾ ਵੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਬੁਲਾਰੇ ਨੇ ਨਾਲ ਹੀ ਕਿਹਾ ਕਿ 24 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਨਾਲ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੇ 42 ਸੈਕਟਰ ਵਿਖੇ ਬਣ ਰਿਹਾ ਯੁਵਾ ਭਵਨ ਇਸ ਸਾਲ 15 ਦਸੰਬਰ ਤੱਕ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਸੂਬੇ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਭਾਗਾਂ ਤੋਂ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ ਵਿਦਿਅਕ ਤੇ ਹੋਰ ਖੇਡ ਗਤੀ ਵਿਧੀਆਂ ਲਈ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਰਹਿਣ-ਸਹਿਣ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਦਾ ਹੱਲ ਹੋਵੇਗਾ ਉਥੇ ਭਵਨ ਵਿਚ ਸੈਮੀਨਾਰ ਹਾਲ ਤੇ ਸਿਖਲਾਈ ਸੈਲ ਵੀ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਮਰਦਾਨਾ ਕਮਜ਼ੋਰੀ

ਪੂਰਾ ਕੋਰਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੁਬਾਰਾ ਦਵਾਈ ਖਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦੀ

ਅਸਰ 3 ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਬੁਢਾਪੇ 'ਚ ਜਵਾਨੀ ਮਾਣੋ

ਮਰਦਾਨਾ ਤਾਕਤ ਲਈ ਸਿਹਤ ਰੀਯੋਗ ਕੋਰਸ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਨਸ਼ਾਹੀ ਤਿੱਲਾ (ਸੁਪਰ ਪਾਵਰ)

ਅੱਜਕਲ੍ਹ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨ ਭੈੜੀਆਂ ਆਦਤਾਂ ਵਿਚ ਫਸ ਕੇ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖਤਰਨਾਕ ਅਤੇ ਗੁਪਤ ਰੋਗਾਂ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਔਰਤ ਦੇ ਕਾਬਿਲ ਨਾ ਰਹਿਣਾ, ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ, ਮਸਾਨੇ ਦੀ ਗਰਮੀ, ਪਿਸ਼ਾਬ ਦਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਆਉਣਾ, ਖੂਨ ਨਾ ਬਣਨਾ, ਖਾਂਦਿਆਂ ਪੀਂਦਿਆਂ ਸੁੱਕਦੇ ਜਾਣਾ ਆਦਿ ਤਮਾਮ ਤਕਲੀਫਾਂ ਤੋਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਈ ਛੁਟਕਾਰਾ ਪਾਉਣ ਲਈ ਸਾਡੀ 50 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਅਜਮਾਈ ਹੋਈ ਦਵਾਈ ਅਤੇ ਸੁਪਰ ਪਾਵਰ ਤੇਲ ਦੇ ਕੋਰਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੋ। ਇਸ ਦੇ ਕੁਝ ਦਿਨ ਵਰਤਣ ਨਾਲ ਸੁਪਨਦੋਸ਼ ਬੰਦ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮਰਦਾਨਾ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦਵਾਈ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਗਏ ਗੁਜ਼ਰੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਫਿਰ ਤੋਂ ਜਵਾਨੀ ਦੀ ਝਲਕ ਦਿਖਾਈ ਦੇਣ ਲੱਗ ਪੈਂਦੀ ਹੈ।

ਸੈਕਸ ਵਿੱਚ ਭਰਪੂਰ ਜੋਸ਼ ਅਤੇ ਮਨਚਾਹਾ ਟਾਈਮ

ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹਰ ਉਮਰ 'ਚ ਹਾਸਲ ਕਰੋ

ਸਿਹਤ ਬਣਾਓ

ਵਾਲ ਬੜ੍ਹਨਾ ਜਾਂ ਸਫੈਦ ਹੋਣਾ

ਡਾ. ਨੰਦ ਕਿਸ਼ੋਰ ਉਬਰਾਏ ਆਯੁਰਵੈਦਿਕ ਰਤਨ ਰਜਿ. ਨੰ. 59/AY/PB.

Surajvanshi Pharmacy (R)

MANUFACTURE & EXPORTER OF HERBAL PRODUCTS

25, New Model Town, Jalandhar (Punjab) INDIA.

Contact : Dr. Shweat Oberoi +91-98155-33933

ਯੂ ਐਨ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਕੌਂਸਲ ਦਾ 26ਵਾਂ ਇਜਲਾਸ 'ਸਿਖਸ ਫਾਰ ਜਸਟਿਸ' ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ 'ਤੇ 1984 ਵਿਚ ਭਾਰਤੀ ਫੌਜ ਦੇ ਹਮਲੇ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ

ਨਿਊਯਾਰਕ- ਯੂ ਐਨ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਕੌਂਸਲ ਦੇ 26ਵੇਂ ਇਜਲਾਸ ਦੌਰਾਨ ਸਿਖਸ ਫਾਰ ਜਸਟਿਸ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ 'ਤੇ ਜੂਨ 1984 ਦੇ ਫੌਜੀ ਹਮਲੇ ਅਤੇ ਕਤਲੇਆਮ ਬਾਰੇ ਇਕ ਰਿਪੋਰਟ ਅਤੇ ਬਿਆਨ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ। ਇਹ ਰਿਪੋਰਟ 'ਇੰਟਰਐਕਟਿਵ ਡਾਇਲਾਗ ਆਨ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਸਾਲਿਡੈਰਿਟੀ' 'ਤੇ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਇਜਲਾਸ ਦੌਰਾਨ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਕੌਂਸਲ ਅੱਗੇ ਅਪਰੇਸ਼ਨ ਬਲਿਊ ਸਟਾਰ ਅਤੇ ਸਿਖਾਂ ਦੇ ਖੁਦਮੁਖਤਿਆਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਬਾਰੇ ਬਿਆਨ ਅਤੇ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਮੌਕੇ ਅਮਰੀਕਾ ਸਥਿਤ ਗੈਰ ਸਰਕਾਰੀ ਸੰਗਠਣ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨਲ ਡਵਲਪਮੈਂਟ (ਆਈ ਈ ਡੀ) ਅਤੇ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਆਫ ਹਿਊਮਨਟੇਰੀਅਨ ਲਾਇਰਜ਼ (ਏ ਐਚ ਐਲ) ਵੀ ਸਿਖਸ ਫਾਰ ਜਸਟਿਸ ਦੇ ਨਾਲ ਸਨ। ਆਈ ਈ ਡੀ ਲਾਸ ਏਂਜਲਸ ਸਥਿਤ ਐਨ ਜੀ ਓ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਮਨੁੱਖਤਾ ਸਬੰਧੀ ਕਾਨੂੰਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਏ ਐਚ ਐਲ ਸੈਨ ਫਰਾਂਸਿਸਕੋ ਸਥਿਤ ਗਰੁੱਪ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਫੁੱਲਿਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਰਾਖੀ ਕਰਨ ਲਈ ਵਚਨਬੱਧ ਹੈ। ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਇਸ 26ਵੇਂ ਇਜਲਾਸ ਵਿਚ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਤੋਂ 52 ਮੈਂਬਰ ਦੇਸ਼ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਭਾਰਤ, ਅਮਰੀਕਾ, ਯੂਰਪੀਨ ਯੂਨੀਅਨ, ਆਸਟਰੇਲੀਆ, ਇਸਲਾਈਲ, ਜਪਾਨ, ਜਰਮਨੀ, ਸਵਿਟਜ਼ਰਲੈਂਡ, ਈਰਾਨ ਅਤੇ ਚੀਨ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਕਈ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਐਨ ਜੀ ਓ ਨੂੰ ਵੀ ਕੌਂਸਲ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਨ ਲਈ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਪਰੇਸ਼ਨ ਬਲਿਊ ਸਟਾਰ ਅਤੇ ਉਲੰਘਣਾਵਾਂ ਅਮਰੀਕਾ ਸਥਿਤ ਐਨ ਜੀ ਓ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਯੂ ਐਨ ਐਚ ਆਰ ਸੀ ਵਲੋਂ ਆਪਣੀ ਮੋਹਰ ਤਹਿਤ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜੂਨ 2014 ਵਿਚ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਪਵਿੱਤਰ ਸਥਾਨ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸਥਿਤ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ 'ਤੇ ਭਾਰਤੀ ਫੌਜ ਦੇ ਹਮਲੇ ਦੀ 30ਵੀਂ ਵਰ੍ਹੇ ਗੰਢ ਹੈ। 'ਅਪਰੇਸ਼ਨ ਬਲਿਊ ਸਟਾਰ' ਦੇ ਕੋਡ ਹੇਠ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਸ ਹਮਲੇ ਵਿਚ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ

ਨਿਹੱਥੇ ਤੇ ਬੇਕਸੂਰ ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਮਾਰੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਹ ਹਮਲਾ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਸਥਾਨਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਲਈ ਮਨੁੱਖਤਾਵਾਦੀ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀਆਂ ਮੁਢਲੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਸਪਸ਼ਟ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ 1949 ਦੇ ਜਨੇਵਾ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਕਾਮਨ ਅਤੇ ਜਨੇਵਾ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਦੇ ਪ੍ਰੋਟੋਕੋਲ ਵਧੀਕ 1 ਅਤੇ 2 ਵਿਚ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿਚ ਇਹ ਹਮਲਾ ਖੁਦਮੁਖਤਿਆਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀਆਂ ਟਰਮਾਂ ਤਹਿਤ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਮਿਲੇ ਸੂਬੇ ਦੇ ਦਰਜੇ ਕਾਰਨ ਦਮਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵੀ ਬਣਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ 14 ਦਸੰਬਰ 1974 ਦੇ ਆਮ ਇਜਲਾਸ ਦੇ ਮਤਾ ਨੰਬਰ 3314 ਵਿਚ ਦਰਜ ਹੈ। ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਖੁਦਮੁਖਤਿਆਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਯੂ ਐਨ ਐਚ ਆਰ ਸੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਐਨ ਜੀ ਓ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿਚ ਹੋਰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਖੁਦਮੁਖਤਿਆਰੀ ਦੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਜਦੋਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ 1947 ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਛੱਡ ਕੇ ਗਏ ਸਨ ਤਾਂ ਸਿੱਖ ਰਾਜ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਜ਼ਾਦ ਰੁਤਬੇ ਦੀ ਬਹਾਲੀ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਫਿਰ 1950 ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਨੇ ਸਵਿਧਾਨ ਬਣਾਇਆ ਤੇ ਆਪਣੀ ਧਾਰਾ 25 (ਬੀ) (2) ਵਿਚ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਵਧਰੀ ਪਛਾਣ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਹਿੰਦੂ ਦਸਿਆ ਗਿਆ। ਸਿੱਖਾਂ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਇਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ 'ਤੇ ਨਾ ਤਾਂ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਸ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ। ਯੂ ਐਨ ਐਚ ਆਰ ਸੀ ਦੇ 26ਵੇਂ ਇਜਲਾਸ ਦੌਰਾਨ ਯੂ ਐਨ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਕੌਂਸਲ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਐਸ ਐਫ ਜੇ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਨੀਤੀ ਜਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੈਂਬਰ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਇਹ ਡਿਊਟੀ ਬਣਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਯੂ ਐਨ ਚਾਰਟਰ ਤੇ ਕੋਵਨੈਂਟ ਤਹਿਤ ਖੁਦਮੁਖਤਿਆਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ। ਅਫਸੋਸ ਹੈ ਕਿ ਕਈ ਦੇਸ਼ ਖੁਦਮੁਖਤਿਆਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਮੈਰਿਟ 'ਤੇ ਗੌਰ ਕੀਤੇ ਬਗੈਰ ਹੀ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ।

ਪੰਜਾਬ ਲੀਗ ਤੇ ਕਦੇ ਖਏਗਾ

"ਮੈਂ ਵੇਹਲਾ ਬੈਠਾ ਹੋਵਾਂ, ਮੇਰੇ ਅੰਦਰੋਂ ਹੁਕ ਜੀ ਉਠਦੀ ਹੈ, ਲਿਖ ਕੁੱਝ ਲਿਖਾਂ, ਤੈਨੂੰ ਰੱਬ ਨੇ ਵਾਧੂ ਸਮਾਂ ਲਿਖਣ ਲਈ ਹੀ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਵੇਹਲਾ ਬੈਠਣ ਲਈ ਨਹੀਂ।" 23 ਜੂਨ 1975 ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਲੱਗ ਗਈ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਜੱਬੇਦਾਰ ਜਗਦੇਵ ਸਿੰਘ ਖੁੱਡੀਆਂ, ਜੋ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਐਮ.ਪੀ. ਵੀ ਰਹੇ, ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਨਾਲ ਅਕਾਲੀਆਂ ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਗੱਲ ਹੋ ਗਈ ਹੈ, ਉਸ ਸਮੇਂ ਮੈਂ ਮੁੱਖ ਅਫਸਰ ਨਿਹਾਲ ਸਿੰਘ ਵਾਲਾ ਸੀ। ਕਈ ਕਹਿੰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਇਸ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਤਾਰਪੀਡੋ ਕਰਨ ਲਈ, ਗਿਆਨੀ ਜੈਲ ਸਿੰਘ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਸਮੇਂ ਸ੍ਰ. ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰ ਜਾ ਕੇ ਮਿਲੇ, ਕਿਉਂਕਿ ਦੋਵੇਂ ਹੀ ਪਾਸੇ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣੇ ਸਨ। ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਲੱਗਣ ਤੇ ਕਿਸੇ ਅਕਾਲੀ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੋਈ। ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਬਾਕੀ ਸਭ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਭੇਜ ਦਿੱਤੇ ਸਨ। 5 ਜੁਲਾਈ

ਆਪਣਾ ਸਾਧਨ ਸੀ। ਟਰਾਲੀਆਂ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਹੀ ਜਿਆਦਾ ਸਨ। ਜੇਲ੍ਹ ਤੋਂ ਆਉਣ ਕਰਕੇ ਸਾਰੇ ਪੂਰੇ ਜੋਸ਼ ਨਾਲ ਕਾਂਗਰਸ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕੋਸ ਰਹੇ ਸੀ। ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਹਲਕੇ ਗਰੇ ਰੰਗ ਦਾ ਪਿਛਲੇ ਮੌਸਮ ਦਾ ਸੂਟ ਪਾਇਆ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਜਿਹੜਾ ਉਸ ਸਮੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਫਿੱਟ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਹ ਬੜੇ ਜੋਸ਼ ਤੇ ਗੁੱਸੇ ਭਰਪੂਰ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਬੋਲੇ, ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਚੰਗੀ ਖੁੱਬ ਠੱਪੀ। ਮੈਂ ਸਾਰੀ ਜਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਤਕਰੀਰ ਨਹੀਂ ਸੁਣੀ। ਸਾਦਕ ਉਸ ਸਮੇਂ ਚੌਕੀ ਸੀ ਪਰ ਅਸੀਂ ਸਦਰ ਫਰੀਦਕੋਟ ਦੀ ਫੋਰਸ ਨਾਲ ਹੀ ਇਕੱਠ ਨਿਭਾ ਲਿਆ।

ਸਾਦਕ ਤੋਂ ਚੱਲ ਕੇ ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਮਹਿਮੂਆਣਾ ਰੁਕੇ, ਸਰਪੰਚ ਦਾ ਘਰ ਸੜਕ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕ ਹੀ ਸੀ। ਉਹ ਚਾਹ-ਪਾਣੀ ਤੇ ਰੋਟੀ ਲਈ ਪੁਲਿਸ ਦਾ ਸੇਵਾਦਾਰ ਵੀ ਸੀ। ਉਸ ਦੇ ਘਰ

ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਸੀ। ਮੈਂ ਆਦਤ ਅਨੁਸਾਰ ਪੁਰਾਣੇ ਲੀਡਰ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਚਾਹ ਦੇ ਕੱਪ ਸਣੇ ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਕੋਲ ਹੋ ਗਿਆ ਤਾਂ ਸਰਪੰਚ ਨੇ ਮੇਰੀ ਲੋੜ ਤੋਂ ਵੱਧ ਉਪਮਾ ਕੀਤੀ। ਮੈਂ ਕਿਹਾ, "ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ, ਅਸੀਂ ਸਾਰੀ ਪੁਲਿਸ ਆਪਣੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹਾਂ, ਕੀ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਸਬੰਧੀਆਂ ਦੀਆਂ ਵੋਟਾਂ ਨਹੀਂ?" ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਤੇਰੀ ਗੱਲ ਠੀਕ ਹੈ, ਹੁਣ ਅੱਗੇ ਤੋਂ ਮੈਂ ਵਾਧਾ ਤੇ ਧੱਕਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪੁਲਿਸ ਅਫਸਰ ਦਾ ਨਾਂ ਲੈ ਕੇ ਬੋਲਾਂਗਾ।" ਮੈਂ ਇੱਕ ਹੋਰ ਸਵਾਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, "ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਆਪਾ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਹਾਂ, ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਲਈ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਥਾਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮੁਰਾਰਜੀ ਡੋਸਾਈ ਠੀਕ ਰਹੇਗਾ?" ਉਹ ਚਾਹ ਪੀਂਦੇ ਹੀ ਬੋਲੇ, "ਕਾਕਾ (ਮੈਂ ਉਸ ਸਮੇਂ 36 ਸਾਲ ਦਾ ਸੀ) ਤੈਨੂੰ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਕੌਣ ਬਣੇਗਾ, ਡੋਸਾਈ ਨਹੀਂ ਚੰਦਰ ਸ਼ੇਖ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਬਣਨਗੇ। ਮੈਂ ਚੁੱਪ ਕਰ ਗਿਆ ਪਰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਗੱਲ ਮੇਰੀ ਠੀਕ ਸਾਬਤ ਹੋਈ। ਉਹ ਜੇਲ੍ਹ ਤੋਂ ਆਏ ਸਨ ਤੇ ਤਕਰੀਬਨ 38 ਸਾਲ ਪੁਰਾਣੀ ਗੱਲ ਹੈ ਸ਼ਾਇਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਯਾਦ ਵੀ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਹੁਣ ਤਾਂ ਉਹ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਿਆਸਤਦਾਨ ਹਨ।

ਮੈਨੂੰ ਮੇਰੇ ਐਸ. ਐਸ. ਪੀ. ਜੇਜੀ ਸਾਹਿਬ ਪੁੱਛਣ ਲੱਗੇ ਕਿ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਵਿੱਚ ਕਾਂਗਰਸ ਦਾ ਕਿਹੜਾ ਉਮੀਦਵਾਰ ਇਲੈਕਸ਼ਨ ਲੜ ਸਕੇਗਾ? ਮੈਂ ਕਿਹਾ, "ਸਰ, ਇਸ ਸੀਟ ਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਤਾਂ ਜਿੱਤ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀ, ਜੇਕਰ ਹਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ ਆਪ ਖੁਦ ਚੋਣ ਲੜਨ ਤਾਂ ਕੁੱਝ ਮੁਕਾਬਲਾ ਹੋ ਸਕੇਗਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬਦਲੀ ਜਿਲ੍ਹਾ ਬਠਿੰਡਾ ਦੀ ਹੋ ਗਈ। ਕਿਉਂਕਿ ਰਾਜ ਕਰਦੀ ਪਾਰਟੀ ਚੋਣ ਸਮੇਂ ਵੱਡੇ ਅਫਸਰ ਮਰਜੀ ਦੇ ਭਾਲਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਵੱਡੇ ਅਫਸਰ ਕਦੇ ਕਿਸੇ ਦੀ ਨਜ਼ਾਇਜ਼ ਮਦਦ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਰਦੇ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਮੈਂ ਕਿਸੇ ਅਫਸਰ ਦੀ ਚੋਣ ਸਮੇਂ ਬਦਲੀ ਹੁੰਦੀ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਦੇਖੀ ਅਤੇ ਅਫਸਰ ਵੀ ਆਪਣੇ ਪੁਤ੍ਰਿਤਾ ਬਹਾਲ ਰੱਖਦੇ ਸਨ।

ਮੈਂ ਮੁੱਖ ਅਫਸਰ ਸਦਰ ਫਰੀਦਕੋਟ ਸੀ, ਪਰ ਸਾਨੂੰ ਚਾਹ ਮੁੱਖ ਅਫਸਰਾਂ ਨੂੰ ਹਦਾਇਤ ਹੋ ਗਈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਹੈਡ ਕੁਆਟਰ ਨਹੀਂ ਛੱਡਣਾ, ਮੇਰੀ ਉੱਥੇ ਕੋਈ ਬਹੁਤੀ ਵਾਕਫੀਅਤ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਪਰ ਮੇਰੇ ਤੇ ਅਕਾਲੀ ਹੋਣ ਦਾ ਲੋਬਲ ਬਜੁਰਗਾਂ ਕਰਕੇ ਲੱਗ ਜਾਂਦਾ ਸੀ।

1977 ਵਿੱਚ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਬੜੀ ਵੱਡੀ ਜਿੱਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ। ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵੀ 9 ਸੀਟਾਂ ਜਿੱਤਿਆ। ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵੱਲੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਫੇਰ ਬਰਨਾਲਾ ਸਾਹਿਬ ਕੇਂਦਰ ਵਿੱਚ ਵਜ਼ੀਰ ਰਹੇ।

ਸ੍ਰ. ਪੰਨਾ ਸਿੰਘ ਗੁਲਸ਼ਨ ਵੀ ਸਟੇਟ ਮਨਿਸਟਰ ਬਣ ਗਏ। ਪਰ 1980 ਵਿੱਚ ਪਾਸਾ ਹੀ ਪਲਟ ਗਿਆ। ਫੇਰ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਆ ਗਈ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਮਾਲੀ ਹਾਲਤ ਬਹੁਤ ਤਕੜੀ ਸੀ ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਇਸ ਤੋਂ ਪਿੱਛੋਂ ਪੰਜਾਬ ਲੀਗੇ ਲਹਿ ਗਿਆ, ਅਜੇ ਤੱਕ ਲੀਗ ਤੇ ਨਹੀਂ ਪਿਆ। ਹੁਣ ਕੇਂਦਰ ਵਿੱਚ ਬੀ.ਜੇ.ਪੀ. ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਹੈ, ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਭਾਈਵਾਲ ਹੈ। ਦੇਖੀਏ ਪੰਜਾਬ ਕੀ ਖੱਟਦਾ ਹੈ।

ਮੋਦੀ ਦੀ ਦਰਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਜੋੜਨ ਦੀ ਯੋਜਨਾ. ਕੀ ਸਟੈਂਡ ਲੈਣਗੇ ਬਾਦਲ

ਨਰੇਂਦਰ ਮੋਦੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਐਨ.ਡੀ.ਏ. ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਨਦੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਜੋੜਨ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੇ ਭਾਸ਼ਣ ਵਿੱਚ ਉਭਾਰਨਾ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਲਈ ਵੱਡੀ ਸਿਰਦਰਦੀ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਅਕਸਰ ਜਿਥੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਮੋਰਚੇ ਲਾਉਂਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਉਥੇ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਉੱਪਰ ਦਹਾਕਿਆਂ ਤੋਂ ਕਾਂਗਰਸ 'ਤੇ ਵੀ ਸਿਆਸੀ ਹਮਲੇ ਕਰਦਾ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਇਸ ਗੱਠਜੋੜ ਵਿਚਾਲੇ ਕੌਮੀ ਤੇ ਸੂਬਾ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਕੁੱਝਤਣ ਦਾ ਮਾਹੌਲ ਬਣਨ ਦੇ ਆਸਾਰ ਹਨ।

ਦਰਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਜੋੜਨ ਦੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਭਾਵੇਂ ਸ. ਬਾਦਲ ਨੇ ਭਾਜਪਾ ਉੱਪਰ ਕੋਈ ਸਿਆਸੀ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਚਦਿਆਂ ਸਪਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਪਾਣੀ ਦੀ ਵੰਡ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਕੌਮੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਰਿਪੋਰੀਅਨ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਹੀ ਨਿਪਟਾਉਣ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਉਹ ਆਪਣੇ-ਆਪ ਨੂੰ ਫਸੇ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਰਿਪੋਰੀਅਨ ਕਾਨੂੰਨ ਮੁਤਾਬਕ ਦਰਿਆਵਾਂ ਦੇ ਪਾਣੀਆਂ 'ਤੇ ਉਸੇ ਸੂਬੇ ਦਾ ਹੱਕ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਬੰਧਤ ਦਰਿਆ ਵਗਦਾ ਹੈ। ਕੇਂਦਰ ਵਿੱਚ ਹੁਣ ਭਾਈਵਾਲਾਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਸ. ਬਾਦਲ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਉੱਪਰ ਕੋਈ ਸਿੱਧਾ ਸਿਆਸੀ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਥਾਂ ਤਕਨੀਕੀ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਆਧਾਰ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸ. ਬਾਦਲ ਤਰਕ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਦਰਿਆਵਾਂ ਦੇ ਪਾਣੀ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਹੋਰ ਸੁਭਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਦਰਿਆਵਾਂ 'ਤੇ ਡੈਮ ਬਣੇ ਹੋਏ ਹਨ ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਵੰਡ ਸਿਰਫ ਰਿਪੋਰੀਅਨ ਕਾਨੂੰਨ ਮੁਤਾਬਕ ਹੀ ਸੰਭਵ ਹੈ। ਇਸ ਕੌਮੀ ਮੁੱਦੇ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਆਗੂਆਂ ਵੱਲੋਂ ਕੌਮੀ ਆਗੂ ਅਰੁਣ ਜੇਤਲੀ ਦੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਲੋਕ ਸਭਾ ਹਲਕੇ ਵਿੱਚੋਂ ਹੋਈ ਨਮੋਸ਼ੀ ਭਰੀ ਹਾਰ ਦਾ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੂੰ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਭਾਜਪਾ ਆਗੂ ਜਿਥੇ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਟੈਕਸ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲੋਂ ਆਪਣੇ- ਆਪ ਨੂੰ ਅਲੱਗ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਉਥੇ ਡਰੱਗ ਤੇ ਰੇਤ-ਬਜਰੀ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਅਕਾਲੀਆਂ 'ਤੇ ਸੁੱਟ ਕੇ ਹਾਰ ਤੋਂ ਪੱਲਾ ਝਾੜ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਵੀ ਮਜ਼ਬੂਰ ਜਾਪ ਰਹੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸ. ਬਾਦਲ ਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਪਿਆ ਹੈ ਕਿ ਰੇਤ-ਬਜਰੀ ਸਮੇਤ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਟੈਕਸ ਆਦਿ ਦੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਲਈ ਪੂਰਾ ਮੰਤਰੀ ਮੰਡਲ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ।

ਦੱਸਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਮੰਤਰੀ ਅਨਿਲ ਜੋਸ਼ੀ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਲਾਇਆ ਸੀ ਕਿ ਰੇਤ- ਬਜਰੀ ਦੀ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਖੁਦਾਈ ਲਈ ਉਪ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦਾ ਗ੍ਰਹਿ ਵਿਭਾਗ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ। ਮਿਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੁਤਾਬਕ ਭਾਜਪਾ ਦਾ ਜਿਹੜਾ ਧੜਾ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਲੋਕ ਸਭਾ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਨਵਜੋਤ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ ਦਾ ਬਿਸਤਰਾ ਗੋਲ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਅਰੁਣ ਜੇਤਲੀ ਨੂੰ ਇਥੇ ਚੋਣ ਲੜਾਉਣ ਲਿਆਇਆ ਸੀ, ਹੁਣ ਉਹ ਇਸ ਹਾਰ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਅਕਾਲੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਠਹਿਰਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਸੂਤਰਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਅਰੁਣ ਜੇਤਲੀ ਦੀ ਹਾਰ ਕਾਰਨ ਪੰਜਾਬ ਭਾਜਪਾ ਵਿੱਚ ਵੀ ਅਗਲੇ ਦਿਨੀਂ ਨਵੇਂ ਸਮੀਕਰਨ ਬਣ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੇ ਦੋ ਬੈਂਸ ਭਰਾਵਾਂ ਆਤਮਨਗਰ ਤੋਂ ਸਿਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬੈਂਸ ਤੇ ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੱਖਣੀ ਤੋਂ ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬੈਂਸ ਵੱਲੋਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਦੌਰਾਨ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਤੋਂ ਦੂਰੀਆਂ ਬਣਾਉਣ ਕਾਰਨ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਦੇ ਅੰਕੜੇ ਨੂੰ ਖੋਰਾ ਲੱਗਣ ਕਰਕੇ ਵੀ ਭਾਜਪਾ ਆਗੂ ਅਕਾਲੀਆਂ 'ਤੇ ਸਿਆਸੀ ਹਮਲੇ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਵਿਧਾਇਕ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਜੀਰਾ ਵੱਲੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੰਤਰੀ ਮੰਡਲ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਾ ਕਰਨ ਕਾਰਨ ਬਗ਼ਾਵਤ ਦੇ ਰਾਹ ਪੈਣ ਕਰਕੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨਵੀਂ ਸਮੱਸਿਆ ਵਿੱਚ ਫਸਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਜੀਰਾ ਵੱਲੋਂ ਸ. ਬਾਦਲ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਰੋਸ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਪਹਿਲਾਂ ਸੀਨੀਅਰ ਅਕਾਲੀ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਅੱਖੋਂ- ਪਰੋਖੇ ਕਰਕੇ ਬੀਬੀ ਹਰਸਿਮਰਤ ਕੌਰ ਬਾਦਲ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰੀ ਮੰਤਰੀ ਮੰਡਲ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਵਾਉਣ ਕਾਰਨ ਵੀ ਕਈ ਸੀਨੀਅਰ ਅਕਾਲੀ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਸ. ਬਾਦਲ ਕੋਲ ਰੋਸ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੇ ਆਪਣਾ ਅਕਸ ਸੁਧਾਰਨ ਲਈ ਹੱਥ ਪੈਰ ਮਾਰਨੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਹਨ ਪਰ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਮਗਰੋਂ ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਕੌਮੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਨਵੇਂ ਬਣੇ ਸਿਆਸੀ ਸਮੀਕਰਨਾਂ ਕਰ ਕੇ ਬਾਦਲਾਂ ਦੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਵਧਦੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਰਿਕਾਰਡ ਜਿੱਤ ਮਗਰੋਂ ਜਿੱਥੇ ਇਕ ਪਾਸੇ ਪੰਜਾਬ ਭਾਜਪਾ ਨੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੂੰ ਅੱਖਾਂ ਵਿਖਾਉਣੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ, ਉਥੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਲਈ ਕਈ ਸੂਬਾਈ ਮਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਭਾਈਵਾਲ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਵੱਖਰੇ ਸਟੈਂਡ ਕਾਰਨ ਅੱਖੀ ਹਾਲਤ ਬਣ ਗਈ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰੇਂਦਰ ਮੋਦੀ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕਰ ਕੇ ਸੂਬੇ ਦੀਆਂ ਆਰਥਿਕ ਮੰਗਾਂ ਉਠਾਈਆਂ ਅਤੇ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ ਰਾਜਨਾਥ ਸਿੰਘ ਕੋਲ 1984 ਦੇ ਸਿੱਖ ਕਤਲੇਆਮ ਦੇ ਅਸਲ ਕਾਰਨਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਲਾਉਣ ਤੇ ਸਿਆਸਤਦਾਨਾਂ ਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਲਾਉਣ ਲਈ ਜਾਂਚ ਕਮਿਸ਼ਨ ਕਾਇਮ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਸ. ਬਾਦਲ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਮੋਦੀ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮੰਗਾਂ ਬਾਰੇ ਪੱਤਰ ਵੀ ਸੌਂਪਿਆ। (ਬਾਕੀ ਸਫਾ 5 ਤੇ)

ਜਿੱਥੇ ਸਿਰ ਝੁਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਡਰ ਨਹੀ

ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਤਾਂਘ ਹਰ ਸਿੱਖ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਇਹ ਉਸ ਦੀ ਅਰਦਾਸ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਸਿੱਖ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਦੀ ਹਉਮੈ ਦਾ ਵਿਨਾਸ਼ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਬਾਰੇ ਸੋਚਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਸਾਡੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਜੋ ਤਸਵੀਰ ਬਣਦੀ ਹੈ ਉਹ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਅਜੂਬੇ ਦੀ ਹੈ ਜੋ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਦੇਖਣ ਵਿੱਚ ਵਿਲੱਖਣ ਹੈ ਬਲਕਿ ਇੱਥੇ ਜਾ ਕੇ ਨਤਮਸਤਕ ਹੋਣ ਦਾ ਸੁਭਾਗ ਵੱਖਰਾ ਮਾਨਸਿਕ ਅਤੇ ਅਧਿਆਤਮਕ ਸਕੂਨ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਰਸ-ਭਿੰਨੀ ਗੁਰਬਾਣੀ ਅਤੇ ਰਾਗਾਂ ਵਿੱਚ ਪਰੋਏ ਹੋਏ ਸ਼ਬਦ ਸੱਚੇ ਮਨ ਨਾਲ ਸੁਣਨ ਵਾਲੇ ਦੀ ਬਿਰਤੀ 'ਤੇ ਸਿੱਧਾ ਅਸਰ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਬੀਤੇ ਦਿਨੀਂ ਇਸ ਸ਼ਾਂਤਮਈ ਪਵਿੱਤਰ ਸਥਾਨ ਦਾ ਉਦੋਂ ਨਿਰਾਦਰ ਹੋਇਆ ਜਦੋਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਕੁਝ ਅਨਸਰਾਂ ਦਾ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਟਕਰਾਅ ਹੋਇਆ। ਇਸ ਪਾਕ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਨੰਗੀਆਂ ਤਲਵਾਰਾਂ ਲਹਿਰਾਉਂਦੀਆਂ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲੀਆਂ। ਮੀਡੀਆ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਟੈਲੀਵਿਜ਼ਨ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਇਹ ਘਟਨਾ ਦੇਸ਼- ਵਿਦੇਸ਼ ਤਕ ਪਹੁੰਚ ਗਈ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਪਾਸਿਓਂ ਇਸ ਦੀ ਨਿੰਦਿਆ ਹੋਈ। ਅਜੋਕੀ ਦੁਨੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਈ ਵਾਰੀ ਇਤਿਹਾਸਕ ਮੌਕਿਆਂ ਦਾ ਸੁਮੇਲ ਕੁਝ ਚੋਣਵੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਵਿੱਚ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵੱਲ ਨਿਗ੍ਰਾ ਮਾਰੀਏ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਨ 1972 ਦੀ ਵੀਅਤਨਾਮ ਜੰਗ ਸਮੇਂ ਅਮਰੀਕੀ ਬੰਬ ਤੋਂ ਭੱਜ ਰਹੀ ਬੱਚੀ ਕਿਮ ਫੁੱਕ ਦੇ ਕੱਪੜੇ ਅੱਗ ਨਾਲ ਸੁਆਹ ਹੋ ਜਾਣ ਦੀ ਦਿਲ- ਕੰਬਾਊ ਤਸਵੀਰ ਦੀ ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਹੋਈ ਸੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਨ 1989 ਵਿੱਚ ਚੀਨ ਦੇ ਤਿਆਨਾਨਮਿਨ ਚੌਕ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਣਜਾਣ ਵਿਅਕਤੀ ਵੱਲੋਂ ਚੀਨੀ ਫ਼ੌਜ ਦੇ ਟੈਂਕ ਚੌਕ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਵੀ ਇਤਿਹਾਸਕ ਹੈ।

ਦਿਹਾੜੇ ਮੁੜ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲੀ। ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ, ਸੇਵਾ, ਦ੍ਰਿੜ੍ਹਤਾ ਅਤੇ ਨਿਮਰਤਾ ਦਾ ਹੈ। ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸੁਧਾਰ ਲਹਿਰ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਬਹੁਤ ਅੱਧੇ ਹੋ ਕੇ ਬੜੀ ਮਾਰ ਸਹਿ ਕੇ ਮਹੰਤਾਂ ਤੋਂ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਨੂੰ ਮੁਕਤ ਕਰਵਾਇਆ। ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਹੰਤਾਂ ਨੂੰ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸਹਿ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸੀ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਅਕਾਲੀ ਕਾਰਕੁੰਨਾਂ ਨੂੰ ਕਈ ਵਾਰ ਜੇਲ੍ਹ ਜਾਣਾ ਪਿਆ। ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਵਰਤਮਾਨ ਦੀ ਇਸ ਅਫ਼ਸੋਸਨਾਕ ਘਟਨਾ ਬਾਰੇ ਸੋਚਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਸੁੱਤੇ-ਸਿੱਧ ਹੀ ਮਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੁਆਲ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਕੀ ਰਵੱਈਆ ਤੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਸੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮਹੰਤਾਂ ਨਾਲ ਟੱਕਰ ਲਈ? ਇਹ ਸਮਝਣ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਸੰਨ 1922 ਦੇ ਗੁਰੂ ਕਾ ਬਾਗ਼ ਮੋਰਚੇ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੋਣੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਮਹੰਤ ਨੇ ਇਹ ਤਾਂ ਮੰਨ ਲਿਆ ਸੀ ਕਿ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਤਾਂ ਹੁਣ ਸੰਗਤਾਂ ਦੇ ਹਨ ਪਰ ਉਹ ਨਾਲ ਦੇ ਬਾਗ਼ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜੱਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਮੰਨਦਾ ਸੀ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਮਨਜ਼ੂਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਵੀ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਮਹੰਤਾਂ ਦਾ ਪੱਖ ਲਿਆ। ਮੋਰਚਾ ਲੱਗਿਆ ਅਤੇ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਜਥੇ ਜਾ ਕੇ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀਆਂ ਦਿੰਦੇ ਰਹੇ।

ਸਿੰਘ ਇਹ ਅਰਦਾਸ ਕਰਕੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ ਕਿ ਉਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸ਼ਾਂਤ ਰਹਿਣਗੇ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਲਾਠੀਆਂ ਵਰ੍ਹਦੀਆਂ ਤਾਂ ਵੀ ਉਹ ਆਪਣੇ ਇਰਾਦੇ ਤੋਂ ਨਾ ਬਿਰਕਦੇ। ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਢਕਣ ਦਾ ਕਾਫ਼ੀ ਉਪਰਾਲਾ ਕੀਤਾ ਪਰ ਸਿੰਘਾਂ ਦੇ ਕੁਰਬਾਨੀ ਦੇ ਜਜ਼ਬੇ ਦੀ ਗੱਲ ਦੂਰ- ਦੂਰ ਤਕ ਫੈਲ ਗਈ। ਇਕ ਅਖ਼ਬਾਰ ਨੇ ਵੀ ਇਸ ਬਾਰੇ ਲਿਖਿਆ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕੁਝ ਨੁਕਤਾਚੀਨੀ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਦ੍ਰਿਬਿਊਨ ਨੇ ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ ਬਾਰੇ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹਤਾ ਨਾਲ ਪੱਖ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਦੋਸਤ ਸੀ.ਐਫ.ਐਂਡਰੂਜ਼, ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਪਾਦਰੀ ਵੀ ਸੀ, ਨੇ ਗੁਰੂ ਕਾ ਬਾਗ਼ ਆ ਕੇ ਅੱਖੀ ਡਿੱਠਾ ਹਾਲ ਦੁਨੀਆਂ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ਉਸ ਦਾ ਬਿਆਨ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਫੁੱਲਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਇਸ ਸ਼ਾਂਤਮਈ ਪਰ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ ਮੋਰਚੇ ਬਾਰੇ ਕਾਫ਼ੀ ਚਰਚਾ ਹੋਈ। ਹੋਰ ਬਦਨਾਮੀ ਤੋਂ ਡਰਦੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਨੇ ਸਰ ਗੀਗਾ ਰਾਮ, ਜੋ ਇੱਕ ਅਮੀਰ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਸਨ, ਨੂੰ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮਹੰਤ ਤੋਂ ਬਾਗ਼ ਲਿਆ।

ਸਾਡੇ ਮਨਾਂ ਵਿੱਚ ਵਸੀ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਤਸਵੀਰ, ਸੁਨਹਿਰੀ ਇਮਾਰਤ ਅਤੇ ਸੁੰਦਰ ਸਰੋਵਰ ਦੀ ਹੈ। ਕਈ ਵਾਰੀ ਇਸ ਤਸਵੀਰ ਵਿੱਚ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲੀਡਰਾਂ ਦਾ ਅਕਸ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਉਹ ਦਰਦਨਾਕ ਯਾਦ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ 'ਤੇ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਹੋਈ। ਇਹ ਨੰਗੀਆਂ ਤਲਵਾਰਾਂ ਦੀ ਝਲਕ ਸਾਨੂੰ ਉਸ ਤੋਂ 30 ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਉਸੇ

ਹਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਧਾਲੀਵਾਲ

ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਭੇਜ ਦਿੱਤੇ ਸਨ। 5 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਜਨਰਲ ਹਾਉਸ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਸੀ, ਇਸ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਜਾਂ ਵਿਰੋਧਤਾ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹੋਣਾ ਸੀ। 5 ਜੁਲਾਈ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਦੋਵੇਂ ਧੜੇ ਆਪਣੀ ਗੱਲ ਮੰਨਵਾਉਣੀ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਮੈਨੂੰ ਸ੍ਰ. ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਫਫੜੇ ਭਾਈਕੇ, ਸਾਬਕਾ ਡਿਪਟੀ ਸਪੀਕਰ (ਜੋ ਜਿਲ੍ਹਾ ਬਠਿੰਡਾ ਦੇ 17 ਸਾਲ ਜੱਬੇਦਾਰ ਰਹੇ ਤੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਵੀ ਸਨ) ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਸ੍ਰ. ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਤੇ ਜੱਬੇਦਾਰ ਜਗਦੇਵ ਸਿੰਘ ਤਲਵੰਡੀ ਨੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਡਟਵੀ ਵਿਰੋਧਤਾ ਕੀਤੀ, ਤੇ ਅੜ ਗਏ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਤਾਂ ਜੋ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਨਰਾਇਣ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਕੋਈ ਸਮਝੌਤਾ ਨਹੀਂ ਮੰਨਣਾ। ਫੇਰ ਸਰਬਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਸ੍ਰ. ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ, ਜੱਬੇਦਾਰ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਟੌਹੜਾ, ਜੱਬੇਦਾਰ ਜਗਦੇਵ ਸਿੰਘ ਤਲਵੰਡੀ, ਸ੍ਰ. ਆਤਮਾ ਸਿੰਘ ਤੇ ਸ੍ਰ. ਬਸੰਤ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ 5 ਲੀਡਰਾਂ ਨੇ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਵਿਰੁੱਧ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਤੇ ਅਕਾਲੀਆਂ ਦਾ ਮੋਰਚਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਿਆ। ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਮੋਰਚੇ ਦੇ ਡਿਕਟੇਟਰ ਜੱਬੇਦਾਰ ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਤੁੜ ਸਨ, ਉਹ ਕੁਰਬਾਨੀ ਵਾਲੇ ਪੁਰਾਣੇ ਜੱਬੇਦਾਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸੀ। ਮੋਰਚਾ ਕੁੱਝ ਢਿੱਲਾ ਰਿਹਾ ਤਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਦੀ ਰਾਇ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਤੇ ਮੋਰਚੇ ਦੀ ਕਮਾਂਡ ਸੰਤ ਹਰਚੰਦ ਸਿੰਘ ਲੋਗੋਵਾਲ ਦੇ ਸਪੁਰਦ ਹੋ ਗਈ। ਜਿਹੜੇ ਕਿ ਜਿਲ੍ਹਾ ਸੰਗਰੂਰ ਦੇ ਜੱਬੇਦਾਰ ਸਨ। ਸੰਤ ਲੋਗੋਵਾਲ ਨਿਸ਼ਕਾਮ ਸੇਵਕ ਸਨ। ਬਾਣੀ ਤੇ ਕੀਰਤਨ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਰੱਖਦੇ ਸਨ। ਜਿਲ੍ਹਾ ਸੰਗਰੂਰ, ਬਠਿੰਡਾ ਤੇ ਨੇੜਲੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਿੱਖੀ ਸੇਵਕੀ ਬਹੁਤ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਾਰਾ ਸਮਾਂ ਮੋਰਚੇ ਦੀ ਸਫਲਤਾ ਤੇ ਲਾ ਦਿੱਤਾ। ਕੁਦਰਤ ਤੇ ਹਾਲਾਤ ਨੇ ਸੰਤ ਲੋ- ਗੋਵਾਲ ਦਾ ਸਾਥ ਦਿੱਤਾ ਤੇ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਦੇ ਮੁੱਕਣ ਤੱਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਲਈ ਵਾਧੂ ਵਲੰਟੀਅਰ ਸਨ। ਮੋਰਚੇ ਕਾਰਨ ਸਾਰੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਵੱਧ ਗਈ ਤੇ ਇਹ ਇੱਕੋ- ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਮੋਰਚਾ ਸੀ ਜਿਹੜਾ ਸਾਰੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਨਿਰੰਤਰ ਚੱਲਦਾ ਰਿਹਾ ਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਲੀਡਰਸਿੱਪ ਚਮਕ ਉਠੀ। ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਨੇ ਸੰਤ ਲੋਗੋਵਾਲ ਦੀ ਲੀਡਰਸਿੱਪ ਨੂੰ ਪਿਛਲੀ ਕਤਾਰ ਵਿੱਚੋਂ ਪਹਿਲੀ ਕਤਾਰ ਵਿੱਚ ਲੈ ਆਂਦਾ। ਉਹ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਦੇ ਪਾਤਰ ਬਣੇ ਤੇ ਮੋਰਚਾ ਮੁੱਕਣ ਤੇ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਜੱਬੇਦਾਰ ਤੁੜ ਦੇ ਸਪੁਰਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਰਿਵ- ਾਇਤ ਹੈ ਕਦੇ ਕੋਈ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਨਹੀਂ ਛੱਡਦਾ, ਉਸਨੂੰ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਤੋਂ ਲਾਹਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਸੰਤ ਲੋਗੋਵਾਲ ਦੀ ਲੀਡਰਸਿੱਪ ਨੂੰ ਜਿੱਥੇ ਬਲ ਮਿਲਿਆ ਤਾਂ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਸ਼ਾਖ ਨੂੰ ਵੀ ਬਹੁਤ ਧੱਕਾ ਲੱਗਿਆ।

R.PAL SINGH TAX PROFESSIONAL
ENROLLED AGENT
BOOKKEEPING ACCOUNTS PAYROLLS
REAL ESTATE

*TAX: All types of Tax Returns: Individual, Business, Sales Tax

- Incorporation
- Insurance-Life Only
- Notary Public

Contact:
R.PAL SINGH
E.A # 00097224-EA, CRTP #A44237, Realtor #01481514
Life Insurance Agent # 0G76896

39159 Paseo Padre Pkwy # 103
Fremont, CA 94538
510-750-3464
singhrpal@sbcglobal.net
Singhtax.com "Enrolled To Practice Before The IRS"

ਇਰਾਕ ਦਾ ਸੰਕਟ- ਕੀ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਇਰਾਨ

ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਰਾਕ ਹਿੰਸਾ ਦੀ ਅੱਗ ਵਿਚ ਸੜ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪੱਛਮੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਇਰਾਨ ਵਿਚਕਾਰ ਪਰਮਾਣੂ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਤੇ ਚਰਚਾ ਦੀ ਤਾਰੀਖ 20 ਜੁਲਾਈ ਨੇੜੇ ਆ ਰਹੀ ਹੈ, ਤਿਵੇਂ-ਤਿਵੇਂ ਹਾਲਾਤ ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਇਰਾਨ ਨੂੰ ਇਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਨੇੜੇ ਲਿਆ ਰਹੇ ਹਨ। ਦੋਵਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਦੇਸ਼ ਨਾ ਹੀ ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਪਰਮਾਣੂ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਰਹੇ ਅਸਥਿਰਤਾ ਦੇ ਦੌਰ ਵਿਚ ਵਾਪਸ ਪਰਤਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਰਾਕ ਦੇ ਪੱਛਮੀ ਹਿੱਸੇ ਅਤੇ ਯੂਰਪ ਦੇ ਇੱਕਦਮ ਹੇਠਾਂ ਸੁੰਨੀ ਕੱਟੜਪੰਥੀ ਸੰਗਠਨ ਇਸਲਾਮਿਕ ਸਟੇਟ ਇਨ ਇਰਾਕ ਐਂਡ ਦਾ ਸ਼ਾਮ ਯਾਨਿ ਆਈ ਐਸ ਆਈ ਐਸ ਨੂੰ ਇਕ ਇਸਲਾਮੀ ਖਿਲਾਫਤ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਕੀ ਇਹ ਦੋ ਕੱਟੜ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਦੇ ਬਿਹਤਰੀਨ ਮੇਲ ਮਿਲਾਪ ਦੇ ਲਈ ਕਾਫੀ ਹੈ।

ਇਹ ਵੀ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਇਰਾਨ ਦੇ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਕੰਮ ਕਰ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਇਰਾਕ ਵਿਚ 2010 ਵਿਚ ਹੋਈਆਂ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਇਰਾਨ ਦੋਵਾਂ ਨੇ ਹੀ ਇਰਾਕੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੂਰੀ ਅਲ ਮਾਕਲੀ ਨੂੰ ਸੰਸਦ ਵਿਚ ਘੱਟ ਸੀਟਾਂ ਜਿੱਤਣ ਦੇ

ਬਾਵਜੂਦ ਸੱਤਾ ਵਿਚ ਰਹਿਣ 'ਚ ਮਦਦ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਾਲ 2001 ਵਿਚ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਤੇ ਹਮਲੇ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਵੀ ਇਰਾਨ ਨੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਮਦਦ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਰਾਨ ਨੇ ਅਮਰੀਕਾ ਨੂੰ ਖੁਫੀਆ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਅਫਗਾਨ ਫੌਜ ਦੇ ਮੁੜ ਨਿਰਮਾਣ ਦੇ ਲਈ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ।

ਪਰ ਅੱਜ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਵਿਚ ਉਸ ਸਹਿਯੋਗ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਉਣਾ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੈ। ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਸਾਂਝੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਆਈ ਐਸ ਆਈ ਐਸ ਨਾਲ ਨਿਪਟਣ ਦਾ ਮਤਲਬ ਸਾਂਝੀ ਰਣਨੀਤੀ ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਇਰਾਕ ਵਿਚ ਤਣਾਅ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਦੋਵੇਂ ਮੁਲਕਾਂ ਦੀ ਸਮਝ ਵੱਖਰੀ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ ਇਰਾਕੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੂਰੀ ਅਲ ਮਲਕੀ ਨੂੰ ਨਸਲੀ ਵਿਤਕਰੇ ਦੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਨੂੰ ਤਣਾਅ ਦਾ ਕਾਰਨ ਮੰਨਦਾ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ ਨੂੰ ਲੱਗ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸੇ ਕਾਰਨ ਇਰਾਕ ਦੇ ਸੁੰਨੀ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਆਈ ਐਸ ਆਈ ਐਸ ਦੇ ਨਾਲ ਮਿਲ ਗਏ ਹਨ।

ਅਮਰੀਕੀ ਕਬਜ਼ੇ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਹੀ ਇਰਾਕ ਵਿਚ ਅਲ ਕਾਇਦਾ ਨੂੰ ਪਿੱਛੇ ਹਟਾਉਣ ਦੇ ਲਈ ਸੁੰਨੀ ਕਬੀਲਿਆਂ

ਨੂੰ ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਹਥਿਆਰ ਅਤੇ ਪੈਸੇ ਦਿੱਤੇ ਸਨ। ਹੁਣ ਉਹਨਾਂ ਸੁੰਨੀ ਕਬੀਲਿਆਂ ਨੂੰ ਇਰਾਕ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ ਨੂੰ ਨੂਰੀ ਅਲ ਮਲਕੀ ਦੀ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਾਰੇ ਵਰਗਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕਜੁਟ ਕਰਨ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ 'ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਹੈ। ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਬਰਾਕ ਓਬਾਮਾ ਇਰਾਕ ਨੂੰ ਸੈਨਿਕ ਸਹਿਯੋਗ ਦੇਣ ਦੇ ਇਛੁੱਕ ਨਹੀਂ ਦਿੱਸਦੇ। ਇਰਾਨ ਨੂੰ ਵੀ ਨੂਰੀ ਮਲਕੀ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਹੈ ਪਰ ਉਹ ਆਪਣੇ ਇਕ ਅਹਿਮ ਸਹਿਯੋਗੀ ਨੂੰ ਗੁਆਉਣਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦਾ। ਇਰਾਕ ਨੇ ਪੜੋਸੀ ਦੇਸ਼ ਸੀਰੀਆ ਵਿਚ ਬਸਰ ਅਲ ਅਸਦ ਦੀਆਂ ਫੌਜਾਂ ਨੂੰ ਮਦਦ ਦੇਣ ਦੇ ਲਈ ਇਰਾਨ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹਵਾਈ ਖੇਤਰ ਦੇ ਇਸਤੇਮਾਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

ਇਰਾਨ ਨੂੰ ਇਹੀ ਡਰ ਹੈ ਕਿ ਸਾਉਦੀ ਅਰਬ ਵਰਗੇ ਮੱਧ ਪੂਰਬ ਦੇ ਦੇਸ਼ ਇਰਾਕ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਇਰਾਨ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕਰਨ ਦੇ ਲਈ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਹੀ ਇਰਾਨ ਆਈ ਐਸ ਆਈ ਐਸ ਦੇ ਖਤਰੇ ਨੂੰ ਰੋਕਣਾ ਤਾਂ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਬਗਦਾਦ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ। ਇਰਾਨ

ਨੇ ਆਪਣੇ ਫੌਜੀ ਮਾਹਿਰ ਬਗਦਾਦ ਭੇਜੇ ਹਨ ਪਰ ਉਸਦਾ ਵੱਡਾ ਸਹਿਯੋਗ ਸੁੰਨੀ ਜੇਹਾਦੀਆਂ ਨਾਲ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅਸੈਬ ਅਹਿਲ ਅਲ ਹੱਕ ਵਰਗੇ ਸੀਆ ਲੜਾਕਿਆਂ ਨੂੰ ਸੰਗਠਿਤ ਕਰਨ ਵਿਚ ਹੈ।

ਇਰਾਨ ਨੇ ਇਰਾਕੀ ਸੀਆ ਲੜਾਕਿਆਂ ਨਾਲ ਰਿਸ਼ਤੇ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿਚ ਕਈ ਦਹਾਕੇ ਲਗਾਏ ਹਨ ਅਤੇ ਕੁਝ ਨੂੰ ਤਾਂ ਸੀਰੀਆ ਵਿਚ ਲੜਨ ਵੀ ਭੇਜਿਆ ਹੈ। ਇਰਾਕ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦਾ ਜੇਹਾਦੀਆਂ ਨਾਲ ਲੜਨ ਦੇ ਲਈ ਸਵੈ ਸੇਵਕਾਂ ਦੀ ਫੌਜ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦੇਣਾ ਵੀ ਉਸੇ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਯੁੱਧ ਨਸਲੀ ਆਧਾਰ ਤੇ ਲੜਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਜ਼ਾਹਿਰ ਹੈ ਕਿ ਇਰਾਕ ਵਿਚ ਫੌਜ ਦੇ ਲਈ ਸਵੈ ਸੇਵਕ ਸੀਆ ਫਿਰਦੇ ਤੋਂ ਹੀ ਲੋਕ ਆਉਣਗੇ। ਨਤੀਜਤਨ ਅਮਰੀਕਾ ਨੂੰ ਡਰ ਹੈ ਕਿ ਜਨਤਕ ਤੌਰ ਤੇ ਇਰਾਨ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈਣਾ ਉਹਨਾਂ ਸੁੰਨੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਡਰ ਵਧਾ ਦੇਵੇਗਾ, ਜਿਹਨਾ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਆਈ ਐਸ ਆਈ ਐਸ ਨਾਲ ਨਿਪਟਣ ਦੇ ਲਈ ਅਹਿਮ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਰਾਨ ਨਸਲੀ ਮਿਲਜ਼ਾਮੀ ਨੂੰ ਹੱਲਾਸ਼ੇਰੀ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜੋ ਇਰਾਕ ਦੀ ਕੌਮੀ ਏਕਤਾ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਇਰਾਕ ਸੰਕਟ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਸੰਕਟ

ਇਰਾਕ ਵਿੱਚ ਫਸੇ ਜਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਛੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੀ ਇਕੋ ਜਿਹੀ ਦਾਸਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਰੇ ਨੌਜਵਾਨ ਮੱਧਵਰਗੀ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ ਅਤੇ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਕਾਰਨ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰੋਜ਼ੀ ਰੋਟੀ ਦੀ ਭਾਲ ਲਈ ਵਿਦੇਸ਼ ਜਾਣਾ ਪਿਆ, ਜਿਸ ਵਾਸਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਹੱਡ ਭੰਨਵੀ ਮਿਹਨਤ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਕਮਾਈ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਏਜੰਟਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ। ਇਹ ਨੌਜਵਾਨ ਹੁਣ ਇਰਾਕ ਵਿੱਚ ਆਏ ਸੰਕਟ ਕਾਰਨ ਉਥੇ ਫਸ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬੰਦੀ ਬਣਾ ਲਿਆ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਲਈ ਪਰਿਵਾਰ ਵਾਲੇ ਹੱਥ ਪੈਰ ਮਾਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਪਿੰਡ ਸਿਆਲਕਾ ਦੇ ਜਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਦਾਦੀ ਗੁਰਦੀਪ ਕੌਰ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਬੋੜੀ ਜਿਹੀ ਜ਼ਮੀਨ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਗਹਿਣੇ ਰੱਖ ਕੇ ਚਾਰ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਕਰਜ਼ਾ ਲਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਜਤਿੰਦਰ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਛੋਟੇ ਭਰਾ ਬਲਜਿੰਦਰ ਨੂੰ ਵਿਦੇਸ਼ ਭੇਜਿਆ। ਵਿਦੇਸ਼ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੋਵੇਂ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰ ਸਨ। ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਵਿਦੇਸ਼ ਭੇਜਣ ਦੇ ਏਜੰਟਾਂ ਨੂੰ ਦੋ ਦੋ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਿੱਤੇ ਸਨ, ਜਿਸ ਨੇ ਜਤਿੰਦਰ ਨੂੰ ਇਰਾਕ ਅਤੇ ਬਲਜਿੰਦਰ ਨੂੰ ਦੁਬਈ ਭੇਜਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੋਵਾਂ ਨੇ ਫੌਜ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਹੋਣ ਲਈ ਯਤਨ ਕੀਤਾ ਪਰ ਅਸਫਲ ਰਹੇ। ਉਸ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜਤਿੰਦਰ ਦਾ ਪਿਤਾ ਬਲਕਾਰ ਸਿੰਘ ਸੂਗਰ ਨਾਲ ਪੀੜਤ ਹੈ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਪਾਲਣ ਵਾਸਤੇ ਉਹ ਮੁੰਬਈ ਵਿਖੇ ਬਤੌਰ ਡਰਾਈਵਰ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਅਗਵਾ ਦੀ ਖਬਰ 'ਤੇ ਚਿੰਤਾ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕਰਦਿਆਂ ਉਸ ਨੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਵਾਪਸ ਆਉਣ 'ਤੇ ਉਹ ਉਸ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਦੇ ਇਰਾਕ ਨਹੀਂ ਜਾਣ ਦੇਵੇਗਾ। ਪਿੰਡ ਬਾਬੋਵਾਲ ਦੇ ਹਰਸਿਮਰਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਭੈਣ ਸੁਖਦੀਪ ਕੌਰ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹ ਬਾਰੂਵੀ ਤਕ ਪੜ੍ਹਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਰਾਕ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰ ਸੀ। ਪਰਿਵਾਰ ਕੋਲ ਸਿਰਫ ਡੇਢ ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ ਹੈ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਇਕੱਲਾ ਪੁੱਤਰ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਸਾਰੇ ਉਸ ਵਾਸਤੇ ਚਿੰਤਤ

ਸਨ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਵਿਦੇਸ਼ ਭੇਜਣ ਲਈ ਹਰ ਸੰਭਵ ਯਤਨ ਕੀਤਾ। ਉਹ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਇਰਾਕ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਹੁਣ ਅਚਨਚੇਤੀ ਉਥੇ ਆਏ ਸੰਕਟ ਕਾਰਨ ਫਸ ਗਿਆ। ਪਰਿਵਾਰ ਵੱਲੋਂ ਉਸ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਵਾਪਸੀ ਵਾਸਤੇ ਹਰ ਸੰਭਵ ਯਤਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਚਵਿੰਡਾ ਦੇਵੀ ਦੇ ਸੋਨੂੰ ਦੇ ਭਰਾ ਹੀਰਾ ਲਾਲ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਰਾਕ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਹ ਇਥੇ ਪਲੰਬਰ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਜਾਣ ਵਾਸਤੇ ਉਸ ਨੇ ਲਗਪਗ 1 ਲੱਖ 30 ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਏਜੰਟ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਸਨ। ਏਜੰਟ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਦੁਬਈ ਭੇਜਣ ਦੀ ਥਾਂ ਇਰਾਕ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ। ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਇਸ ਪਿੱਛੇ ਕੀ ਕਾਰਨ ਸੀ, ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸੋਨੂੰ ਦੇ ਚਾਰ ਭਰਾ ਹਨ, ਜੋ ਸਾਰੇ ਨਿੱਜੀ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਰਾਕ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਹ ਲਗਪਗ ਦੋ ਸਾਲ ਮਸਕਟ ਵਿਖੇ ਕੰਮ ਕਰ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਅਤੇ ਘਰ ਪਰਤ ਕੇ ਲਗਪਗ ਸਾਲ ਇਥੇ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਮੁੜ ਏਜੰਟ ਰਾਹੀਂ ਇਰਾਕ ਚਲਾ ਗਿਆ, ਜਿਥੇ ਉਸ ਨੇ ਕੰਮ ਵਾਸਤੇ ਕੁਝ ਸਿਖਲਾਈ ਵੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ। ਇਹੀ ਦਾਸਤਾਨ ਪਿੰਡ ਭੋਟੋਵਾਲ ਦੇ ਮਨਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਵੀ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰ ਸੀ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੇ 1 ਲੱਖ 30 ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਏਜੰਟ ਨੂੰ ਦੇ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਵਿਦੇਸ਼ ਭੇਜਿਆ। ਪਿੰਡ ਜਲਾਲ ਉਸਮਾ ਦੇ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੇ ਵੀ ਏਜੰਟ ਨੂੰ ਡੇਢ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੇ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਵਿਦੇਸ਼ ਭੇਜਿਆ। ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ ਅਤੇ ਬੱਚੇ ਉਸ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਵਾਪਸੀ ਬਾਰੇ ਚਿੰਤਤ ਹਨ। ਦੱਸਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਜਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਧੇਰੇ ਪੰਜਾਬੀ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਵਾਹਿਯੋਗ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਗਹਿਣੇ ਪਾ ਕੇ ਏਜੰਟਾਂ ਰਾਹੀਂ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਵਿਦੇਸ਼ ਭੇਜਿਆ ਹੈ। ਕਈ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੇ ਬੱਚੇ ਏਜੰਟਾਂ ਦੇ ਹੱਥੋਂ ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਗਲਤ ਮੁਲਕਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਪੁੱਜ ਚੁੱਕੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜੇਲ੍ਹ ਦਾ ਰਾਹ ਵੀ ਦੇਖਣਾ ਪਿਆ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਵਤੀਰਾ ਬਾਦਸਤੂਰ ਜਾਰੀ ਹੈ।

ਇਰਾਕ : ਜੰਗ ਉਥੇ ਪਰ ਦਰਦ ਇਥੇ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ-ਇਰਾਕ 'ਚ ਫੌਜ ਅਤੇ ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਦਰਮਿਆਨ ਜਾਰੀ ਭਿਆਨਕ ਜੰਗ ਦਾ ਦਰਦ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ 'ਚ ਵੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਹੈ ਕਿ ਇਰਾਕ 'ਚ ਕਰੀਬ 10 ਹਜ਼ਾਰ ਭਾਰਤੀ ਫਸੇ ਹਨ। ਮੌਸਲ 'ਚ 40 ਭਾਰਤੀਆਂ ਦੇ ਅਗਵਾ ਹੋਣ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ 'ਚ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਵੀ ਬਦਲ ਸੀਮਿਤ

ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ 'ਚ ਕਾਸ਼ੀ ਮਦਰੱਸਿਆ ਜਵਾਦਿਆ ਅਰਬੀ ਕਾਲਜ ਦੇ 35 ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਹਨ। ਇਰਾਕ 'ਚ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਗੁਆਂਢੀ ਸੂਬੇ ਹਰਿਆਣਾ ਅਤੇ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਵੀ ਬਹੁਤ ਨਾਲ ਨੌਜਵਾਨ ਫਸੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਮੌਸਲ 'ਚ ਅਗਵਾ ਹੋਏ 40 ਭਾਰਤੀਆਂ 'ਚ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਤਿੰਨ ਨੌਜਵਾਨ ਹਨ।

ਇਕੱਲੇ ਕੁਰਕਸ਼ੇਤਰ ਅਤੇ ਕਰਨਾਲ 'ਚ ਹੀ 10 ਪਰਿਵਾਰ ਅਜਿਹੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰਾਂ ਦੇ ਚਿਰਾਗ ਇਰਾਕ 'ਚ ਜਿੰਦਗੀ ਦੀ ਜੰਗ ਲੜ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਮੀਦ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਥੋਂ ਕੱਢਣ ਲਈ ਕੁਝ ਜ਼ਰੂਰ ਕਰੇਗੀ ਪਰ ਹਰਿਆਣਾ 'ਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਤੇ ਵੀ ਕੋਈ ਮਦਦ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਰਹੀ।

ਇਰਾਕ ਸੰਕਟ ਕਾਰਨ ਉੱਤਰੀ ਭਾਰਤ ਦਾ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਕੋਈ ਸੂਬਾ ਹੋਵੇ, ਜਿਥੇ ਆਪਣਿਆਂ ਦੇ ਵਿਛੜਣ ਦਾ ਦਰਦ ਨਾ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ। ਰਾਜਸਥਾਨ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਬਿਹਾਰ ਤੱਕ ਸੈਂਕੜੇ ਪਰਿਵਾਰ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਨਾ ਕੋਈ ਆਪਣਾ ਇਰਾਕ 'ਚ ਫਸਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੇ ਬੇਟੇ ਰੋਜ਼ੀ-ਰੋਟੀ ਲਈ ਇਰਾਕ ਦੇ ਅਰੀਬਨ ਕਸਬੇ 'ਚ ਗਏ ਸਨ। ਹੁਣ ਇਰਾਕ 'ਚ ਨਾ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤਨਖਾਹ ਮਿਲ ਰਹੀ ਹੈ, ਨਾ ਖਾਣ ਨੂੰ ਕੁਝ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਹ ਜਿਥੇ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਉਥੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲਣ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਆਖਿਰ ਕਿੱਥੋਂ ਮਿਲ ਰਹੀ ਹੈ ਜੇਹਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਇਰਾਕ ਵਿਚ ਤਾਕਤ

9/11 ਵਿਚ ਹੋਏ ਅਲ ਕਾਇਦਾ ਦੇ ਹਮਲੇ ਨੂੰ 13 ਸਾਲ ਬੀਤ ਗਏ ਹਨ। ਅਲ ਕਾਇਦਾ ਉਸਦੇ ਸਮਰਥਕ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਜੇਹਾਦੀ ਗਰੁੱਪ ਅੱਜ ਵੀ ਸਰਗਰਮ ਹਨ। ਸਵਾਲ ਹੈ ਕਿ ਕੌਣ ਹਨ ਇਹ? ਕਈ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸਮੂਹਿਕ ਯਤਨਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਤਾਕਤ ਘੱਟ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਰਹੀ?

1989 ਵਿਚ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਤੋਂ ਸੋਵੀਅਤ ਸੰਘ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਓਸਾਮਾ ਬਿਨ ਲਾਦੇਨ ਨੇ ਅਬਦੁੱਲਾ ਆਜ਼ਮ ਦੇ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ 'ਅਲ ਕਾਇਦਾ' ਨਾਂ ਦਾ ਸੰਗਠਨ ਬਣਾਇਆ ਪਰ ਅੱਜ ਅਲ ਕਾਇਦਾ ਦਾ ਮੂਲ ਸਰੂਪ ਬਾਕੀ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਗਿਆ ਹੈ। ਓਸਾਮਾ ਬਿਨ ਲਾਦੇਨ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਸਾਲ 2011 ਵਿਚ ਲੱਭ ਲਿਆ ਅਤੇ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਬਿਨ ਲਾਦੇਨ ਦੇ ਵਾਰਸ, ਇਕਾਂਤ ਪਸੰਦ ਅਤੇ ਸਧਾਰਨ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਦੇ ਮਾਲਕ ਮਾਲਿਕ ਆਇਮਨ ਅਲ ਜਵਾਹਰੀ ਜੋ ਮਿਸਰ ਵਿਚ ਸਰਜਨ ਸਨ, ਹੁਣ ਵੀ ਫਰਾਰ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਬਾਰੇ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਈ ਕਦਾਈ ਆਨਲਾਈਨ ਆਪਣਾ ਬਿਆਨ ਜਾਰੀ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਆਇਮਨ ਅਲ ਜਵਾਹਰੀ ਤੋਂ ਜੇਹਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਹੁੰਦੀਆਂ ਮੌਜੂਦਾ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਗੁਆਉਂਦੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ।

ਪਿਛਲੇ ਇਕ ਦਹਾਕੇ ਵਿਚ ਅਲ ਕਾਇਦਾ ਨੇਤਾ ਅਤੇ ਕਮਾਂਡਰ ਬੜੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਜਾਂ ਤਾਂ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿਚ ਲਏ ਗਏ ਜਾਂ ਮਾਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। ਕਈਆਂ ਦੀ ਮੌਤ ਵਿਵਾਦਗ੍ਰਸਤ ਮਨੁੱਖ ਰਹਿਤ ਹਵਾਈ ਡੂੰਠੇ ਹਮਲੇ ਵਿਚ ਹੋਈ। ਮੂਲ ਅਲ ਕਾਇਦਾ ਦੇ ਬਚੇ ਹੋਏ ਮੈਂਬਰਾਂ ਬਾਰੇ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਾਲ 2001 ਵਿਚ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਤੋਂ ਭੱਜ ਕੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਕਬਾਇਲੀ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਵੱਸ ਗਏ। ਪਰ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਕੱਟੜਪੰਥੀਆਂ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਕੋਲ ਖੁਸ਼ੀ ਮਨਾਉਣ ਦਾ ਕੋਈ ਖਾਸ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਬਚਿਆ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਅਲ ਕਾਇਦਾ ਨੂੰ ਪੂਰਨ ਤੌਰ ਤੇ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਇਸ ਵਿਚ ਫੁੱਟ ਪਾਉਣ ਅਤੇ ਤਿਤਰ-ਬਿਤਰ ਕਰਨ ਦੀ ਰਣਨੀਤੀ ਅਪਣਾਈ। ਇਸਦਾ ਅਸਰ ਇਹ ਹੋਇਆ ਕਿ ਅਲ ਕਾਇਦਾ ਨੂੰ ਮੱਧ ਪੂਰਬ, ਅਫਰੀਕਾ ਅਤੇ ਏਸ਼ੀਆ ਵਿਚ ਕਈ ਥਾਵਾਂ ਤੇ ਸੰਗਠਨਾਂ ਦਾ ਰੂਪ ਧਾਰਨ ਕਰਨਾ ਪਿਆ। ਯੂਰਪ ਵਿਚ ਜੇਹਾਦੀ ਸਮਰਥਕ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਮੌਜੂਦ ਹਨ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਇਹ ਕੱਟੜਪੰਥੀ ਹਮਲੇ ਲਗਾਤਾਰ ਜਾਰੀ ਹਨ। ਬੋਸ਼ੱਕ ਹੀ ਹਿ ਹਮਲੇ 9/11 ਜਿੰਨੇ ਭਿਆਨਕ ਨਹੀਂ ਹਨ।

ਅਜਿਹੇ ਵਿਚ ਇਹ ਜਾਣਨਾ ਅਹਿਮ ਹੈ ਕਿ

ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਪੱਧਰ ਤੇ ਜੇਹਾਦੀਆਂ ਦੀ ਇੱਕਜੁਟਤਾ ਅਤੇ ਤਾਕਤ ਦਾ ਕੀ ਰਾਜ਼ ਹੈ? ਕੁਝ ਅਜਿਹੇ ਕਾਰਕ ਹਨ ਜੋ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕਿਉਂ ਅਲ ਕਾਇਦਾ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿਸ਼ਵ ਦੇ ਕਈ ਮੁਲਕਾਂ ਵਿਚ ਅੱਜ ਕਮਜ਼ੋਰ ਨਹੀਂ ਹੋਈ। ਸਹਾਰਾ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਦੱਖਣੀ ਫਿਲਪੀਨਜ਼ ਤੱਕ ਕਈ ਸਥਾਨਕ ਅਤੇ ਖੇਤਰੀ ਸੰਕਟ ਹਨ, ਜਿਹਨਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਜੇਹਾਦੀ ਸੰਗਠਨਾਂ ਦੀ ਤਾਕਤ ਬਰਕਰਾਰ ਹੈ। ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ ਨਾਈਜੀਰੀਆ ਵਿਚ ਬੋਕੋ ਹਰਾਮ ਨੇ ਉੱਤਰੀ ਨਾਈਜੀਰੀਆ ਵਿਚ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਤਾਕਤ ਦੇਣ ਦੇ ਲਈ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ ਤੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਅਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਅੰਦੋਲਨ ਆਰੰਭ ਕੀਤਾ, ਜੋ ਸਾਲ 2009 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹਿੰਸਕ ਹੋ ਗਿਆ।

ਯਮਨ ਵਿਚ ਅਰਬ ਪ੍ਰਾਇਦੀਪ ਵਿਚ ਅਲ ਕਾਇਦਾ ਅਸ਼ਾਂਤੀ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਤੇ 2011 ਦੇ ਅਰਬ ਸਪਰਿੰਗ ਦੇ ਉਭਰ ਕਾਰਨ ਜੋ ਅਸ਼ਾਂਤੀ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸੰਕਟ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ, ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਲਾਭ ਉਠਾਉਣ ਵਿਚ ਕਾਮਯਾਬ ਰਿਹਾ। ਕੱਟੜਪੰਥੀ ਨੂੰ ਹੱਲਾਸ਼ੇਰੀ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕਾਰਕਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਹੈ, ਖਰਾਬ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਜਨਤਾ ਦਾ ਰੋਸ। ਮੁਸਲਿਮ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਫੋਰਸਾਂ

ਨੂੰ ਕ੍ਰਿਸ਼ਟ, ਹਿੰਸਕ ਅਤੇ ਅਪਮਾਨ ਜਨਕ ਦੱਸਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਪ੍ਰਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿਚ ਜੇਹਾਦੀਆਂ ਦੇ ਸਮਰਥਕਾਂ ਅਤੇ ਅਨੁਯਾਈਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਹੋਣਾ ਸੁਭਾਵਿਕ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਮੁੱਦਾ ਜੇਹਾਦੀਆਂ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿਚ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਲਿਆਉਣ ਦਾ ਫਿਰ ਤੋਂ ਇਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕਾਰਕ ਬਣਿਆ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਅਤੇ ਯਮਨ ਵਿਚ ਕਈ ਅਮਰੀਕੀ ਡੂੰਠੇ ਹਮਲੇ ਕੀਤੇ ਗਏ, ਇਸ ਵਿਚ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਜੇਹਾਦੀਆਂ ਦੇ ਲਈ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਮਾਰੇ ਗਏ। ਇਹਨਾਂ ਹਮਲਿਆਂ ਵਿਚ ਔਰਤਾਂ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਸਮੇਤ ਕਈ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੀ ਵੀ ਮੌਤ ਹੋਈ। ਇਸਦਾ ਕਾਰਨ ਵੀ ਜਨਤਾ ਵਿਚ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਰੋਸ ਵਧਿਆ ਹੈ।

ਹੁਣ ਇਰਾਕ ਜੇਹਾਦੀਆਂ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨੇ ਤੇ ਹੈ। ਅਰਬ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਲੋਕ ਇਸਨੂੰ ਇਲਾਕੇ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦੇ ਹੱਲ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਦੇਖਣ ਲੱਗੇ ਹਨ। ਕੱਟੜਪੰਥੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਕਈ ਲੋਕ ਸੰਗਠਨ ਨਾਲ ਉਦੋਂ ਜੁੜੇ, ਜਦੋਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਲੱਗਿਆ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਧਰਮ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਵਿਤਕਰਾ ਅਤੇ ਗਲਤ ਨੀਤੀਆਂ ਅਪਣਾਈਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

ਸੰਪਾਦਕੀ

ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਜਦੋਂ ਨਸ਼ੇ ਬੇਕਾਬੂ ਹੋ ਗਏ, ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਨਿਗਲ ਗਏ, ਲੱਖਾਂ ਘਰ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਦੀ ਮਾਰ ਨਾ ਝੱਲਦੇ ਬੇਵੱਸ ਹੋ ਗਏ, ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਮਾਪੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀਆਂ ਤਕਲੀਫਾਂ ਝੱਲਦੇ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਤੋਂ ਕੂਚ ਕਰ ਗਏ, ਉਦੋਂ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਕਾਰਨ ਦਾ ਚੇਤਾ ਆਇਆ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿਚ ਚੇਤਾ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਹੁਣ ਵੀ ਨਾ ਆਉਂਦਾ ਜੇਕਰ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਨਸ਼ੇ ਮੁੱਦਾ ਨਾ ਬਣਦੇ ਅਤੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੂੰ ਹਾਰ ਨਾ ਮਿਲਦੀ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਕੋਈ ਅੱਜ ਦੀ ਨਹੀਂ, ਬਲਕਿ ਸੈਂਕੜੇ ਸਾਲ ਪੁਰਾਣੀ ਹੈ, ਪਰ ਉਦੋਂ ਨਸ਼ੇ ਆਮ ਅਫੀਮ-ਭੁੱਕੀ ਦੇ ਹੁੰਦੇ ਸਨ। 1986 ਵਿਚ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਪੱਧਰ ਤੇ ਚੱਲੀ ਮੁਹਿੰਮ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣੇ ਭਾਰਤ ਨੇ ਇਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਨੂੰਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਾਰੇ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਲਈ ਸਖਤ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਵੀ ਕੁਝ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇ ਪਰ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਸੀਮਾ ਨਾਲ ਲੱਗਦੀ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਸਮਗਲਿੰਗ ਨਾ ਰੁਕੀ। ਜਦੋਂ ਇਹ ਧੰਦਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਫੈਲ ਗਿਆ ਤਾਂ ਖੁਦ ਸਿਆਸਤਦਾਨ ਹੀ ਇਸ ਧੰਦੇ ਵਿਚ ਗਲਤਾਨ ਹੋ ਗਏ ਅਤੇ ਕਰੋੜਾਂ ਦੀ ਕਮਾਈ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਬਿਹਤਰੀਨ ਧੰਦਾ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਬਣ ਗਿਆ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਚੱਲਦੀ ਘਟੀਆ ਸਿਆਸਤ ਦੇ ਕਾਰਨ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਹੋਰ ਹੱਲਾਸ਼ੇਰੀ ਮਿਲੀ ਅਤੇ ਹੁਣ ਹਾਲਾਤ ਬੇਕਾਬੂ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਹੁਣ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਤਰ੍ਹਾਂ-ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਸ਼ੇ ਮਿਲਦੇ ਹਨ, ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਨੌਜਵਾਨ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਭੇਟ ਚੜ੍ਹ ਚੁੱਕੇ ਹਨ, ਲੱਖਾਂ ਲੋਕੀ ਉਜੜ-ਪੁਜੜ ਚੁੱਕੇ ਹਨ, ਹੁਣ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਜਾਗ ਆਈ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਹੀ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਸਰਕਾਰਾਂ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਯੋਗ ਅਗਵਾਈ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀਆਂ।

ਇਰਾਕ ਵਿਚ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਏ ਗ੍ਰਹਿ ਯੁੱਧ ਵਿਚ ਹੁਣ ਤੱਕ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਲੋਕੀ ਮਾਰੇ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਸ਼ੀਆ ਅਤੇ ਸੁੰਨੀ ਫਿਰਕਿਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਇਸ ਲੜਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਇਰਾਕ ਫਿਰ ਉਜਾੜੇ ਦੇ ਕਿਨਾਰੇ ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਰਾਕ ਵਿਚ ਧਰਮ ਇਕ ਅਜਿਹਾ ਜ਼ਹਿਰ ਬਣ ਚੁੱਕਾ ਹੈ, ਜਿਹੜਾ ਆਪਣਿਆਂ ਦਾ ਹੀ ਖੂਨ ਚੁਸ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕੀ ਸ਼ੀਆ ਅਤੇ ਸੁੰਨੀ ਮੁਸਲਮਾਨ ਮਿਲ ਕੇ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦੇ? ਆਖਿਰ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦਾ ਘਾਣ ਕਰਨ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਕਿਹੜਾ ਧਰਮ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਸ਼ਾਇਦ ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ। ਇਰਾਕ ਵਿਚ ਇਹ ਲੜਾਈ ਸੱਤਾ ਕਬਜ਼ਾਉਣ ਅਤੇ ਦਬਦਬਾ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਇਸੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਤੋਂ ਨਜਿੱਠਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਨਵੀਂ ਬਣੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਰੰਗ ਦਿਖਾਉਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਸਤਾਂ ਸਮੇਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿਚ ਕੀਮਤਾਂ ਵਧਾਈਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਗਰੀਬ ਆਦਮੀ ਉਤੇ ਹੋਰ ਭਾਰ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਇਸ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਵੀ ਮਹਿੰਗਾਈ ਨੂੰ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੱਲਾਸ਼ੇਰੀ ਦੇਣੀ ਹੈ ਤਾਂ ਪਿਛਲੀ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲੋਂ ਇਸ ਦਾ ਕੀ ਫਰਕ ਰਹਿ ਗਿਆ। ਇਹ ਗੱਲ ਭਾਰਤ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਨੂੰ ਸਮਝਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਆਮਦਨ ਦੇ ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਸਾਧਨ ਹਨ, ਆਮ ਆਦਮੀ ਤੇ ਭਾਰ ਕੇ ਵਧਾਈ ਆਮਦਨ ਭਾਰਤ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ, ਬਲਕਿ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ, ਅਨਿਯਮਿਤਤਾ, ਫਜ਼ੂਲ ਖਰਚੀਆਂ ਰੋਕ ਕੇ ਚੰਗੀਆਂ ਅਤੇ ਟਿਕਾਊ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਬਣਾਉਣ ਨਾਲ ਭਾਰਤ ਤਰੱਕੀ ਕਰੇਗਾ।

-ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਐਮ ਏ

Balbir Singh M.A.
Editor in Chief & Publisher
e-mail: bsma54@gmail.com

Tel : 510-938-7771, Fax 510-740-3520

36415 RUSCHIN DR. NEWARK, CA 94560

Ranjit Kandola ,Managing Editor
Cell : 530-315-1020, Yuba City

Buta Ram joshi Staff Reporter, Fresno 559-803-0055

Web designed www.pardesimes.com
by Aman Bansil 510-589-2245

The Pardes Times And People Associated With It Are Not Responsible For Any Claims Made By The Advertisers And Don't Endorse Any Product Or Services Advertised In The Pardes Times. Please Consult Your Attorney Before , Buying/Hiring Contracting Through The Ads Published In The News Paper. The Pardes Times Is In Business Of Selling Spaces And Claims Made By Advertisers Are Not Tested/Confirmed By An Independent Source.

ਬਲੈਕ ਮਨੀ-ਗਰੀਬ ਭਾਰਤ ਦੀ ਅਮੀਰ ਤਸਵੀਰ

ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਗਰੀਬ ਮੁਲਕ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਵਿਚ 50 ਫੀਸਦੀ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਆਬਾਦੀ ਅੱਜ ਵੀ ਰੋਜ਼ੀ-ਰੋਟੀ ਲਈ ਜੂਝ ਰਹੀ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਸੜਕਾਂ ਸਾਰੇ ਖਿੱਤਿਆਂ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚ ਸਕੀਆਂ, ਬਿਜਲੀ ਤੋਂ ਆਬਾਦੀ ਦਾ ਇਕ ਤਿਹਾਈ ਹਿੱਸਾ ਵਾਂਝਾ ਹੈ। ਸਿਹਤ ਸਹੂਲਤਾਂ 1 ਲੱਖ ਆਬਾਦੀ ਪਿੱਛੇ ਇਕ ਵਧੀਆ ਡਾਕਟਰ ਹੀ ਮਿਲਦਾ ਹੈ, ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਹੈ, ਸਿੱਖਿਆ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਹੈ, ਪਬਲਿਕ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਦੀ ਘਾਟ ਹੈ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੀ 40 ਫੀਸਦੀ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਆਬਾਦੀ ਅਨਪੜ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹੈ। 125 ਕਰੋੜ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਦੀ ਆਬਾਦੀ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਅੰਕੜੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੁਲਕ ਨੂੰ ਗਰੀਬ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਕਾਫੀ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਜੇਕਰ ਸਟੀਕ ਅੰਕੜੇ ਕੱਢੀਏ ਤਾਂ ਭਾਰਤ ਵਿਚ 40 ਕਰੋੜ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਲੋਕ ਗਰੀਬੀ ਨਾਲ ਦੋ-ਚਾਰ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਦਕਿ ਇੰਨੀ ਆਬਾਦੀ ਸਾਰੇ ਯੂਰਪ ਨੂੰ ਮਿਲੇ ਕੇ ਨਹੀਂ ਬਣਦੀ।

ਪਰ ਭਾਰਤ ਦੀ ਦੂਜੀ ਤਸਵੀਰ ਵੀ ਸਭ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਗਈ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ 24.5 ਲੱਖ ਕਰੋੜ ਰੁਪਿਆ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਬੈਂਕਾਂ ਵਿਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਪਿਆ ਹੈ। ਕੁਝ ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਲੋਕ ਇਸ ਦੇ ਮਾਲਕ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਇਹ ਪੈਸਾ ਭਾਰਤ ਦੇ 40 ਕਰੋੜ ਗਰੀਬਾਂ ਵਿਚ ਵੰਡ ਦਈਏ ਤਾਂ ਗਰੀਬੀ ਦਾ ਨਾਮੋ-ਨਿਸ਼ਾਨ ਹੀ ਮਿਟ ਜਾਵੇਗਾ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਹਰੇਕ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਵਧੀਆ ਟਰੇਨਾਂ ਅਤੇ ਬੱਸਾਂ ਚੱਲ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ, ਵਧੀਆ ਹਾਈਵੇਅ ਅਤੇ ਪੁਲਾਂ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਭ ਨੂੰ ਮੁਫਤ ਵਿਚ ਸਿੱਖਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਕਾਲੇ ਧਨ ਉਤੇ ਗਠਿਤ ਕੀਤੀ ਮੋਦੀ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਾਂਚ ਟੀਮ (ਐਸ ਆਈ

ਟੀ) ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰ ਰਹੇ ਜਸਟਿਸ ਐਮ. ਬੀ. ਸ਼ਾਹ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਸੂਚੀ ਸਾਡੇ ਹਵਾਲੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਇਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਧਨ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਸਵਿਟਜ਼ਰਲੈਂਡ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਸਵਿਸ ਸਰਕਾਰ ਵਿਚਕਾਰ ਹੋਏ ਸੂਚਨਾ ਦੇ ਆਦਾਨ-ਪ੍ਰਦਾਨ ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਉਹਨਾਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਧਨ ਦੇ ਬਾਰੇ ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣ ਤੋਂ

ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਜਮ੍ਹਾਂ ਪੈਸਿਆਂ ਦੇ ਸਰੋਤ ਅਤੇ ਖਾਤਾ ਧਾਰਕਾਂ ਬਾਰੇ ਬੈਂਕ ਅਤੇ ਰੈਗੂਲਟਰੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹਨਾਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦਾ ਭਾਰਤੀ ਸਬੰਧ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਹੈ। ਕਾਲਾ ਧਨ ਵਾਪਸ ਲਿਆਉਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਸਵਿਟਜ਼ਰਲੈਂਡ ਦੇ ਕੇਂਦਰੀ ਬੈਂਕ ਐਸ. ਐਨ ਬੀ. ਨੇ ਇਕ ਅੰਕੜਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਅੰਕੜੇ ਦ ਮੁਤਾਬਕ ਸਾਲ 2013 ਦੌਰਾਨ ਸਵਿਸ ਬੈਂਕਾਂ ਵਿਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਭਾਰਤੀ ਧਨ 43 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦੇ ਵਾਧੇ ਦੇ ਨਾਲ 14,000 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਵਿਟਜ਼ਰਲੈਂਡ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਮੁਤਾਬਕ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਪੈਸੇ

ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਾ ਹੋਣ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹਨਾਂ ਖਾਤਾ ਧਾਰਕਾਂ ਨੇ ਖੁਦ ਹੀ ਆਪਣੀ ਭਾਰਤੀ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਖੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਸਵਿਟਜ਼ਰਲੈਂਡ ਵਿਚ ਕੁੱਲ 283 ਬੈਂਕਾਂ ਵਿਚ ਕੁੱਲ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਧਨ ਕੇਵਲ 16 ਖਰਬ ਡਾਲਰ ਹੈ।

ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਆਪਣੀ ਸਾਥ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਮੰਦ

ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵਿਚ ਭਾਈਵਾਲੀ, ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਪੂਰਨ ਬਹੁਮਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਹਾਰ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਬਾਦਲ) ਹੁਣ ਆਪਣਾ ਪਹਿਲਾਂ ਰੋਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ

ਗੁਆਉਂਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਵਿਚ ਵੀ ਵਿਰੋਧੀ ਸੂਚਾ ਉਭਰਨ ਲੱਗੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਅਤੇ ਉਪ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਦੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੇ

ਤਰੀਕਿਆਂ ਤੇ ਸਵਾਲ ਉਠਣ ਲੱਗ ਪਏ ਹਨ। ਅਜਿਹਾ ਹੋਣਾ ਸੁਭਾਵਿਕ ਹੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਪਿਛਲੇ 7 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਲਗਾਤਾਰ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਚਲੀ ਆ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਹੁੰਦਿਆਂ ਐਲਾਨ ਅਤੇ ਵਾਅਦੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨਜ਼ਰ ਆਏ, ਹਕੀਕਤ ਵਿਚ ਕੰਮ ਘੱਟ ਨਜ਼ਰ ਆਇਆ। ਇਸ ਵਾਰ ਹਾਲਾਂਕਿ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇਵੇਂ ਹਾਰੇ ਹਨ, ਪਰ ਸੱਤਾ ਵਿਚ ਹੋਣ ਦੇ ਕਾਰਨ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੁਆਲੇ ਸਵਾਲਾਂ ਦਾ ਦਾਇਰਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਧਣਾ ਸੁਭਾਵਿਕ ਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੂੰ

Sinder Singh Pasiana
(Advocate)
Email - sindersingh2009@gmail.com
(91-86991-19745 M)

ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਖਜ਼ਾਨਾ ਵਿਰਾਸਤ ਵਿਚ ਚੰਗੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਮਿਲਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਵੋਟ ਬਣੇ ਸਿਆਸਤ ਦੇ ਕਾਰਨ ਇਸ ਖਜ਼ਾਨੇ ਦਾ ਅਕਾਲੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਆਉਂਦੀ ਆਮਦਨ ਨਾਲ ਤਾਂ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਆਪਣਾ ਆਮ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵੀ ਨਹੀਂ ਚਲਾ ਪਾ ਰਹੀ, ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਲਈ ਪੈਸਾ ਕਿੱਥੋਂ ਲਿਆਵੇਗੀ? ਅਕਾਲੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰੀ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਵੇਚਣ ਦੀ ਨੀਤੀ ਅਪਣਾਈ, ਪਰ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਵੀ ਕਿੰਨੀ ਦੇਰ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਸਾਥ ਦੇਣਗੀਆਂ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਕਸੂਤੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਫਸੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਅਤੇ ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਹੁਣ ਸਿਰਫ ਮੋਦੀ ਸਰਕਾਰ ਉਤੇ ਹੀ ਆਸਾਂ ਹਨ, ਪਰ ਕੀ ਮੋਦੀ ਸਰਕਾਰ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਗੱਢੇ ਦੇ ਸਕੇਗੀ? ਸ਼ਾਇਦ ਫਿਲਹਾਲ ਨਹੀਂ, ਕਿਉਂਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਖੁਦ ਵੀ ਆਰਥਿਕ ਪੱਖੋਂ ਕਠਿਨ ਸਮੇਂ ਵਿਚੋਂ ਲੰਘ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਹੁਣ ਵੀ ਸੰਭਲਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਕੁਝ ਕਰਕੇ ਦਿਖਾਉਣਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਤਬਦੀਲੀ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ।

ਨਸ਼ਾ ਵਿਰੋਧੀ ਮੁਹਿੰਮ ਦਾ ਕੱਚ-ਸੱਚ

ਪਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਯੀਮਾ

ਬੀਤੇ ਦਿਨੀਂ ਹੋਈਆਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਕਰਾਰੀ ਹਾਰ ਖਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਸਕੜੇ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਪਾਰਟੀ ਭਾਵੇਂ ਉੱਚ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਹੋਈ ਇਸ ਸ਼ਰਮਨਾਕ ਹਾਰ ਦੀ ਸਮਿੱਖਿਆ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਰੁੱਝੀ ਹੋਈ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਅਹਿੰਸਾ ਬਾਖੂਬੀ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹਾਰ ਦਾ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਨਿਰੰਤਰ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦਾ ਛੇਵਾਂ ਦਰਿਆ ਹੈ।

ਇਸ ਦਰਿਆ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਨੌਜਵਾਨੀ ਗਰਕ ਹੁੰਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਸ਼ੇ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋਏ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਨਿੱਤ ਮੌਤ ਵੱਲ ਵਧ ਰਹੇ ਆਪਣੇ ਜਿਗਰ ਦੇ ਟੁਕੜਿਆਂ ਨੂੰ ਮਰਦਿਆਂ ਦੇਖਣ ਤੋਂ ਸਿਵਾ ਹੋਰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ। ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਅਕਾਲੀ ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਨਮੋਸ਼ੀ ਭਰੀ ਹਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਜ਼ਬੂਰ ਮਾਪਿਆਂ ਦਾ ਮਹਿੰਜ ਗੁੱਸਾ ਹੀ ਸੀ ਜੋ ਆਪਣੇ ਤੜਫਦੇ ਅਤੇ ਵਿਲਕਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਹੋਰ ਤਾਂ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੇ ਪਰ ਨਸ਼ਾ ਵੇਚਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਹਿ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਸਰਕਾਰ ਪ੍ਰਤੀ ਆਪਣਾ ਗੁੱਸਾ ਕੱਢਣ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਰਹੇ ਹਨ। ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਦੱਸ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਵੇਖ ਕੇ ਜੇ ਉਹ ਸਰਕਾਰਾਂ ਬਣ-ਉਣਾ ਜਾਣਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਨਿਕੰਮੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਦਾ ਰਸਤਾ ਵਿਖਾਉਣਾ ਵੀ ਬਾਖੂਬੀ ਜਾਣਦੇ ਹਨ।

ਆਪਣੀ ਸ਼ਰਮਨਾਕ ਹਾਰ ਤੋਂ ਸਬਕ ਲੈਂਦਿਆਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੇ ਨਸ਼ਿਆਂ ਖਿਲਾਫ ਮੁਹਿੰਮ ਛੇੜ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਮੁਹਿੰਮ ਦੇ ਹੁਣ ਤਕ ਆਏ ਨਤੀਜੇ ਸਾਬਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਮਹਿੰਮ ਇੱਕ ਡਰਾਮਾ ਹੈ। ਨਸ਼ੇ ਦੇ ਆਦੀ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਗ੍ਰਾਮ ਸਮੈਕ ਪੀਣ ਵਾਲੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਡੱਕ ਦੇਣ ਨਾਲ ਨਸ਼ੇ 'ਤੇ ਕਾਬੂ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਜਨਤਾ ਭਲੀਭਾਂਤ ਸਮਝ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿਚ ਘੱਟਾ ਪਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਕੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਨਸ਼ਾ ਮੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਅਸਲ ਦੋਸ਼ੀ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ

ਦਰਬਾਰੇ ਆਪਣਾ ਅਸਰ ਰਸੂਖ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਨਸ਼ੇ ਦੇ ਸੌਦਾਗਰਾਂ ਨੂੰ ਹੱਥ ਪਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ। ਨਸ਼ੇ ਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੌਦਾਗਰਾਂ ਦਾ ਨੈੱਟਵਰਕ ਇੰਨਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਫੈਲ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਫੋਨ ਕਾਲ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਨਸ਼ਾ ਘਰ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚਦਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹੁੰਦੇ ਹੋਏ ਨਸ਼ੇ ਦੇ ਇਹ ਸੌਦਾਗਰ ਹੁਣ ਪਿੰਡਾਂ ਦੀਆਂ ਗਲੀਆਂ ਤੱਕ ਵੀ

ਆਪਣੇ ਪੈਰ ਪਸਾਰ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਕੀ ਇਹ ਸਭ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਪੁਲੀਸ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਮਿਲੀਭੁਗਤ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਕੀ ਪੁਲੀਸ ਨੂੰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਨਸ਼ਾ ਵੇਚਿਆ ਤੇ ਖਰੀਦਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ? ਜੇਕਰ ਸੱਚਮੁੱਚ ਪੁਲੀਸ ਅਣਜਾਣ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਪੁਲੀਸ ਦੀ ਅਯੋਗਤਾ ਮੰਨੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਇਹ ਮਿਲੀਭੁਗਤ ਨਾਲ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤਾਂ ਫਿਰ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਰੱਬ ਹੀ ਰਾਖਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਜੇਕਰ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ 'ਰਾਜ ਨਹੀਂ ਸੇਵਾ' ਕਰਨ ਦੇ ਆਪਣੇ ਵਾਅਦੇ 'ਤੇ ਪੂਰਾ ਉਤਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਨਸ਼ਾ ਮੁਕਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸੰਜੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਆਦੀ ਬੇਕਸੂਰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਫੜਨ ਦੀ ਥਾਂ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਸਮਗਲਰਾਂ ਨੂੰ ਹੱਥ ਪਾਉਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਨਸ਼ੇ ਵੇਚਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਲੱਗਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੱਕ-ਅੱਧ ਮੰਤਰੀ ਤੋਂ ਅਸਤੀਫਾ ਲੈ ਕੇ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਭਲਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਕਦਮ ਦਰ ਕਦਮ ਚਲਦਿਆਂ ਨਸ਼ੇ ਦੇ ਸੌਦਾਗਰਾਂ 'ਤੇ ਨਜ਼ਰ ਰੱਖਣੀ ਪਵੇਗੀ। ਜੇਕਰ ਸਰੀਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਇੱਕ

ਅੰਗ ਵਿੱਚ ਕੈਂਸਰ ਹੋਣ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਉਸ ਅੰਗ ਨੂੰ ਕੱਟ ਕੇ ਜਾਨ ਬਚਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਇਹੋ ਕੈਂਸਰ ਸਾਰੇ ਸਰੀਰ ਵਿੱਚ ਫੈਲ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜਾਨ ਬਚਾਉਣੀ ਔਖੀ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਅਸੰਭਵ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੁਣ ਨਸ਼ੇ ਦਾ ਕੋਹੜ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕੋਨੇ-ਕੋਨੇ ਵਿੱਚ ਫੈਲ ਚੁੱਕਾ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਹਰ ਦੂਜਾ ਨੌਜਵਾਨ ਮਾਰੂ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਲਪੇਟ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਬੁਢਾਪੇ ਦੀ ਲਾਠੀ ਬਣਨ ਦਾ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਕਰਦੇ ਮਾਪੇ ਚਾਵਾਂ ਅਤੇ ਮਲਾਰਾਂ ਨਾਲ ਪਾਲੇ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਾਂ ਦੀਆਂ ਲਾਸ਼ਾਂ ਆਪਣੇ ਮੋਢਿਆਂ 'ਤੇ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਹਨ। ਗ਼ਲਤ ਸੰਗਤ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋਏ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੇ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀਰਨੇ ਪੈਂਦੇ ਸੁਣ ਕੇ ਰੂਹ ਕੰਬ ਉਠਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਬੱਚੇ ਜਨਮ-ਜਾਤ ਨਸ਼ੇੜੀ ਨਹੀਂ ਸਨ ਸਗੋਂ ਸਾਡੇ ਸਮਾਜ ਦੇ ਕੁਝ ਲਾਲਚੀ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਪੈਸੇ ਦੀ ਹਵਾਸ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋਏ ਮਾਰੂ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦਾ ਰੋਗ ਆਪਣੀ ਜਿੰਦਗੀ ਨੂੰ

ਲਾ ਬੈਠੇ ਹਨ। ਇਸ ਰਾਹ 'ਤੇ ਤੁਰਨਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸ਼ੌਕ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਮਜ਼ਬੂਰੀ ਬਣ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਨਸ਼ਾ ਮੁਕਤ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲੀਸ ਵੱਲੋਂ ਜੋ ਮੁਹਿੰਮ ਛੇੜੀ ਗਈ ਹੈ ਉਹ ਸ਼ਲਾਘਾਯੋਗ ਆਖੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਪਰ ਜੇਕਰ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਆਦੀ ਬਣ ਚੁੱਕੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਡੱਕਣ ਦੀ ਥਾਂ ਨਸ਼ਾ ਛੁਡਾਉ ਕੇਂਦਰਾਂ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਕਰਵਾ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਾੜੀ ਆਦਤ ਛੁਡਵਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਇਸਦੇ ਸਿੱਟੇ ਸਾਰਥਕ ਨਿਕਲਣਗੇ।

ਨਸ਼ੇ ਦਾ ਵਪਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਸਲ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਫੜ ਕੇ ਜੇਕਰ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਹੀ ਅਜਿਹੀ ਮੁਹਿੰਮ ਦੇ ਸਾਰਥਕ ਨਤੀਜੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਅਫ਼ਸੋਸ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਨਸ਼ੇ ਦੇ ਪੀੜਤ ਲੋਕ ਹੁਣ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਪੁਲੀਸ ਦੀ ਕਰੋਪੀ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਵਪਾਰੀ ਬਾਹਰ ਦਣਦਾਉਂਦੇ ਫਿਰਦੇ ਹਨ।

ਸੁਰ-ਸੰਗੀਤ ਸੰਸਾਰ

ਮੰਜੇ ਜੋੜ ਕੇ ਸਪੀਕਰ ਲੱਗਦੇ ਅੱਜ ਵੀ ਪਿੰਡ ਲੁਹਾਰੇ 'ਚ

ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ, ਫਰੀਮਾਂਟ (ਪਿੰਡ ਪੁਰਾਣੇ ਵਾਲਾ, ਮੋਗਾ) 408-857-4455

www.pindlohara.com ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਬਾਰੇ ਇਕ ਗੱਲ ਮਸ਼ਹੂਰ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਇਤਿਹਾਸ ਸਿਰਜਣਾ ਜਾਣਦੇ ਹਨ, ਸਾਂਝਾ ਨਹੀਂ। ਪਰ ਇਹ ਗੱਲ ਲੁਹਾਰਾ ਪਿੰਡ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨ ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਲੀਵਾਲ ਉਰਫ 'ਬਾਵਾ' ਨੇ ਝੁਠਲਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਘਰ ਵਿਚ ਵਿਰਾਸਤ ਭਵਨ ਬਣਾ ਕੇ ਪੰਜਾਬੀ ਗੀਤ ਸੰਗੀਤ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਪੂਰਾ ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਸਾਂਝਿਆ ਪਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਕਿਤੇ ਹੋਰ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ। ਹਾਂ ਬੋਝੀ ਬਹੁਤ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਹੋਰ ਵੀਰਾਂ ਨੇ ਵੀ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜੋ ਸਲਾਹੁਣਯੋਗ ਪਰ ਬਾਵੇ ਦੀ ਝੰਡੀ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਫੜ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਗੁਰਜ ਇਸਨੂੰ ਵੀਹ ਪੱਚੀ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਲਗਾਤਾਰ ਮਿਹਨਤ ਤੇ ਲੱਖਾਂ ਰੁਪਏ ਖਰਚ ਕੇ ਮਿਲੀ ਹੈ। ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਕੰਮ ਲਗਨ ਤੇ ਸ਼ੌਕ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ।

ਇਸ ਧਾਲੀਵਾਲ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀਆਂ ਚਾਰ ਵੱਡੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਸਦਾ ਸਿਰਫ ਬਲਵਿੰਦਰ ਬਾਵੇ ਨੂੰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਨਮੋਦਿਆ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲ ਜੋ ਸੈਂਟਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਇਕ ਜਿਲ੍ਹੇ ਵਿਚ ਸਿਰਫ ਇਕ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਦੋ ਨਾਂ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿਚ 'ਸਰਦਾਰਨੀ

ਫਜ਼ਲਾ ਟੁੰਡਾ, ਆਲਮ ਲੁਹਾਰ, ਢਾਡੀ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਤੇ ਹੋਰ ਸਮਕਾਲੀ ਗਾਇਕਾਂ ਦਾ ਬਹੁਮੁੱਲਾ ਖਜ਼ਾਨਾ ਸਾਂਝਿਆ ਪਿਆ ਹੈ।

ਵੰਡ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਗੀਤ ਹੋਏ ਸਾਰੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਗਾਇਕ ਤੇ ਗਾਇਕਾਵਾਂ ਦੇ ਤਵੇ ਵਿਰਾਸਤ ਭਵਨ ਵਿਚ ਪਏ ਹਨ। ਜਿਹਨਾਂ ਵਿਚ ਇਨਾਇਤ ਹੁਸੈਨ ਭੱਟੀ, ਗੁਲਾਮ ਅਲੀ, ਮਹਿੰਦੀ ਹਸਨ, ਨੂਰਜਹਾਂ, ਰੋਸ਼ਮਾ, ਆਲਮ ਲੁਹਾਰ ਤੇ ਹੋਰ ਅਨੇਕ ਗਾਇਕ ਜਿਹਨਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਲਿਖਣ ਲੱਗੇ ਤਾਂ ਕਈ ਸਫੇ ਭਰ ਜਾਣਗੇ।

ਤੂੰਬੇ ਤੇ ਅਲਗੋਜਿਆਂ ਨਾਲ ਗਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਇਸ ਵਿਰਾਸਤ ਭਵਨ ਦੀ ਸ਼ਾਨ ਹੈ, ਜਿਹਨਾਂ ਵਿਚ ਸਦੀਕ ਮੁਹੰਮਦ ਔੜੀਆ, ਸਦੀਕ ਮੁਹੰਮਦ ਮਲੇਰਕੋਟਲੇ ਵਾਲਾ, ਘੁੱਦੂ ਮਲੇਰਕੋਟਲੇ ਵਾਲਾ, ਨੂਰਦੀਨ ਮਲੇਰਕੋਟਲੇ ਵਾਲਾ, ਖਲੀਲ ਖਾਂ ਤੇ ਸਾਦੀ ਖਾਂ ਮਲੇਰਕੋਟਲੇ ਵਾਲੇ, ਫਜ਼ਲਦੀਨ ਮਲੇਰਕੋਟਲੇ ਵਾਲਾ, ਫਜ਼ਲ ਮੁਹੰਮਦ ਲੋਹਟਬੱਦੀ, ਬਾਬਾ ਸੁਦਾਗਰ ਰਾਮ, ਜਗਤ ਰਾਮ ਲਾਲਕਾ, ਰਹਿਮਦੀਨ ਨਾਰੋਮਾਜਰਾ, ਗੁਲਾਮ ਨਬੀ, ਬਾਬਾ ਨਾਜ਼ਕ ਸ਼ਾਹ ਢੋਟੀਆਂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਦਰਸਨ ਦੁਆਬੇ ਵਾਲਾ ਤੇ ਹਰਬੰਸ ਬੰਸਾ

ਕੌਰ, ਕਰਮਜੀਤ ਧੂਰੀ ਤੇ ਸਵਰਨ ਲਤਾ, ਗੁਰਮੀਤ ਬਾਵਾ, ਰਾਜਿੰਦਰ ਰਾਜਨ, ਜਗਮੋਹਣ ਕੌਰ, ਸੁਰਿੰਦਰਕੌਰ, ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕੌਰ ਤੇ ਨਰਿੰਦਰ ਕੌਰ ਵਰਗੇ ਅਨੇਕਾਂ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਦੇ ਤਵੇ ਇਸ ਵਿਰਾਸਤ ਭਵਨ ਦੀ ਸ਼ਾਨ ਵਧਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਨਵੀਂ ਪੀੜ੍ਹੀ ਵਿਚੋਂ ਚਮਕੀਲਾ, ਸਰਦੂਲ, ਹੰਸ, ਹਰਭਜਨ ਮਾਨ, ਗੁਰਦਾਸ ਮਾਨ, ਨਜੀਰ ਮੁਹੰਮਦ ਤੇ ਸੋਨੀਆ, ਪਾਲੀ ਦੇਤਵਾਲੀਆ, ਕਰਨੈਲ ਗਿੱਲ, ਸੀਤਲ ਸਿੰਘ ਤੇ ਸਦੀਲੇ ਵਰਗਿਆਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਗੀਤ ਸਾਂਝੇ ਪਏ ਹਨ। ਜੇ ਇਹ ਕਹਿ ਲਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ 'ਜੇ ਵੀ ਗੀਤ ਅੱਜ ਤੱਕ ਰਿਕਾਰਡ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਉਹ ਇਸ ਵਿਰਾਸਤ ਭਵਨ ਵਿਚ ਪਿਆ ਹੈ,' ਤਾਂ ਕੋਈ ਅਤਿਕਥਨੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।

ਹੁਣ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇੰਨਾ ਵਡਮੁੱਲਾ ਖਜ਼ਾਨਾ ਇਕੱਠਾ ਕਿਵੇਂ ਹੋਇਆ। ਇਹ ਕੰਮ ਕੋਈ ਮਹਿੰਨੇ ਜਾਂ ਸਾਲ ਵਿਚ ਤਾਂ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਮਾਂ ਜ਼ਰੂਰ ਲੱਗਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇੰਨੀ ਮਿਹਨਤ ਕਰਨ ਲਈ ਲਗਨ ਤੇ ਸਿਰਤ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਬਾਵੇ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਹੋਇਆ, ਬੱਸ ਇਹ ਉਸ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੀ ਹੀ ਮਿਹਰ ਹੈ। ਉਸਨੂੰ ਬਚਪਨ ਵਿਚ ਹੀ ਗੀਤ-ਸੰਗੀਤ ਸੁਣਨ

ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ ਹੈ। 1935 ਤੋਂ 1955 ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਬਣੀਆਂ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਮੂਵੀਆਂ ਜਿਹਨਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਸੌ ਦੇ ਕਰੀਬ ਹੈ, ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਮਾਣ ਨਾਲ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ। ਦਸ ਤਵੇ ਪੱਥਰ ਦੇ, 30 ਛੋਟੇ ਪਲਾਸਟਿਕ ਦੇ ਤੇ 35 ਐਲ ਪੀ ਤਵੇ ਜਿਹਤੇ 1905-1940 ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਰਿਕਾਰਡ ਹੋਏ ਸਨ, ਦੇ ਕੇ ਵਿਰਾਸਤ ਭਵਨ ਨੂੰ ਮਾਲੇ-ਮਾਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਇਸ ਲਗਨ ਤੇ ਦਰਿਆਇਲੀ ਕਰਕੇ ਲਾਲ ਚੰਦ ਯਮਲਾ ਜੱਟ ਕਮੇਟੀ ਲੁਹਾਰਾ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਲੁਹਾਰਾ ਪੰਜਾਬ ਵਿਖੇ ਸੱਦ ਕੇ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲੀ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨ

ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਲੀਵਾਲ ਅਤੇ ਜਗਤਾਰ ਗਿੱਲ ਪੁਰਾਣੇ ਵੇਲਿਆਂ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਨੂੰ ਵਜਾ ਕੇ ਆਨੰਦ ਲੈਂਦੇ ਹੋਏ

ਜਗਤਾਰ ਗਿੱਲ ਪੁਰਾਣੇ ਸਮੇਂ ਦੀਆਂ ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ

ਦੋ ਮੰਜੇ ਜੋੜ ਕੇ ਸਪੀਕਰ ਵੱਜਦੇ ਅੱਜ ਵੀ ਪਿੰਡ ਲੁਹਾਰੇ ਵਿਚ

ਬਦਲੇ ਇਕ ਲੋਈ ਦੇ ਕੇ ਸਨਮਾਨਿਆ। ਇਹ ਮੂਵੀਆਂ ਤੇ ਤਵੇ ਦੋਹਾਂ ਪੰਜਾਬਾਂ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਦੀ ਕਮਾਈ ਤੇ ਸਾਧਨਾ ਹੈ, ਜੋ ਅਸੀਂ ਸਾਂਝ ਲਈ ਹੈ। ਵਿਰਾਸਤ ਭਵਨ ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਐਮ. ਏ. ਹੋਰਾਂ ਦੀ ਫੋਟੋ ਇਕ ਦਾਨੀ-ਪੁਰਸ਼ ਵਜੋਂ ਰਹੇਗੀ। ਯੂਥਾ ਸਿਟੀ ਤੋਂ ਸ: ਤਰਲੋਚਨ ਸਿੰਘ ਹੋਰਾਂ ਨੇ 10 ਤਵੇ ਪੱਥਰ ਦੇ ਦੀਦਾਰ ਸਿੰਘ ਰਣੈਡੇ ਵਾਲੇ ਦੇ ਸਾਨੂੰ ਵਿਰਾਸਤ ਭਵਨ ਲਈ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਦੂਰਦਰਸ਼ਨ ਦੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ 'ਲਹਿਰਾ' ਵਿਚਲੇ ਪੰਜਾਬੀ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਵੀਡੀਓ ਸਾਂਝੀਆਂ ਪਈਆਂ ਹਨ, ਜਿਹਨਾਂ ਵਿਚ ਯਮਲਾ, ਜੱਗਾ, ਬੀਬਾ, ਬਾਵਾ, ਜਗਮੋਹਣ ਕੌਰ, ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੌਰ, ਗੁਰਦਾਸ ਮਾਨ, ਹੰਸ ਰਾਜ ਤੇ ਨਿਰਮਲ ਸਿੰਧੂ ਵਰਗੇ ਗਾਇਕਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਯਮਲਾ ਜੱਟ ਜੀ ਹੋਰਾਂ ਦੀ 40 ਮਿੰਟ ਦੀ ਵੀਡੀਓ 'ਤੂੰਬੀ ਕਿਵੇਂ ਬਣਾਈ ਸੀ' ਇੱਥੇ ਸਾਂਝੀ ਪਈ ਹੈ। ਦੇਵ ਬਰੀਕਿਆਂ ਵਾਲੇ ਦੀ ਗੁੱਟ ਘੜੀ ਤੇ ਮਾਣਕ ਦੀ ਗਾਉਣ ਵਾਲੀ ਪੁਸ਼ਾਕ ਇਸ ਭਵਨ ਦਾ ਸਿੰਗਾਰ ਹਨ। ਨਜੀਰ ਮੁਹੰਮਦ ਦੀ ਤੂੰਬੀ ਵੀ ਇੱਥੇ ਸਾਂਝੀ ਪਈ ਹੈ।

ਸੁਖਨਿੰਦਰ ਕੌਰ ਹਸਪਤਾਲ, ਵਿਰਾਸਤ ਭਵਨ ਤੇ ਲਾਲ ਚੰਦ ਯਮਲਾ ਜੱਟ ਮੇਲਾ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਇਹ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਕਿਤੇ ਕਿਤੇ ਹੀ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਅਸੀਂ ਸਿਰਫ ਗੀਤ ਸੰਗੀਤ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਾਂਗੇ।

ਪੰਜਾਬੀ ਗੀਤਾਂ ਨੇ ਪੱਥਰ ਦੇ ਤਵਿਆਂ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਕੇ, ਪਲਾਸਟਿਕ ਦੇ ਐਲ ਪੀ, ਸੀ ਡੀ, ਡੀ ਵੀ ਡੀ, ਆਈਪੈੱਡ, ਲੈਪਟਾਪ ਤੇ ਹੁਣ ਪੈਨ ਡਰਾਈਵ ਤੇ ਯੂ. ਐਸ. ਬੀ. ਵਰਗੀਆਂ ਨਵੀਆਂ ਹੈਰਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਕਾਵਾਂ ਨੇ ਇਨਸਾਨ ਨੂੰ ਮਾਲੇ ਮਾਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਨਵੀਆਂ ਵੰਨਗੀਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਮੰਜੇ ਜੋੜ ਕੇ ਸਪੀਕਰ ਲਾਉਣ ਦਾ ਨੇੜ ਤੋੜਵੀ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚ ਸਕੀ। ਪਿੰਡ ਲੁਹਾਰੇ ਵਿਚ ਬਾਵੇ ਦੇ ਘਰ ਵਿਚ ਅੱਜ ਵੀ ਮੰਜੇ ਜੋੜ ਕੇ, ਹੱਥ ਨਾਲ ਚਾਬੀ ਭਰ ਕੇ ਚੱਲਣ ਵਾਲੀਆਂ ਛੇ ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਮਾਡਲ ਨੰਬਰ ਐਚ ਐਮ ਵੀ 102 ਬਿਲਕੁਲ ਅੱਵਲ ਦਰਜੇ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਮੌਜੂਦ ਹਨ ਤੇ ਇਹਨਾਂ ਉਪਰ ਲੱਗਣ ਵਾਲੀ ਸੂਈ ਅੱਠ ਹਜ਼ਾਰ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਪਈ ਹੈ, ਜੋ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਪੰਜਾਹ ਸਾਲ ਤੱਕ ਕੰਮ ਆਉਂਦੀ ਰਹੇਗੀ। ਇਹ ਮਸ਼ੀਨਾਂ 1930 ਦੀਆਂ ਇੰਗਲੈਂਡ, ਜਰਮਨ ਤੇ ਸਵਿਟਜ਼ਰਲੈਂਡ ਤੋਂ ਖਰੀਦ ਕੇ ਵਿਰਾਸਤ ਭਵਨ ਵਿਚ ਰੱਖੀਆਂ ਹਨ, ਜੋ ਪੱਥਰ ਦੇ ਤਵੇ ਤੋਂ ਸਿੱਧੀ ਪੈਨ ਡਰਾਈਵ ਵਿਚ ਗੀਤ ਭਰਨ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਰੱਖਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਕਈ ਨਵੀਆਂ ਤਕਨੀਕਾਂ ਦਾ ਸਮਾਨ ਪਿਆਰ ਹੈ ਜੋ ਰਿਕਾਰਡਿੰਗ ਦੇ ਵਾਸਤੇ ਸਹਾਈ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਹਨਾਂ ਵਿਚ ਪਿਕਅਪ ਸਾਈਡ ਆਰਮ ਤੇ ਲਾਉਡ ਸਪੀਕਰ ਵਾਲਾ ਵੱਡਾ ਸਾਰਾ ਯੂਤੁ ਜਿਹਾ ਪਿਆ ਹੈ। ਇਕ ਟਰਾਲੀ ਪੱਥਰ ਦੇ ਤਵਿਆਂ ਦੀ ਪਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਦੀਦਾਰ ਸਿੰਘ ਰਣੈਡੇ ਵਾਲਾ, ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਸ਼ੌਂਕੀ, ਸੋਹਣ ਸਿੰਘ ਸੀਤਲ, ਕਰਨੈਲ ਪਾਰਸ, ਨਾਇਬ ਕੋਟੀਆ,

ਨੰਗਲ ਵਾਲਾ ਵਰਗਿਆਂ ਦੇ ਨਾਂ ਵਰਣਨਯੋਗ ਹਨ। ਮਲੇਰਕੋਟਲਾ ਮੁਸਲਮਾਨ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦਾ ਸ਼ਹਿਰ ਸੀ ਤੇ ਨਵਾਬ ਮਲੇਰਕੋਟਲੇ ਦੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਕਰਕੇ ਅੱਜ ਵੀ ਇਸ ਸ਼ਹਿਰ ਨੂੰ ਵਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ ਤੇ ਤਿੰਨੋਂ ਕੌਮਾਂ ਇੱਥੇ ਬੜੇ ਹੀ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਰਹਿ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਮਲੇਰਕੋਟਲੇ ਵਾਲੇ ਘਰਾਣੇ ਦਾ ਆਖਰੀ ਚਿਰਾਗ ਬਾਬਾ ਬਾਕਿਰ ਹੁਸੈਨ ਕਦੋਂ ਦਾ ਚਲਾਣਾ ਕਰ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸੇ ਘਰਾਣੇ ਦੇ ਬਹੁਤੇ ਗਾਇਕ ਤੇ ਗਾਇਕਾਵਾਂ ਐਚ. ਐਮ. ਏ. ਕਲਾਕਾਰ ਬਣੇ ਹਨ, ਜਿਹਨਾਂ ਦੇ ਗੀਤ ਵਿਰਾਸਤ ਭਵਨ ਲੁਹਾਰਾ ਵਿਚ ਸਾਂਝੇ ਪਏ ਹਨ।

ਵੰਡ ਉਪਰੰਤ ਇਸ ਮੁਸਲਮਾਨ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਜਾਣਾ ਪੈ ਗਿਆ, ਜਿਸਦਾ ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਧੱਕਾ ਲੱਗਾ। ਉਧਰ ਲਿਖੇ ਨਾਵਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕੋਈ ਭਾਵੇਂ ਜਿਉਂਦਾ ਹੋਵੇ ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਵਡਮੁੱਲੀ ਦੇਣ ਅੱਜ ਵੀ ਸਾਨੂੰ ਯਾਦ ਹੈ।

ਪੱਥਰ ਦੇ ਤਵਿਆਂ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕਰਕੇ ਫਿਰ ਜਿਹਨਾਂ ਨੇ ਪਲਾਸਟਿਕ ਦੇ ਤਵੇ ਕਰਵਾਏ, ਉਹ ਵੀ ਵਿਰਾਸਤ ਭਵਨ ਵਿਚ ਸਾਂਝੇ ਪਏ ਹਨ, ਜਿਹਨਾਂ ਵਿਚ ਯਮਲਾ ਜੱਟ, ਚਾਂਦੀ ਰਾਮ, ਸਾਦੀ ਰਾਮ, ਮਿਲਖੀ ਰਾਮ, ਬਖਸ਼ੀ ਰਾਮ, ਜਗਤ ਸਿੰਘ ਜੱਗਾ, ਉਜਾਗਰ ਸਿੰਘ ਮਲੰਗ, ਉਤਮ ਸਿੰਘ ਭੋਲੇਨਾਥ, ਤਾਨਸੈਨ ਭਾਨ ਸਿੰਘ ਮਾਹੀ ਤੇ ਹਜ਼ਾਰਾ ਸਿੰਘ ਰਮਤਾ ਵਰਗਿਆਂ ਦੇ ਨਾਂ ਵਰਣਨਯੋਗ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਤੋਂ ਅਗਲੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਤੇ ਗਾਇਕ ਜਿਹਨਾਂ ਵਿਚ ਨਰਿੰਦਰ ਬੀਬਾ, ਫਕੀਰ ਸਿੰਘ, ਅਮੀਰ ਸਿੰਘ, ਰਣਬੀਰ ਰਾਣਾ, ਹਰਨੇਕ ਰਾਣਾ, ਆਸਾ ਸਿੰਘ ਮਸਤਾਨਾ, ਹਰਚਰਨ ਗਰੇਵਾਲ ਤੇ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸੀਮਾ, ਮੁਹੰਮਦ ਸਦੀਕ ਤੇ ਰਣਜੀਤ ਕੌਰ, ਦੀਦਾਰ ਸੰਧੂ ਤੇ ਸਨੇਹ ਲਤਾ, ਹਾਕਮ ਬਖਤੜੀ ਤੇ ਦਲਜੀਤ

ਲਈ ਪਰਮਾਤਮਾ ਨੇ ਕੰਨ ਰਸ ਪੈਦਾ ਕੀਤਾ। ਪਿੰਡ ਦੇ ਬਨੇਰਿਆਂ ਤੇ ਵੱਜਦੇ ਸਪੀਕਰ ਸੁਣ ਕੇ ਬਾਵਾ ਸੱਪ ਵਾਂਗ ਮੇਲੁਣ ਲੱਗ ਜਾਂਦਾ। ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਲੱਗਾ ਸਪੀਕਰ ਦੇਰ ਰਾਤ ਵੱਜਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਤੇ ਬਾਵਾ ਜਾਗਦਾ ਸੁਣਦਾ ਰਹਿੰਦਾ। ਸਪੀਕਰ ਵਾਲੇ ਭਾਈ ਦੀਆਂ ਵਰਤ ਕੇ ਸਿੱਟੀਆਂ ਸੂਈਆਂ ਸਾਂਝ ਕੇ ਅੱਜ ਵੀ ਵਿਰਾਸਤ ਭਵਨ ਵਿਚ ਰੱਖੀਆਂ ਪਈਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਬਚਪਨ ਦੇ ਵਿਚ ਪੁੰਗਰੇ ਬੂਟੇ ਬਾਵੇ ਦੀ ਜਵਾਨੀ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਬਹਾਰਾਂ ਵਿਚ ਆ ਗਏ ਤੇ ਲੱਗ ਪਿਆ ਬਾਵਾ ਪਿੰਡ ਪਿੰਡ ਜਾ ਕੇ ਤਵੇ ਕੱਠੇ ਕਰਨੇ। ਮੋਟਰ ਸਾਈਕਲ ਲੈ ਕੇ ਪਿੰਡੋਂ ਪਿੰਡ ਤੁਰੇ ਫਿਰਨਾ ਤੇ ਮਹਿੰਗੀ ਤੋਂ ਮਹਿੰਗੀ ਕੀਮਤ ਦੇ ਕੇ ਦੇਹਰੇ ਤੀਹਰੇ ਤਵੇ ਬਾਵੇ ਨੇ ਲਿਆ ਕੇ ਕੋਠਿਆਂ ਦੇ ਕੋਠੇ ਭਰ ਦਿੱਤੇ। ਇਹ ਕੰਮ ਪਿਛਲੇ ਵੀਹ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਚਲਦਾ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਿੰਡ ਕੋਈ ਤਵਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲੇਗਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਾਰੂ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਦੇ ਰਾਜ ਵਿਚ ਸਿੱਕੇ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੇ ਸਨ। ਜੇ ਕਿਤੇ ਕਬਰਾਂ ਵਿਚ ਦੱਬੇ ਸਿੱਕੇ ਵਾਂਗ ਦੱਸ ਪੈ ਜਾਂਦੀ ਤਾਂ ਬਾਵਾ ਉਸਨੂੰ ਝੱਟ ਖਰੀਦ ਲੈਂਦਾ ਹੈ।

ਅੱਜ ਪੱਥਰ ਦੇ ਤਵੇ ਦੀ ਕੀਮਤ 500 ਰੁਪਏ ਤੇ ਐਲ ਪੀ ਦੀ 600 ਰੁਪਏ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਇਹ ਖਜ਼ਾਨਾ ਸਿਰਫ ਚਾਰ ਕੁ ਬੰਦਿਆਂ ਪਾਸ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੋ ਕੇ ਰਹਿ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਹਨਾਂ ਵਿਚ ਬਾਵਾ ਪਾਸ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਭੰਡਾਰ ਹੈ। ਨੂਰਜਹਾਂ ਦਾ ਤਵਾ ਇੰਗਲੈਂਡ ਤੋਂ ਤੀਹ ਪੌਂਡ ਤੇ ਐਲ ਪੀ ਹੀਰ ਰਾਂਝਾ ਕਲਕੱਤੇ ਤੋਂ 45 ਡਾਲਰ ਤੇ ਮਿਰਜ਼ਾ-ਸਾਹਿਬਾਂ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਤੋਂ 3500 ਰੁਪਏ ਦਾ ਖਰੀਦ ਕੇ ਇੱਥੇ ਮੰਗਵਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਫਰਵਰੀ ਵਿਚ ਲੁਹਾਰੇ ਵਿਰਾਸਤ ਭਵਨ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚ ਜਾਵੇਗਾ।

ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਂ-ਬੋਲੀ ਦੇ ਸਪੂਤ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਐਮ. ਏ. ਹੋਰਾਂ ਨੇ ਇਸ ਵਿਰਾਸਤ ਭਵਨ ਵਿਚ ਵਡਮੁੱਲਾ

ਇਹ ਵਿਰਾਸਤ ਭਵਨ ਬਲਵਿੰਦਰ ਬਾਵੇ ਨੇ ਆਪਣੇ ਅੱਧੇ-ਪੌਣੇ ਕਿੱਲੇ ਵਿਚ ਬਣਾਏ ਘਰ ਵਿਚ ਹੀ ਬਣਾਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਕਰਨ ਜਾਂ ਮਾਣ ਸਨਮਾਨ ਦੇਣ ਲਈ ਇਕ ਸਟੂਡੀਓ ਟਾਈਪ ਵੱਡਾ ਹਾਲ ਬਣਾਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਸੌ ਕੁ ਦੇ ਕਰੀਬ ਬੰਦੇ ਬੈਠ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਘਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲਾਲ ਚੰਦ ਯਮਲਾ ਜੱਟ ਜੀ ਦਾ ਬੱਤ ਲਾਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਅਗਲੇ ਅੰਕ ਵਿਚ ਕਰਾਂਗੇ। ਇਹ ਲੁਹਾਰਾ ਪਿੰਡ ਮੋਗਾ-ਬਰਨਾਲਾ ਰੋਡ ਦੇ ਉਪਰ ਪੈਂਦਾ ਹੈ।

ਇਸਦੇ ਲਾਗਲੇ ਪਿੰਡ ਡਾਲਾ, ਵੱਧਣੀ, ਬੋਡੇ, ਬਿਲਾਸਪੁਰ, ਕੁੱਸਾ, ਮੀਨੀਆਂ ਤੇ ਤਖਤੂਪੁਰਾ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਪਿੰਡਾਂ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀਆਂ, ਪਹਿਲੀ ਛੇਵੀਂ ਤੇ ਦਸਵੀਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ਦੀ ਚਰਨ ਛੋਹ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ। ਤਖਤੂਪੁਰੇ ਤਿੰਨਾਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀਆਂ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਬਣੇ ਹੋਏ ਹਨ ਤੇ ਰਾਜੇ ਭਰਬਰੀ ਦੀ ਯਾਦਗਾਰ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਹ ਪਿੰਡ ਮਾਲਵੇ ਦੇ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਪਿੰਡ ਹਨ। ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਮੈਹਦੀਆਣਾ ਸਾਹਿਬ ਬਹੁਤੀ ਦੂਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। (ਚਲਦਾ) (ਵਿਰਾਸਤ ਭਵਨ ਦੀ ਹੋਰ ਸਮੱਗਰੀ ਤੇ ਮੇਲੇ ਯਮਲੇ ਜੱਟ ਦੇ ਅੰਗਲੇ ਅੰਕ ਵਿਚ) ਬਲਵਿੰਦਰ ਬਾਵਾ ਦਾ ਟੈਲੀਫੋਨ ਨੰਬਰ: 510-978-7150

ਭਾਰਤ ਬਣਿਆ ਤੀਜੀ ਵੱਡੀ ਆਰਥਿਕ ਸ਼ਕਤੀ

ਹਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਸੰਧਾਵਾਲੀਆ ਵਿਸ਼ਵ ਬੈਂਕ ਦੇ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਕੰਪੈਰੀਜ਼ਨ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ (ਆਈਸੀਪੀ) ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ ਭਾਰਤ ਹੁਣ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀ ਤੀਜੀ ਵੱਡੀ ਆਰਥਿਕ ਸ਼ਕਤੀ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਰਿਪੋਰਟ ਸਾਲ 2011 ਲਈ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਵਿਸ਼ਵ ਨੇ ਇਸ ਸਾਲ ਦੌਰਾਨ 90 ਟ੍ਰਿਲੀਅਨ ਡਾਲਰ (ਲਗਪਗ 5500 ਲੱਖ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ) ਦੇ ਮੁੱਲ ਦੀਆਂ ਵਸਤਾਂ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਵਿਚ ਏਸ਼ੀਆ ਪੈਸੀ-ਫਿਕ ਦੇਸ਼ਾਂ (ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਚੀਨ ਸਮੇਤ) ਦਾ ਤੀਹ ਫੀਸਦੀ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਯੂਰਪ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਹਿੱਸਾ 54 ਫੀਸਦੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ। 2005 ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਦਸਵੇਂ ਨੰਬਰ 'ਤੇ ਸੀ। ਇੰਨੇ ਘੱਟ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਇਸ ਦੇਸ਼ ਨੇ ਜਪਾਨ ਵਰਗੀਆਂ ਅਰਥ-ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪਿੱਛੇ ਛੱਡਦੇ ਹੋਏ ਤੀਜਾ ਸਥਾਨ ਜਾ ਮੱਲਿਆ ਹੈ। ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ ਅਮਰੀਕਾ ਪਹਿਲੇ ਨੰਬਰ 'ਤੇ ਅਤੇ ਚੀਨ ਦੂਜੇ ਨੰਬਰ ਉੱਤੇ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਪਾਨ ਚੌਥੇ ਸਥਾਨ ਉੱਤੇ

ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿਚ ਕੁੱਲ 199 ਦੇਸ਼ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਇਸ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀ ਖਾਸ ਗੱਲ ਇਹ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸਦੇ ਉੱਪਰਲੇ ਬਾਰ੍ਹਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਛੇ ਦਰਮਿਆਨੀ ਆਮਦਨ ਵਾਲੇ ਦੇਸ਼ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਭਾਰਤ ਵੀ ਇੱਕ ਹੈ। ਬਾਕੀ ਪੰਜ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਚੀਨ, ਰੂਸ, ਬ੍ਰਾਜ਼ੀਲ, ਇੰਡੋਨੇਸ਼ੀਆ ਅਤੇ ਮੈਕਸੀਕੋ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਉੱਚ ਆਮਦਨੀ ਵਾਲੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਅਮਰੀਕਾ, ਜਪਾਨ, ਜਰਮਨੀ, ਫਰਾਂਸ, ਬਰਤਾਨੀਆ ਅਤੇ ਇਟਲੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਵਿਸ਼ਵ ਦੇ ਕੁੱਲ ਘਰੇਲੂ ਉਤਪਾਦ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦਾ ਹਿੱਸਾ 6.4% ਹੈ। ਪਹਿਲੇ ਸਥਾਨ ਵਾਲੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦਾ ਹਿੱਸਾ 17.1% ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਨੰਬਰ ਵਾਲੇ ਚੀਨ ਦਾ ਹਿੱਸਾ 14.9% ਹੈ। ਨਵੀਂ ਦਰਜਾਬੰਦੀ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਦਾ 37% ਹੈ, ਜਦੋਂਕਿ 2005 ਵਿੱਚ ਇਹ 18.8% ਸੀ। ਇਹ ਰਿਪੋਰਟ ਪ੍ਰਚੇਜ਼ਿੰਗ ਪਾਵਰ ਪੈਰਿਟੀ (ਪੀਪੀਪੀ) ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਤਕਨੀਕ ਅਨੁਸਾਰ ਵਸਤੂਆਂ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਮੁੱਲ ਨੂੰ

ਇੱਕ ਸਾਂਝੀ ਮੁਦਰਾ (ਅਮਰੀਕੀ ਡਾਲਰ) ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਕੰਮ ਲਈ ਵਸਤੂਆਂ ਦੇ ਘਰੇਲੂ ਮੰਡੀਆਂ ਵਿਚਲੇ ਮੁੱਲ ਨੂੰ ਆਧਾਰ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਕਨੀਕ ਨੂੰ ਦੂਜੀ ਬਦਲਵੀਂ ਤਕਨੀਕ (ਮੁਦਰਾ ਵਟਾਂਦਰਾ ਦਰ) ਨਾਲ ਵਧੀਆ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਮੁਦਰਾ ਵਟਾਂਦਰਾ ਦਰ ਵਿੱਚ ਉਤਾਰਾ-ਚੜ੍ਹਾਅ ਕਾਰਨ ਕਿਸੇ ਮੁਲਕ ਦੇ ਕੁੱਲ ਘਰੇਲੂ ਉਤਪਾਦ ਸਬੰਧੀ ਸਹੀ ਤਸਵੀਰ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਵਟਾਂਦਰਾ ਦਰ ਵਿੱਚ ਉਤਾਰਾ-ਚੜ੍ਹਾਅ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਘਰੇਲੂ ਕਾਰਨ ਦੇ ਕੇਵਲ ਬਾਹਰੀ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਜਾਂ ਕੇਵਲ ਬਾਜ਼ਾਰੀ ਮਨੋਦਸ਼ਾ ਕਰਕੇ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਦੇਸ਼ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਵਸਤੂ ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਦੇ ਕੇਵਲ ਮੁਦਰਾ ਵਟਾਂਦਰਾ ਦਰ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਕਾਰਨ ਹੀ ਅਮੀਰ ਜਾਂ ਗਰੀਬ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਚੇਜ਼ਿੰਗ ਪਾਵਰ ਪੈਰਿਟੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਉਤਪਾਦਨ ਦੀ ਮਿਕਦਾਰ ਦਾ ਹੀ ਟਾਕਰਾ

ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਤਕਨੀਕ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਸਤੂ ਜਾਂ ਸੇਵਾ ਕਿੰਨੀ ਮਹਿੰਗੀ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਕਿਸ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੀ ਸਸਤੀ। ਭਾਵ ਇਹ ਕਿ ਇੱਕ ਹੀ ਵਸਤੂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੇ ਡਾਲਰ ਵਿੱਚ ਖਰੀਦੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹਿੰਗੇ ਦੇਸ਼ ਸਵਿਟਜ਼ਰਲੈਂਡ, ਨਾਰਵੇ, ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ ਆਦਿ ਹਨ, ਜਦਕਿ ਸਸਤੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਮਿਸਰ, ਪਾਕਿਸਤਾਨ, ਬਰਮਾ ਆਦਿ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਇਹ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿਸ਼ਵ ਸਥਾਈ ਅਸਾਮੇ (ਫਿਕਸਡ ਕੈਪੀਟਲ ਫਾਰਮੇਸ਼ਨ) ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਵੀ ਜਾਹਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਅਨੁਸਾਰ ਚੀਨ 27% ਹਿੱਸਾ ਪਾ ਕੇ ਪਹਿਲੇ ਨੰਬਰ ਉੱਤੇ ਹੈ ਅਤੇ 13% ਹਿੱਸਾ ਪਾ ਕੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦੂਜੇ ਨੰਬਰ 'ਤੇ ਹੈ। ਭਾਰਤ 7% ਹਿੱਸੇ ਨਾਲ ਤੀਜੇ ਨੰਬਰ ਅਤੇ ਜਪਾਨ 4% ਹਿੱਸੇ ਨਾਲ ਚੌਥੇ ਨੰਬਰ 'ਤੇ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਲਈ ਇਹ ਅੰਕੜੇ ਉਤਸ਼ਾਹਜਨਕ ਹਨ। ਇਹ ਵੀ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਨੇ ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਤਰੱਕੀ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਪਗੜੀ ਸੰਭਾਲ ਜੱਟਾ ਪਗੜੀ ਸੰਭਾਲ ਉਏ

Balbir Singh M.A.
Tel : 510-938-7771

ਪਿਛਲੀ ਵਾਰ ਦੇ ਲਿਖੇ ਮੇਰੇ ਲੇਖ ਨੇ ਅੱਗ ਵਾਂਗ ਅਸਰ ਦਿਖਾਇਆ ਤੇ ਮੈਨੂੰ ਗਿਣਤੀ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਫੋਨ ਆਏ। ਕਈ ਸੱਜਣ ਇਸੇ ਸ਼ਹਿਰ ਜਾਂ ਵਿਆਹ ਦੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਜੋ ਕਿ ਬੇਅ-ਏਰੀਆ ਵਿਚ ਹੀ ਸਨ, ਵਿਚ ਵੀ ਮਿਲੇ।

ਮੈਨੂੰ ਖੁਸ਼ੀ ਹੋਈ ਜਦੋਂ ਸੱਜਣਾਂ ਮਿੱਤਰਾਂ ਨੇ ਇਸ ਲੇਖ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਦੀ ਪੁਕਾਰ ਦੱਸ ਕੇ ਸਲਾਹਿਆ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਹੋ ਰਹੇ ਧੱਕੇ ਬਾਰੇ ਗਾਅ ਦਾਨਾਅਰਾ ਮਾਰਨ ਬਦਲੇ ਪੰਨਵਾਦ ਵੀ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਜਥੇਦਾਰ ਸ: ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਚੌਹਾਨ (ਨੰਗਲ ਖੂਗਾ) ਹੁਣ ਯੂਥਾ ਸਿਟੀ ਆਏ ਹੋਏ ਹਨ, ਉਹਨਾਂ ਨਾਲ ਘੰਟਾ ਭਰ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਇਸ ਕੁਰੀਤੀ ਤੇ ਗੱਲਬਾਤ ਹੋਈ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਅਸਰ-ਰਸੂਖ ਹੈ ਸਰਕਾਰ-ਦਰਬਾਰੇ ਤੇ ਉਹ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਜ਼ਰੂਰ ਚੁੱਕਣਗੇ।

ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਸੈਕਰਮੈਂਟੋ ਨੇ ਵੀ ਖੁੱਲ੍ਹ ਕੇ ਇਹਨਾਂ ਨਸ਼ਿਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਗੱਲਬਾਤ ਕੀਤੀ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਹਾਸੇਰੀਣੀ ਹਾਲਤ ਬਾਰੇ ਮਸ਼ਵਰਾ ਵੀ ਕੀਤਾ। ਸੋਢੀ ਸਾਹਿਬ ਸੈਨਹੋਜ਼ੇ ਤੋਂ, ਵਰਜੀਨੀਆ ਸਟੇਟ ਤੋਂ ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਤੇ ਫੁੰਮਣ ਸਿੰਘ ਵੜੈਚ ਹੁਰਾਂ ਨੇ ਇਸ ਲੇਖ ਨੂੰ ਇਕ ਸਹੀ ਤਸਵੀਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਦੱਸਿਆ ਤੇ ਬੇ-ਏਰੀਆ ਵਿਚ ਸਾਡੇ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਸ: ਦਿਲਬਾਗ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ ਹੁਰਾਂ ਨੇ ਇਸ ਲੇਖ ਨੂੰ ਇਕ ਮੀਲ ਪੱਥਰ ਦੱਸਿਆ। ਜਿਸ ਨਾਲ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸੋਚ ਜ਼ਰੂਰ ਬਦਲੇਗੀ। ਬਦਲੇ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਤੋਂ ਉਪਰ ਉੱਠ ਕੇ ਇਸ ਦਾ ਹੱਲ ਕੱਢਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ। ਦੋ ਫਟਿਆਂ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਈ ਹੋਰ ਫੋਨ ਆਏ ਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਜਾਗਰਤੀ ਆਉਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ।

ਸੱਜਣੋਂ ਲਿਖਣ ਨਾਲ ਇਕ ਫਰਕ ਤੇ ਜ਼ਰੂਰ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਮੇਰੇ ਭਰਾ ਦੀ ਜਦੋਂ ਸੋਚ ਮੇਰੇ ਵਰਗੀ ਹੋਵੇਗੀ ਤੇ ਕਾਫਲਾ ਬਣਾਉਣ ਵਿਚ ਬਹੁਤੀ ਦੇਰ ਨਹੀਂ ਲੱਗੇਗੀ। ਫਰਿਜ਼ਨੋਂ ਤੋਂ ਢਿੱਲੋਂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਸੱਦੇ ਤੇ ਵਿਆਹ ਉਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਸਾਡੇ ਇਕ ਪਾਠਕ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਫੇਸਬੁੱਕ ਤੇ

ਪਾਇਆ ਪਿਛਲੀ ਵਾਰ ਵਾਲਾ ਲੇਖ ਦਿਖਾਇਆ ਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਤੁਹਾਡਾ ਲੇਖ ਹੁਣ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹ ਸਕਣਗੇ। ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਮਨ ਦੀ ਅਵਸਥਾ ਅਨੁਸਾਰ ਮੈਂ ਸੋਚੀ ਪੈ ਗਿਆ ਕਿ ਮੇਰਾ ਟੀਚਾ-ਮੇਰਾ ਮਕਸਦ ਹੁਣ ਪੂਰਾ ਹੁੰਦਾ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਨਾ ਮੇਰੀ ਵੱਟ ਹੈ ਪੰਜਾਬ, ਉਥੇ ਪਾਉਣ ਲਈ। ਨਾ ਮੈਂ ਕਿਧਰੇ ਕੋਈ ਵਜ਼ੀਰੀ ਲੈਣੀ ਹੈ ਪਰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵੇਖ ਕੇ ਕਈ ਵਾਰ ਦਿਲ ਵਿਚੋਂ ਹੁਕ ਨਿਕਲਦੀ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਣ ਲੱਗ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਮੇਰਾ ਗਲਾ ਘੁੱਟ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਦੋਂ ਇਵੇਂ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿਰਸਾਨੀ ਦਾ ਗਲਾ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਘੁੱਟਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਦੋਂ ਹੀ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਵੀ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕ ਜਿਵੇਂ ਫਸਲਾਂ ਬੀਜ ਕੇ ਫਿਰ ਸਾਉਣੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਘੋਸਲ ਜਿਹੀ ਵੱਟ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਤੇ ਕੁਝ ਆਰਾਮਦਾਇਕ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਜੇ ਕਿਧਰੇ ਰਾਤਾਂ ਨੂੰ ਨਹਿਰੀ ਪਾਣੀ ਦੀ ਵਾਰੀ ਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਮਿਹਨਤਕਸ਼ ਕਿਰਸਾਨ ਫਿਰ ਸਾਰੀ-ਸਾਰੀ ਰਾਤ ਨੱਕੇ ਮੋੜਨ ਤੋਂ ਵੀ ਗੁਰੇਜ਼ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ।

ਜਦੋਂ ਜੱਗ ਸੁੱਤਾ ਪਿਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਅੰਨਦਾਤਾ ਇਹ ਪੰਜਾਬੀ ਕਿਰਸਾਨ ਰਾਤਾਂ ਝਾਕ ਰਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਮੋਟਰਾਂ ਦੀ ਬਿਜਲੀ ਵੀ ਰਾਤਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮਿਲਦੀ ਰਹੀ ਹੈ। ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ 'ਦੱਬ ਕੇ ਵਾਹ ਤੇ ਰੱਜ ਕੇ ਖਾਹ' ਪਰ ਫਿਰ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਕਿਸਾਨ ਕੁਦਕੁਸ਼ੀਆਂ ਕਰਨ ਵੱਲ ਕਿਉਂ ਤੁਰ ਪਿਆ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਦਿਲ ਤਾਂ ਵੱਡਾ ਹੈ। ਪਰ ਹੱਥ ਤੰਗ ਜਿਹਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ।

ਕਾਰਨ ਕਈ ਨੇ। ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕੋਈ ਖਾਸ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੇਣ ਦੀ ਗੱਲ ਭਾਵੇਂ ਕਹੀ ਹੋਵੇਗੀ ਪਰ ਦਿੱਤੀ ਹਾਲੇ ਤੱਕ ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ।

ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕਈ ਵਜ਼ੀਰ ਇੱਧਰ ਕਾਰਾਂ ਦੇ ਹੁਟੇ ਆ ਕੇ ਲੈਂਦੇ ਹਨ, ਕੀ ਕਦੇ ਕਿਸੇ ਇਸ ਖੇਤੀ ਪ੍ਰਧਾਨ

ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ ਦੀ ਖੇਤੀ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸਾਨਾਂ ਲਈ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਲੱਭੀ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਰਿਆਇਤਾਂ ਬਹੁਤ ਹਨ ਜੋ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ। ਸਰਕਾਰ ਸੋਚਦੀ ਹੈ ਕਿ ਐਤਕੀ ਸਾਨੂੰ ਆਲੂ ਨਹੀਂ ਚਾਹੀਦੇ ਤਾਂ ਉਹ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਚਿੱਠੀਆਂ ਪਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਖੇਤ ਖਾਲੀ ਰੱਖਣਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਫਸਲ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਤੇ ਕਿੱਥੇ ਸਾਂਭਾਂਗੇ। ਇਸ ਲਈ ਬੀਜਣਾ ਹੀ ਨਾ। ਉਸ ਦੀ ਮਿਹਨਤ ਤੇ ਕਮਾਈ ਤੁਹਾਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਬੀਜੇ ਹੀ ਦੇ ਦਿਆਂਗੇ। ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਸਹੂਲਤ ਦਾ ਲਾਭ ਹੈ। ਕੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਪਾਣੀ ਦੇ ਨਿਕਾਸ ਬਾਰੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਖੇਤਾਂ ਦਾ ਛੋਟੀਆਂ ਨਹਿਰਾਂ, ਖਾਲੇ ਆਦਿ ਬਣਾ ਕੇ ਸਿੰਜਣ ਦਾ ਇੰਤਜ਼ਾਮ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ?

ਜੇ ਇੰਤਜ਼ਾਮ ਕਰਨਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪਾਣੀ ਦਾ ਇੰਤਜ਼ਾਮ ਵੀ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਇਸ ਵਾਸਤੇ ਗਲਤੀ ਹੋਈ ਹੈ ਜੋ ਛੱਪੜ ਪੂਰ ਦਿੱਤੇ ਹਨ ਜਾਂ ਭਰ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਛੱਪੜਾਂ ਵਿਚ ਪਿੰਡਾਂ ਦਾ ਗੰਦਾ ਪਾਣੀ ਪਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਨਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਪਾਣੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬਿਜਲੀ (ਖੂਹ ਤੇ ਲੱਗੀਆਂ ਮੋਟਰਾਂ) ਨੂੰ ਚਲਾ ਕੇ ਜੋ ਪਾਣੀ ਕੱਢਣ ਦੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਸਰਕਾਰ ਬਿਜਲੀ ਮੁਫਤ ਦੇ ਕੇ ਝਾਂਸਾ ਦੇ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਬਿਜਲੀ ਦਾ ਕੋਈ ਬਿਲ ਨਹੀਂ ਪਰ ਬਿਜਲੀ ਭਾਵੇਂ ਆਵੇ ਹੀ ਨਾ। ਜੇ ਮੋਟਰ ਰਾਤ ਦਿਨ ਚੱਲੀ ਵੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਦਾ ਇਕ ਨੁਕਸਾਨ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਬਿਜਲੀ ਮੁਫਤ ਹੈ ਤਾਂ ਪਾਣੀ ਤਾਂ ਧਰਤੀ ਥੱਲੇ ਖਤਮ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਵੱਟਾਂ ਲੈਣ ਬਦਲੇ ਬਿਜਲੀ ਮੁਫਤ ਦੇਣਾ ਇਕ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਭੁੱਲ ਹੈ। ਬਿਜਲੀ ਦਾ ਖਰਚਾ ਜ਼ਰੂਰ ਲਵੋ, ਮੋਟਰਾਂ ਉਨੀਆਂ ਹੀ ਚੱਲਣਗੀਆਂ, ਜਿੰਨੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਜੇ ਅੱਜਕਲ੍ਹ ਜ਼ਮੀਨ ਬੱਲਿਉਂ ਪਾਣੀ ਵਿਚ ਤੇਜਾਬ ਮਿਲਿਆ ਪਾਣੀ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਪਾਣੀ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਜੋ ਬਹੁਤ ਨੀਵੇਂ ਪੱਧਰ ਤੇ ਹੈ, ਉਸ ਵਿਚ ਗੈਸਾਂ ਮਿਲੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਤੁਸੀਂ ਪਾਣੀ ਪੀ ਕੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਵੱਲ ਨੂੰ

ਤੁਰ ਪੈਂਦੇ ਹੋ। ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਾਣੀ ਹੋਰ ਨਹੀਂ ਬਣਨਾ, ਤੁਹਾਡੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਕੀਮਤੀ ਹੈ, ਜਿਉਣਾ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਿੱਖ ਲਵੋ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਇਹ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਨਰਕ ਵਿਚ ਪਾਈ ਰੱਖੇਗੀ। ਫਿਰ ਜੇ ਪਾਣੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਥੱਲੇ ਖਤਮ ਹੋ ਗਿਆ ਤਾਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਵੀ ਬੰਜਰ ਹੋ ਜਾਣਗੀਆਂ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਗਰਮ ਰੋੜ ਤੇ ਪਏ ਪੈਰ ਵਾਂਗ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। ਤੁਰਨਾ ਪਵੇਗਾ ਪਰ ਰੋਜ਼ ਛਾਲੇ ਪੁਆ ਕੇ ਪੈਰਾਂ ਵਿਚ ਤੁਰਨ ਜੋਗੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਰਹੇਗੇ।

ਉਮੀਦ ਦੇ ਸਮੁੰਦਰਾਂ ਵਿਚ ਤਾਰੀ ਲਾਵੋ, ਸ਼ਾਇਦ ਕੋਈ ਆਵੇ ਜੋ ਤੁਹਾਡੇ ਦੁੱਖ ਸੁਣੇਗਾ, ਫਿਰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਤੋਰ ਸ਼ਾਇਦ ਸੌਖੀ ਹੋ ਸਕੇਗੀ।

ਹਾਲੇ ਤਾਂ ਸੰਕਟ ਹੈ ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਸਭ ਚੰਗਾ ਹੈ ਕਹੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬੀਓ ਖਬਰਦਾਰ ਜੇ ਹਾਲੇ ਵੀ ਘੋਸਲ ਵੱਟੀ ਰੱਖੀ, ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਿਸੇ ਪਾਸੇ ਵੇਈ ਨਹੀਂ ਲੱਭਣੀ। ਸਭ ਤੋਂ ਮਿਹਨਤੀ ਕੌਮ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਬੁਹਿਆਂ ਅੱਗੇ ਖੜ੍ਹ ਕੇ ਮੰਗਣ ਜੋਗੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਤੇ ਮਿਹਨਤ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਕਮਾਈ ਬੱਸ ਭੰਗ ਦੇ ਭਾਤੇ ਹੀ ਲੱਗੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਆਪ ਉਠੋ ਤੇ ਸੋਚੋ ਤੁਹਾਨੂੰ ਤੁਹਾਡੇ ਦੇਸ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਕਿਸ-ਕਿਸ ਚੀਜ਼ ਦਾ ਹੱਕ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਹੀ ਇਹਨਾਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੇ ਕੰਨਾਂ ਤੇ ਸ਼ਾਇਦ ਜੂੰ ਸਰਕੇਗੀ।

ਮੈਂ ਤੇ ਬੱਸ ਇਹੀ ਕਹਾਂਗਾ ਕਿ 'ਪੱਗੜੀ ਸੰਭਾਲ ਜੱਟਾ ਪੱਗੜੀ ਸੰਭਾਲ ਉਏ।'

ਕੈਨੇਡਾ 'ਚ ਕੱਚੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਕਾਮਿਆਂ ਬਾਰੇ ਨਿਯਮ ਬਦਲਣ ਦੀ ਤਿਆਰੀ

ਟੋਰਾਂਟੋ- ਕੈਨੇਡਾ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਕੱਚੇ ਕਾਮਿਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿਚ ਵੱਡੀਆਂ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਹਨ, ਜਿਸ ਤਹਿਤ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ ਤੇ ਹੋਟਲ ਸਨਅਤ 'ਚ 'ਸਥਾਨਕ' ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਭਰਤੀ ਕਰਨ 'ਚ ਪਹਿਲ ਦੇਣ ਲਈ ਦਬਾਅ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਅੱਜ ਮੁਲਕ ਦੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਮੰਤਰੀ ਜੇਸਨ ਕੈਨੀ ਨੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਸੂਬੇ ਵਿਚ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਦਰ 6 ਫੀਸਦ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੋਵੇਗੀ, ਉਥੇ 'ਆਰਜ਼ੀ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਕਾਮਿਆਂ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ' ਤਹਿਤ ਹੋਟਲਾਂ ਅਤੇ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟਾਂ ਦੇ ਮਾਲਕ 'ਬਾਹਰੋਂ' ਕੱਚੇ ਕਾਮੇ ਨਹੀਂ ਮੰਗਵਾ ਸਕਦੇ। ਉਟਾਰੀਓ ਵਿਚ ਇਹ ਦਰ 7.3 ਫੀਸਦ ਹੈ।

ਸੁਤਰਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਜਿੰਨੇ ਵੀ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਕੱਚੇ ਕਾਮੇ ਇਸ ਵੇਲੇ 'ਵਰਕ ਪਰਮਿਟ' 'ਤੇ ਹਨ ਉਹ ਆਪਣੀ ਮਿਆਦ ਤੱਕ ਰੁਕ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਬੀਤੇ ਸਮੇਂ ਕੈਨੇਡਾ ਅੰਦਰ ਜਨਤਕ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਕੱਚਾ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਕਾਮਿਆਂ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਬਾਰੇ ਨੁਕਤਾਚੀਨੀ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨੇ ਕੈਨੇਡਿਆਈ ਕਾਮਿਆਂ ਵਿੱਚ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਵਧਾਈ ਹੈ। ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਇੱਕਸ਼ਾਫ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਮਾਲਕ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਕਾਮਿਆਂ ਦੀ ਚੰਗੀ ਛਿੱਲ' ਲਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਕਾਮੇ ਕੰਮ 'ਤੇ ਛੇਤੀ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਦੇਰ ਨਾਲ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਕਦੇ ਬਿਮਾਰੀ ਦਾ ਬਹਾਨਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਲਾਉਂਦੇ। ਇਹ ਮਾਲਕ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਕਾਮਿਆਂ

ਦੀਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਗੌਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਇਸ ਕਦਮ ਨੂੰ ਕਿਰਤੀ ਜੱਥੇਬੰਦੀਆਂ ਨੇ ਮੰਦਭਾਗਾ ਕਹਿੰਦੇ ਨਕਾਰਿਆ ਹੈ।

ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਸ ਕੱਚਾ ਕਾਮਿਆਂ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿਚ ਕਈ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਕਰਨ ਦੇ ਸੰਕੇਤ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਕਾਮਿਆਂ ਨੂੰ ਸੱਦਣ ਲਈ ਕੰਪਨੀ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਓਟਾਵਾ ਤੋਂ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਲੈਣੀ ਪਵੇਗੀ ਅਤੇ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਕਾਮੇ ਨੂੰ ਆਵਾਸ ਮਹਿਕਮੇ' ਨਾਲ ਸਿੱਝਣਾ ਪਵੇਗਾ। 10 ਪੱਕੇ ਕਾਮਿਆਂ ਵਾਲੇ ਮਾਲਕ ਸਿਰਫ 10 ਫੀਸਦ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਕੱਚੇ ਕਾਮੇ ਰੱਖ ਸਕਣਗੇ। ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਕੱਚੇ ਕਾਮੇ ਸੱਦਣ ਦੀ ਫੀਸ 275 ਡਾਲਰ ਤੋਂ ਵਧ ਕੇ 1000 ਡਾਲਰ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। ਕੋਈ ਵੀ ਕੱਚਾ ਕਾਮਾ ਇਸ ਨਵੇਂ ਕਾਨੂੰਨ ਤਹਿਤ ਦੋ ਸਾਲ ਤੱਕ ਕੈਨੇਡਾ 'ਚ ਰਹਿ ਸਕੇਗਾ (ਮੌਜੂਦਾ ਮਿਆਦ ਚਾਰ ਸਾਲ ਹੈ)। ਇਸ ਭਰਤੀ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦੀਆਂ ਧਾਂਦਲੀਆਂ 'ਤੇ ਸਖਤ ਨਿਗ੍ਹਾ ਰੱਖੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਜੇ ਕੋਈ ਮਾਲਕ, ਨਾਜਾਇਜ਼ ਕਾਮੇ ਰਖਦਾ ਫਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ 50 ਹਜ਼ਾਰ ਡਾਲਰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਤੇ ਦੋ ਸਾਲ ਕੈਦ ਹੋਵੇਗੀ। ਗਲਤ ਅਰਜ਼ੀ ਜਾਂ ਜਾਣਕਾਰੀ ਤਹਿਤ ਭਰਤੀ ਕੀਤੇ ਕਾਮੇ ਵਾਸਤੇ ਇੱਕ ਲੱਖ ਡਾਲਰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਅਤੇ ਪੰਜ ਸਾਲ ਕੈਦ ਹੋ ਸਕੇਗੀ। ਨੈਨੀਆਂ ਅਤੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਕੰਮਾਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਹੈ।

ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਹੁਣ ਪੰਜਾਬੀ 'ਤੇ ਭਾਰੂ ਪੈਣ ਲੱਗ ਪਈ ਹੈ ਹਿੰਦੀ

ਵੈਨਕੂਵਰ- ਬੀਤੇ ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਬੀਸੀ ਵਿੱਚ ਹਿੰਦੀ ਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਉਤੇ ਭਾਰੂ ਪੈਣ ਦੇ ਸੰਕੇਤ ਮਿਲਣ ਲੱਗੇ ਹਨ। ਕੁਝ ਥਾਵਾਂ ਉਪਰ ਲੱਗੇ ਸਾਈਨ ਬੋਰਡਾਂ ਉੱਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਮਿਟਾ ਕੇ ਹਿੰਦੀ ਲਿਖੀ ਜਾਣ ਲੱਗੀ ਹੈ। ਵੈਨਕੂਵਰ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ 'ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ 'ਜੀ ਆਇਆਂ' ਲਿਖਿਆ ਦਿਖਦਾ ਸੀ ਪਰ ਹੁਣ ਡਿਜੀਟਲ ਬੋਰਡ 'ਤੇ ਹਿੰਦੀ ਵਿੱਚ 'ਸਵਾਗਤਮ' ਲਿਖ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਕੁਝ ਹੋਰ ਥਾਵਾਂ ਪੀਸ ਆਰਚ ਰਸਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਤੋਂ ਕੈਨੇਡਾ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਵੇਲੇ ਲੱਗੇ ਬੋਰਡ ਅਤੇ ਅਲਬਰਟਾ ਤੋਂ ਬੀਸੀ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲੇ ਵੇਲੇ 'ਬੀਸੀ ਵਿੱਚ ਆਪ

ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਹੈ' ਲੱਗਿਆ ਬੋਰਡ ਵੀ ਹੁਣ ਸਵਾਗਤਮ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਗਏ ਹਨ। ਸਰੀ ਜਿਥੇ ਅੱਧਿਓ ਵੱਧ ਅਬਾਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਹੈ ਤੇ ਹਿੰਦੀ ਬੋਲਣ ਵਾਲੇ ਆਏ ਵਿੱਚ ਲੁਣ ਬਰਾਬਰ ਹਨ, ਉਥੇ ਵੀ ਕਈ ਸੜਕਾਂ 'ਤੇ ਬੋਰਡ ਹਿੰਦੀ ਵਿੱਚ ਲਿਖੇ ਜਾਣ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਹੈ। ਕੁਝ ਇਕ ਸਰਕਾਰੀ ਅਦਾਰਿਆਂ ਦੇ ਬੋਰਡ ਹਿੰਦੀ ਵਿੱਚ ਹੋ ਵੀ ਗਏ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਊਟਨ ਖੇਤਰ ਵਾਲਾ ਸਿਹਤ ਕੇਂਦਰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਪੰਜਾਬੀ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਕਿਸੇ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਅਧੀਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਕਾਂਗਰਸੀ ਰਾਜਪਾਲਾਂ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਦਾ ਵਿਵਾਦ- ਕਾਂਗਰਸ ਤੇ ਭਾਜਪਾ ਆਹਮੋ- ਸਾਹਮਣੇ

ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਪਿਛਲੀ ਯੂ.ਪੀ.ਏ. ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਤਾਇਨਾਤ ਕੀਤੇ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਰਾਜਪਾਲਾਂ ਨੂੰ ਅਸਤੀਫ਼ਾ ਦੇਣ ਦੇ ਸੰਕੇਤ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਸਿਆਸੀ ਵਿਵਾਦ ਪੈਦਾ ਹਣਾ ਸੁਭਾਵਿਕ ਹੈ। ਯੂ.ਪੀ. ਦੇ ਰਾਜਪਾਲ ਬੀ.ਐਲ.ਜੋਸ਼ੀ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਅਸਤੀਫ਼ੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅੱਧੀ ਦਰਜਨ ਦੇ ਕਰੀਬ ਹੋਰ ਰਾਜਪਾਲਾਂ ਵੱਲੋਂ ਅਸਤੀਫ਼ਾ ਦੇਣ ਦੇ ਸੰਕੇਤ ਵੀ ਮਿਲਣ ਲੱਗੇ ਹਨ। ਬੀਤੇ ਦਿਨ ਕੇਂਦਰੀ ਗ੍ਰਹਿ ਸਕੱਤਰ ਅਨਿਲ ਗੋਸਵਾਮੀ ਨੇ ਕਰੀਬ ਪੰਜ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਰਾਜਪਾਲਾਂ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਮਨਸ਼ਾ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨਵੇਂ ਰਾਜਪਾਲ ਲਗਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਕੇਰਲ ਦੀ ਰਾਜਪਾਲ ਸ਼ੀਲਾ ਦੀਕਸ਼ਤ ਸਮੇਤ ਕਈਆਂ ਨੇ ਅਸਤੀਫ਼ਾ ਦੇਣ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜਪਾਲਾਂ ਦਾ ਅਹੁਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਹਟਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਮਈ 2010 ਦੇ ਫ਼ੈਸਲੇ ਦਾ ਵੀ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਰਵ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਰਾਜਪਾਲ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਇਸ ਲਈ ਸੱਤਾ ਬਦਲਣ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਨਮਾਨੇ ਢੰਗ ਰਾਹੀਂ ਹਟਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਰਾਜਪਾਲਾਂ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਦੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਵਿਵਾਦ ਕੋਈ ਨਵਾਂ ਨਹੀਂ

ਹੈ। ਸੰਨ 2004 ਵਿੱਚ ਯੂ.ਪੀ.ਏ. ਸਰਕਾਰ ਆਉਣ ਉੱਤੇ ਵੀ ਕਈ ਰਾਜਪਾਲਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਾਰਜਕਾਲ ਸਮਾਪਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਰਾਜਪਾਲਾਂ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਰਾਜਪਾਲਾਂ ਦਾ ਅਕਸਰ ਕਈ ਮੁੱਦਿਆਂ ਉੱਤੇ ਵਿਵਾਦ ਹੁੰਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਰਾਜਪਾਲਾਂ ਦਾ ਪੱਖ ਹੀ ਪੂਰਦੀ ਆਈ ਹੈ। ਕੁਲੀਸ਼ਨ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੇ ਦੌਰ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 356 ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈ ਕੇ ਰਾਜਾਂ ਦੀਆਂ ਚੁਣੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਵੀ ਤੋੜੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। 1978 ਵਿੱਚ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੌਰਾਨ ਅਤੇ 1980 ਵਿੱਚ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਮੁੜ ਸੱਤਾ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨੌਂ ਰਾਜਾਂ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਤੋੜ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਜਮਹੂਰੀਅਤ ਨੂੰ ਪੱਕੇ ਪੈਰੀ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਭਾਵੇਂ ਹਰ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਕਰਦੀ ਰਹੀ ਹੈ ਪਰ ਹਰ ਅਹੁਦੇ ਉੱਤੇ ਆਪਣਾ ਬੰਦਾ ਬਿਠਾਉਣ ਦੀ ਲਾਲਸਾ ਭਾਰਤੀ ਸੰਸਦੀ ਲੋਕਤੰਤਰ ਵਿੱਚ ਛੱਡਣੀ ਅਜੇ ਮੁਸ਼ਕਲ ਜਾਪ ਰਹੀ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਸੰਘੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਤਾਕਤਾਂ ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ।

Law Offices of Ashwani Bhakhri

ALL YOUR LEGAL MATTERS

- LET US HELP YOU WITH
- * Appellate Law * Bankruptcy * Business Law
 - * Child Custody * Complex Litigation * Consumer Law * Contracts * Criminal Law * Contracts
 - * Criminal Law * Divorce * Elder Law * Family Law * Immigration * Medical Malpractice
 - * Personal Injury * Real Estate Law * Trusts and Estates * Wills and Probate * More...

Ashwani Bhakhri

Venu Bhakhri

Contact us, for a professional consultation!

Corey, Luzaich, Pliska, de Ghetaldi & Nastari LLP
700 El Camino Real, PO Box 669
Ph: 650-871-5666
Fax: 650-871-4144
Email: clpdm@coreylaw.com
www.coreylaw.com

Law Offices of Ashwani Bhakhri
1299-Old Bayshore Highway
Burlingame, CA 94010
Ph: 650-685-6334
Fax: 650-685-6351
Email: info@bhakhrilawfirm.com
www.bhakhrilawfirm.com

ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਅਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਖੱਟੀਆਂ ਕਰਨ ਦੇ ਸੁਭਾਅ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਖਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਹੈ ਪਰਦੇਸਾਂ ਨੂੰ

ਆਪਣੇ ਜਿਗਰ ਦੇ ਟੋਟਿਆਂ ਨੂੰ ਖਾਰੇ ਖੂਹਾਂ ਵਾਲੇ ਦੇਸ਼ ਇਰਾਕ ਵਿੱਚ ਭੇਜਣ ਵਾਲੇ ਮਾਪੇ ਹੁਣ ਖਾਰੇ ਹੰਝੂ ਕੇਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਵਿੱਚ ਇਰਾਕ ਦੇ ਬਗਦਾਦ, ਬਸਰਾ ਅਤੇ ਕਰਬਲਾ ਆਦਿ ਨਗਰਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਅੱਜਕਲ੍ਹ ਸ਼ੀਆ ਅਤੇ ਸੁੰਨੀਆਂ ਦਰਮਿਆਨ ਗਹਿਰਾਵਟ ਲੜਾਈ ਛਿੜੀ ਹੋਈ ਹੈ।

ਬਸਰਾ ਅਰਬੀ ਸ਼ਬਦ ਬਸਰਾ ਤੋਂ ਬਣਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਅਰਥ ਖੁਸ਼ ਹੋਣਾ ਹੈ। ਮੁਫਤ ਦੀ ਕਮਾਈ ਨੂੰ 'ਬਸਰੇ ਦੀ ਖੱਟੀ' ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਅਖਾਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੌਜਵਾਨਾਂ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਚੁਕਦਾ ਜੋ ਤਲੀਆਂ 'ਤੇ ਸਿਰ ਰੱਖ ਕੇ ਬਗਦਾਦ ਜਾਂ ਬਸਰੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਬਸਰੇ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਵੀ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਪਹਿਲੇ ਵਿਸ਼ਵ ਯੁੱਧ ਸਮੇਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਅਨੇਕਾਂ ਬਹਾਦਰ ਫੌਜੀ ਸਿਪਾਹੀ ਭਾਰਤ ਦੀ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਅਰਬ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਭੇਜੇ ਸਨ। ਉਸ ਵੇਲੇ ਵੀ ਗੱਭਰੂ ਫੌਜੀਆਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰ ਬਸਰੇ ਦੀ ਲਾਮ ਟੁੱਟਣ ਦੀਆਂ ਅਰਦਾਸਾਂ ਕਰਿਆ ਕਰਦੇ ਸਨ:

ਸਾਰੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਗੱਭਰੂ ਕੋਹ ਸੁੱਟੇ, ਬਸਰੇ ਦੀ ਲਾਮ ਨੇ।

ਜਾਂ ਮੈਂ ਘਰ ਘਰ ਵੰਡਾਂ ਸੀਰਨੀ, ਬਸਰੇ ਦੀ ਲਾਮ ਟੁੱਟ ਜਾਏ।

ਇਰਾਕ ਦੀ ਸਰਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੇ ਬਾਨੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਦੇ ਚਰਨ-ਕੰਵਲਾਂ ਦੀ ਛੋਹ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ। ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਵਿਆਖਿਆਕਾਰ ਅਤੇ ਆਦਿ ਬੀੜ ਦੇ ਲਿਖਾਰੀ ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਨੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਦੀ ਬਗਦਾਦ ਫੇਰੀ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਅੱਜਕਲ੍ਹ ਖਾਨਾਜੰਗੀ ਛਿੜੀ ਹੋਈ ਹੈ:

ਫੇਰਿ ਬਾਬਾ ਗਇਆ ਬਗਦਾਦਿ ਨੇ

ਬਾਹਿਰ ਜਾਇ ਕੀਆ ਅਸਥਾਨਾ

ਇਕੁ ਬਾਬਾ ਅਕਾਲ ਰੂਪੁ ਦੁਜਾ ਰਬਾਬੀ ਮਰਦਾਨਾ॥

ਦਿਤੀ ਬਾਂਗਿ ਨਿਮਾਜਿ ਕਰਿ ਸੁੰਨਿ ਸਮਾਨਿ ਹੋਆ ਜਮਾਨਾ...

ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਦੀ ਵਾਰ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਹੈ ਕਿ ਬਾਬਾ ਬਗਦਾਦ ਵੱਲ ਗਿਆ ਤੇ ਸ਼ਹਿਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਟਿਕਾਣਾ ਕੀਤਾ। ਅਕਾਲ ਰੂਪ ਬਾਬੇ ਨਾਲ ਰਬਾਬੀ ਮਰਦਾਨਾ ਸੀ। ਨਮਾਜ਼ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਜਦੋਂ ਬਾਬੇ ਨੇ ਬਾਂਗ ਦਿੱਤੀ ਤਾਂ ਸਾਰਾ ਸੰਸਾਰ ਸਾਂਤ ਹੋ ਗਿਆ। ਉਥੋਂ ਦੇ ਦਸਤਗੀਰ ਪੀਰ ਨੇ ਧਿਆਨ ਲਗਾ ਕੇ ਵੇਖਿਆ ਕਿ ਕਿਸੇ ਮਹਾਨ ਫਕੀਰ ਨੇ ਨਗਰੀ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸਵਾਲ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਮਰਦਾਨੇ ਨੇ ਦਸਤਗੀਰ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਨਾਨਕ ਰੱਬੀ ਜੋਤ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਇੱਕੋ ਪਰਮਾਤਮਾ ਨੂੰ ਪਛਾਣਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਫਕੀਰ ਨੂੰ ਧਰਤੀ, ਅਕਾਸ਼ ਅਤੇ ਚਰ੍ਹਿਆਂ ਦਿਸ਼ਾਵਾਂ ਨੇ ਜਾਣ ਲਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਨੇ ਲੱਖਾਂ ਆਕਾਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਪਾਤਾਲਾਂ ਦੀ ਬੜੀ ਅਸਚਰਜ ਭਰੀ ਸੂਚਨਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ- "ਗੜ ਬਗਦਾਦੁ ਨਿਵਾਇ ਕੈ ਮਕਾ

ਮਦੀਨਾ ਸਭੇ ਨਿਵਾਇਆ॥"

ਮੱਕੇ-ਮਦੀਨੇ ਤੇ ਬਗਦਾਦ ਦੀ ਫੇਰੀ ਦੌਰਾਨ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਨੇ ਉਥੋਂ ਦੇ ਪੀਰ ਦਸਤਗੀਰ ਅਤੇ ਬਹਿਲੋਲ ਨਾਲ ਸੰਵਾਦ ਰਚਾ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਦਿੱਬ-ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਨਾਲ ਕਾਇਲ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਜਿਸ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਬਾਰੂਦ ਦਾ ਬੋਲਬਾਲਾ ਸੀ, ਉਥੇ ਸੁੱਚੇ ਬੋਲਾਂ ਦੀ ਫੁੱਟ ਹੋਈ ਤੇ ਬਗਦਾਦ ਗੋਸ਼ਠਿ ਨਗਰੀ ਵਜੋਂ ਮਕਬੂਲ ਹੋ ਗਿਆ। ਜਨਮਸਾਖੀ ਸਾਹਿਤ ਵਿੱਚ ਵੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੀ ਬਗਦਾਦ ਫੇਰੀ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ।

ਗੁਰੂ ਜੀ ਵੱਲੋਂ ਰਚਾਏ ਸੰਵਾਦ ਵਾਲੀ ਜਗ੍ਹਾ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਇੱਕ ਕਤਬਾ (ਸ਼ਿਲਾਲੇਖ) ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਉਥੋਂ ਦੇ ਖੂਹਾਂ ਦਾ ਪਾਣੀ ਖਾਰਾ ਸੀ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਨਿਸ਼ਾਨਦੇਹੀ ਵਾਲੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਖੂਹ ਪੁੱਟਿਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਥੋਂ ਦਾ ਪਾਣੀ ਮਿੱਠਾ ਨਿਕਲਿਆ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਖੂਹ ਕਤਬੇ ਵਾਲੀ ਜਗ੍ਹਾ ਨੇੜੇ ਅੱਜ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਵਿਸ਼ਵ ਯੁੱਧ ਵੇਲੇ 1943 ਵਿੱਚ ਇਸ ਸਮਾਰਕ ਦੀ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਸਿੱਖ ਫੌਜੀਆਂ ਨੇ ਕੀਤੀ ਸੀ।

ਬਗਦਾਦ ਦਜਲਾ ਅਤੇ ਫਰਾਤ ਦਰਿਆਵਾਂ ਦੇ ਸੰਗਮ ਉੱਤੇ ਵਸਿਆ ਹੈ। ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਬਗਦਾਦ ਵਪਾਰਕ ਮਾਰਗ ਦਾ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਪੜਾਅ ਅਤੇ ਵਣਜ-ਵਪਾਰ ਦਾ ਧੁਰਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਸ਼ਬਦਕੋਸ਼ ਮੁਤਾਬਕ ਫੇਵੀ ਸਦੀ ਵਿੱਚ ਨੌਸ਼ੇਰਵਾਂ ਨੇ ਇਸ ਦਾ ਪੁਨਰ-ਨਿਰਮਾਣ ਕੀਤਾ ਤੇ ਉਦੋਂ ਤੋਂ ਹੀ ਇਸ ਦਾ ਨਾਂ ਬਗਦਾਦ ਪਿਆ। ਇੱਥੇ ਇੱਕ ਬਾਗ ਵਿੱਚ ਬੈਠ ਕੇ ਨੌਸ਼ੇਰਵਾਂ ਨਿਆਂ ਦੀ ਤੱਕੜੀ ਫੜਦਾ ਸੀ। ਸੰਭਵ ਹੈ ਬਗਦਾਦ ਦਾ ਨਾਂ ਇਸੇ ਬਾਗ ਤੋਂ ਪਿਆ ਹੋਵੇ! ਇਸਲਾਮ ਦਾ ਵਿਸਤਾਰ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਇਹ ਇਸਲਾਮ ਧਰਮ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦਾ ਮੁੱਖ ਕੇਂਦਰ ਬਣ ਗਿਆ। ਮੰਗੋਲ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਹਲਾਕੂ ਨੇ 1258 ਈਸਵੀ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨਗਰ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰ ਕੇ ਇੱਥੋਂ ਦੀ ਅਮੀਰ ਵਿਰਾਸਤ ਨੂੰ ਚਰਾਂਦਾਂ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਪੰਨਿਆਂ ਨੂੰ ਫਰੋਲਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਰਬ ਵਿੱਚ ਲੜਾਈਆਂ ਜੀਵਨ-ਜਾਚ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਸਨ। ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਅਰਬ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ ਨੂੰ ਡੂੰਘੀਆਂ ਖਾਈਆਂ ਪੁੱਟ ਕੇ ਬਲਦੀ ਅੱਗ ਦੇ ਭਾਂਬੜਾਂ ਵਿੱਚ ਸੁੱਟਣ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਵੀ ਮਿਲਦੇ ਹਨ।

ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਪੰਨਿਆਂ ਨੂੰ ਫਰੋਲਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਰਬ ਵਿੱਚ ਲੜਾਈਆਂ ਜੀਵਨ-ਜਾਚ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਸਨ। ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਅਰਬ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ ਨੂੰ ਡੂੰਘੀਆਂ ਖਾਈਆਂ ਪੁੱਟ ਕੇ ਬਲਦੀ ਅੱਗ ਦੇ ਭਾਂਬੜਾਂ ਵਿੱਚ ਸੁੱਟਣ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਵੀ ਮਿਲਦੇ ਹਨ।

ਇਸਲਾਮ ਦੇ ਆਗਮਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਇਰਾਕ ਸਮੇਤ ਅਰਬ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਖਾਨਾਜੰਗੀ ਆਮ ਵਰਤਾਰਾ ਸੀ। ਉਥੋਂ ਦੀ ਧਰਤੀ ਹੇਠ ਤੇਲ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਛੋਟੀ ਜਿਹੀ ਚੰਗਿਆੜੀ ਵੀ ਭਾਂਬੜ ਬਣਦੀ ਰਹੀ ਹੈ।

ਹਜ਼ਰਤ ਮੁਹੰਮਦ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਮੱਕਾ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਾਰਾ ਅਰਬ ਛੋਟੇ-ਛੋਟੇ ਕਬੀਲਿਆਂ ਅਤੇ ਸਰਦਾਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਖੰਡਿਤ ਸੀ। ਹਜ਼ਰਤ ਮੁਹੰਮਦ ਸਾਹਿਬ ਬਾਰੇ ਲਿਖੀ ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚ ਨੂਰ ਮੁਹੰਮਦ 'ਨੂਰ' ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਰਬੀ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਸੀ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਦੁਸਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਬੀਲੇ ਦੇ ਬੰਦੇ ਨੂੰ ਮਾਰ ਦਿੰਦਾ ਤਾਂ ਉਸ ਦੀ ਰੂਹ ਉਲੂ ਬਣ ਕੇ ਉਜਾੜਾਂ ਵਿੱਚ ਉਦੋਂ ਤਕ ਭਟਕਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤਕ ਕਬੀਲੇ ਵਾਲਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਉਸ ਦੇ ਖੂਨ ਦਾ ਬਦਲਾ ਨਾ ਲੈ ਲਿਆ ਜਾਵੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਬੀਲਿਆਂ ਦੇ ਰੀਤੀ-ਰਿਵਾਜ ਵੱਖੋ-ਵੱਖ ਸਨ। ਲੜਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਤਕੜਾ ਕਬੀਲਾ ਹਾਰੇ ਹੋਏ ਕਬੀਲੇ ਦੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਕੈਦ ਕਰ ਕੇ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਲੈ ਜਾਂਦਾ ਸੀ।

ਇਸਲਾਮ ਆਦਲ-ਓ-ਇਨਸਾਫ ਦਾ ਧਰਮ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਜਮਹੂਰੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਹਨਨ ਅਤੇ ਜ਼ੁਲਮ/ਸਿਤਮ ਦੀ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਮੁਖਾਲਫਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਰਬ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਖੂਨ ਦੇ ਤਿਰਹਾਏ ਕਬੀਲਿਆਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਾਦਸ਼ਾਹਤ ਦਾ ਦੌਰ ਆਇਆ। ਸਮੇਂ ਦੇ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਵੀ ਆਪਣੇ ਸੌਤੇ ਨਿੱਜੀ ਸਵਾਰਥਾਂ ਤੋਂ ਉਪਰ ਨਾ ਉੱਠ ਸਕੇ। ਇਸ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਜ਼ੁਲਮਾਂ ਦੀ ਲੰਮੀ ਦਾਸਤਾਨ ਲਿਖੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਹਰ ਇਬਾਰਤ ਰੱਤ ਨਾਲ ਭਿੰਜੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਸ਼ੀਆ ਅਤੇ ਸੁੰਨੀ ਫਿਰਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਚੱਲ ਰਹੀ ਖੂਨੀ ਜੰਗ ਸਦੀਆਂ ਪੁਰਾਣੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਭੇਟ ਲੱਖਾਂ ਬੇਗੁਨਾਹ ਚੜ੍ਹ ਚੁੱਕੇ ਹਨ।

ਕਰਬਲਾ ਇਰਾਕ ਵਿੱਚ ਦਰਿਆ ਫਰਾਤ ਦੇ ਪੱਛਮੀ ਕਿਨਾਰੇ ਉਹ ਥਾਂ ਹੈ ਜਿੱਥੇ 10 ਅਕਤੂਬਰ 680 ਈਸਵੀ ਨੂੰ ਯਜੀਦ ਦੀ ਫੌਜ ਨੇ ਹਜ਼ਰਤ ਅਲੀ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਅਤੇ ਚੌਥੇ ਖਲੀਫੇ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ 72 ਪੈਰੋਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਬੇਹੱਦ ਬੇਰਹਿਮੀ ਨਾਲ ਮਾਰਿਆ ਸੀ। ਅੱਜ ਵੀ ਸੁੰਨੀ ਬਾਗ਼ੀ ਇਸਲਾਮ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਇਰਾਕ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਹਕੂਮਤ ਕਾਇਮ ਕਰਨ ਲਈ ਬੇਗੁਨਾਹਾਂ ਦਾ ਖੂਨ ਡੋਲ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸਲਾਮ ਇਸ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹਰਗਿਜ਼ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ। ਇਸਲਾਮ ਇਸ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹਰਗਿਜ਼ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ। ਇਸਲਾਮ ਇਸ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹਰਗਿਜ਼ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ।

ਕਰਬਲਾ ਇਰਾਕ ਵਿੱਚ ਦਰਿਆ ਫਰਾਤ ਦੇ ਪੱਛਮੀ ਕਿਨਾਰੇ ਉਹ ਥਾਂ ਹੈ ਜਿੱਥੇ 10 ਅਕਤੂਬਰ 680 ਈਸਵੀ ਨੂੰ ਯਜੀਦ ਦੀ ਫੌਜ ਨੇ ਹਜ਼ਰਤ ਅਲੀ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਅਤੇ ਚੌਥੇ ਖਲੀਫੇ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ 72 ਪੈਰੋਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਬੇਹੱਦ ਬੇਰਹਿਮੀ ਨਾਲ ਮਾਰਿਆ ਸੀ। ਅੱਜ ਵੀ ਸੁੰਨੀ ਬਾਗ਼ੀ ਇਸਲਾਮ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਇਰਾਕ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਹਕੂਮਤ ਕਾਇਮ ਕਰਨ ਲਈ ਬੇਗੁਨਾਹਾਂ ਦਾ ਖੂਨ ਡੋਲ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸਲਾਮ ਇਸ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹਰਗਿਜ਼ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ। ਇਸਲਾਮ ਇਸ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹਰਗਿਜ਼ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ।

ਕਰਬਲਾ ਇਰਾਕ ਵਿੱਚ ਦਰਿਆ ਫਰਾਤ ਦੇ ਪੱਛਮੀ ਕਿਨਾਰੇ ਉਹ ਥਾਂ ਹੈ ਜਿੱਥੇ 10 ਅਕਤੂਬਰ 680 ਈਸਵੀ ਨੂੰ ਯਜੀਦ ਦੀ ਫੌਜ ਨੇ ਹਜ਼ਰਤ ਅਲੀ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਅਤੇ ਚੌਥੇ ਖਲੀਫੇ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ 72 ਪੈਰੋਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਬੇਹੱਦ ਬੇਰਹਿਮੀ ਨਾਲ ਮਾਰਿਆ ਸੀ। ਅੱਜ ਵੀ ਸੁੰਨੀ ਬਾਗ਼ੀ ਇਸਲਾਮ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਇਰਾਕ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਹਕੂਮਤ ਕਾਇਮ ਕਰਨ ਲਈ ਬੇਗੁਨਾਹਾਂ ਦਾ ਖੂਨ ਡੋਲ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸਲਾਮ ਇਸ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹਰਗਿਜ਼ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ। ਇਸਲਾਮ ਇਸ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹਰਗਿਜ਼ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ।

ਕਰਬਲਾ ਇਰਾਕ ਵਿੱਚ ਦਰਿਆ ਫਰਾਤ ਦੇ ਪੱਛਮੀ ਕਿਨਾਰੇ ਉਹ ਥਾਂ ਹੈ ਜਿੱਥੇ 10 ਅਕਤੂਬਰ 680 ਈਸਵੀ ਨੂੰ ਯਜੀਦ ਦੀ ਫੌਜ ਨੇ ਹਜ਼ਰਤ ਅਲੀ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਅਤੇ ਚੌਥੇ ਖਲੀਫੇ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ 72 ਪੈਰੋਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਬੇਹੱਦ ਬੇਰਹਿਮੀ ਨਾਲ ਮਾਰਿਆ ਸੀ। ਅੱਜ ਵੀ ਸੁੰਨੀ ਬਾਗ਼ੀ ਇਸਲਾਮ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਇਰਾਕ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਹਕੂਮਤ ਕਾਇਮ ਕਰਨ ਲਈ ਬੇਗੁਨਾਹਾਂ ਦਾ ਖੂਨ ਡੋਲ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸਲਾਮ ਇਸ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹਰਗਿਜ਼ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ। ਇਸਲਾਮ ਇਸ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹਰਗਿਜ਼ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ।

ਕਰਬਲਾ ਇਰਾਕ ਵਿੱਚ ਦਰਿਆ ਫਰਾਤ ਦੇ ਪੱਛਮੀ ਕਿਨਾਰੇ ਉਹ ਥਾਂ ਹੈ ਜਿੱਥੇ 10 ਅਕਤੂਬਰ 680 ਈਸਵੀ ਨੂੰ ਯਜੀਦ ਦੀ ਫੌਜ ਨੇ ਹਜ਼ਰਤ ਅਲੀ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਅਤੇ ਚੌਥੇ ਖਲੀਫੇ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ 72 ਪੈਰੋਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਬੇਹੱਦ ਬੇਰਹਿਮੀ ਨਾਲ ਮਾਰਿਆ ਸੀ। ਅੱਜ ਵੀ ਸੁੰਨੀ ਬਾਗ਼ੀ ਇਸਲਾਮ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਇਰਾਕ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਹਕੂਮਤ ਕਾਇਮ ਕਰਨ ਲਈ ਬੇਗੁਨਾਹਾਂ ਦਾ ਖੂਨ ਡੋਲ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸਲਾਮ ਇਸ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹਰਗਿਜ਼ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ। ਇਸਲਾਮ ਇਸ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹਰਗਿਜ਼ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ।

ਇਮਾਮ ਹੁਸੈਨ ਦਾ ਮਕਬਰਾ ਸੁਨਹਿਰੀ ਗੁੰਬਜ਼ਦਾਰ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਮਹਾਨਕੋਸ਼ ਅਨੁਸਾਰ ਬਹੁਤ ਮੁਸਲਮਾਨ ਇਸ ਦੇ ਆਸ-ਪਾਸ ਮੁਰਦੇ ਦੱਬਣੇ ਪੁੰਨ ਵਾਲਾ ਕਰਮ ਸਮਝਦੇ ਹਨ। ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਸਮੇਤ ਕਈ ਮੁਲਕਾਂ ਦੇ ਸਰਦੇ-ਪੁੱਜਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਇਸ ਥਾਂ ਮੁਰਦੇ ਦੱਬਦੇ ਹਨ। ਗ਼ਰੀਬ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜਿਉਂਦੇ ਜੀਅ ਪੇਟ ਦੀ ਅੱਗ ਉਥੇ ਲੈ ਕੇ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਉਹ ਅਹਾਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਤਾਜੀਏ (ਦਹੇ) ਦੱਬੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਸੁੰਨੀ ਮਤ ਸਮਝਦਾ ਹੈ ਕਿ ਖਲੀਫਾ ਕੁਰੈਸ਼ ਵੰਸ਼ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਜਾਤਿ ਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਸ਼ੀਆ ਮਤ ਦੇ ਮੁਸਲਮਾਨ ਖਲੀਫੇ ਦਾ ਅਲੀ ਵੰਸ਼ ਵਿੱਚੋਂ ਹੋਣਾ ਯੋਗ ਸਮਝਦੇ ਹਨ। ਸੁੰਨੀ ਅਰਬੀ ਮੂਲ ਦਾ ਸ਼ਬਦ ਹੈ ਜੋ ਹਜ਼ਰਤ ਮੁਹੰਮਦ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸੁੰਨਤ ਰੀਤਿ ਨੂੰ ਅੰਗੀਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸ਼ੀਆ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਸੁੰਨੀਆਂ ਦੀ ਤਾਦਾਦ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ। ਸ਼ੀਆ (ਸ਼ੀਆ) ਵੀ ਅਰਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਸ਼ਬਦ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਅਰਥ ਪੈਰੋ ਜਾਂ ਪਿੱਛੇ ਤੁਰਨ ਵਾਲਾ ਤੋਂ ਹੈ। ਸ਼ਬਦਕੋਸ਼ ਵਿੱਚ ਹਜ਼ਰਤ ਮੁਹੰਮਦ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਦਾਮਾਦ ਅਲੀ ਦੇ ਪੈਰੋਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ੀਆ ਦੀ ਸੰਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਸੁੰਨੀ ਆਪਣੇ ਵਿਰੋਧੀ ਫਿਰਕੇ ਸ਼ੀਆ ਨੂੰ 'ਰਾਫ਼ਜ਼ੀ' (ਸੱਚ ਨੂੰ ਤੱਜਣ ਵਾਲਾ) ਆਖਦੇ ਹਨ। ਸੁੰਨੀਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਸਲਾਮ ਦੇ 72 ਫਿਰਕੇ ਹਨ।

ਸਦੀਆਂ ਪੁਰਾਣੇ ਸ਼ੀਆ-ਸੁੰਨੀ ਝਗੜੇ ਨੇ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਇਰਾਕ ਨੂੰ ਤਬਾਹੀ ਦੇ ਕਗਾਰ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਗ੍ਰਹਿ-ਯੁੱਧ ਵਿੱਚ ਸ਼ੀਆ-ਸੁੰਨੀ ਅਤੇ ਕੁਰਦਾਂ ਦੀ ਤਿਕੋਣ ਵਿੱਚ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਕਿਰਤ ਕਰਨ ਆਏ ਲੋਕ ਵੀ ਫਸ ਗਏ ਹਨ। ਮੁਹੰਮਦ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਫਰਮਾਇਆ ਸੀ ਕਿ ਮਦੀਨੇ (ਜਿੱਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੇਹਾਂਤ ਹੋਇਆ) ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਫਰਿਸ਼ਤੇ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਬਾਗ਼ੀਆਂ ਦੇ ਚੁੰਗਲ ਵਿੱਚ ਫਸੇ ਹੋਏ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਕਿਰਤੀਆਂ ਦੀ ਹਿਫਾਜ਼ਤ ਵੀ ਹੁਣ ਫਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਜਾਪਦੀ ਹੈ। ਅੱਲ੍ਹਾ ਖੈਰ ਕਰੇ!

ਇਸਲਾਮ ਕਾਇਆ ਅਤੇ ਕਾਇਨਾਤ ਨੂੰ ਮੁਹੱਬਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਧਰਮ ਹੈ। ਬਾਗ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਬੰਧਕ ਬਣਾਏ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨਾਲ ਮਹਿਮਾਨਾਂ ਵਾਲਾ ਸਲੂਕ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਰਬ ਦੀ ਤਹਿਜੀਬ ਮੁਤਾਬਕ ਮਹਿਮਾਨ ਜਾਨ ਤੋਂ ਵੀ ਪਿਆਰੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਸੱਚਾ ਮੁਸਲਮਾਨ ਹੋਣਾ ਬਹੁਤ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ - ਮੁਸਲਮਾਨ ਕਹਾਵਤ ਮੁਸਕਲ। ਕੁਰਾਨ ਸ਼ਰੀਫ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਅਨੁਸਾਰ ਇਨਸਾਨੀਅਤ, ਧਰਮ, ਰੰਗ-ਨਸਲ ਅਤੇ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਭੇਦ-ਭਾਵ ਤੋਂ ਕਿਤੇ ਬੁਲੰਦ ਹੈ। ਇਸ ਬੁਲੰਦੀ ਨੂੰ ਹਾਸਲ ਕਰਨਾ ਹੀ ਇਸਲਾਮ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਬੇਗੁਨਾਹ ਨੂੰ ਤਸੀਹੇ ਦੇਣਾ ਇਨਸਾਨ ਦਾ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਸ਼ੈਤਾਨ ਦਾ ਕੰਮ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਮਿੱਟੀ ਦੀ ਥਾਂ ਅੱਗ ਤੋਂ ਮੰਨੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਗੱਲ ਕਰਦਿਆਂ ਦੇਖ ਕੇ ਗੋਰੀ ਨੇ ਮੇਰੀਆਂ ਕੁਝ ਗੱਲਾਂ ਨੋਟ ਕਰਨੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਕਿ ਫੋਨ ਉੱਤੇ ਮੁੰਡਿਆਂ ਨਾਲ ਮੈਂ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿੱਥੋਂ ਗੱਲ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। ਕੀ-ਕੀ ਪੁੱਛਦਾ ਹਾਂ ਤੇ ਕਿੱਥੇ ਗੱਲ ਖਤਮ

ਜਦੋਂ ਗੋਰੀ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲਣ ਲੱਗੀ

ਕਰਦਾ ਹਾਂ। ਇੱਕ ਦਿਨ ਮੈਂ ਉਸ ਵੇਲੇ ਹੈਰਾਨ ਰਹਿ ਗਿਆ ਜਦੋਂ ਉਸ ਗੋਰੀ ਨੇ ਇੱਕ ਸਟੋਰ ਉੱਤੇ ਫੋਨ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਗੱਲ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ, 'ਸਤਿ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਜੀ', 'ਕੀ ਹਾਲ-ਚਾਲ ਹੈ?', 'ਕੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋ?' ਗੱਲ ਖਤਮ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ 'ਧੰਨਵਾਦ'।

ਇਹ ਸਭ ਸੁਣਦਿਆਂ ਹੀ ਮੇਰਾ ਧਿਆਨ ਇੱਕਦਮ ਉਸ ਵੱਲ ਗਿਆ। ਉਸ ਦੇ ਫੋਨ ਰੱਖਣ 'ਤੇ ਮੈਂ ਉਸ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਇਹ ਕੀ ਚਮਤਕਾਰ ਹੈ? ਤੁਸੀਂ

ਪੰਜਾਬੀ ਕਿੱਥੋਂ ਸਿੱਖ ਲਈ? ਉਸਨੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਦਫਤਰ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲਦੇ ਹੋ, ਹਰ ਇੱਕ ਬੰਦੇ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਗੱਲ ਸਮਝਾਉਂਦੇ ਹੋ। ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬੇਸ਼ੱਕ ਉਹ ਪੰਜਾਬੀ

ਬੋਲ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀ ਸੀ ਪਰ ਮੈਨੂੰ ਹੋਰਨਾਂ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਗੱਲ ਕਰਦਿਆਂ ਦੇਖ ਕੇ ਇਹ ਸਮਝ ਲੈਂਦੀ ਸੀ ਕਿ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੀ ਸਮਝਾ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਉਸ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲੀ ਵਿਚਲੀ ਮਿਠਾਸ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਇਹ ਭਾਸ਼ਾ ਸਿੱਖਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਸ ਦਾ ਇਹ ਵੀ ਕਹਿਣਾ ਸੀ ਕਿ ਉਥੇ ਸਟੋਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮੁੰਡੇ ਬੇਸ਼ੱਕ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦੇ ਸਨ ਪਰ ਉਸ ਨਾਲ ਉਹ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਹੀ ਬੋਲਦੇ ਸਨ। ਮੈਂ ਪਹਿਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਸਾਂ ਜਿਸ

ਬੋਲ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀ ਸੀ ਪਰ ਮੈਨੂੰ ਹੋਰਨਾਂ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਗੱਲ ਕਰਦਿਆਂ ਦੇਖ ਕੇ ਇਹ ਸਮਝ ਲੈਂਦੀ ਸੀ ਕਿ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੀ ਸਮਝਾ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਉਸ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲੀ ਵਿਚਲੀ ਮਿਠਾਸ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਇਹ ਭਾਸ਼ਾ ਸਿੱਖਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਸ ਦਾ ਇਹ ਵੀ ਕਹਿਣਾ ਸੀ ਕਿ ਉਥੇ ਸਟੋਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮੁੰਡੇ ਬੇਸ਼ੱਕ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦੇ ਸਨ ਪਰ ਉਸ ਨਾਲ ਉਹ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਹੀ ਬੋਲਦੇ ਸਨ। ਮੈਂ ਪਹਿਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਸਾਂ ਜਿਸ

ਨੇ ਉਸ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਬੋਲਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਬੇਸ਼ੱਕ ਉਸ ਨੂੰ ਸਮਝ ਲੱਗਦੀ ਜਾਂ ਨਾ ਲੱਗਦੀ ਪਰ ਮੈਂ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਤੇ ਨਾ ਕਿਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਗੱਲਾਂ ਸਮਝਾ ਦਿੱਤਾ ਸਾਂ। ਮੈਂ ਉਸ ਨੂੰ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਇਹ ਕਹਿੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ, ਮੈਂ ਤਾਂ ਠੇਠ ਪੰਜਾਬੀ ਬੰਦਾ ਹਾਂ। ਗੋਰੀ ਦੀ ਇਹ ਸਿਫਤ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਮੇਰੀ ਗੱਲ ਦਾ ਗੁੱਸਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕੀਤਾ। ਕਈ ਗੋਰੇ ਤਾਂ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਨਫਰਤ ਵੀ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਮੈਂ ਜਿੰਨਾ ਚਿਰ ਉਸ ਦਫਤਰ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕੀਤਾ, ਉਸ ਗੋਰੀ ਨੇ ਮੇਰੇ ਕੋਲੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲਣ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਲਿਖਣੀ ਵੀ ਸਿੱਖ ਲਈ। ਇਹ ਦੇਖ ਕੇ ਦਫਤਰ ਦੇ ਮਾਲਕ ਵੀ ਹੈਰਾਨ ਸਨ।

ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਤਸੱਲੀ ਸੀ ਕਿ ਮੈਂ ਪੰਜਾਬੀ ਹੋਣ ਦਾ ਆਪਣਾ ਫਰਜ਼ ਨਿਭਾਇਆ ਸੀ। ਇੱਕ ਗੱਲ ਦਾ ਗਿਲਾ ਮੈਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੀ ਆਪਣੀ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਲੋਕ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਬੋਲਣ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਜਦਕਿ ਗੋਰੇ ਲੋਕ ਪੰਜਾਬੀ ਸਿੱਖਣ ਲੱਗੇ ਵਿੱਲ ਨਹੀਂ ਵਰਤਦੇ।

ਗੁਰਪਤਵੰਤ ਸਿੰਘ ਪੰਨੂੰ
ਅਟਾਰਨੀ ਐਟ ਲਾਅ

PANNUN THE LAW FIRM
ATTORNEYS & COUNSELLORS

ਇੰਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਲਾਅ

- ਬੋਰਡ ਆਫ ਇੰਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਅਪੀਲਜ਼
- 9th & 2nd ਸਰਕਿਟ ਅਪੀਲਜ਼

ਡੀਪੋਰਟੇਸ਼ਨ ਪਟੀਸ਼ਨਜ਼

- ਬੋਨਾਫਾਇਡ ਅਸਾਇਲਮ ਪਟੀਸ਼ਨਜ਼
- ਸਿਟੀਜ਼ਨਸ਼ਿਪ ਅਪੀਲ

39180 Liberty Street, Suite 118, Fremont, CA 94538
510.796.9000 (Office), 510.796.9002 (Fax)

HALLER'S PHARMACY
GARY BASRAI

ਦਵਾਈਆਂ ਲੈਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀ ਫਾਰਮੇਸੀ- ਕਈ ਲੋਕੇਸ਼ਨਾਂ ਉਪਰ ਫਰੀਮਾਂਟ, ਸੈਨਹੋਜ਼ੇ ਵਿਚ ਸਥਿਤ ਪੰਜਾਬੀ ਭਰਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਫਾਰਮੇਸੀਆਂ ਤੋਂ ਦਵਾਈਆਂ ਖਰੀਦਣ ਲਈ ਮੌਕਾ ਦਿਓ

ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ:

37323 Fremont Blvd, Fremont, CA- 94536
510-797-2772

ਆਪਣੀ ਹੋਂਦ ਗੁਆਉਂਦੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਿਲੇ

ਡਾ. ਨਰੇਸ਼

ਇਹ ਠੀਕ ਹੈ ਕਿ ਅਜੋਕੇ ਮਿਜ਼ਾਈਲਾਂ ਅਤੇ ਡਰੋਨਾਂ ਦੇ ਯੁੱਗ ਵਿੱਚ ਕਿਲਿਆਂ ਅਤੇ ਗੜ੍ਹੀਆਂ ਦਾ ਨਾ ਤਾਂ ਕੋਈ ਮੁੱਲ ਹੈ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਅਹਿਮੀਅਤ ਪਰ ਵਰਤੋਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੋਈਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਅਤੇ ਇਮਾਰਤਾਂ ਪੁਰਾਤਨ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਮੁਲਕ ਦੀ ਸ਼ਾਨ ਬਣਦੀਆਂ ਹਨ। ਪੁਰਾਤਨ ਇਮਾਰਤਾਂ ਦੀ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਇਤਿਹਾਸ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਵਿਰਸੇ ਦੀ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਿਲਿਆਂ ਦੀ ਬੁੱਕਲ ਵਿੱਚ ਲੁਕੇ ਇਤਿਹਾਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਭਾਰਤ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਵੀ ਅਧੂਰਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਿਲਿਆਂ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ਾਲ ਇਮਾਰਤਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਵਰਤਣ 'ਤੇ ਵੀ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਜਿਵੇਂ ਫਿਲੌਰ ਦੇ ਕਿਲੇ ਨੂੰ ਪੁਲੀਸ ਅਕੈਡਮੀ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਬੇਹੱਦ 'ਚ ਬਦਲੇ ਕਿਲੇ ਵੇਖ ਕੇ ਮਨ ਉਦਾਸ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

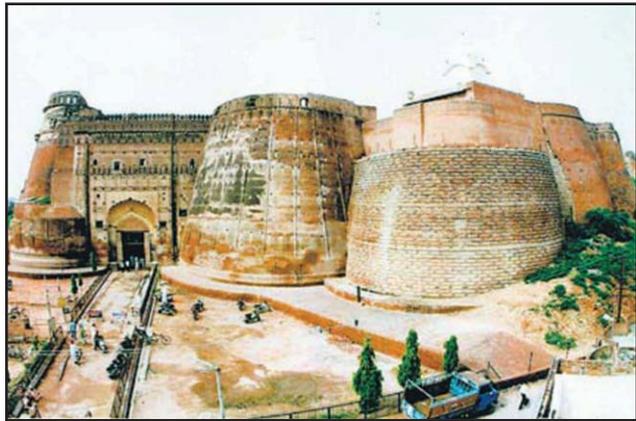
ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦਾ ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹ ਹੈ। ਸੰਨ 280 ਵਿੱਚ ਭੱਟੀ ਰਾਓ ਨੇ 'ਵਿਕਰਮਗੜ੍ਹ' ਨਾਂ ਦੀ ਜੋ ਗੜ੍ਹੀ ਬਣਿੰਡਾ ਵਿਖੇ ਉਸਾਰੀ ਸੀ, ਉਹੀ ਗੜ੍ਹੀ ਅਠਾਰਵੀਂ ਸਦੀ ਵਿੱਚ ਕਿਲੇ ਦਾ ਰੂਪ ਧਾਰ ਗਈ। ਬਾਰੂਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਮਗਰਲੇ ਅੱਧ ਵਿੱਚ ਮੁਹੰਮਦ ਗੌਰੀ ਨੇ ਬਣਿੰਡੇ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਇਸ ਕਿਲੇ ਨੇ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਯਾਤਰੀਆਂ ਦੀ ਸ਼ਕਲ ਵੇਖੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹਿੰਦੂ ਰਾਜ ਦਾ ਖਾਤਮਾ ਕਰ ਕੇ ਇੱਥੇ ਆਪਣੀ ਜਿੱਤ ਦਾ ਪਰਚਮ ਝੁਲਾਇਆ ਸੀ। ਅਲਤਮਸ਼ ਦੀ ਹਕੂਮਤ ਦੌਰਾਨ ਕੁਤਬ-ਉਦ-ਦੀਨ ਐਬਕ ਇੱਥੋਂ ਦਾ ਕਿਲ੍ਹੇਦਾਰ ਸੀ।

ਇਸੇ ਕਿਲ੍ਹੇ ਅੰਦਰੋਂ ਕਿਲ੍ਹੇਦਾਰ ਮਲਿਕ ਅਲਤੂਨੀਆ ਨੇ ਰਜ਼ੀਆ ਸੁਲਤਾਨ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਵਿਦਰੋਹ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਰਜ਼ੀਆ ਦੇ ਤੁਰਕ ਸਰਦਾਰ ਉਸ ਨੂੰ ਧੋਖਾ ਦੇ ਕੇ ਅਲਤੂਨੀਆ ਨਾਲ ਜਾ ਰਲੇ। ਇਸ ਜੰਗ ਵਿੱਚ ਰਜ਼ੀਆ ਦਾ ਚਹੇਤਾ ਗੁਲਾਮ, ਯਾਕੂਬ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ। ਰਜ਼ੀਆ ਨੂੰ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ 'ਤੇ ਕਾਬਜ਼ ਰਹੀ ਕਿਉਂਕਿ ਭੰਗੀ ਸਰਦਾਰ ਗੁਰਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮਾਤਾ, ਮਾਈ ਸੁੱਖਾਂ ਬੜੀ ਸਮਝਦਾਰੀ ਨਾਲ ਮਿਸਲ ਦੇ ਪੈਰਾਂ ਨੂੰ ਉਖੜਨ ਤੋਂ ਰੋਕ ਰਹੀ ਸੀ। ਉਸ ਕੋਲ 'ਜ਼ਮਜ਼ਮ' ਨਾਂ ਦੀ ਤੋਪ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਹਾਸਲ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਮਹਾਰਾਜੇ ਨੇ ਉਸ ਤੋਂ ਤੋਪ ਮੰਗ ਲਈ ਪਰ ਮਾਈ ਸੁੱਖਾਂ ਨੇ ਨਾਂਹ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਮਹਾਰਾਜੇ ਨੇ ਗੜ੍ਹੀ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਚਾਰ ਘੰਟਿਆਂ ਦੀ ਲੜਾਈ ਮਗਰੋਂ ਹੀ ਗੜ੍ਹੀ ਨੇ ਸਮਰਪਣ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਹ ਘਟਨਾ ਸੰਨ 1802 ਦੀ ਹੈ। ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ 'ਤੇ ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਗੜ੍ਹੀ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਦਾ ਫ਼ੈਸਲਾ ਕਰ ਲਿਆ। ਇਹ ਫ਼ੈਸਲਾ ਪੰਜ ਵਰ੍ਹੇ

ਰਾਜਧਾਨੀ ਬਰਨਾਲਾ ਹੁੰਦੀ ਸੀ ਪਰ ਕਿਲ੍ਹਾ ਮੁਬਾਰਕ ਬਣਨ 'ਤੇ ਰਾਜਧਾਨੀ ਵੀ ਪਟਿਆਲੇ ਤਬਦੀਲ ਹੋ ਗਈ। ਉਦੋਂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ 1847 ਤਕ ਸ਼ਾਹੀ ਘਰਾਣੇ ਦੀਆਂ ਪੰਜ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਨੇ ਇਸ ਕਿਲ੍ਹੇ ਅੰਦਰ ਹੀ ਨਿਵਾਸ ਕੀਤਾ। ਪਟਿਆਲੇ ਦੇ ਚੌਥੇ ਰਾਜੇ ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਸ ਕਿਲ੍ਹੇ ਦੀ ਲੋੜੀਂਦੀ ਮੁਰੰਮਤ

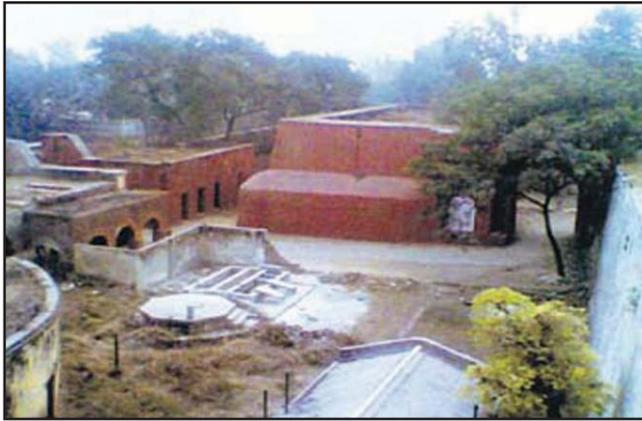
ਸ਼ਾਹਪੁਰ ਕੰਢੀ ਦਾ ਕਿਲ੍ਹਾ

ਸ਼ਾਹਪੁਰ ਕੰਢੀ ਦੇ ਕਿਲ੍ਹੇ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰੀਏ। ਇਸ ਕਿਲ੍ਹੇ ਦੀ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਕੰਧ ਅਤੇ ਇੱਕ ਪੁਰਾਤਨ ਖੂਹ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੋਰ ਸਾਰੀ ਇਮਾਰਤ ਵਾਹ ਕੇ ਉਥੇ ਟੂਰਿਸਟ ਬੰਗਲਾ ਉਸਾਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਹੁਣ ਜਦੋਂ ਕਿਲ੍ਹਾ ਹੀ ਬਾਕੀ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ ਤਾਂ ਕਿਸ ਨੂੰ ਯਾਦ ਰਹੇਗਾ ਕਿ ਸਤਾਰਵੀਂ ਸਦੀ ਵਿੱਚ ਰਾਜਪੂਤ ਰਾਜੇ ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ ਪਠਾਨੀਆ ਨੇ ਮੁਗ਼ਲ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਸ਼ਾਹਜਹਾਂ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਬਣੀ ਆਪਣੀ ਰਿਆਸਤ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਰਾਵੀ ਕੰਢੇ ਇਸ ਕਿਲ੍ਹੇ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਸੰਨ 1861 ਵਿੱਚ ਸਹਿਜੇ ਹੀ ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸ਼ਾਹਮਣੇ ਸਮਰਪਣ ਕਰ ਕੇ ਰਾਜਪੂਤ ਰਾਜ ਦਾ ਭੋਗ ਪਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਕੌਣ ਦੱਸੇਗਾ ਕਿ ਸੰਨ 1639 ਵਿੱਚ ਇਸੇ ਕਿਲ੍ਹੇ ਅੰਦਰ ਬੈਠੇ ਮਰਦਾਨ ਖਾਂ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਹੇਠ ਲਾਹੌਰ ਦੇ ਸ਼ਾਲੀਮਾਰ ਬਾਗ਼ ਨੂੰ ਸਰਸਬਜ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਰਾਵੀ ਤੋਂ ਇੱਕ ਨਹਿਰ ਕੱਢੀ ਗਈ ਸੀ।

ਭਾਰਤ 'ਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦਾ ਰਾਜ ਹੋ ਗਿਆ ਤਾਂ ਹੋਰਨਾਂ ਕਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਾਂਗ ਸ਼ਾਹਪੁਰ ਕੰਢੀ ਦਾ ਕਿਲ੍ਹਾ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਆ ਗਿਆ ਪਰ ਇਸ ਕਿਲ੍ਹੇ ਨੇ ਆਪਣਾ ਸਰੀਰ ਹੀ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ, ਆਪਣੀ ਆਤਮਾ ਮਾਤ-ਭੂਮੀ ਦੇ ਪ੍ਰੇਮ ਵਿੱਚ ਹੀ ਰੰਗੀ ਰਹਿਣ ਦਿੱਤੀ। ਇਸ ਕਿਲ੍ਹੇ ਨੇ ਸੰਨ 1848 ਦੀ ਇੱਕ ਰਾਤ ਨੂੰ ਰਾਜਾ ਵਜ਼ੀਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਮੰਤਰੀ ਤੇ ਪੁੱਤਰ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਮਰਜ਼ੀਵੜੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪਨਾਹ ਦੇ ਕੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਵਿਦਰੋਹ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਹ ਵੱਖਰੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਹੁਜ਼ਿਆਰਪੁਰ ਤੋਂ ਭੇਜੀ ਗਈ ਗੋਰਿਆਂ ਦੀ ਫ਼ੌਜ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਦੇ ਮੁੱਠੀ ਭਰ ਯੋਧੇ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੇ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੌਸਲੇ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਪ੍ਰੇਮ ਦੀ ਦਾਦ ਤਾਂ ਦੇਣੀ ਹੀ ਬਣਦੀ ਹੈ।

ਬਠਿੰਡੇ ਦਾ ਕਿਲ੍ਹਾ

ਖੰਡਰ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਹੋ ਰਿਹਾ ਬਠਿੰਡੇ ਦਾ ਕਿਲ੍ਹਾ ਹਿੰਦੂ, ਮੁਸਲਮਾਨ, ਸਿੱਖ ਅਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਰਾਜ ਦੀਆਂ

ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰ ਕੇ ਇਸੇ ਕਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਕੈਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇੱਥੇ ਕੈਦ ਰਜ਼ੀਆ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਰਨ ਆਪਣੇ ਬਾਗ਼ੀ ਸਰਦਾਰ ਅਲਤੂਨੀਆ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰਾਉਣਾ ਪਿਆ।

ਇਸੇ ਕਿਲ੍ਹੇ ਅੰਦਰ ਬੈਠੀ ਰਜ਼ੀਆ ਨੇ ਗੱਖੜਾਂ ਦੀ ਤਾਕਤ ਨੂੰ ਨਵੀਂ ਵਿਉਂਤ ਦੇ ਕੇ ਦਿੱਲੀ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਪਰ ਬਹਿਰਾਮ ਦੀਆਂ ਫ਼ੌਜਾਂ ਤੋਂ ਮਾਤ ਖਾ ਕੇ ਇਸੇ ਕਿਲ੍ਹੇ ਅੰਦਰ ਪਰਤ ਆਈ। ਮੁੜ ਤੋਂ ਤਿਆਰੀ ਕਰ ਕੇ ਉਸ ਨੇ ਇੱਕ ਵਾਰੀ ਫਿਰ ਦਿੱਲੀ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਯੁੱਧ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦਾ ਪਤੀ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ। 14 ਅਕਤੂਬਰ 1239 ਦੇ ਦਿਨ ਰਜ਼ੀਆ ਨੂੰ ਵੀ ਕਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਮੁਸਲਿਮ ਰਾਜ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਵੱਲ ਜਾਣ ਲੱਗਿਆ ਤਾਂ ਇਸ ਕਿਲ੍ਹੇ 'ਤੇ ਸਾਬੂ ਜੱਟਾਂ ਨੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ। ਬਾਬਾ ਆਲੇ ਦੇ ਪੋਤਰੇ ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਦੀਆਂ ਫ਼ੌਜਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਵਰ੍ਹੇ ਤਕ ਇਸ ਕਿਲ੍ਹੇ ਨੂੰ ਘੇਰਾ ਪਾਈ ਰੱਖਿਆ ਤਾਂ ਰਸਦ ਖੁਣ ਲਾਚਾਰ ਹੋ ਕੇ ਸੁਖਚੈਨ ਨੇ ਹਾਰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਈ। ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਸੋਚ ਕੇ ਆਪਣੀ ਦਾਦੀ ਰਾਣੀ ਫੱਤੋਂ ਦਾ ਖ਼ਜ਼ਾਨਾ ਪਟਿਆਲੇ ਤੋਂ ਇਸ ਕਿਲ੍ਹੇ ਅੰਦਰ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਦਾਦੀ ਬਠਿੰਡੇ ਰਹੇਗੀ ਤਾਂ ਪਟਿਆਲੇ ਦੇ ਰਾਜ-ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗੀ ਪਰ ਜਦੋਂ ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਇਸੇ ਕਿਲ੍ਹੇ ਉਪਰ ਆਪਣੀ ਜਿੱਤ ਦਾ ਜਸ਼ਨ ਮਨਾ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਮਾਈ ਫੱਤੋਂ ਨੇ ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਭਰਾ ਹਿੰਮਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਪਟਿਆਲੇ ਦਾ ਰਾਜਾ ਐਲਾਨ ਦਿੱਤਾ। ਕਈ ਮਹੀਨੇ ਚੱਲੀ ਗਹਿਗੱਚ ਲੜਾਈ ਮਗਰੋਂ ਹੀ ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਮੁੜ ਪਟਿਆਲੇ ਦਾ ਰਾਜ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਿਆ।

ਕਿਲ੍ਹਾ ਗੋਬਿੰਦਗੜ੍ਹ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਕਿਲ੍ਹਾ ਗੋਬਿੰਦਗੜ੍ਹ ਨੂੰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸਮਾਰਕ ਬਣਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਪਰ ਇਹ ਵੀ ਅਣਗੌਲਿਆ ਪਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਕਿਲ੍ਹੇ ਦਾ ਮੂਲ ਵੀ ਇੱਕ ਕੱਚੀ ਗੜ੍ਹੀ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ 'ਗੁੱਜਰ ਸਿੰਘ ਭੱਟੀ ਦੀ ਗੜ੍ਹੀ' ਆਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਨਿਵਾਣ ਵੱਲ ਜਾਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਭੰਗੀ ਮਿਸਲ

ਅਮਲੀ ਰੂਪ ਨਾ ਲੈ ਸਕਿਆ ਪਰ ਸੰਨ 1808 ਵਿੱਚ ਫ਼ੈਸਲੇ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਮਹਾਰਾਜੇ ਲਈ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋ ਗਿਆ। ਬਰਤਾਨਵੀ ਰਾਜ ਦੇ ਇੱਕ ਏਜੰਟ ਨੇ ਲਾਹੌਰ ਆ ਕੇ ਮਹਾਰਾਜੇ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਾਨੇ ਭੇਟਾ ਕੀਤੇ ਤਾਂ ਮਹਾਰਾਜੇ ਦਾ ਮੱਥਾ ਠਣਕਿਆ। ਉਸ ਨੇ ਤੁਰੰਤ ਲਾਹੌਰ ਦਰਬਾਰ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਅਜ਼ੀਜ਼-ਉਦ-ਦੀਨ ਦੇ ਭਰਾ ਇਮਾਮ-ਉਦ-ਦੀਨ ਨੂੰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਰਵਾਨਾ ਕਰ ਕੇ ਕਿਲ੍ਹੇ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤੀ। ਇੱਕ ਸਾਲ ਅੰਦਰ ਹੀ ਕਿਲ੍ਹਾ ਤਿਆਰ ਹੋ ਗਿਆ। ਮਹਾਰਾਜੇ ਨੇ ਦਸ਼ਮੇਸ਼ ਪਿਤਾ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਇਸ ਦਾ ਨਾਂ 'ਕਿਲ੍ਹਾ ਗੋਬਿੰਦਗੜ੍ਹ' ਰੱਖਿਆ। ਮਹਾਰਾਜੇ ਨੇ ਆਪਣਾ ਖ਼ਜ਼ਾਨਾ ਲਾਹੌਰ ਤੋਂ ਇਸ ਕਿਲ੍ਹੇ ਅੰਦਰ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਕੇ ਦੋ ਹਜ਼ਾਰ ਸੈਨਿਕ ਖ਼ਜ਼ਾਨੇ ਦੀ ਹਿਫ਼ਾਜ਼ਤ ਲਈ ਤਾਇਨਾਤ ਕਰ ਦਿੱਤੇ। ਇਸ ਕਿਲ੍ਹੇ ਨੇ ਸਿੱਖ ਰਾਜ ਦੇ ਸਿਰ ਦੁਆਲੇ ਘਿਰਦੇ ਕਾਲੇ ਬੱਦਲ ਵੇਖੇ। ਸੰਨ 1857 ਵਿੱਚ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਨੇ ਇਸ ਕਿਲ੍ਹੇ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਦਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ ਪਰ ਕਿਲ੍ਹੇ ਨੇ ਸਮਰਪਣ ਕਰਨ ਤੋਂ ਨਾਂਹ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਸੱਤਰ ਯੂਰਪੀ ਸ਼ਸਤਰ-ਚਾਲਕਾਂ ਸਮੇਤ 59 ਨੋਟਿਵ ਬਟਾਲੀਅਨ ਲੈ ਕੇ ਕੈਪਟਨ ਲਾਰੈਂਸ ਅਤੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਰੌਬਰਟਸ ਨੇ ਕਿਲ੍ਹੇ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਲਈ ਹੰਭਲਾ ਮਾਰਿਆ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੂੰਹ ਦੀ ਖਾਣੀ ਪਈ। ਅੰਗਰੇਜ਼ ਅਫ਼ਸਰਾਂ ਨੇ ਲਾਹੌਰ ਜਾ ਕੇ ਬ੍ਰਿਗੇਡੀਅਰ ਕਾਰਬੇਟ ਤੋਂ ਮਦਦ ਮੰਗੀ। ਉਸ ਨੇ ਬਟਾਲੀਅਨ ਦੀ ਅੱਧੀ ਕੰਪਨੀ ਰਵਾਨਾ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਆਖਰ 31 ਮਈ ਨੂੰ ਮੁਕਾਬਲੇ ਤੋਂ ਹੰਭਿਆ ਕਿਲ੍ਹਾ ਸਮਰਪਣ ਕਰਨ 'ਤੇ ਮਜ਼ਬੂਰ ਹੋ ਗਿਆ।

ਕਿਲ੍ਹਾ ਮੁਬਾਰਕ ਪਟਿਆਲਾ

ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਢਹਿ-ਢੇਰੀ ਹੋ ਰਹੇ ਕਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪਟਿਆਲੇ ਦਾ 'ਕਿਲ੍ਹਾ ਮੁਬਾਰਕ' ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਬਾਬਾ ਆਲਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਅਹਿਮਦਸ਼ਾਹ ਅਬਦਾਲੀ ਦੇ ਸੂਬੇਦਾਰ ਜ਼ੈਨ ਖਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰ ਕੇ ਸਰਹਿੰਦ ਫ਼ਤਹਿ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਥੋਂ ਲੁੱਟੀ ਦੌਲਤ ਨਾਲ ਪੱਟਣਵਾਲਾ ਬੋਹ 'ਤੇ ਕਿਲ੍ਹੇ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕਰਵਾਇਆ। ਸੰਨ 1763 ਤਕ ਪਟਿਆਲਾ ਰਾਜ ਦੀ

ਕਰਵਾ ਕੇ ਇਸ ਦੇ ਨੈਣ-ਨਕਸ਼ ਸੰਵਾਰੇ ਸਨ ਪਰ ਉਸ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਨਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਤਾਂ ਇਸ ਦਾ ਕਾਇਆਕਲਪ ਹੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਮਹਾਰਾਜਾ ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਮਹਾਰਾਜਾ ਨਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੋਵੇਂ ਕਲਾ ਪ੍ਰੇਮੀ ਸਨ। ਇਸ ਲਈ ਕਿਲ੍ਹੇ ਦੀਆਂ ਕੰਧਾਂ ਪਹਾੜੀ ਅਤੇ ਰਾਜਪੂਤ ਕਲਾ ਦੇ ਹੁਨਰਮੰਦਾਂ ਹੱਥੋਂ ਕੰਧ-ਚਿੱਤਰਾਂ ਨਾਲ ਸਜਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਅਜਾਇਬਘਰ, ਦਵਾਖਾਨਾ, ਦਰਬਾਰ ਹਾਲ, ਸ਼ਸਤਰ ਘਰ ਜਿਹੀਆਂ ਕਿੱਨੀਆਂ ਹੀ ਇਮਾਰਤਾਂ ਨਾਲ ਸਿੰਗਾਰਿਆ ਗਿਆ ਇਹ ਕਿਲ੍ਹਾ ਆਪਣਾ ਜਾਹੋ-ਜਲਾਲ ਤਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਗੁਆ ਚੁੱਕਾ ਸੀ ਪਰ ਹੁਣ ਇਹ ਖੰਡਰ ਹੁੰਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਭਾਗ ਦੀਆਂ ਇਮਾਰਤਾਂ ਤਾਂ ਡਰਾਉਣੇ ਖੰਡਣ ਬਣ ਹੀ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ, ਮੁਹਰਲੇ ਹਿੱਸੇ ਦੀਆਂ ਇਮਾਰਤਾਂ ਵੀ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਨੂੰ ਤਰਸ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

ਬਡਰੱਖਾਂ ਦੇ ਉਸ ਕਿਲ੍ਹੇ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵੀ ਖਸਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਬੁੱਕਲ ਵਿੱਚ ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਮਹਾਰਾਜਾ ਨਾਭਾ ਹੀਰਾ ਸਿੰਘ ਦਾ ਜਨਮ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਮਾਲੇਰਕੋਟਲੇ ਦਾ ਕਿਲ੍ਹਾ ਵੀ ਬਹੁਤ ਹੀ ਮਾੜੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਇਹ ਉਹੋ ਕਿਲ੍ਹਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੋਏ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਜਸ਼ਨ ਦੌਰਾਨ ਲਾਰਡ ਹਾਗਡਿੰਗ ਨੇ ਨਵਾਬ ਮਹਿਬੂਬ ਅਲੀ ਖਾਂ ਦੀ ਤਾਜਪੋਸ਼ੀ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਬਹਾਦਰਗੜ੍ਹ ਦੇ ਉਸ ਇਤਿਹਾਸਕ ਕਿਲ੍ਹੇ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵੀ ਤਰਸਯੋਗ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਬਾਨੀ ਸੈਫ ਖਾਂ ਦੀ ਫਕੀਰੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋ ਕੇ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਨੇ ਇਸ ਕਿਲ੍ਹੇ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਚਰਨ-ਛੋਹ ਬਖਸ਼ੀ ਸੀ। ਮਲੋਂਦ ਦਾ 'ਸਰਦਾਰਾਂ ਦਾ ਕਿਲ੍ਹਾ' ਤਾਂ ਸਰਦਾਰਾਂ ਦੇ ਖਾਨਦਾਨ ਦੀ ਅਣਸਾਂਭੀ ਹਵੇਲੀ ਬਣ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਲੁਧਿਆਣੇ ਦਾ 'ਕਿਲ੍ਹਾ ਮੀਰ ਹੋਤਾ' ਆਪਣੀ ਫ਼ਸੀਲ ਦਾ ਵੱਡਾ ਹਿੱਸਾ ਗੁਆ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਕਿਲ੍ਹੇ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਮਕਾਨ ਬਣਾ ਲਏ ਹਨ। ਕਿਲ੍ਹੇ ਅੰਦਰਲੀ ਸੁਰੰਗ ਵੀ ਅੰਤਿਮ ਸਾਹਾਂ 'ਤੇ ਹੈ। ਸਚਮੁੱਚ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਇਹ ਕਿਲ੍ਹੇ ਰੁਦਨ ਕਰਦੇ ਜਾਪਦੇ ਹਨ।

9 ਮਹੀਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਇਰਾਕ ਖੁੱਜਾ ਮੁਰਾਰ ਦਾ ਨੌਜਵਾਨ ਕਈ ਦਿਨ ਤੋਂ ਲਾਪਤਾ

ਨਡਾਲ- ਆਪਣੇ ਵਤਨ ਤੋਂ ਦੂਰ ਆਪਣੇ ਚੰਗੇ ਭਵਿੱਖ ਲਈ 9 ਮਹੀਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਇਰਾਕ ਪਹੁੰਚਿਆ ਪਿੰਡ ਮੁਰਾਰ ਦਾ 42 ਸਾਲਾ ਗੁਰਬਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਉਰਫ ਰਾਣਾ ਨੇ ਕਈ ਸੋਚਿਆ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਇਰਾਕ 'ਚ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਖਾਨਾਜੰਗੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਵੀ ਖਤਰਨਾਕ ਸਾਬਤ ਹੋਵੇਗੀ। ਪ੍ਰਾਪਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਪਿੰਡ ਮੁਰਾਰ ਦਾ ਗੁਰਬਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਉਰਫ ਰਾਣਾ ਪੁੱਤਰ ਬਲਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਜੋ ਕਿ ਜਗਤਜੀਤ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਹਮੀਰਾ ਤੋਂ ਨੌਕਰੀ ਛੱਡ ਕੇ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਚੰਗੇ ਭਵਿੱਖ ਲਈ 9 ਮਹੀਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਇਰਾਕ ਪਹੁੰਚਿਆ ਸੀ ਤੇ ਉਥੇ ਬਗਦਾਦ ਸ਼ਹਿਰ 'ਚ ਸੱਦਾਮ ਹੁਸੈਨ ਦੀ ਪੁਰਾਣੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ 'ਚ ਹੀ ਸਬੰਧਤ ਕੰਪਨੀ ਕੋਲ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਪਰ ਅਚਾਨਕ ਇਰਾਕ 'ਚ ਬਦਲੇ ਹਾਲਾਤ ਨੇ ਸਭ ਕੁਝ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਗੁਰਬਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਧਰਮ-ਪਤਨੀ ਅਮਰਜੀਤ ਕੌਰ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ 15 ਤਾਰੀਖ ਨੂੰ ਗੁਰਬਿੰਦਰ ਨਾਲ ਫੋਨ 'ਤੇ ਗੱਲ ਹੋਈ ਸੀ, ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਠੀਕ ਹੈ ਤੇ ਇਰਾਕ 'ਚ ਹੋ ਰਹੀ ਲੜਾਈ ਦੇ ਖਤਰੇ ਤੋਂ ਦੂਰ ਹੈ ਪਰ ਉਸ ਦਿਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸੰਪਰਕ ਨਹੀਂ ਹੋ ਰਿਹਾ। ਅਮਰਜੀਤ ਕੌਰ ਨੇ ਦੱਸਿਆ

ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਇਕ 16 ਸਾਲ ਦਾ ਲੜਕਾ ਵਿੱਕੀ ਤੇ ਇਕ 13 ਸਾਲਾ ਲੜਕੀ ਪ੍ਰੀਤੀ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਗੁਰਬਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਬਹੁਤ ਚਿੰਤਾ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਤੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਪਤੀ ਨੂੰ ਸਹੀ ਸਲਾਮਤ ਭਾਰਤ ਵਾਪਸ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾਵੇ। ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ 'ਤੇ ਇਰਾਕ 'ਚ ਫਸੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ ਪਹਿਚਾਣ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਦੇਣ ਦੀ ਮੁਹਿੰਮ ਦੇ ਅਧੀਨ ਵੀਰਵਾਰ ਨੂੰ ਜ਼ਿਲਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੇ ਜ਼ਿਲਾ ਭਰ 'ਚ 4 ਅਜਿਹੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਪਹਿਚਾਣ ਕੀਤੀ ਜਿਹੜੇ ਕਿ ਇਰਾਕ 'ਚ ਫਸੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 3 ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਮੇਂ ਆਪਣੇ ਘਰਦਿਆਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਵੀਰਵਾਰ ਨੂੰ ਉਕਤ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨਾਲ ਐੱਸ. ਡੀ. ਐੱਮ. ਦਾ ਚਾਰਜ ਸੰਭਾਲ ਰਹੇ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਚੰਦੀ ਨੇ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਰਾਕ 'ਚ ਫਸੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਵਾਪਸ ਲਿਆਉਣ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਪੀੜਤ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਹਰ ਸੰਭਵ ਮਦਦ ਦੇਣ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਇਰਾਕ 'ਚ ਖਾਨਾਜੰਗੀ ਦੇ

ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਉਥੇ ਫਸੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕੱਢਣ ਲਈ ਸਾਰੇ ਜ਼ਿਲਿਆਂ ਦੇ ਡੀ. ਸੀ. ਨੂੰ ਇਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਪ੍ਰੋਸ਼ਨ ਸੈੱਲ ਬਣਾ ਕੇ ਅਜਿਹੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੇ ਘਰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਮਿਲ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਵਾਪਸੀ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਦੇਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਸੇ ਹੀ ਲੜੀ 'ਚ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਡੀ. ਸੀ. ਕਪੂਰਥਲਾ ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਾਂਗਟ ਦੀ ਅਗਵਾਈ 'ਚ ਇਰਾਕ 'ਚ ਫਸੇ ਕੁੱਲ 5 ਨੌ-ਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਪਹਿਚਾਣ ਕਰ ਲਈ ਗਈ ਜਿਸ ਤਹਿਤ ਵੀਰਵਾਰ ਨੂੰ ਡੀ. ਸੀ. ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ 'ਤੇ ਐੱਸ. ਡੀ. ਐੱਮ. ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਚੰਦੀ ਨੇ ਨਾਇਬ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਪਵਨ ਸ਼ਰਮਾ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੁਹੱਲਾ ਅਜੀਤ ਨਗਰ ਕਪੂਰਥਲਾ 'ਚ ਪੁੱਜ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤਿੰਨ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕੀਤੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤਿੰਨ ਲੜਕੇ ਇਰਾਕ 'ਚ ਫਸੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਇਸੇ ਲੜੀ 'ਚ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਐੱਸ. ਡੀ. ਐੱਮ. ਨੇ ਇਰਾਕ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰ ਨਜ਼ਪੁਰ ਸਲੇਮ 'ਚ ਇਕ ਸਾਲ 4 ਮਹੀਨੇ ਤੋਂ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਭਜਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਦਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਐੱਸ. ਡੀ. ਐੱਮ. ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੱਲ ਹੀ

ਆਪਣੇ ਲੜਕੇ ਭਜਨ ਸਿੰਘ ਦਾ ਇਰਾਕ ਤੋਂ ਮੋਬਾਈਲ ਨੰਬਰ 009647 510719320 ਤੋਂ ਫੋਨ ਆਇਆ ਸੀ। ਉਸਦੇ ਲੜਕੇ ਨੇ ਖੁਦ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਦੱਸਦੇ ਹੋਏ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਰਾਕ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਬੇਹੱਦ ਖਰਾਬ ਹਨ। ਤਿੰਨ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਭਜਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦਲਬੀਰ ਸਿੰਘ, ਮਾਤਾ ਜੋਗਿੰਦਰ ਕੌਰ ਅਤੇ ਪਤਨੀ ਹਰਜੀਤ ਕੌਰ ਨੂੰ ਐੱਸ. ਡੀ. ਐੱਮ. ਚੰਦੀ ਨੇ ਭਜਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਵਾਪਸ ਲਿਆਉਣ ਅਤੇ ਸਾਰਾ ਖਰਚਾ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਕਰਨ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਐੱਸ. ਡੀ. ਐੱਮ. ਨੇ ਅਜੀਤ ਨਗਰ 'ਚ ਹੀ ਰਹਿੰਦੇ ਇਕ ਹੋਰ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਮਿਲ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲੜਕੇ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਜੋ ਕਿ ਇਰਾਕ ਦੇ ਨਿਜਮ ਸ਼ਹਿਰ 'ਚ ਫਸਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਖਰਚੇ 'ਤੇ ਵਾਪਸ ਭਾਰਤ ਲਿਆਉਣ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮਾਤਾ ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੌਰ ਅਤੇ ਮਾਤਾ ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਰਾਕ 'ਚ ਰਹਿ ਰਹੇ 30 ਸਾਲ ਦੇ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਪਿਛਲੇ ਚਾਰ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਤਨਖਾਹ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ ਹੈ।

TAJ-E-CHAAT

Special

ਸਮੋਸਾ ਪਲੇਟ
ਪਾਪੜੀ ਚਾਟ
ਆਲੂ ਟਿੱਕੀ
ਵੈਜ ਮਿਕਸ ਪਕੌੜਾ
ਪਨੀਰ ਪਕੌੜਾ
ਆਲੂ ਟਿੱਕੀ ਚਾਟ
ਛੋਲੇ ਭਟੂਰੇ
ਮੈਂਗੋ ਲੱਸੀ
ਸਿੱਠੀ ਲੱਸੀ
ਨਮਕੀਨ ਲੱਸੀ
ਪਿਆਜ਼ ਨਾਨ
ਅਦਰਕ ਨਾਨ
ਮੂਲੀ ਪਰੋਂਠਾ
ਤੰਦੂਰੀ ਰੋਟੀ
ਵੈਜੀਟੇਬਲ ਰੈਪ
ਗੋਟ ਕਰੀ
ਚਿਕਨ ਕਰੀ
ਤੰਦੂਰੀ ਚਿਕਨ ਟਿੱਕਾ
ਗੋਟ ਬਿਰਿਆਨੀ
ਚਿਕਨ ਬਿਰਿਆਨੀ

Jawala Singh
510-378-7690,

510-226-8081

39497 Fremont Blvd. Fremont, CA 94538

Moon Indian Cuisine
510-780-9233

ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ ਤੋਂ ਖਾਣਾ ਪੈਕ ਕਰਵਾ ਕੇ ਵੀ ਲੈ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹੋ,
ਕੇਟਰਿੰਗ ਵੇਲੇ ਤੰਦੂਰ ਦਾ ਇੰਤਜ਼ਾਮ ਹੈ, ਕੇਟਰਿੰਗ ਵਾਸਤੇ ਕਾਲ ਕਰੋ ਜੀ

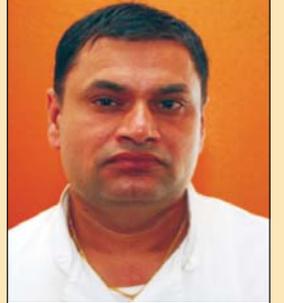
- * 100 ਬੰਦਿਆਂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਵੱਡੀ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਪਾਰਟੀ ਤੱਕ
- * ਗੁਰੂ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਕੇਟਰਿੰਗ ਲਈ 10 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੱਕ ਛੋਟ
- * ਬਹੁਤ ਹੀ ਤਜਰਬੇਕਾਰ ਕੁੱਕ

Paul
510-978-7170

Fish Pakora

ਮੱਛੀ ਪਕੌੜੇ ਬਣਾਉਣ
ਦੇ ਮਾਹਿਰ
ਲੱਡੂ, ਜਲੇਬੀ, ਬਰਫੀ,
ਗੁਲਾਬ ਜਾਮੂਨ ਤੇ
ਵਿਆਹ ਸ਼ਾਦੀ ਮੌਕੇ ਸਭ
ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਠਿਆਈ
ਤਿਆਰ ਕਰਦੇ ਹਨ।
ਘੱਟ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਲੈ
ਸਕਦੇ ਹੋ।

Gill
510-709-5285

Over 30 Years Experience in Restaurant & Catering Business

ਇੰਡੀਅਨ-ਫਿਜੀ, ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਕੁਜ਼ੀਨ

ਮੂਨ ਇੰਡੀਅਨ ਕੁਜ਼ੀਨ (ਹੇਵਰਡ)

600 West Harder Rd. Hayward, CA 94544
Phone (510)780-9233 Fax (510) 780-9812

www.moonindiancuisine.net

Bhogal Dental Group

Laser Treatment
Lumineers/Veneers
Dentures & Partials
Root Canals
Bad Breath
Cosmetic Dentistry
Crowns & Bridges
Tooth Extraction
Gum Treatment

Dr. Raja Bhogal

37070 Newark Blvd, Suite C
Newark, CA 94560

510-797-2840

dr raja@rbhogaldds.com

E-mail : gogeeautorepair@gmail.com

GOGEE AUTO REPAIR

Repair all kind of foreign & Domestic Cars

ਗੋਰੀ ਆਟੋ ਰਿਪੇਅਰ

ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਬਣੀਆਂ
ਕਾਰਾਂ ਦਾ ਕੰਮ ਬਹੁਤ ਹੀ ਤਜਰਬੇਕਾਰ
ਮਕੈਨਿਕਾਂ ਤੋਂ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਗੋਰੀ
ਹੁਰਾਂ ਨੂੰ ਫੋਨ ਕਰੋ

Ph: 510-293-0530

Cell: 510-757-6775

Fax: 510-293-0330

ਤਸੱਲੀਥਖਸ਼ ਕੰਮ ਦੀ ਗਰੰਟੀ

1581 INDUSTRIAL PKWY W# 5
HAYWARD, CA 94544

ਉਮਰਾਂ ਲੰਘੀਆਂ ਪੱਬਾਂ ਭਾਰ

ਸੁਰਿੰਦਰ ਧਨੋਆ ਦੀ "ਉਮਰਾਂ ਲੰਘੀਆਂ ਪੱਬਾਂ ਭਾਰ"

ਪਿਛਲੇ ਐਤਵਾਰ ਪੰਜਾਬ ਲੋਕ ਰੰਗਮੰਚ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਹੋਈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਨਾਟਕ 'ਉਮਰਾਂ ਲੰਘੀਆਂ ਪੱਬਾਂ ਭਾਰ' ਖੇਡਣ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਫ਼ੋਰਮ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਪਾਲੀ ਧਨੋਲੇ ਨੇ ਮੀਟਿੰਗ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕਰਕੇ ਸੁਰਿੰਦਰ ਧਨੋਆ ਨੂੰ ਸਟੇਜ ਤੇ ਬੁਲਾ ਕੇ ਨਾਟਕ ਬਾਰੇ ਖੁੱਲ੍ਹ ਕੇ ਗੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ। ਸੁਰਿੰਦਰ ਨੇ ਆਏ ਸਾਰੇ ਮਹਿਮਾਨਾਂ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ, ਜਿਹੜੇ ਇਸ ਨਾਟਕ ਦੇ ਕਲਾਕਾਰ, ਮੀਡੀਏ ਵਾਲੇ, ਚਿੱਤਕ, ਲੇਖਕ ਤੇ ਸਟੇਜ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਵਾਲੀ ਟੀਮ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਹਨ। ਸਾਰੀ ਟੀਮ ਹੀ ਬਹੁਤ ਉਤਸ਼ਾਹ ਵਿਚ ਸੀ ਕਿਉਂ-

ਨਾਟਕਾਂ ਦੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਆਪਣਾ ਸਿੱਕਾ ਜਮਾ ਚੁੱਕੇ ਸੁਰਿੰਦਰ ਧਨੋਆ ਨੇ ਇਸ ਸਾਲ ਇਕ ਨਵਾਂ ਨਾਟਕ ਲੈ ਕੇ ਆਉਣ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਤੇ ਅਕਤੂਬਰ ਵਿਚ ਇਕ ਐਸਾ ਨਾਟਕ ਲੈ ਕੇ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਿਸਨੂੰ ਵੇਖਣ ਲਈ ਲੋਕ ਉਤਾਵਲੇ ਜ਼ਰੂਰ ਹੋ ਜਾਣਗੇ, ਕਿਉਂਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਖੇਡੇ ਗਏ ਨਾਟਕਾਂ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਐਕਟਿੰਗ ਤੇ ਡਾਇਰੈਕਸ਼ਨ ਦਾ ਲੋਹਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਮਨਵਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ।
2012-2013 ਵਿਚ 'ਪੱਤਣਾਂ ਤੇ ਰੋਣ ਖੜ੍ਹੀਆਂ' 8

ਵਾਰ ਖੇਡਿਆ ਗਿਆ ਨਾਟਕ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਹਰ ਪਾਸੇ ਨਾਟਕਾਂ ਨੂੰ ਵੇਖਣ ਲਈ ਸਰੋਤਿਆਂ ਨੂੰ ਖਿੱਚ ਕੇ ਹਾਲ ਤੱਕ ਲਿਆਂਦਾ। ਸੁਰਿੰਦਰ ਧਨੋਆ ਦੀ ਮਿਹਨਤ ਹਮੇਸ਼ਾ ਰੰਗ ਲਿਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਉਹ ਨਾਟਕ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਕਰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਇਸ ਨੂੰ ਉਹ ਆਪਣੀ ਸਾਰੀ ਮਿਹਨਤ ਦੇ ਰੰਗ ਨਾਲ ਤਿਆਰ ਕਰਕੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ।
'ਉਮਰਾਂ ਲੰਘੀਆਂ ਪੱਬਾਂ ਭਾਰ' ਇਕ ਐਸੀ ਕਹਾਣੀ ਹੈ ਜੋ ਤੁਹਾਡੀ ਕਹਾਣੀ ਹੈ, ਤੁਹਾਡੇ ਹੀ ਟੱਬਰਾਂ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਹੈ, ਬੱਸ ਜੇ ਮੈਂ ਇਉਂ ਕਹਿ ਲਵਾਂ ਕਿ ਤੁਹਾਡਾ ਹੀ ਅਕਸ ਤੁਹਾਨੂੰ ਜਿਸ ਦੀ ਖਬਰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦੀ, ਉਹੀ ਰੰਗ ਸੁਰਿੰਦਰ ਧਨੋਆ ਲੈ ਕੇ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਹਸਾਏਗਾ, ਸੋਚਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕਰੇਗਾ ਤੇ ਤੁਹਾਡੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰੇਗਾ। ਉਮੀਦ ਦੇ ਪੁਲ ਉੱਚੇ ਤੇ ਲੰਮੇ ਹਨ, ਬੱਸ ਤੁਹਾਡੀ ਥੋੜ੍ਹੀ ਜਿਹੀ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਤੋਂ ਮਗਰੋਂ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣ ਲਈ ਤਿਆਰ - ਸੁਭ ਇੱਛਾਵਾਂ ਸਹਿਤ।
(ਸੰਪਾਦਕ ਵਲੋਂ)

ਕਿ ਪਹਿਲੇ ਨਾਟਕਾਂ ਦੀ ਕਾਮਯਾਬੀ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਸਾਰਿਆਂ ਦੇ ਹੋਸਲੇ ਬੁਲੰਦ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ ਤੇ ਇਹ ਨਾਟਕ ਦੇਰ ਬਾਅਦ ਖੇਡਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਇਸਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਬਾਰੇ ਸੁਰਿੰਦਰ ਧਨੋਆ ਨੇ ਆਪਣੀ ਬੇਵਸੀ ਜ਼ਾਹਿਰ ਕੀਤੀ, ਜਿਹਨਾਂ ਵਿਚ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਜੀ ਦੀ ਮੌਤ ਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦਾ ਟਰਿੱਪ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਸਨ। ਪਹਿਲੇ ਨਾਟਕ ਸਰਦਲ ਦੇ ਆਰ ਪਾਰ, ਮਿੱਟੀ ਰੁਦਨ ਕਰੇ, ਪੱਤਣਾਂ ਤੇ ਰੋਣ ਖੜ੍ਹੀਆਂ ਦੀ ਕਾਮਯਾਬੀ ਲਈ ਸਾਰੇ ਗਰੁੱਪ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ ਤੇ ਕਿਸੇ ਰਹੀ ਹੋਈ ਕਮੀ ਨੂੰ ਇਸ ਨਾਟਕ ਵਿਚ ਸੰਪੂਰਨ ਕਰਨ ਦਾ ਵਚਨ ਲਿਆ। ਇਹ ਸਾਰੇ ਮਤੇ ਸਾਰਿਆਂ ਨੇ ਹੱਸ ਕੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤੇ।
ਇਸ ਨਾਟਕ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਇਹ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਇਹ ਖੁਦ ਸੁਰਿੰਦਰ ਧਨੋਆ ਦਾ ਲਿਖਿਆ ਹੋਇਆ, ਖੁਦ ਡਾਇਲਾਗ ਲਿਖੇ ਹਨ ਤੇ ਖੁਦ ਹੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ਨ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਇਸਦਾ ਖਰੜਾ ਤਿਆਰ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਕਾਪੀ ਸਾਰੀਆਂ ਟੀਮ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਤੇ ਉਸ 'ਤੇ ਮਿਹਨਤ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਮੁੱਖ ਰੋਲ ਦੇ ਪਾਤਰ ਵਿਚ ਪਿਛਲੇ ਨਾਟਕ ਵਿਚ ਬਣੇ 'ਮਾਸਟਰ ਜੀ' ਭਾਵ ਦਰਸ਼ਨ ਕਹਿਲ ਨੂੰ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਸੈਕਰਮੈਂਟੋ ਤਬਦੀਲ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਆਪਣੀ ਅਸਮਰੱਥਾ ਪ੍ਰਗਟਾਈ। ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸੁਲਝੇ ਹੋਏ ਨੌਜਵਾਨ ਅਮਰਿਤ

ਸਰਾਂ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੋਲ ਵਿਚ ਚੁਣ ਲਿਆ ਗਿਆ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਕਲੀਆਂ ਦੇ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਮਾਣਕ ਜੀ ਹੋਰਾਂ ਦੀ ਹੋਣਹਾਰ ਬੇਟੀ ਸ਼ਕਤੀ ਮਾਣਕ ਨੂੰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਬਾਕੀ ਪਾਤਰਾਂ ਦੇ ਰੋਲ ਅਸੀਂ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਨਾਲ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਸਾਂਝੇ ਕਰਦੇ ਰਹਾਂਗੇ। ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਪਹਿਲੇ ਨਾਟਕਾਂ ਦੇ ਹੰਢੇ ਹੋਏ ਕਲਾਕਾਰ ਹੀ ਹਨ।
ਇਸ ਨਾਟਕ ਨੂੰ ਅਕਤੂਬਰ- ਨਵੰਬਰ ਵਿਚ ਹੇਵਰਡ ਤੇ ਸੈਨਹੋਜ਼ੇ ਵਿਖੇ ਖੇਡਣ ਦੀ ਸਕੀਮ ਹੈ। ਨਾਟਕ ਵਿਚ ਕੱਪੜਿਆਂ ਨੂੰ ਡਿਜ਼ਾਇਨ ਕਰਨ ਦੀ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਅਮਰਿਤ ਸਰਾਂ ਦੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀ ਗਈ। ਸੁਰਿੰਦਰ ਦੇ ਨਾਲ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸੱਜੀ ਬਾਂਹ ਜਸਵਿੰਦਰ ਧਨੋਆ ਤੇ ਖੱਬੀ ਬਾਂਹ ਪਾਲੀ ਧਨੋਲਾ ਹਨ।
ਵੈਸੇ ਸਾਰੀ ਟੀਮ ਹੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸਮਝ ਰਹੀ ਹੈ। ਕੁਝ ਦੂਰ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਕਲਾਕਾਰ ਉਸ ਦਿਨ ਪਹੁੰਚ ਨਹੀਂ ਸਕੇ ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਰੋਲ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਪਹੁੰਚਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ।
ਡਾਇਲਾਗਾਂ ਦੀ ਤਿਆਰੀ 'ਚ ਟੀਮ ਰੁੱਝ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਪਰ ਅਸਲ ਰਿਹੱਸਲ ਚਾਰ-ਪੰਜ ਜੁਲਾਈ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੈ। ਪਰਮਾਤਮਾ ਅੱਗੇ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਟੀਮ ਨੂੰ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਬਖਸ਼ੇ।
- ਜਗਤਾਰ ਗਿੱਲ

ਸ. ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਦੇ ਵਿਆਹ ਤੇ ਰੌਣਕਾਂ

ਪਿਛਲੇ ਹਫਤੇ ਸ਼ਨਿਚਰਵਾਰ ਨੂੰ ਫਰੀਮਾਂਟ ਵਿਚ ਜਗਰੂਪ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਸ: ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ ਤੇ (ਸ: ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ ਦੇ ਭਤੀਜੇ) ਦਾ ਸੁਭ ਵਿਆਹ ਬੀਬੀ ਬਲਰੂਪ ਕੌਰ ਪੁੱਤਰੀ ਸ: ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਬਾਜਵਾ ਨਾਲ ਹੋਇਆ ਤੇ ਇਸ ਮੌਕੇ ਸਾਰੇ ਸਕੇ ਸਬੰਧੀ ਦੂਰੋਂ-ਨੇੜਿਉਂ ਖੁਸ਼ੀ ਦੇ ਇਸ ਮੌਕੇ ਤੇ ਖਾਸ ਤੌਰ ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ। ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਸ: ਪ੍ਰਭਜੀਤ ਸਿੰਘ ਗੁੰਮਟਾਲਾ ਜੋ ਕਿ ਸ: ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ ਹੁਰਾਂ ਦੇ ਜਵਾਈ ਹਨ, ਵੀ ਖਾਸ ਤੌਰ ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ। ਲਾਸ ਏਂਜਲਸ ਤੋਂ ਸ: ਰਣਬੀਰ ਸਿੰਘ ਪੰਨੂ ਪਰਿਵਾਰ ਸਮੇਤ ਖਾਸ ਤੌਰ ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ।
ਢਿੱਲੋਂ ਪਰਿਵਾਰ ਜੋ ਕਿ ਸਵਰਗੀ ਸੂਰਤ ਸਿੰਘ

ਢਿੱਲੋਂ ਸੁਰ ਸਿੰਘ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਸਨ, ਜਗਰੂਪ ਸਿੰਘ ਦੇ ਬਾਬਾ ਜੀ ਸਨ ਤੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਇੰਜਤ ਮਾਣ ਵਾਲੇ ਇਨਸਾਨ ਸਨ, ਜੋ ਬਹੁਤ ਹੀ ਪੜ੍ਹੇ ਲਿਖੇ ਸਨ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਿਆਸਤ ਤੇ ਇੱਥੇ ਫਰੀਮਾਂਟ ਵਿਚ ਵੀ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੀਆਂ ਕਮੇਟੀਆਂ ਵਿਚ ਕਈ ਵਾਰ ਅਹਿਮ ਰੋਲ ਅਦਾ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਸਨ।
ਸ: ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ ਵੀ ਜੋ ਜਗਰੂਪ ਸਿੰਘ ਦੇ ਤਾਇਆ ਜੀ ਹਨ, ਉਹ ਵੀ ਮਕੈਨੀਕਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਹਨ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਤੇ ਅਦਾਰਾ 'ਪਰਦੇਸ ਟਾਇਮਜ਼' ਵੱਲੋਂ ਸਾਰੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਮਿੱਤਰਾਂ, ਦੋਸਤਾਂ ਨੂੰ ਵਧਾਈਆਂ ਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਵੀ ਇਸ ਖੁਸ਼ੀ ਦੇ ਮੌਕੇ ਅਸੀਂ ਵਧਾਈਆਂ ਭੇਜਦੇ ਹਾਂ।
- ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਐਮ. ਏ.

ਰੇਡੀਓ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ

RADIO CHARDI KALA

ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਵਿਚ ਸੁਣਿਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਤੁਹਾਡਾ ਹਰਮਨ
ਪਿਆਰਾ, 24 ਘੰਟੇ, ਸੱਤੇ ਦਿਨ ਚੱਲਣ ਵਾਲਾ ਰੇਡੀਓ

ਲਾਈਵ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ

ਟਾਕ ਸ਼ੋਅ, ਖ਼ਬਰਾਂ, ਗੁਰਬਾਣੀ, ਬੁਝਾਰਤਾਂ,
ਵਿਚਾਰ ਮੰਚ ਤੇ ਹੋਰ ਗੀਤਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ

www.radiock.com

ਫੋਨ ਤੇ ਸੁਣਨ ਲਈ

1-832-551-5038

1-702-489-0222

Wi-Fi ਰੇਡੀਓ ਮੁੱਲ ਲੈਣ ਲਈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਲਈ ਤੇ ਐਡਵਰਟਾਈਜ਼ਮੈਂਟ ਦੇਣ ਲਈ ਜਾਂ ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ

510-900-3600

MOGA TRUCK SERVICE CENTER

OWNED AND OPERATED BY MOGA WHOLESALE

Best Quality Best Service

Michelin, Bridge Stone, Firestone

Goodyear, Yokohama, Toyo,

Hankook, BF Goodyear,

Ohtsu, Summtomo

Ph. (559) 486-6000

Ph. (559) 486-8686

All Tires are Available at Wholesale Best Price

TRUCK TIRES

WHOLESALE TIRE DEPOT-OPEN TO PUBLIC

Open 6 days a week

Monday-Friday 8.00 Am-10.00 Pm

Saturday 9.00 Am- 5.00 Pm.

Following Services are available on this location:

- * Truck Alignment - Truck Tire Balance & Installation
- * Oil, Lube & Filter
- * Breaks- Drums & Seals for all Truck & Trailers Installed
- * Truck wash will be available soon

Come & Visit us at

3846 South Front Ave. FRESNO, CA 93725

Intersection (Golden State & Central Ave)

* We can help you in emergency time

M.K Nijjar DDS **LASER DENTISTRY**
Ruchi Nijjar DDS

NO SHOTS, NO DRILL, NO PAIN!

- Esthetic Crowns, Bridges & Dentures
- Teeth Whitening-Oral Surgery
- Root Canal Treatments
- Treatment & Prevention of Gum Disease

FAMILY DENTISTRY **COSMETIC DENTISTRY**

New Patients & Children Welcome

510-794-7058 www.drnijjar.com

(Across from Washington Hospital & Bart) 1895 Mowry Ave. Ste 104 Fremont

Raja *New Introducing Chaat Corner*
King of Sweets Now Presents

Come and Enjoy Mouth Watering Chaat All Day

ਹੁਣ ਸ਼ੁਗਰ ਦੇ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਵਾਸਤੇ ਵੀ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਿਠਾਈ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹੋ

- BHEL PAPDI CHAAT
- FALUDA KULFI
- GOL GAPPE (PANI PURI)
- KHASTA KACHORI

RAJA SWEETS & INDIAN CUISINE

31583 Alvarado Blvd. Union City, CA 94587
Phone : (510) 489-9100

AAA
AUTO AND BODY WORKS

Jasbir Singh Takhar 510-755-2132

Harmandeep Singh

Free Estimates
Free Towing

ਇੱਕ ਵਾਰ ਸੇਵਾ ਦਾ ਮੌਕਾ ਜ਼ਰੂਰ ਦਿਓ ਅਤੇ ਸਾਡੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦਾ ਲਾਭ ਲਓ

ਸਾਡੇ ਇੱਥੇ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਕਾਰਾਂ ਦੀ ਰਿਪੇਅਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਾਰਾਂ ਦੇ ਪੇਂਟ ਦਾ ਕੰਮ ਤਸੱਲੀਬਖ਼ਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਕਾਰਾਂ ਖਰੀਦਣ ਅਤੇ ਟੋ-ਟਰੱਕ ਦਾ ਖਾਸ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੈ।

We Do Complete Engine, Transmission, Body and Paint Work. We Sell Used Cars at a Good Price

1421 Industrial Pkwy West- F
Hayward, CA 94544

510-733-2222

Preet Fabrics & Appliance

ਅਸੀਂ ਹੋਲਸੇਲ ਅਤੇ ਰੀਟੇਲ ਵਿਚ ਨਵੇਂ ਡਿਜ਼ਾਇਨਾਂ ਦੇ ਸੂਟ, ਜਿਊਲਰੀ, ਫੈਸ਼ਨ ਦਾ ਹੋਰ ਸਾਮਾਨ, ਵਿਆਹ ਲਈ ਲਹਿਰੇ ਅਤੇ ਮੁੰਡਿਆਂ ਲਈ ਵਿਆਹ ਵਾਸਤੇ ਸ਼ੇਰਵਾਨੀ ਅਤੇ ਹੁਣੇ ਨਵੇਂ ਚਲੇ ਡਿਜ਼ਾਇਨਾਂ ਦੇ ਕੱਪੜੇ ਵੀ ਰੱਖਦੇ ਹਾਂ।
 ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਕਲਗੀ, ਸਿਹਰਾ, ਚੂੜਾ, ਹਾਰ, ਜਾਗੇ, ਰੂਮਾਲੇ ਤੇ ਹੋਰ ਵਿਆਹ ਦਾ ਸਾਮਾਨ ਵੀ ਮਿਲਦਾ ਹੈ।

YOUR ONE-STOP CENTER FOR BOTH FABRICS & APPLIANCES

5156 mowry AVE. Fremont, CA 94538

TEL: **510-797-7111** FAX: 510-739-6350
 (For More Info. Call Onkar)

APPLIANCES **WE CARRY ALL MAJOR BRANDS!!**

SONY, SANY, JVC, PANASONIC, LUGGAGE CROSS, PARKER PENS, OSTER BLENDERS

- Tvs, VCRs, DVD
- Watches (Seiko, Citizen & Swistar)
- Tape Recorders
- Shavers & Trimmers
- Camcorders
- Cellular Phones
- DVD Players
- Medical Equipment
- Cordless Phones
- Calling Cards

Cosmetic & Family Dentistry

UPPAL DENTAL CARE

50 % Discount for Cash Patients

INVISALIGN Call for Details
 Start from \$ 2850 Off Straighten Teeth Without Wires

FREE TEETH WHITENING WITH PAID EXAM, X-RAY & CLEANING YOUR INSURANCE USUALLY COVER THESE SERVICES

Charanjit S Uppal D.D.S.

Not Valid with any other offer

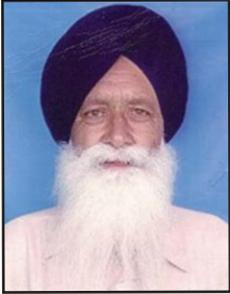
Strictly Maintained Sterilization Standards
 Most Insurance Plans Accepted

FREE TEETH WHITENING
 ਸਫਾਈ ਤੇ ਐਕਸ-ਰੇ, ਇੰਸੂਰੈਂਸ ਵਲੋਂ ਹੀ ਭੁਗਤਾਨ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ।

1191 W Tennyson Rd. # 4, Hayward. (CA) 94544
510-786-1780

1750 CLEAR LAKE AVE Milpitas, CA 95035
408-942-4400

www.uppaldental.com

ਹੈਨਿ ਵਿਰਲੇ ਨਾਹੀ ਘਣੇ

ਤਰਲੋਚਨ ਸਿੰਘ 'ਦੁਪਾਲਪੁਰ'

ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਵਿਚ ਹੁੰਦੇ ਸਮਾਗਮਾਂ ਮੌਕੇ ਉਥੋਂ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਸਾਹਿਬਾਨ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਦਾਅਵੇ ਕਰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸਾਡੇ ਇੱਥੇ ਪੰਥ ਪ੍ਰਵਾਣਿਤ ਰਹਿਤ ਮਰਿਆਦਾ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਗੱਜ ਵੱਜ ਕੇ ਆਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਹਾਂ। ਜਦ ਕਿ ਉਥੇ ਅਖੰਡ ਪਾਠਾਂ ਦੀਆਂ ਲੜੀਆਂ ਵੀ ਚੱਲ ਰਹੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਮੌਲੀ ਧਾਗੇ ਨਾਲ ਬੰਨ੍ਹੇ, ਲਾਲ ਜਾਂ ਪੀਲੇ ਕੱਪੜੇ 'ਚ ਲਪੇਟੇ ਹੋਏ ਨਾਰੀਅਲ, ਕੁੰਡ ਦੀ ਚੱਪਣੀ ਉਪਰ ਪਏ ਸ਼ੋਭਾ ਵਧਾ ਰਹੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਲਾਗੇ ਹੀ ਜੋਤ ਵੀ ਜਗ ਰਹੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹੀ ਜਾ ਰਹੀ ਰਹਿਰਾਸ ਵਿਚ- 'ਰਾਮ ਰਹੀਮ ਪੁਰਾਨ ਕੁਰਾਨ ਅਨੇਕ ਕਹੋ ਮਤ ਏਕ ਨਾ ਮਾਨਯੋ।'

ਸਵੱਈਆ ਪੜ੍ਹਨ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਪੰਥਕ ਵਿਧਾਨ ਦੀ ਅਣਦੇਖੀ ਕਰਦਿਆਂ, ਉਸੇ ਰਹਿਰਾਸ ਵਿਚ 'ਰਾਮ ਕਥਾ ਜੁਗ ਜੁਗ ਅਟੱਲ' ਵਾਲੀਆਂ ਪੰਕਤੀਆਂ ਵੀ ਪੜ੍ਹੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਰਦਾਸ ਵਿਚ 'ਹੁਣ ਲਾਵਹੁ ਭੋਗੁ ਹਰਿ ਰਾਏ।।' ਦੀ ਤੁਕ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਦੇਗ ਨੂੰ 'ਭੋਗ ਲਵਾਇਆ' ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਿਤੇ ਕਿਤੇ ਮੱਸਿਆ-ਪੁੰਨਿਆ ਵੀ ਮਨਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਦੇਖਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਗੁਰੂ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਪੰਥਕ ਰਹਿਤ ਮਰਿਆਦਾ ਦੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ 'ਰਹਤ ਅਵਰ ਕਛੁ ਅਵਰ ਕਮਾਵਤ' ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਗੁਰਮਤਿ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦੇ ਕੇਂਦਰ ਸਮਝੇ ਜਾਂਦੇ ਐਸੇ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਵਿਚ ਚੱਲ ਰਹੀ 'ਮਿਲ-ਗੋਭਾ ਮਰਿਆਦਾ' ਦੇਖਦਿਆਂ ਸਵਾਲ ਉਠਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਪੰਥ ਦੇ ਜਥੇਬੰਦਕ ਕੇਂਦਰਾਂ ਵਿਚ ਹੀ ਕੌਮੀ ਯੱਕ-ਜਹਿਤੀ ਦੀ ਜਾਮਨ ਪੰਥ ਪ੍ਰਵਾਣਿਤ ਰਹਿਤ ਮਰਿਆਦਾ ਦੀ ਅਵੱਗਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਤਾਂ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ ਤੇ ਭਾਵ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਰੂਪ ਵਿਚ ਇਸ 'ਤੇ ਕੌਣ ਚੱਲਦਾ ਹੋਵੇਗਾ? ਬੇਸ਼ੱਕ ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਉੱਤਰ ਨਿਰਾਸ਼ ਕਰ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਹੀ ਹੋਵੇ। ਪਰ ਗੁਰਵਾਕ ਹੈ- ਹੈਨਿ ਵਿਰਲੇ ਨਾਹੀ ਘਣੇ ਫੈਲ ਫਕਤ ਸੰਸਾਰ।।

ਸਿੱਖੀ ਦੇ ਲੋਬਲ ਅਧੀਨ ਕਰੇ-ਕਰਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਕਰਮ-ਕਾਂਡਾਂ, ਮਨ ਮਤਾਂ ਅਤੇ ਬਿਪਰ-ਵਰਤਾਰੇ ਦੇ ਪਏ ਘੜਮੱਸ ਵਿਚ ਵੀ ਕੋਈ ਐਸੇ ਚਾਨਣ ਮੁਨਾਰੇ ਹੁੰਦੇ ਨੇ, ਜਿਹੜੇ ਬਗੈਰ ਕਿਸੇ ਬੋਝੀ ਪ੍ਰਸਿੱਧੀ ਦੀ ਹੋੜ ਦੇ, ਪੰਥਕ ਮਰਿਆਦਾ ਦੇ ਕੌਮੀ ਬੰਧਾਨ ਵਿਚ ਜੀਵਨ ਗੁਜ਼ਾਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਮਨਘੜਤ ਰਸਮਾਂ-ਰੀਤਾਂ ਦੇ ਬਰਖਿਲਾਫ ਚੱਟਾਨ ਵਾਂਗ ਖੜ੍ਹਦੇ ਹੋਏ ਕੌਮੀ

ਮਰਿਆਦਾ ਤੋਂ ਰਾਈ ਭਰ ਵੀ ਇਧਰ ਉਧਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ। ਇਹ ਗੱਲ ਅਲੱਗ ਹੈ ਕਿ ਤੱਤਿ ਗੁਰਮਤਿ ਨੂੰ ਪ੍ਰਣਾਏ ਐਸੇ ਗੁਰੂ ਕੇ ਲਾਲ, ਦਿਖਾਵੇ ਜਾਂ ਅਡੰਬਰਾਂ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰਹਿ ਕੇ ਸਾਦ ਮੁਰਾਦਾ ਜੀਵਨ ਬਤੀਤ ਕਰ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਕਿਰਤ ਵਿਰਤ ਕਰਿ ਧਰਮ ਦੀ, ਹੱਥਹੁੰ ਦੇ ਕੇ ਭਲਾ ਮਨਾਉਣ ਵਾਲਾ ਗਾਡੀ ਰਾਹ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇੰਨੀ ਵਿਹਲ ਹੀ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਕਿ ਉਹ ਡੇਰਾਵਾਦੀਆਂ ਵਾਂਗ ਸਵੈ-ਪ੍ਰਚਾਰ ਦੀ ਡੁਗਡੁਗੀ ਵਜਾਉਂਦੇ ਫਿਰਨ। ਜਦਕਿ ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਜੀਵਨ ਸੰਗਰਾਮ, ਰਾਗੀਆਂ, ਢਾਡੀਆਂ ਜਾਂ ਸਾਧ-ਬਾਬਿਆਂ ਨਾਲੋਂ ਕਿਤੇ ਵੱਧ ਪੰਥਕ ਰਹਿਤ-ਬਹਿਤ ਦਾ ਅਨੁਸਾਰੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਰਥਾਂ ਸਹਿਤ ਗੁਰਬਾਣੀ ਪੜ੍ਹਦਿਆਂ, ਆਪਣਾ ਜੀਵਨ, ਪੰਥਕ ਜੁਗਤਿ ਮੁਤਾਬਕ ਢਾਲਣ ਵਾਲੇ ਐਸੇ ਹੀ ਇਕ ਮਿਸਾਲੀ ਸੱਜਣ ਸ. ਸ਼ਰਧਾ ਸਿੰਘ ਬਾਬਤ ਕੁਝ ਸੱਤਰਾਂ ਲਿਖਣ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਜਿਹਨਾਂ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰਧਾਰਕ ਸਾਂਝ ਸਦਕਾ ਮੇਰੀ ਉਹਨਾਂ ਨਾਲ ਦੋਸਤੀ ਸੀ। ਮੇਰੇ ਆਪਣੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਨਵਾਂ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਇਤਿਹਾਸਕ ਕਸਬੇ ਰਾਹੋਂ ਨਜ਼ਦੀਕ ਪਿੰਡ ਨੀਲੋ ਵਾਲ ਦੇ ਵਸਨੀਕ ਸੰਨ 49 ਵਿਚ ਜਨਮੇ ਭਾਈ ਸ਼ਰਧਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸ਼ਾਦੀ ਉਪਰੰਤ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਨ ਕਰ ਲਿਆ।

ਗੁਰਮਤਿ ਅਧਿਐਨ ਦੀ ਮਨਜ਼ਾ ਪੂਰੀ ਕਰਦਿਆਂ ਉਹਨਾਂ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨਰੀ ਕਾਲਜ ਲੁਧਿਆਣਾ ਤੋਂ ਦੋ ਸਾਲਾ ਗੁਰਮਤਿ ਕੋਰਸ ਪਾਸ ਕਰਿਆ। ਕੋਰਸ ਕਰਦਿਆਂ ਉਹ ਮਿਸ਼ਨਰੀ ਕਾਲਜ ਨਾਲ ਐਸੇ ਜੁੜੇ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ 'ਚੋਂ ਫੋਕਟ ਕਰਮ ਕਾਂਡਾਂ ਤੇ ਮਨਮਤੀ ਰਸਮੋਂ ਰਿਵਾਜਾਂ ਦਾ ਸਵਾਇਆ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਜਦੋਂ ਵੀ ਮੈਨੂੰ ਬਤੌਰ ਅਖੰਡ ਪਾਠੀ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪਿੰਡ ਜਾਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਦਾ, ਉਹ ਅਕਸਰ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਸਿੱਖ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਛਾ ਚੁੱਕੇ ਅੰਧ-ਵਿਸ਼ਵਾਸਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਲੰਮੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ। ਖੇਤੀਬਾਣੀ ਦੇ ਕੰਮ ਧੰਦੇ ਕਰਦਿਆਂ ਉਹਨਾਂ ਕਦੇ ਵੀ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦਾ ਨੋਮ-ਪ੍ਰੋਮ ਨਹੀਂ ਖੁੰਝਾਇਆ।

ਮਿਸ਼ਨਰੀ ਕਾਲਜ ਵੱਲੋਂ ਛਾਪਿਆ ਜਾਂਦਾ ਧਾਰਮਿਕ ਲਿਟਰੇਚਰ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਮਾਸਿਕ ਮੈਗਜ਼ੀਨ 'ਸਿੱਖ ਫੁਲਵਾੜੀ' ਖੁਦ ਪੜ੍ਹਨਾ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਨੂੰ ਇਸਦੇ ਪਾਠਕ ਬਣਾਉਣਾ, ਭਾਈ ਸ਼ਰਧਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣਾ ਮਿਸ਼ਨ ਹੀ ਬਣਾਇਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰੇ ਦੌਰਾਨ ਖੰਡਨ-ਮੰਡਨ ਕਰਦਿਆਂ ਉਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹਸੁੰ ਹਸੁੰ ਕਰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ। ਗੁਰ ਮਰਿਆਦਾ ਤੋਂ ਉਲਟ ਰਸਮਾਂ-ਰਿਵਾਜਾਂ 'ਚ ਫਸੇ ਮਨਮਤੀਏ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਬਹਿਸ-ਮੁ-ਬਾਹਿਸ ਕਰਦਿਆਂ, ਉਹ ਕਦੇ ਤੈਸ਼ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਸਨ ਆਉਂਦੇ ਸਗੋਂ ਵਿਅੰਗਮਈ ਅੰਦਾਜ਼ ਨਾਲ ਉਹ ਫੋਕਟ-ਭਰਮਾਂ ਦੀ ਨਿਖੇਧੀ ਕਰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ। ਇਸੇ ਸਾਲ 2014 ਦੇ ਫਰਵਰੀ ਮਹੀਨੇ ਦੀ 17 ਤਰੀਕ ਨੂੰ 65 ਕੁ ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿਚ ਜਦੋਂ ਉਹ ਅਚਾਨਕ ਅਕਾਲ ਚਲਾਣਾ ਕਰ ਗਏ, ਤਦੋਂ ਮੈਂ ਵੀ

ਅਮਰੀਕਾ ਤੋਂ ਪਿੰਡ ਪਹੁੰਚਿਆ ਹੋਇਆ ਸਾਂ। ਸਰੀ, ਕੈਨੇਡਾ ਰਹਿੰਦਾ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਛੋਟਾ ਬੇਟਾ ਹਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵੀ ਪਿਤਾ ਦਾ ਸਦੀਵੀ ਵਿਛੋੜਾ ਸੁਣ ਕੇ, ਪਿੰਡ ਰਹਿੰਦੇ ਆਪਣੇ ਵੱਡੇ ਵੀਰ ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕੋਲ ਪਹੁੰਚਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਦੋਹਾਂ ਸ਼ਾਦੀਸੁਦਾ ਗੁਰਸਿੱਖ ਭਰਾਵਾਂ ਕੋਲ ਅਫਸੋਸ ਨੂੰ ਬੈਠਿਆਂ, ਮੈਨੂੰ ਸ: ਸ਼ਰਧਾ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸਿਧਾਂਤਕ ਪ੍ਰਪੱਕਤਾ ਬਾਬਤ ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਅਜਿਹਾ ਸੁਣਨ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ, ਜਿਸਨੇ ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਸੱਤਰਾਂ ਲਿਖਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਕਹਿੰਦੇ ਜਦ ਕਦੇ ਉਹ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਾਣੀ ਦੇ ਦਾਹ ਸੰਸਕਾਰ ਬਾਅਦ ਘਰੇ ਆਉਂਦੇ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਜਨਾਂ ਨੂੰ ਸਖਤ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੇਣ ਲੱਗ ਪੈਂਦੇ ਕਿ ਮੇਰੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੋਈ ਰੋਣ-ਧੋਣ ਸਿੜ੍ਹੀ ਸਿਆਪਾ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਨਾ ਹੀ ਕਿਸੇ ਵਹਿਮ ਭਰਮ 'ਚ ਫਸ ਕੇ ਕੋਈ ਕਰਮ-ਕਾਂਡ ਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਜੋ ਸਿੱਖ ਮਰਿਆਦਾ ਦੇ ਉਲਟ ਹੋਵੇ। ਉਹ ਅਕਸਰ ਹੀ ਕਿਹਾ ਕਰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸੈਨਾਵਾਂ ਦੇ ਜਾਬਤੋਂ ਵਾਂਗ ਪ੍ਰਵਾਣਿਤ ਰਹਿਤ ਮਰਿਆਦਾ ਵੀ ਸਿੱਖ ਸਮਾਜ ਲਈ 'ਕੋਡ ਆਫ ਕੰਡਕਟ' ਦੀ ਨਿਆਈਂ ਹੈ।

ਵਿਚਾਰਨ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਅੱਵਲ ਤਾਂ ਸਾਡੀ ਕੌਮ ਵਿੱਚੋਂ ਅਜਿਹੀ ਸਿਧਾਂਤਕ ਚੇਤਨਤਾ ਅਤੇ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹਤਾ ਅਲੋਪ ਹੀ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਪਰ ਜੇ ਕੋਈ ਸ਼ਰਧਾ ਸਿੰਘ ਵਰਗਾ ਵਿਰਲਾ ਟਾਂਵਾ ਸਿੱਖ, ਆਪਣੇ ਚਲਾਣੇ ਮੌਕੇ, ਪ੍ਰਚੱਲਿਤ ਰਸਮਾਂ-ਰੀਤਾਂ ਦੇ ਉਲਝ ਕੁਝ ਇੱਛਾਵਾਂ ਦੱਸ ਵੀ ਜਾਵੇ, ਤਦ ਉਸ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵਾਲੇ ਇਹਨਾਂ ਗੱਲਾਂ ਦਾ ਧੁੰਆ ਵੀ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਨਿਕਲਣ ਦਿੰਦੇ। ਕਿਉਂਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵਿਚ ਆਪਣੇ 'ਨੱਕ ਨਮੂਜ' ਦੀ ਚਿੰਤਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਸਦਕੇ ਜਾਈਏ ਸ਼ਰਧਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਦੋਹਾਂ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੇ! ਜਿਹਨਾਂ ਆਪਣੇ ਬਾਪ ਦੀ ਇਕ ਇਕ ਹਦਾਇਤ ਨੂੰ ਪੂਰਿਆਂ ਕਰਕੇ 'ਬਾਬਾਣੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਪੁੱਤ ਸਪੁਤ ਕਰੇਨਿ।' ਉਤੇ ਡਟ ਕੇ ਪਹਿਰਾ ਦਿੱਤਾ।

ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਅੰਤਿਮ ਇਸ਼ਨਾਨ ਮੌਕੇ ਸਿਰਫ ਘਰਦਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਹੀ ਵਸਤਰ ਪਹਿਨਾਏ ਗਏ। ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲੋਂ ਹੀ ਮਨ੍ਹਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅੰਤਿਮ ਸੰਸਕਾਰ ਮੌਕੇ ਸਿੱਖ ਵਿਧਾਨ ਮੁਤਾਬਕ ਕੋਈ ਕਪਾਲ-ਕੁਆ, ਅੰਧ-ਮਾਰਗ, ਫੂਹਤੀ, ਦੀਵਾ ਜਾਂ ਅੰਗੀਠਾ ਕੀਲਣਾ ਵਰਗੀਆਂ ਮਨਮਤਾਂ ਕਤਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਕਾਲ ਵੱਸ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਸਾਡੇ ਸਿਆਸੀ ਅਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਮੁਖੀਆਂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਤਮਾਮ 'ਮਹਾਂ ਪੁਰਸ਼ਾਂ' ਤੱਕ, ਸਭ ਦੇ ਅਸਤ ਜ਼ਰੂਰ 'ਪਾਏ' ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਕਈ ਵਾਰੀ ਇਹ ਬਿਪਰਵਾਦੀ ਰਸਮ ਨਿਭਾਉਣ ਮੌਕੇ, ਅਸਤ-ਯਾਤਰਾ ਨੂੰ 'ਅਡੰਬਰੀ ਜਲੂਸ' ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਬਹੁਤੀ ਵਾਰ ਕਈ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਵੱਸਦੇ ਸਿੱਖ ਭਰਾ ਵੀ ਆਪਣੇ ਸਕੇ-ਸਬੰਧੀਆਂ ਦੀਆਂ ਹੱਡੀਆਂ ਦੀ ਪੋਟਲੀ ਚੁੱਕੀ, ਉਚੇਚੇ ਤੌਰ ਤੇ ਪਤਾਲ ਪੁਰੀ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਭੱਜੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਸ਼ਰਧਾ ਸਿੰਘ ਦੇ

ਪੁੱਤਰਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੇ ਦਾਹ ਸੰਸਕਾਰ ਉਪਰੰਤ ਸਾਰੀ ਰਾਖ ਚੁੱਕ ਕੇ, ਦੋ ਕੁ ਮੀਲਾਂ 'ਤੇ ਵੱਗਦੇ ਸਤਲੁਜ ਦਰਿਆ ਵਿਚ ਪ੍ਰਵਾਹਿਤ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰਹਿਤ ਮਰਿਆਦਾ ਦੇ ਖਰੜੇ ਵਿਚ 'ਮ੍ਰਿਤਕ ਸੰਸਕਾਰ' ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਅਧੀਨ ਹਦਾਇਤਾਂ ਵਿਚ ਲਿਖਿਆ ਹੀ ਹੋਇਆ ਹੈ!

ਅੰਤਿਮ ਅਰਦਾਸ ਸਮੇਂ ਇਲਾਹੀ ਬਾਣੀ ਦੇ ਭੋਗ ਉਪਰੰਤ ਕੀਰਤਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਮਿਸ਼ਨਰੀ ਕਾਲਜ ਲੁਧਿਆਣਾ ਤੋਂ ਆਏ ਹੋਏ ਭਾਈ ਹਰੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਗੁਰ-ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ। ਨਾ ਹੀ ਇਸ ਮੌਕੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਪ੍ਰਾਣੀ ਦੇ 'ਨਸਿੱਤ' ਕੋਈ ਵਸਤਰ-ਬਰਤਨ ਭੇਟ ਕਰਨ ਦੀ 'ਭੇਡ ਚਾਲ' ਹੀ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ 'ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀਆਂ' ਦੀ ਆੜ ਹੇਠ ਸੰਗਤ ਦਾ ਕੀਮਤੀ ਵਕਤ ਹੀ ਬਰਬਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਕਿਉਂ ਜੋ ਸ਼ਰਧਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਪੁੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਗਏ ਸਨ ਕਿ ਮੇਰੇ ਭੋਗ ਮੌਕੇ ਭਾਵੇਂ ਕੋਈ ਕਿੱਤੀ ਵੀ ਵੱਡੀ 'ਮਹਾਨ ਹਸਤੀ' ਕਿਉਂ ਨਾ ਆਈ ਹੋਵੇ, ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਦੇ ਨਾਂ ਹੇਠ 'ਗਪ ਗੋਸ਼ਟੀ' ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਕਦਾਚਿਤ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦੇਣੀ!

ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨੀ ਚਿਹਰਿਆਂ ਮੋਹਰਿਆਂ ਵਾਲੇ ਦੋਹਾਂ ਸੁਝਵਾਨ ਪੁੱਤਰਾਂ ਨੇ ਸਤਿਕਾਰ ਭਰੀ ਭਾਵੁਕਤਾ ਨਾਲ ਦੱਸਿਆ-

"ਅੱਕਲ ਜੀ, ਸਾਡੇ ਡੈਡੀ ਜੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਬਾਣੀ ਦਾ ਡੂੰਘਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਪ੍ਰੋ. ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਜੀ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਟੀਕ ਦੀਆਂ ਦਸ ਪੋਥੀਆਂ (ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਦਰਪਣ) ਘਰੇ ਰੱਖੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ। ਹੁਣ ਤੱਕ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਅੱਠ ਪੋਥੀਆਂ ਦਾ ਪਾਠ ਸੰਪੂਰਨ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ। ਸਾਨੂੰ ਸਦੀਵੀ ਵਿਛੋੜਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਕੁਝ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉਹਨਾਂ ਨੌਵੀਂ ਪੋਥੀ ਆਰੰਭ ਕੀਤੀ ਸੀ।"

ਇਹ ਗੱਲ ਸੁਣ ਕੇ ਅਫਸੋਸ ਕਰਨ ਆਏ ਬੈਠੇ ਸਾਰੇ ਸੱਜਣਾਂ ਦਾ, ਸ: ਸ਼ਰਧਾ ਸਿੰਘ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿਚ ਸਿਰ ਝੁਕ ਗਿਆ! "ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਨਿਸ਼ਾਨੀ ਰੱਖ ਗਏ ਨੇ, ਉਥੋਂ ਹੁਣ ਮੈਂ ਪਾਠ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਕੇ, ਦੋਵੇਂ ਪੋਥੀਆਂ ਸੰਪੂਰਨ ਕਰਾਂਗਾ।"

ਇਹ ਗੱਲ ਸੁਣ ਕੇ, ਅਫਸੋਸ ਕਰਨ ਆਏ ਬੈਠੇ ਸਾਰੇ ਸੱਜਣਾਂ ਦਾ, ਸ: ਸ਼ਰਧਾ ਸਿੰਘ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿਚ ਸਿਰ ਝੁਕ ਗਿਆ। "ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਨਿਸ਼ਾਨੀ ਰੱਖ ਗਏ ਨੇ, ਉਥੋਂ ਹੁਣ ਮੈਂ ਪਾਠ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਕੇ, ਦੋਵੇਂ ਪੋਥੀਆਂ ਸੰਪੂਰਨ ਕਰਾਂਗਾ।"

ਸ: ਸ਼ਰਧਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਵੱਡੇ ਪੁੱਤਰ ਨੇ ਅੱਖਾਂ ਸਾਫ ਕਰਦਿਆਂ ਜਦੋਂ ਇਹ ਆਖਿਆ ਤਾਂ ਉਸਦਾ ਗਲਾ ਭਰ ਆਇਆ!

408-915-1268

TRAVEL FOR LESS INC.

INDIA | PAKISTAN | EUROPE

ਅਗਰ ਤੁਸੀਂ ਇੰਡਿਆ ਜਾਣ ਲਈ ਸਸਤੀਆਂ ਟਿਕਟਾਂ ਲੈਣ ਦੇ ਚਾਹਵਾਨ ਹੋ ਤਾਂ ਟਿਕਟ ਖੀਦਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਕ ਵਾਰ ਸਾਨੂੰ ਜਰੂਰ ਕਾਲ ਕਰੋ।

Fremont Office

TRAVEL FOR LESS INC
39156 STATE STREET
FREMONT CA - 94538
510-791-330

San Jose Office

TRAVEL FOR LESS INC
2850 Quimby Rd, Suite 150
San Jose Ca 95148
408-791-2600

BUY TRAVEL TICKETS AT WHOLESALE PRICE

Open 7 days a week

Still searching seats for **December** travel to **INDIA**
Call us for special fares

3RD TIME IN A ROW 2011 BEST OF FREMONT AWARD

Serving the Bay Area Since 1996

Fax: 510.791.3361 | Email: info@letsflyhome.com

www.letsflyhome.com

510.791.3300 (Fremont)
408.791.2600 (San Jose)
916.419.4323 (Sacramento)
559.892.0009 (Fresno)
661.829.4467 (Bakersfield)

ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨਹੀਂ, ਸੁਪਰਮਾਡਲ ਦੇਵੇਗੀ ਫੀਫਾ ਟਰਾਫੀ

ਫੁਟਬਾਲ ਵਰਲਡ ਕੱਪ ਜਿੱਤਣ ਵਾਲੀ ਟੀਮ ਨੂੰ ਬ੍ਰਾਜ਼ੀਲ ਦੀ ਸੁਪਰ ਮਾਡਲ ਜਿਸੇਲ ਬ੍ਰਾਸੇਨ ਦੇ ਫੀਫਾ ਵਰਲਡ ਕੱਪ ਹੱਥੋਂ ਜੇਤੂ ਟਰਾਫੀ ਮਿਲੇਗੀ। ਰਿਓ ਡੀ ਜਨੇਰੋ ਦੇ ਮਾਰਾਕਾਨਾ ਸਟੇਡੀਅਮ ਵਿਚ 13 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ ਇਹ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਹੋਵੇਗਾ। ਬ੍ਰਾਜ਼ੀਲ ਵਿਚ ਇਹ ਖੁਬਸੂਰਤ ਲੜਕੀ ਕਾਫੀ ਲੋਕਪ੍ਰਿਅਾ ਹੈ। ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਵਿਚ ਕਈ ਉਤਪਾਦਨਾਂ ਦੇ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਰੈਪ ਤੇ ਇਸਦੇ ਜਲਦੀ ਕਾਰੀ ਚਰਚਿਤ ਰਹੇ ਹਨ। ਕਲਾਡੀਆ ਸਿਫਰ ਅਤੇ ਨਾਓਮੀ ਕੈਂਪਬੈਲ ਨੇ ਬ੍ਰਾਸੇਨ ਨੂੰ ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਦੀ ਇਕੱਲੀ ਸੁਪਰ ਮਾਡਲ ਦਾ ਦਰਜਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ

ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਬ੍ਰਾਜ਼ੀਲ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡਿਲਮਾ ਰੁਸੇਫ ਜੇਤੂ ਟੀਮ ਨੂੰ ਟਰਾਫੀ ਸੌਂਪਣਗੇ। ਫੀਫਾ ਦੇ ਮੁਖੀ ਸੇਪ ਬਲੈਟਰ ਨੇ 2010 ਵਿਚ ਵਰਲਡ ਕੱਪ ਟਰਾਫੀ ਸਪੇਨ ਦੇ ਕਪਤਾਨ ਆਈਕਰ ਕੈਲੀਲਾਸ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀ ਸੀ। ਅਰਜਨਟੀਨਾ ਦੇ ਸਟਾਰ ਖਿਡਾਰੀ ਲਿਓਨੇਲ ਮੇਸੀ ਨੇ ਇਹਨਾਂ ਦੋਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਇਕ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ। ਇਕ ਪ੍ਰੈਸ ਕਾਨਫਰੰਸ ਦੌਰਾਨ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਕਦੀ ਕਿਸੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ। ਮੇਸੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੈਂ ਸੁਣਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਹਿ ਰਹੇ

ਹਨ ਕਿ ਮੈਂ ਇਕ ਛੋਟੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਮਿਲਣਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਮੁਰਖਤਾ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਮੈਂ ਕਿਵੇਂ ਇਕ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਮਿਲਣਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦਾ?

ਬ੍ਰਾਜ਼ੀਲ ਦੇ ਉਹ ਲੋਕ ਜੋ ਫੁਟਬਾਲ ਤੋਂ ਕੋਹਾਂ ਦੂਰ ਹਨ

ਬ੍ਰਾਜ਼ੀਲ ਵਿਚ ਅਜਿਹੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਕਮੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਿਹਨਾਂ ਨੂੰ ਫੁਟਬਾਲ ਵਿਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹਨ ਜੋ ਸੜਕਾਂ ਤੇ ਉਤਰ ਕੇ ਬ੍ਰਾਜ਼ੀਲ ਵਿਚ ਫੁਟਬਾਲ ਵਰਲਡ ਕੱਪ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਹ ਉਹ ਲੋਕ ਹਨ ਜੋ ਟੀ. ਵੀ. ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਬੈਠ ਕੇ ਜਾਂ ਸਟੇਡੀਅਮ ਜਾ ਕੇ ਫੁਟਬਾਲ ਮੈਚ ਦੇਖਣ ਵਿਚ 90 ਮਿੰਟ ਬਰਬਾਦ ਕਰਨੇ ਪਸੰਦ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ।

ਇਹ ਉਹ ਲੋਕ ਹਨ ਜੋ ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ ਕੋਕ ਬਣਾਉਣਾ, ਸਮੁੰਦਰ ਦੀਆਂ ਲਹਿਰਾਂ ਤੇ ਅਨਖੇਲੀਆਂ ਕਰਨਾ, ਆਪਣੇ ਕੁੱਤੇ ਨਾਲ ਘੁੰਮਣਾ, ਪਸੰਦੀਦਾ ਫਿਲਮਾਂ ਦੇਖਣਾ ਅਤੇ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਸੌਣਾ ਪਸੰਦ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇੱਥੇ ਅਸੀਂ ਅਜਿਹੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਦੱਸ ਰਹੇ ਹਾਂ।

ਵਿਕਟਰ ਪਵਾਨ

ਵਿਕਟਰ ਇਕ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਹੈ, ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਉਮਰ 18 ਸਾਲ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਸਾਓ ਪਾਓਲੋ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਕੋਏ. ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਚੀਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਫੁਟਬਾਲ ਮੈਨੂੰ ਬਿਲਕੁਲ ਪਸੰਦ ਨਹੀਂ। ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਛੋਟਾ ਸੀ, ਮੈਂ ਖੇਡਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ ਪਰ ਮੈਂ ਇਸ ਵਿਚ ਚੰਗਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਹੁਣ ਮੈਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਫੁਟਬਾਲ ਪਸੰਦ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਵਿਕਟਰ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਪੁਰਸ਼ ਹੈ, ਇਸ ਕਰਕੇ ਹਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਫੁਟਬਾਲ ਵਿਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਉਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਇਸਦੀ ਪਰਵਾਹ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੈਂ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਸਥਾਨਕ

ਟੀਮ ਨੂੰ ਸਪੋਰਟ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਹਾਂ ਮੇਰੀ ਗਰਲ ਫਰੈਂਡ ਨੂੰ ਫੁਟਬਾਲ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਹੈ। ਉਹ ਵਿਸ਼ਵ ਕੱਪ ਦਾ ਹਰ ਮੁਕਾਬਲਾ ਦੇਖਦੀ ਹੈ ਪਰ ਮੈਂ ਘਰ ਵਿਚ ਬੈਠ ਕੇ ਪੜ੍ਹਨਾ ਜਾਂ ਫਿਲਮ ਦੇਖਣਾ ਪਸੰਦ ਕਰਦਾ ਹਾਂ।

ਲੂਕਾਸ ਕੇਨਯੋ

ਸਾਓ ਪਾਓਲੋ ਸਟੇਟ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ 39 ਸਾਲਾ ਲੂਕਾਸ ਪੇਸੋ ਤੋਂ ਇਕ ਆਰਕੀਟੈਕਟ ਹੈ। ਉਹ ਕਹਿੰਦੇ

ਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਿਸ਼ਵ ਕੱਪ ਦੌਰਾਨ ਮੈਂ ਇਕ ਵੀ ਮੈਚ ਨਹੀਂ ਦੇਖਿਆ ਅਤੇ ਮੈਂ ਕੋਈ ਮੈਚ ਦੇਖਾਂਗਾ ਵੀ ਨਹੀਂ। ਸੋਮਵਾਰ ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਇਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਬ੍ਰਾਜ਼ੀਲ ਦਾ ਮੈਚ ਹੋਵੇਗਾ, ਮੈਂ ਹਰ ਦਿਨ ਵਾਂਗ ਕੰਮ ਤੇ ਜਾਵਾਂਗਾ।

ਪਰ ਬ੍ਰਾਜ਼ੀਲ ਵਿਚ ਫੁਟਬਾਲ ਵਿਸ਼ਵ ਕੱਪ ਦੇ ਨਸ਼ੇ ਤੋਂ ਬਚਣਾ ਸੌਖਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮੈਂ ਜੇਕਰ ਕੈਸ਼ ਲੈਂਦਾ ਹਾਂ ਤਾਂ ਉਸਦਾ ਡਰਾਈਵਰ ਰੇਡੀਓ ਤੇ ਕਿਸੇ ਮੈਚ ਦੀ ਕਮੈਂਟਰੀ ਸੁਣ ਰਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ

ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ ਕਿ ਬ੍ਰਾਜ਼ੀਲ ਖੇਡ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਕਿਸੇ ਕੈਫੇ ਜਾਂ ਰੈਸਤਰਾ ਵਿਚ ਜਾਓ ਤਾਂ ਉਥੇ ਵੀ ਇਹੀ ਨਜ਼ਾਰਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਰਾਬਰਟ ਮਿਲਾਓ

42 ਸਾਲਾ ਰਾਬਰਟ ਪੇਸੋ ਤੋਂ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਹੈ ਅਤੇ ਰਿਓ ਦੀ ਜਨੇਰੋ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਫੁਟਬਾਲ ਦੇ ਬਾਰੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਰਾਏ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਬ੍ਰਾਜ਼ੀਲ ਖੇਡਦਾ ਹੈ, ਮੈਂ ਲਹਿਰਾਂ ਦਾ ਆਨੰਦ ਲੈਣ ਸਮੁੰਦਰ ਕਿਨਾਰੇ ਚਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹਾਂ। ਰਾਬਰਟ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਫੁਟਬਾਲ ਵਿਸ਼ਵ ਕੱਪ ਦੌਰਾਨ ਵੀ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਉਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਕਤ ਬੀਚ ਲੱਗਭੱਗ ਖਾਲੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਬਾਕੀ ਖੇਡਾਂ ਤੇ ਜ਼ਰਾ ਵੀ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ। ਇਹ ਗੱਲ ਮੈਨੂੰ ਨਿਰਾਸ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਕੋਈ ਚੀਜ਼ ਬਿਹਤਰ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਫੁਟਬਾਲ ਉਹਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਐਲਿਜ਼ਾ ਨਜ਼ਾਰੀਅਨ

ਐਲਿਜ਼ਾ ਪੇਸੋ ਤੋਂ ਲੇਖਕ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਉਮਰ 65 ਸਾਲ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਸਾਓ ਪਾਓਲੋ ਸਟੇਟ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਚੰਗਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਖਿਡਾਰੀ ਮੈਦਾਨ ਵਿਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਕੌਮੀ ਗੀਤ ਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਮੈਚ ਆਰੰਭ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਮੈਂ ਟੀ. ਵੀ. ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਹਾਂ। ਫੁਟਬਾਲ ਮੈਨੂੰ ਬਿਲਕੁਲ ਪਸੰਦ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਐਲਿਜ਼ਾ ਨੇ ਆਖਰੀ ਵਾਰ ਸਾਲ 1970 ਵਿਚ ਵਿਸ਼ਵ ਕੱਪ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਦੇਖੇ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ

ਖੇਡ ਹੁਣ ਅਮੀਰੀ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਹੋ ਕੇ ਰਹਿ ਗਿਆ ਹੈ।

ਉਹ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਿਸ਼ਵ ਕੱਪ ਵਿਚ ਬ੍ਰਾਜ਼ੀਲ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਦੋ ਮੈਚਾਂ ਦੌਰਾਨ ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕੁੱਤੇ ਨਾਲ ਸੈਰ ਕੀਤੀ। ਵਿਸ਼ਵ ਕੱਪ ਦੇ ਸ਼ੋਰ-ਸ਼ਰਾਬੇ ਕਾਰਨ ਕੁੱਤੇ ਵੀ ਤਣਾਅ ਵਿਚ ਆ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਲਿਜ਼ਾ ਗੋਲਬਾਓ

ਸਾਓ ਜੋਨਸ ਡੋਸ ਕੈਂਪੋਸ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੀ ਲਿਜ਼ਾ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ, ਬ੍ਰਾਜ਼ੀਲ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਮੈਚ ਵਿਚ ਜਦੋਂ ਮੇਰਾ ਪੁਰਾ ਪਰਿਵਾਰ ਮੁਕਾਬਲੇ ਦਾ ਆਨੰਦ ਉਠਾ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਮੈਂ ਕੋਕ ਬਣਾਉਣ ਵਿਚ ਲੱਗੀ ਸੀ ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਵਿਚ ਮਜ਼ਾ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਲਿਜ਼ਾ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸੱਤ ਸਾਲ ਦੇ ਬੇਟੇ ਨੂੰ ਵੀ ਸਮਝਾਉਣਾ ਪਿਆ ਕਿ ਕਿਉਂ ਉਹ ਬ੍ਰਾਜ਼ੀਲ ਦੀ ਟੀਮ ਨੂੰ ਸਪੋਰਟ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ। ਉਹ ਇਸਦਾ ਕਾਰਨ ਦੱਸਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲਾ ਕਾਰਨ ਤਾਂ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਪੂਰਾ ਭਰੋਸਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਬ੍ਰਾਜ਼ੀਲ ਵਿਸ਼ਵ ਕੱਪ ਜਿੱਤ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਪੀ. ਟੀ. ਪਾਰਟੀ ਇਸਦਾ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਫਾਇਦਾ ਉਠਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਚੋਣਾਂ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਹਨ।

ਵਿਸ਼ਵ ਕੱਪ ਫੁਟਬਾਲ ਦੇ ਚਰਚਿਤ ਵਿਵਾਦ ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਖਲਾਹੀ

ਖੇਡਾਂ ਦੀ ਦੁਨੀਆ ਨਾਲ ਅੱਜ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦਾ ਜੁੜਨਾ ਆਮ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਹੀ ਖੇਡਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਅਜੀਬੋ-ਗਰੀਬ ਕਿੱਸੇ ਸੁਣੇ ਅਤੇ ਸੁਣਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਪਰ ਵਿਸ਼ਵ ਕੱਪ ਫੁਟਬਾਲ ਵੀ ਇਸ ਤੋਂ ਅਛੂਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੈਚ ਫਿਕਸਿੰਗ, ਮੈਦਾਨ 'ਚ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਦੀ ਤੂਫ਼-ਤੂਫ਼, ਮੈਂ-ਮੈਂ, ਅਪਸ਼ਬਦ ਸਮੇਤ ਰੈਫਰੀਆਂ ਦੇ ਵਿਵਾਦ ਭਰੇ ਫ਼ੈਸਲੇ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਫੁਟਬਾਲ 'ਚ ਚਰਚਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਬਣਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਂਜ ਤਾਂ 1930 ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਵਿਸ਼ਵ ਕੱਪ ਦੀ ਮੇਜ਼ਬਾਨੀ ਦਾ ਫ਼ੈਸਲਾ ਵੀ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਿਆ ਸੀ। ਇਟਲੀ, ਹਾਲੈਂਡ, ਸਪੇਨ ਅਤੇ ਸਵੀਡਨ ਦੀ ਦਾਅਵੇਦਾਰੀ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਜਦੋਂ ਉਰੂਗੁਵੇ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਫ਼ੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਫੀਫਾ ਦੇ ਇਸ ਫ਼ੈਸਲੇ ਤੋਂ ਖਫਾ ਹੋ ਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਟੀਮਾਂ ਨੇ ਪਹਿਲੇ ਵਿਸ਼ਵ ਕੱਪ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਵਿਸ਼ਵ ਕੱਪ ਦੇ 84 ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਸਫਰ 'ਚ ਵੀ ਕਈ ਅਜਿਹੇ ਵਾਕਿਆਤ ਵਾਪਰੇ, ਜੋ ਫੁਟਬਾਲ ਵਿਸ਼ਵ ਕੱਪ ਦਾ ਵਿਵਾਦਤ ਇਤਿਹਾਸ ਬਣ ਗਏ। ਅਜਿਹੇ ਹੀ ਕੁਝ ਚਰਚਿਤ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ।

2006 : ਜਿਦਾਨ ਬਣੇ ਨਾਇਕ ਤੋਂ ਖਲਨਾਇਕ ਜਰਮਨੀ 'ਚ ਹੋਏ ਇਸ ਵਿਸ਼ਵ ਕੱਪ ਵਿਚ ਦੁਨੀਆ ਨੇ ਜਿਨੇਦਿਨ ਜਿਦਾਨ ਨੂੰ ਹੀਰੋ ਤੋਂ ਵਿਲੀਅਨ ਬਣਦੇ ਦੇਖਿਆ। ਜਿਦਾਨ ਜੋ ਫਰਾਂਸ ਲਈ ਇਕ ਰੋਲ ਮਾਡਲ ਸਨ, ਲੇਕਿਨ ਫੀਫਾ 2006 ਦੇ ਵਿਸ਼ਵ ਕੱਪ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਬਦਲ ਗਿਆ। ਖਿਡਾਰੀ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿਚ ਜਿਦਾਨ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਟਲੀ ਸੀ। ਜਿਦਾਨ ਨੇ ਗੋਲ ਕਰਕੇ ਫਰਾਂਸ ਲਈ ਲੀਡ ਬਣਾਈ ਪਰ ਇਟਲੀ ਦੇ ਖਿਡਾਰੀ ਮਾਰਕੋ ਮੈਟੋਰਾਨੀ ਨੇ ਗੋਲ ਕਰਕੇ 1-1 ਦੀ ਬਰਾਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਬਾਅਦ 'ਚ ਮੈਚ ਵਾਧੂ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਖਿੱਚ ਗਿਆ। ਦੋਵਾਂ ਟੀਮਾਂ 'ਤੇ ਹੁਣ ਤਣਾਅ ਹਾਵੀ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਸੀ। ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਨੂੰ ਉਕਸਾਉਣ ਦੇ ਮਾਹਰ ਮੰਨੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਮੈਟੋਰਾਨੀ ਨੇ ਕੁਝ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਕੀਤਾ। ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਗੋਲ ਕਰਕੇ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਟੀਮ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਿਦਾਨ ਦੇ ਨੇੜੇ ਜਾ ਕੇ ਉਸ ਦੀ ਭੈਣ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਅਪਸ਼ਬਦ ਕਹੇ, ਜਿਸ ਦੇ ਬਾਅਦ ਜਿਦਾਨ ਏਨਾ ਗੁੱਸੇ ਵਿਚ ਆ ਗਿਆ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣਾ ਸਿਰ

ਮੈਟੋਰਾਨੀ ਦੀ ਛਾਤੀ 'ਚ ਦੇ ਮਾਰਿਆ। ਜਿਦਾਨ ਦੀ ਇਸ ਹਰਕਤ ਤੋਂ ਸਭ ਹੈਰਾਨ ਰਹਿ ਗਏ। ਅਜਿਹੀ ਹਰਕਤ ਕਰਕੇ ਜਿਦਾਨ ਨੂੰ ਲਾਲ ਕਾਰਡ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਤੇ ਉਹ ਮੈਦਾਨ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੋ ਗਏ। ਇਥੋਂ ਹੀ ਮੁਕਾਬਲਾ ਫਰਾਂਸ ਦੇ ਹੱਥੋਂ ਨਿਕਲਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਿਆ। ਮੈਚ ਪੈਨਲਟੀ ਸ਼ੁਰੂ ਆਉਣ ਤੱਕ ਖਿੱਚਿਆ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਇਟਲੀ ਨੇ ਫਰਾਂਸ ਨੂੰ ਹਰਾ ਕੇ ਖਿਤਾਬ ਜਿੱਤ ਲਿਆ। ਇਸ ਘਟਨਾ ਨਾਲ ਜਿਦਾਨ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾ ਵੀ ਹੋਈ ਤੇ ਉਹ ਨਾਇਕ ਤੋਂ ਖਲ-

ਨਾਇਕ ਬਣ ਗਿਆ। 1986 : ਡਿਆਗੋ ਮਾਰਾਡੋਨਾ ਦਾ ਹੈਂਡ ਆਫ ਗਾਡ ਮੈਕਸੀਕੋ 'ਚ ਹੋਇਆ ਵਿਸ਼ਵ ਕੱਪ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਅਰਜਨਟੀਨਾ ਦੇ ਸਟਾਰ ਡਿਆਗੋ ਮਾਰਾਡੋਨਾ ਲਈ ਯਾਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕੁਆਟਰ ਫਾਈਨਲ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿਚ ਮਾਰਾਡੋਨਾ ਨੇ ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਦੋ ਗੋਲ ਕਰਕੇ ਟੀਮ ਨੂੰ 2-0 ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਟੀਮ ਨੇ ਮੈਚ 2-1 ਨਾਲ ਜਿੱਤ ਲਿਆ। ਇਸ ਮੈਚ 'ਚ ਮਾਰਾਡੋਨਾ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਪਹਿਲਾ ਗੋਲ ਵਿਵਾਦਤ ਰਿਹਾ। ਮਾਰਾਡੋਨਾ ਦੇ ਇਸ ਗੋਲ 'ਤੇ ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੇ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਨੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੇ ਲੰਬੇ ਗੋਲਕੀਪਰ ਪੀਟਰ ਸਿਲਟਨ ਨੂੰ ਪਛਾੜਨ ਲਈ ਹੱਥ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰਕੇ ਬਾਲ ਨੈਟ 'ਚ ਪਹੁੰਚਾਈ ਹੈ। ਲੇਕਿਨ ਟਿਊਨੀਸ਼ੀਆ ਦੇ ਰੈਫਰੀ ਅਲੀ ਬਿਨ ਨਾਗੋਰ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਲਾਈਨਮੈਨ ਨੇ ਇੰਗਲੈਂਡ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਦੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਹ

ਗੋਲ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਮਾਰਾਡੋਨਾ ਨੇ ਸਿਰ ਨਾਲ ਤੇ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੇ ਹੱਥ (ਹੈਂਡ ਆਫ ਗਾਡ) ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ 2005 'ਚ ਮਾਰਾਡੋਨਾ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਗੋਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਕਾਫੀ ਨਰਵਸ (ਅਸਹਿਜ) ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਸੀ ਕਿ ਸਾਬੀ ਖਿਡਾਰੀ ਮੈਨੂੰ ਉਠਾ ਕੇ ਗੋਦ 'ਚ ਬਿਠਾ ਲੈਣ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗਲੇ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ, 'ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਰੈਫਰੀ ਗੋਲ ਮੰਨਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦੇਣਗੇ।'

1978 : ਡੋਪਿੰਗ ਨਾਲ ਸ਼ਰਮਸਾਰ ਹੋਇਆ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਇਸ ਵਿਸ਼ਵ ਕੱਪ ਵਿਚ ਇੰਗਲੈਂਡ ਟੀਮ ਦੇ ਮੈਨੇਜਰ ਅਲੀ ਮੈਕਲਾਇਡ ਨੇ ਵਿਲੀ ਜਾਨਸਨ ਨੂੰ ਕਾਫੀ ਉਮੀਦਾਂ ਨਾਲ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਪਰ ਵਿਲੀ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਦਵਾਈ ਲੈਣ 'ਚ ਦੋਸ਼ੀ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਲੀ ਨੇ ਬੁਖਾਰ ਲਈ ਕੈਮਿਸਟ ਤੋਂ ਜੋ ਦਵਾਈ ਲਈ ਸੀ, ਉਸ ਵਿਚ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਪਦਾਰਥ ਸੀ। ਇਸ ਵਿਸ਼ਵ ਕੱਪ ਵਿਚ ਟੀਮ ਨੂੰ ਪਹਿਲੇ ਹੀ ਦੌਰ 'ਚ ਬਾਹਰ ਹੋਣਾ ਪਿਆ ਸੀ। 1982 : ਟੋਨੀ ਨੇ ਬੈਟਿਸਟਨ ਦੇ ਦੰਦ ਤੋੜੇ

ਇਹ ਵਿਸ਼ਵ ਕੱਪ ਇਟਲੀ ਦੀ ਖਿਡਾਰੀ ਜਿੱਤ ਲਈ ਜਿੰਨਾ ਯਾਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਓਨਾ ਹੀ ਜਰਮਨੀ ਦੇ ਗੋਲਕੀਪਰ ਟੋਨੀ ਸ਼ੁਮਾਕਰ ਦੁਆਰਾ ਫੁਟਬਾਲ ਨੂੰ ਸ਼ਰਮਸਾਰ ਕਰ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਘਟਨਾ ਕਰਕੇ ਵੀ ਯਾਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਫਰਾਂਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਸੈਮੀਫਾਈਨਲ 'ਚ ਸਕੋਰ 1-1 ਦੇ ਬਰਾਬਰੀ 'ਤੇ ਸੀ। ਇਸੇ ਦਰਮਿਆਨ ਬਦਲੂ ਖਿਡਾਰੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਪੈਟਰਿਕ ਬੈਟਿਸਟਨ ਨੇ ਜਰਮਨੀ ਦੇ ਗੋਲ ਪੋਸਟ ਵੱਲ ਬਾਲ ਨੂੰ ਉਛਾਲ ਦਿੱਤਾ ਪਰ ਸ਼ੁਮਾਕਰ ਨੇ ਬਾਲ ਰੋਕਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਪੈਟਰਿਕ ਦੇ ਸਿਰ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਹਮਲਾ ਏਨਾ ਜ਼ਬਰਦਸਤ ਸੀ ਕਿ ਪੈਟਰਿਕ ਬੇਹੋਸ਼ ਹੋ ਗਿਆ। ਉਸ ਦੇ ਤਿੰਨ ਦੰਦ ਟੁੱਟ ਗਏ ਤੇ ਉਹ ਕੋਮਾ 'ਚ ਚਲੇ ਗਏ। ਰੈਫਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਧਿਆਨ ਬਾਲ 'ਤੇ ਸੀ, ਇਸ ਕਰਕੇ ਉਹ ਅਜਿਹੀ ਹਰਕਤ ਦੇਖ ਨਹੀਂ ਸਕਿਆ। ਮੈਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸ਼ੁਮਾਕਰ ਨੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਪਛਤਾਵੇ ਦੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਪੈਟਰਿਕ ਦੇ ਦੰਦਾਂ 'ਤੇ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਖਰਚੇ ਦੀ ਭਰਪਾਈ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ।

ਮੌਜੂਦਾ ਚੈਂਪੀਅਨ ਸਪੇਨ ਵਿਸ਼ਵ ਕੱਪ ਫੁਟਬਾਲ ਤੋਂ ਬਾਹਰ

ਰਿਓ ਡੀ ਜਨੇਰੀਓ- ਮੌਜੂਦਾ ਚੈਂਪੀਅਨ ਸਪੇਨ ਬੇਹੱਦ ਨਿਰਾਸ਼ਾਜਨਕ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਚਿੱਲੀ ਵਿਰੁੱਧ ਵਿਸ਼ਵ ਕੱਪ ਫੁਟਬਾਲ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਦੇ ਗਰੁੱਪ-ਬੀ ਦੇ ਮੈਚ ਵਿਚ 0-2 ਨਾਲ ਹਾਰ ਗਿਆ। ਵਿਸ਼ਵ ਦੀ ਨੰਬਰ ਇਕ ਟੀਮ ਸਪੇਨ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਖਿਤਾਬ ਬਚਾਓ ਮੁਹਿੰਮ ਵਿਚ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਮੈਚ ਵਿਚ ਸਾਬਕਾ ਉਪ-ਜੇਤੂ ਹਾਲੈਂਡ ਤੋਂ 1-5 ਨਾਲ ਕਰਾਰੀ ਹਾਰ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਸੀ ਤੇ ਹੁਣ ਚਿੱਲੀ ਕੋਲੋਂ ਯੂੜ ਚਟਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਸ਼ਵ ਕੱਪ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੋ ਗਿਆ।

ਚਿੱਲੀ ਨੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਪਹਿਲੇ ਹਾਫ ਵਿਚ ਬਿਹਤਰੀਨ ਖੇਡ ਦਾ ਨਮੂਨਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸਪੇਨ ਨੂੰ 45 ਮਿੰਟ ਤੱਕ ਕਾਬੂ ਵਿਚ ਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਉਸ ਨੇ ਦੋ ਗੋਲ ਕੀਤੇ।

ਐਡਵਰਡੋ ਵਰਗਾਜ ਨੇ ਮੈਚ ਦੇ 20ਵੇਂ ਮਿੰਟ ਵਿਚ ਗੋਲਕੀਪਰ ਤੇ ਡਿਫੈਂਡਰਾਂ ਨੂੰ ਗੋਲ ਛਕਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਚਿੱਲੀ ਨੂੰ ਬੜ੍ਹਤ ਦਿਵਾਈ। ਪਹਿਲਾ

ਹਾਫ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਦੋ ਮਿੰਟ ਪਹਿਲਾਂ ਚਿੱਲੀ ਦੀ ਇਕ ਫ੍ਰੀ ਕਿੱਕ ਨੂੰ ਸਪੇਨ ਦਾ ਗੋਲਕੀਪਰ ਠੀਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਲੀਅਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਿਆ ਅਤੇ ਰੀਬਾਉਸ 'ਤੇ ਮਿਲੀ ਗੋਦ 'ਤੇ ਐਰੋਗਿਵਜ਼ ਨੇ ਗੋਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਹ ਬੜ੍ਹਤ ਦੂਜੇ ਹਾਫ ਵਿਚ ਵੀ ਜਾਰੀ ਰਹੀ ਤੇ ਅੰਤ ਸਪੇਨ ਨੂੰ ਲਗਾਤਾਰ ਦੂਜੀ ਹਾਰ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਜਦਕਿ ਚਿੱਲੀ ਅਗਲੇ ਦੌਰ 'ਚ ਪੁੱਜ ਗਿਆ ਹੈ। ਗਰੁੱਪ-ਬੀ ਦੀਆਂ ਬਾਕੀ ਦੋ ਟੀਮਾਂ ਨੀਦਰਲੈਂਡ ਅਤੇ ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ ਹਨ। ਨੀਦਰਲੈਂਡ ਅਤੇ ਚਿੱਲੀ ਦੇ 6-6 ਅੰਕ ਹੋ ਗਏ ਹਨ, ਜਦਕਿ ਸਪੇਨ ਤੇ ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ ਅਜੇ ਤੱਕ ਖਾਤਾ ਨਹੀਂ ਖੋਲ ਸਕੇ।

ਮੈਚ ਦੌਰਾਨ 63 ਫੀਸਦੀ ਬਾਲ ਸਪੇਨ ਅਤੇ 37 ਫੀਸਦੀ ਚਿੱਲੀ ਕੋਲ ਰਹੀ। ਸਪੇਨ ਨੇ ਕੁੱਲ 16 ਸ਼ਾਟ ਮਾਰੇ ਅਤੇ ਚਿੱਲੀ ਨੇ ਅੱਠ। ਸਪੇਨ ਦੇ 6 ਸ਼ਾਟ ਗੋਲਾਂ 'ਚ ਲੱਗੇ ਅਤੇ ਚਿੱਲੀ ਦੀ ਚਾਰ। ਸਪੇਨ ਨੂੰ 7 ਕੋਰਨਰ ਕਿੱਕਾਂ ਮਿਲੀਆਂ ਅਤੇ ਚਿੱਲੀ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਇਕ ਆਈ। ਸਪੇਨ ਨੇ 14 ਫਾਊਲਸ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਚਿੱਲੀ ਨੇ 15। ਸਪੇਨ ਨੇ 2 ਗੋਲ ਬਚਾਏ ਅਤੇ ਚਿੱਲੀ ਨੇ ਛੇ। ਸਪੇਨ ਦੇ ਇਕ ਖਿਡਾਰੀ ਨੂੰ ਅਤੇ ਚਿੱਲੀ ਦੇ 2 ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਪੀਲਾ ਕਾਰਡ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ।

ਹਿੰਦ-ਪਾਕਿ ਦੂਰੀਆਂ ਮਿਟਾਉਣ ਦਾ ਵੇਲਾ

ਡਾ. ਕਮਲੇਸ਼ ਸਿੰਘ ਦੁੱਗਲ

ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਵਾਜ਼ ਸ਼ਰੀਫ਼ ਦੀ ਹਿੰਦ ਫੇਰੀ ਨੇ ਮੁੜ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਕਰਵਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਦੋਵੇਂ ਦੇਸ਼ ਆਪਸੀ ਈਰਖਾ, ਨਫ਼ਰਤ ਤੇ ਸਾਡੇ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਛੱਡ ਕੇ ਨਵੇਂ ਸਿਰਿਓ ਆਪਸੀ ਮਿਲਵਰਤਨ ਸਦਭਾਵਨਾ ਤੇ ਮਿੱਤਰਤਾ ਦੀਆਂ ਤੰਦਾਂ ਜੋੜਨ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਹਨ। ਇਹ ਤੰਦਾਂ ਤਾਂ ਹੀ ਜੁੜ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਜੇ ਹਿੰਦ ਤੇ ਪਾਕਿ ਦੇ ਹਾਕਮ ਆਪਣੀ-ਆਪਣੀ ਸੋਝੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਵਿਸ਼ਵ ਵਿਆਪੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਨੂੰ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖ ਕੇ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਸੋਚ ਅਪਣਾ ਕੇ ਇਸ ਦਿਸ਼ਾ ਵੱਲ ਕੋਈ ਸਾਰਥਿਕ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣ।

ਭਾਰਤ ਦੀ ਨਵੀਂ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕ ਸਮਾਗਮ 'ਚ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਭੇਜੇ ਸੱਦਾ ਪੱਤਰ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵ-ਭਾਈਚਾਰੇ ਵੱਲੋਂ ਇੱਕ ਸੁਭ ਸੰਕੇਤ ਵਜੋਂ ਵੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇੱਥੋਂ ਤਕ ਕਿ ਚੀਨ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਵੀ ਦੋਵਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਵਜ਼ੀਰ-ਆਜ਼ਮ ਦੀ ਦੁਪਾਸੀ ਗੱਲਬਾਤ ਦਾ ਸੁਆਗਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਹਿੰਦ-ਪਾਕਿ ਆਪਣੀਆਂ ਦੂਰੀਆਂ ਮਿਟਾ ਕੇ ਪੂਰੇ ਖਿੱਤੇ 'ਚ ਅਮਨ ਤੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦਾ ਪਸਾਰਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਇਹ ਸਿਹਰਾ ਵੀ ਕੇਂਦਰ 'ਚ ਬਣੀ ਮੋਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸਿਰ ਹੀ ਬੱਝਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਸਾਰਕ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਾਂ ਨੂੰ ਕੈਬਨਿਟ ਦੀ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕ ਸਮਾਗਮ 'ਚ ਬੁਲਾ ਕੇ ਇੱਕ ਤੀਰ ਨਾਲ ਕਈ ਨਿਸ਼ਾਨੇ ਫੁੰਡੇ ਹਨ। ਇੱਕ ਤਾਂ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਇਹ ਸੰਦੇਸ਼ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਸਮੁੱਚੇ ਸੰਸਾਰ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਵਧੀਆ ਸਬੰਧ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਦੁਜਾ ਇਹ ਹਰ ਅਹਿਮ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਕਾਰਗਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਹੱਲ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਨਵਾਜ਼ ਸ਼ਰੀਫ਼ ਦਾ ਇੱਥੇ ਪਹੁੰਚਣਾ ਵੀ ਇਹੀ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਤੇ ਭਾਰਤ ਦਰਮਿਆਨ ਆਈ ਖੜੋਤ ਨੂੰ ਤੋੜ ਕੇ ਨਵੇਂ ਸਿਰਿਓ ਗੱਲਬਾਤ ਦਾ ਸਿਲਸਿਲਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਇਹ ਖੜੋਤ ਦਾ ਸਮਾਂ ਉਦੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ ਜਦੋਂ ਕਾਰਗਿਲ ਯੁੱਧ ਕਾਰਨ ਸੰਨ 1999 ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਮਿੱਤਰਤਾ ਵਾਲੀ ਬੱਸ ਲੀਹਾਂ ਤੋਂ ਲਾਂਬੇ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਤਾਂ ਇਹ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਇਆ ਸੀ ਕਿ ਵਾਜਪਾਈ ਅਤੇ ਸ਼ਰੀਫ਼ ਦੀ ਮਿੱਤਰਤਾ ਵਾਲੀ ਬੱਸ ਬਹੁਤ ਅੱਗੇ ਲੰਘ ਜਾਵੇਗੀ ਤੇ ਦੋਵਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਨਫ਼ਰਤ ਬੀਤੇ ਦੀ ਗੱਲ ਹੋ ਕੇ ਰਹਿ ਜਾਵੇਗੀ ਪਰ ਅਜਿਹਾ ਨਾ ਹੋ ਸਕਿਆ।

ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀਆਂ ਕੱਟੜਪੰਥੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਕਦਾਚਿਤ ਮਨਜ਼ੂਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦਰਮਿਆਨ ਮਿਲਵਰਤਨ ਸਦਭਾਵਨਾ ਤੇ ਦੋਸਤੀ ਵਧੇ-ਫੁੱਲੇ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਧੱਕੇ ਨਾਲ ਕਾਰਗਿਲ ਯੁੱਧ ਸਾਡੇ ਪੱਲੇ ਪਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਪੂਰਾ ਡੇਢ ਦਹਾਕਾ ਆਪਸੀ ਈਰਖਾ, ਨਫ਼ਰਤ ਤੇ ਇਲਜ਼ਮਤਰਾਸੀ 'ਚ ਹੀ ਗੁਜ਼ਰ ਗਿਆ। ਪਰਵੇਜ਼ ਮੁਸ਼ਰਫ਼ ਵਾਲਾ ਸ਼ਾਸਕੀ ਸਮਾਂ ਵੀ ਹੌਕੜਬਾਜ਼ੀ ਦੀ ਭੇਟ ਚੜ੍ਹ ਗਿਆ ਤੇ ਤਾਨਾਸ਼ਾਹੀ ਸ਼ਾਸਕ ਪੂਰੇ ਤਣਾਅ ਦਾ ਸਬੱਬ ਬਣਿਆ ਰਿਹਾ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਪੀਪਲਜ਼ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸ਼ਾਸਨ ਵੇਲੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਜ਼ਰਦਾਰੀ ਦੇ ਇਹ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੇ ਹਿੰਦ ਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਥੋੜ੍ਹਾ ਜਿਹਾ ਧਰਵਾਸ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਇੱਕ ਵੀਡੀਓ ਕਾਨਫਰੰਸ 'ਚ ਬੋਲਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਰ ਹਿੰਦ ਵਾਸੀ 'ਚੋਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਚਿਹਰਾ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਹਰ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਹਿੰਦ ਵਾਸੀ ਦੀ ਝਲਕ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸਾਲ 2008 'ਚ ਵਾਪਰੇ ਮੁੰਬਈ ਕਾਂਡ ਨੇ ਇੱਕ ਦਫ਼ਾ ਫੇਰ ਦੋਵਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦਰਮਿਆਨ ਨਫ਼ਰਤ ਦੀ ਦੀਵਾਰ ਹੋਰ ਪੱਕੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਸੀ।

ਮੁਹੰਮਦ ਕਸਾਬ ਮੌਕੇ ਵਾਰਦਾਤ ਤੋਂ ਫੜਿਆ ਇੱਕੋ-ਇੱਕ ਜਿਉਂਦਾ ਅਤਿਵਾਦੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦਾ ਨਾਗਰਿਕ ਨਿਕਲਿਆ। ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਹਕੂਮਤ ਕਸਾਬ ਨੂੰ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਨਾਗਰਿਕ ਮੰਨਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦੀ ਰਹੀ ਪਰ ਜਦੋਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਮੀਡੀਏ ਦੇ ਇੱਕ ਹਿੱਸੇ ਵੱਲੋਂ ਸਬੂਤਾਂ ਸਮੇਤ ਦਰਸਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਹਕੂਮਤ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਗ਼ਲਤੀ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਹੋਇਆ। ਇੱਥੇ ਹੀ ਬਸ ਨਹੀਂ ਹਿੰਦ ਵੱਲੋਂ ਪੂਰੇ ਸਬੂਤ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਹੁਣ ਤਕ ਇਹ ਕੇਸ ਕੀਤੀ ਦੀ ਚਾਲ ਤੁਰਦਾ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਹਿੰਦ ਵਾਸੀਆਂ ਦੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਪ੍ਰਤੀ ਈਰਖਾ 'ਚ ਵਾਧਾ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲੱਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਜਾਣ ਬੁੱਝ ਕੇ ਕਸਾਬ ਵਾਲੇ

ਕੇਸ ਨੂੰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਤੇ ਲਮਕਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹੀ ਲਮਕਾਉਣ ਵਾਲੀ ਨੀਤੀ ਨੇ ਦੋਵਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦਰਮਿਆਨ ਦੂਰੀਆਂ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੂਰੀਆਂ ਦਾ ਇੱਕ ਕਾਰਨ ਇਹ ਵੀ ਸੀ ਕਿ ਹਿੰਦ ਕਈ ਦਫ਼ਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੱਲਾਂ ਦਾ ਇੱਕਸਾਫ਼ ਕਈ ਕੌਮੀ ਤੇ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਮੰਚਾਂ 'ਤੇ ਵੀ ਕਰ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਸਰਜ਼ਮੀਨ ਤੋਂ ਅਤਿਵਾਦੀ ਸਿਖਲਾਈ ਲੈ ਕੇ ਹਿੰਦ 'ਚ ਅਫਰਾ-ਦਫੜੀ ਦਾ ਮਾਹੌਲ ਸਿਰਜ ਰਹੇ ਹਨ।

ਹਿੰਦ ਵੱਲੋਂ ਬਾਕਾਇਦਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਿਖਲਾਈ ਕੈਂਪਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਹਾਕਮਾਂ ਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕਦੇ ਇੰਜ ਲੱਗਿਆ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਅਤਿਵਾਦ ਦੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਕੋਈ ਠੋਸ ਰਣਨੀਤੀ ਅਪਣਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਹੀ ਬਸ ਨਹੀਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਸੈਨਾ 'ਤੇ ਵੀ ਅਨੇਕਾਂ ਦਫ਼ਾ ਅਜਿਹੇ ਸੰਗੀਨ ਦੋਸ਼ ਲੱਗੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਜਾਣ ਬੁੱਝ ਕੇ ਹਿੰਦ ਨੂੰ ਅਸਥਿਰ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਤਾਕ 'ਚ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਇੱਥੋਂ ਤਕ ਕਿ ਨਵਾਜ਼ ਸ਼ਰੀਫ਼ ਦੀ ਹਿੰਦ ਫੇਰੀ 'ਚ ਵੀ ਰੋੜਾ ਬਣਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਬਿਲਕੁਲ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਹਾਲ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਖੁਫ਼ੀਆ ਏਜੰਸੀ ਆਈਐਸਆਈ ਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਦੋਵਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦਰਮਿਆਨ ਪਈ ਖਾਈ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਭਾਰਤੀ ਸੈਨਿਕ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਮਰਾਜ ਦਾ ਕੇਸ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਤੋਂ ਹੋਰ ਦੂਰ ਕੀਤਾ ਸੀ ਪਰ ਹੁਣ ਜਦੋਂ ਭਾਰਤ ਦੀ ਨਵੀਂ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕ ਸਮਾਗਮ 'ਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਲਾਹੌਰ ਵਿੱਚ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਵਜ਼ੀਰ-ਆਜ਼ਮ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਹਿੰਦ ਅਮਨ ਦਾ ਸੁਨੇਹਾ ਲੈ ਕੇ ਚੱਲੇ ਹਨ ਤਾਂ ਥੋੜ੍ਹਾ ਜਿਹਾ ਧਰਵਾਸ ਹੋਇਆ ਕਿ ਦੋਵੇਂ ਮੁਲਕ ਗੱਲਬਾਤ ਦੀ ਮੇਜ਼ 'ਤੇ ਬੈਠ ਕੇ ਤਾਰਪੀਡੇ

ਹੋਈ ਦੋਸਤੀ ਦੀਆਂ ਗੰਢਾਂ ਨੂੰ ਖੋਲ੍ਹਣ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਤਿਆਰ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਹ ਜ਼ਮੀਨ ਤਾਂ ਹੀ ਤਿਆਰ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਹਕੂਮਤ ਸੱਚੇ ਦਿਲੋਂ ਇਹ ਤਹੱਈਆ ਕਰੇ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਧਰਤੀ ਤੋਂ ਹਰ ਹਿੱਲੇ ਅਤਿਵਾਦੀ ਸਿਖਲਾਈ ਕੈਂਪਾਂ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖਦੇੜਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਪਰ ਹੁਣ ਉਸ ਦੇ ਰਵੱਈਏ ਤੋਂ ਅਜਿਹੇ ਸੰਕੇਤ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਰਹੇ। ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਹਮਰੁਤਬਾ ਮੀਆਂ ਨਵਾਜ਼ ਸ਼ਰੀਫ਼ ਨੂੰ ਚਿੱਠੀ ਭੇਜ ਕੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਤੇ ਟਕਰਾਅ ਮੁਕਤ ਦੁਵੱਲੇ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਦਾ ਨਵਾਂ ਅਧਿਆਇ ਲਿਖਣ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਪਰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੇ ਨਾਲ ਹੀ ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੇ ਪੁਣਛ ਸੈਕਟਰ 'ਚ ਭਾਰਤੀ ਚੌਕੀਆਂ 'ਤੇ ਗੋਲੀਆਂ ਚਲਾ ਕੇ ਆਪਣੇ ਨਾਪਾਕ ਇਰਾਦੇ ਜੰਗ ਜਾਹਰ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਦੋਵਾਂ ਮੁਲਕਾਂ ਵਿੱਚ ਖਟਾਸ ਪੈਦਾ ਹੋਣੀ ਸੁਭਾਵਿਕ ਹੈ।

ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਹਾਕਮਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਕਹਿਣੀ ਤੇ ਕਰਨੀ 'ਤੇ ਪੂਰਾ ਉਤਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਸ਼ਿਮਲਾ ਸਮਝੌਤਾ ਤੇ ਲਾਹੌਰ ਐਲਾਨਾਮੇ ਨੂੰ ਧਿਆਨ 'ਚ ਰੱਖ ਕੇ ਹੀ ਅਗਲੇ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇ ਜਾਣ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੂੰ ਕਸ਼ਮੀਰ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਰਾਜਸੀ ਰੋਟੀਆਂ ਸੇਕਣੀਆਂ ਬੰਦ ਕਰਨੀਆਂ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਸ਼ਰੀਫ਼ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀਆਂ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਹਿੰਦੂ-ਸਿੱਖ ਫ਼ਿਰਕਿਆਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਧਾਰਮਿਕ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਤੇ ਅਦਾਰਿਆਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੌਮਾਂ ਨਾਲ ਬਰਾਬਰੀ ਦਾ ਸਲੂਕ ਵੀ ਹਿੰਦ ਨੂੰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੇੜੇ ਲਿਆ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਜੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਹਕੂਮਤ ਅਜਿਹੇ ਕੁਝ ਕਦਮ ਚੁੱਕਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਲੱਗੇਗਾ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਹਿੰਦ ਨਾਲ ਦੂਰੀਆਂ ਮੇਟਣ ਲਈ ਗੰਭੀਰ ਹੈ। ਨਵਾਜ਼ ਸ਼ਰੀਫ਼ ਦੀ ਹਿੰਦ ਫੇਰੀ ਵੀ ਤਾਂ ਹੀ ਰੰਗ ਲਿਆ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੇ ਕੱਟੜਵਾਦੀ ਤਾਕਤਾਂ ਨਾਲ ਲੋਹਾ ਲਿਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸ ਤੋਂ ਸਬਕ ਸਿੱਖ ਕੇ ਜੰਗਬੰਦੀ ਦੀਆਂ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਹੁੰਦੀਆਂ ਉਲੰਘਣਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਖ਼ਤੀ ਨਾਲ ਰੋਕਿਆ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਦੋਵਾਂ ਮੁਲਕਾਂ ਵਿਚਲੀਆਂ ਇਹ ਦੂਰੀਆਂ ਕਾਫ਼ੀ ਹੱਦ ਤਕ ਖਤਮ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਹੀ ਹਿੰਦ ਵਾਸੀਆਂ ਦਾ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਪ੍ਰਤੀ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਵਧੇਗਾ ਤੇ ਭਵਿੱਖ 'ਚ ਦੋਵੇਂ ਮੁਲਕ ਵਿਕਾਸ ਦੀਆਂ ਨਵੀਆਂ ਮੰਜ਼ਿਲਾਂ ਛੂਹ ਸਕਣਗੇ।

ਕੀ ਮੋਦੀ ਸਰਕਾਰ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਭਾਰਤੀਆਂ ਦੇ ਕਾਲੇ ਧਨ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲਿਆ ਸਕੇਗੀ

ਭਾਰਤ ਅੰਦਰ ਜੋ ਸਿਆਸੀ ਨਿਜ਼ਾਮ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਸੱਤਾ 'ਤੇ ਕਾਬਜ਼ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਅੰਦਰਖਾਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਵੱਡੇ-ਵੱਡੇ ਸ਼ਾਹਕਾਰ ਚਲਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 'ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਘਰਾਣੇ' ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਿਆਸੀ ਨਿਜ਼ਾਮ 'ਚ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਜਨਤਾ ਦੀ ਕਿਸਮਤ/ਹੋਣੀ ਨਾਲ ਖਿਲਵਾਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਜੋ ਹਾਲਾਤ ਬਣੇ ਹਨ, ਉਹ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਸੁਭਾਵਿਕ ਨਹੀਂ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕ ਵਿਰੋਧੀ ਹਾਲਾਤ ਲਈ ਜਿਥੇ ਸਾਡੇ ਹਾਕਮ ਘਰਾਣੇ, ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਘਰਾਣੇ ਬਰਾਬਰ ਦੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹਨ, ਉਥੇ ਹੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਹਾਂ ਨੂੰ ਸਾਮਰਾਜਵਾਦੀ ਤਾਕਤਾਂ ਵਲੋਂ ਅੰਦਰਖਾਤੇ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਵੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹਨ, ਬੇਸ਼ੱਕ ਸਾਮਰਾਜਵਾਦ ਦਾ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸ਼ਾਸਨ 'ਚ ਸਿੱਧਾ ਦਖਲ ਦਿਖਾਈ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ। ਦੇਸ਼ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਇੰਨੀ ਮੰਦਭਾਗੀ ਹੈ ਕਿ ਬਿਆਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਇਕ ਪਾਸੇ ਕਾਲੇ ਅਤੇ ਚਿੱਟੇ ਰੰਗ ਦੇ ਅੰਬਾਰ ਹਨ ਤਾਂ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਦੋ ਵੇਲਿਆਂ ਦੀ ਰੋਟੀ ਤੋਂ ਵੀ ਅਵਾਜ਼ਾਰ ਗਰੀਬ ਲੋਕ, ਇਕ ਪਾਸੇ ਮਹਿੰਗੇ ਇਲਾਜ ਹਨ, ਜੋ ਧਨਾਢਾਂ ਵਲੋਂ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ 'ਚ ਜਾ ਕੇ ਕਰਵਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ਤਾਂ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ 5-5 ਰੁਪਏ ਦੀ ਦਵਾਈ ਲਈ ਵੀ ਗਰੀਬਾਂ 'ਚ ਹਾਹਾਕਾਰ ਮਚੀ ਹੋਈ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਮੌਤ ਦੇ ਮੂੰਹ 'ਚ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਕ ਪਾਸੇ ਮਹਿੰਗੇ ਪਹਿਰਾਵੇ, ਹੀਰੋ-ਜਵਾਹਰਾਤ ਤਾਂ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਪਿੰਜਰ ਬਣੇ ਸਰੀਰਾਂ 'ਤੇ ਲੀਰਾਂ ਲਟਕ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇਕ ਪਾਸੇ ਗਰੀਬ ਲੋਕ ਬਾਣਿਆਂ-ਕਚਹਿਰੀਆਂ 'ਚ ਇਨਸਾਫ਼ ਲਈ ਭਟਕ ਰਹੇ ਹਨ ਤਾਂ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਲੋਕ (ਕਾਲੇ ਧਨ ਵਾਲੇ) ਇਨਸਾਫ਼ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਜੱਜਾਂ, ਬਾਣੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮੁੱਠੀ 'ਚ ਬੰਦ ਕਰਕੇ ਬੈਠੇ ਹਨ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਅਮੀਰ ਅਤੇ ਗਰੀਬ ਵਿਚਲਾ ਪਾਤਾ ਭਿਆਨਕ ਹੱਦ ਤਕ ਵਧ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹੋ ਪਾਤਾ ਕਾਲੇ ਧਨ ਦਾ ਜਨਮਦਾਤਾ ਹੈ। ਦੇਸ਼ 'ਚ ਹੁਣ ਤਕ ਜਿੰਨੀਆਂ ਵੀ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰੰਗਾਂ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਆਈਆਂ ਹਨ, ਉਹ ਕਾਲੇ ਧਨ ਦੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਅੱਜ ਮੋਦੀ ਸਰਕਾਰ ਵੀ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਪਰ ਜ਼ਮੀਨੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਹੋਵੇਗਾ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ। ਦੇਸ਼ ਦੇ ਹਾਕਮਾਂ, ਇਸ ਦੇ ਕਾਲੇ-ਚਿੱਟੇ ਧਨ ਦੇ ਮਾਲਕਾਂ, ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਸਾਮਰਾਜੀਆਂ, ਜੋ ਕਾਲੇ ਧਨ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲੀ ਬੈਠੇ ਹਨ, ਦਰਮਿਆਨ ਨਾਪਾਕ ਗੱਠਜੋੜ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਇਕ-ਦੂਜੇ

ਮਹਿੰਦਰ ਰਾਮ ਫੁਗਲਾਣਾ ਵਿਰੁੱਧ ਕਦੇ ਵੀ ਕਦਮ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕਣਗੇ। ਇਸ ਅਮੀਰ ਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਗਰੀਬ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਬਣੀਆਂ ਛੋਟੀਆਂ-ਵੱਡੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵੀ ਇਸ ਕਾਲੇ ਧਨ ਦੇ ਮੱਕੜਜਾਲ ਨੂੰ ਮਿਟਾ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀਆਂ, ਯਤਨਸ਼ੀਲ ਜ਼ਰੂਰ ਰਹਿ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਹੁਣ ਵੀ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਮਾਣਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ 'ਤੇ ਬਣਾਈ ਗਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਾਂਚ ਟੀਮ (ਐੱਸ. ਆਈ. ਟੀ.) ਤਾਂ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਿਭਾਉਦਿਆਂ ਲੋਕ-ਪੱਖੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਰਿਪੋਰਟ 'ਤੇ ਕੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨੀ ਹੈ, ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਸਰਕਾਰ ਹੀ ਕਰੇਗੀ। ਦੇਸ਼ 'ਚ ਅਰਬਾਂ-ਖ਼ਰਬਾਂ ਰੁਪਏ ਦੇ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿੰਨੇ ਘੁਪਲੇ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਪਰ ਕਿਸੇ ਹਾਕਮ ਨੂੰ ਤੱਤੀ ਵਾਅ ਨਹੀਂ ਲੱਗੀ, ਛੋਟੇ-ਮੋਟੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰ ਥੋੜ੍ਹਾ-ਬਹੁਤ ਖਮਿਆਜ਼ਾ ਭੁਗਤਣਾ ਪਿਆ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਾਂਚ ਟੀਮ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਟੀਮ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਬੈਂਕਾਂ 'ਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਾਲੇ ਧਨ ਦਾ ਖੁਰਾ-ਖੋਜ ਲੱਭੇਗੀ। ਦੇਸ਼ ਦੇ ਕਾਲੇ ਧਨ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਮੋਟੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਵਿਟਜ਼ਰਲੈਂਡ, ਜਰਮਨੀ, ਸਿੰਗਾਪੁਰ ਅਤੇ ਮਾਰੀਸ਼ਸ ਦੀਆਂ ਬੈਂਕਾਂ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਤਕ 1500 ਅਰਬ ਡਾਲਰ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕਾਲਾ ਧਨ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਬੈਂਕਾਂ 'ਚ ਭਾਰਤੀ ਅਰਬਪਤੀਆਂ ਵਲੋਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੱਥ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਕਾਨੂੰਨਦਾਨ ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਮ ਜੇਠਮਲਾਨੀ ਵਲੋਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਐੱਸ. ਆਈ. ਟੀ. ਨੂੰ ਜੋ ਅਧਿਕਾਰ ਹਾਸਿਲ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬਦੌਲਤ ਉਹ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਏਜੰਸੀਆਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਕਾਲੇ ਧਨ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਲਿਜਾਣ ਵਾਲੇ ਤੰਤਰ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰੇਗੀ। ਉਝ ਅਜਿਹੀਆਂ ਜਿਹੜੀਆਂ ਕਮੇਟੀਆਂ ਜਾਂ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇਸ਼ ਅੰਦਰ ਹੁਣ ਤਕ ਬਣੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੱਲੇ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਹੀ ਪਈ ਹੈ। ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਵਿਭਾਗ ਕੋਲ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕਾਲਾ ਧਨ ਕਿਸ ਰਸਤਿਓਂ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ 'ਚ ਜਾਂਦਾ ਹੈ? ਕਾਲੇ ਧਨ ਦੇ ਮਾਲਕਾਂ 'ਤੇ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਉਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਮੁਤਾਬਿਕ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲੇ ਦਰਜ ਹੁੰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਕੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਐੱਸ. ਆਈ. ਟੀ. ਵਲੋਂ ਪਛਾਣ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ? ਕਾਨੂੰਨੀ ਸ਼ਿਕੰਜੇ 'ਚ ਕੱਸ ਕੇ ਕੀ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਲੋਂ ਸਿੱਧੀਆਂ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ ਜਾਂ ਮੌਜੂਦਾ ਐੱਸ. ਆਈ. ਟੀ. ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਪਈ ਸਤਦੀ ਰਹੇਗੀ? ਐੱਸ. ਆਈ. ਟੀ. ਦੇ ਮੁਖੀ ਜਸਟਿਸ ਐੱਮ. ਵੀ. ਸ਼ਾਹ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਲੇ ਧਨ ਦੀਆਂ ਰਹੱਸਮਈ ਉਲਝਣਾਂ ਅਤੇ ਕਾਲੇ ਧਨ ਦੇ ਮਾਲਕਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨ 'ਚ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 6 ਮਹੀਨੇ ਲੱਗ ਜਾਣਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਾਲੇ ਧਨ ਦੇ ਅੰਕੜੇ ਇਕੱਠੇ ਕਰਕੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਾਲਾ ਧਨ ਭਾਰਤ ਲਿਆਉਣ ਬਾਰੇ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਈ ਜਾਵੇਗੀ। ਪਰ ਜੇ ਇਹ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਹੀ ਹੋਣਾ ਹੈ (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜਸਟਿਸ ਸ਼ਾਹ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ) ਤਾਂ ਜ਼ਰੂਰ ਹੀ ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਕੋਈ ਤਰੱਕੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਾ ਮਜ਼ਾ ਲੈਂਦੇ ਰਹਿਣਗੇ। ਜਾਂਚ ਟੀਮ ਦਾ ਕੰਮ ਸੌਖਾ ਨਹੀਂ, ਇਹ ਬਹੁਤ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਅਤੇ ਲੰਮੀ ਜਾਂਚ-ਪੜਤਾਲ ਵਾਲਾ ਕੰਮ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ ਕਾਲੇ ਧਨ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ ਅਤੇ ਫਿਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲੇ ਦਰਜ ਕਰਨੇ ਪੈਣਗੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਦੀ ਚੋਰੀ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੀ ਬਣੇਗਾ। ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਇਹ ਸਿੱਧ ਕਰਨ 'ਚ ਵੀ ਕਾਫ਼ੀ ਸਮਾਂ ਲੱਗ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਇਹ ਧਨ ਸੱਚਮੁੱਚ 'ਬਲੈਕ' ਹੀ ਹੈ। ਐੱਸ. ਆਈ. ਟੀ. ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ 27 ਮਈ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਅੱਧੇ ਮਹੀਨੇ ਤੋਂ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਮਾਂ ਬੀਤ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਪਰ ਅਜੇ ਤਕ ਕਮੇਟੀ ਵਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ 'ਚ ਮੀਡੀਆ ਕੋਲ ਕੋਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਦਕਿ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਿਰਫ਼ ਇਕ ਹਫ਼ਤੇ ਦਾ ਸਮਾਂ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਐੱਸ. ਆਈ. ਟੀ. 'ਚ ਇਸ ਸਮੇਂ ਜੋ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨਿਯੁਕਤ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਚ ਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਮੁੱਖ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀਆਂ ਦੇ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਮਾਲੀਆ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਸਕੱਤਰ, ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਦੇ ਡਿਪਟੀ ਗਵਰਨਰ, ਆਈ. ਬੀ. ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ, ਇਨਫੋਰਸਮੈਂਟ ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ, ਸੀ. ਬੀ. ਆਈ. ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ, ਸੀ. ਬੀ. ਡੀ. ਟੀ. ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਅਤੇ ਨਾਰਕੋਟਿਕਸ ਕੰਟਰੋਲ ਬਿਊਰੋ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਮਾਲੀਆ, ਖੁਫ਼ੀਆ ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਦੇ ਮਹਾਨਿਰਦੇਸ਼ਕ, ਵਿੱਤੀ ਜਾਸੂਸੀ ਇਕਾਈ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ, 'ਰਾਅ' ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਅਤੇ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੇ ਸੰਯੁਕਤ ਸਕੱਤਰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ।

ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਜਨਤਾ ਸ਼ਾਂਤੀ ਤੇ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ

ਬੁੱਧੀਜੀਵੀਆਂ ਦਾ ਇਹ ਕਥਨ ਬਿਲਕੁਲ ਸਹੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਇਤਿਹਾਸ ਤੋਂ ਲਗਾਤਾਰ ਸਬਕ ਨਾ ਸਿੱਖਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਉਹ ਖੁਦ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਉਂਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਤਾਲਿਬਾਨੀ ਅੱਤਵਾਦ ਰੂਪੀ ਦੌੜ ਦਾ ਖੁਦ ਹੀ ਸਾਲਾਂ ਤਕ ਪਾਲਣ-ਪੋਸ਼ਣ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੁਣ ਇਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਲੜਨ ਨੂੰ ਮਜਬੂਰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਬਿਲਕੁਲ ਇਹੋ ਤ੍ਰਾਸਦੀ ਹੈ। ਇਸਲਾਮਾਬਾਦ ਨੇ 'ਹਮਲਾ ਕਰੋ ਅਤੇ ਭੱਜ ਜਾਓ' ਦਾ ਅੱਤਵਾਦੀ ਹੱਥਕੰਡਾ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ 'ਚ ਵਰਤਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਅਣ-ਗਿਣਤ ਅਬਾਹ ਖਣਿਜ ਜਾਇਦਾਦ ਕਾਰਨ ਸਿਆਸੀ ਮਹੱਤਵ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਇਸ ਦੇਸ਼ 'ਚ ਤੱਤਕਾਲੀਨ ਸੋਵੀਅਤ ਫੌਜਾਂ ਨੂੰ ਭਜਾਉਣ ਲਈ ਸੀ। ਆਈ. ਏ. ਦੀ ਸਰਗਰਮ ਸਹਾਇਤਾ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕੀ ਫੌਜੀ ਛਤਰ-ਛਾਇਆ 'ਚ ਅੱਤਵਾਦ ਨੂੰ ਇੱਕ ਹਥਿਆਰ ਵਜੋਂ ਵਰਤਿਆ ਸੀ। ਉਹ ਦੋਹਾਂ ਮਹਾਸ਼ਕਤੀਆਂ ਵਿਚਾਲੇ ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰੀ ਗ਼ਲਬਾ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਠੰਡੀ ਜੰਗ ਦਾ ਸਮਾਂ ਸੀ। ਉਸੇ ਦੌਰ ਤੋਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਫੌਜ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਅਮਰੀਕੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ਾਂ ਦਾ ਭਾਈਵਾਲ ਬਣਿਆ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਇਕ ਗੁੱਟ-ਨਿਰਲੇਪ ਏਸ਼ੀਆਈ ਦੇਸ਼ ਵਜੋਂ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਇਸ ਸੋਝੀ ਸੋਚ ਦੀ ਭਾਰੀ ਕੀਮਤ ਅਦਾ ਕਰਨੀ ਪਈ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਫੌਜੀ ਤਾਨਾਸ਼ਾਹ ਜਨਰਲ ਜ਼ਿਆ-ਉਲ-ਹੱਕ ਨੇ ਆਪਣੀ ਕਥਿਤ ਤਿੰਨ ਪੱਧਰੀ 'ਆਪ੍ਰੇਸ਼ਨ ਟੋਪਾਕ' ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ 70 ਦੇ ਦਹਾਕੇ ਦੇ ਅਖੀਰ 'ਚ ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ 'ਚ ਭਾਰਤ ਵਿਰੁੱਧ ਕਸ਼ਮੀਰੀ ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਦੀਆਂ ਗੁਰਿੱਲਾ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਲੁਕਵੀ ਜੰਗ ਛੇੜੀ ਹੋਈ ਸੀ ਤਾਂ ਅਮਰੀਕਾ ਆਪਣੇ ਖੇਤਰੀ ਅਤੇ ਉਪ-ਖੇਤਰੀ ਮਨਮੂਖਿਆ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦੇ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਕਿਸਮਤ ਦੀ ਖਰਾਬੀ ਦੇਖੋ ਕਿ ਤਾਲਿਬਾਨੀ ਅੱਤਵਾਦ ਫੈਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਹੁਣ ਇਹ ਗੁਰਿੱਲੇ ਆਪਣੇ ਜਨਮਦਾਤਾ ਪਾਕਿਸਤਾਨ 'ਚ ਹੀ ਤਬਾਹੀ ਮਚਾ

ਰਹੇ ਹਨ। ਖਾਨਾਜੰਗੀ ਦੀ ਕਤਲੋ-ਗਾਰਤ ਨਾਲ ਲਹੂ-ਲਹਾਨ ਅਫਗਾਨੀ ਪਰਬਤ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਨੂੰ ਜਿਉ-ਜਿਉ ਅਮਰੀਕੀ ਫੌਜੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਕਿਸਮਤ ਦੇ ਸਹਾਰੇ ਛੱਡ ਕੇ ਵਾਪਿਸ ਪਰਤਣ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਤਿਉ-ਤਿਉ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਚਹੇਤੇ ਤਾਲਿਬਾਨੀ ਗੁਰਿੱਲੇ ਇਸ ਦੀ ਆਪਣੀ ਧੌਣ ਦਬਾਉਣ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਕਾਬੁਲ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਕਿਸਮਤ ਛੋਟੇ ਅਤੇ ਵੱਡੇ ਨਿੱਜੀ ਸੁਆਰਥਾਂ ਦੀ ਵਿਆਪਕ ਖਾਨਾਜੰਗੀ 'ਚ ਉਲਝ ਕੇ ਰਹਿ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਖੂਨੀ ਖੇਡ 'ਚ

ਹਰੀ ਜੈਸਿੰਘ ਸਰਕਾਰੀ ਅਤੇ ਗ਼ੈਰ-ਸਰਕਾਰੀ ਦੋਹਾਂ ਕਿਸਮ ਦੇ ਤੱਤ ਹਨ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਫੌਜੀ ਸਿਖਲਾਈ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਇਸ ਦੀ ਬਦਨਾਮ ਜਾਸੂਸੀ ਸੰਸਥਾ ਆਈ. ਐੱਸ. ਆਈ. ਤੋਂ ਪਨਾਹ ਮਿਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਅੱਖੇ ਸਮੇਂ 'ਚ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤ੍ਰਾਸਦੀਪੂਰਨ ਤੱਥ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਸਮੇਂ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ 'ਚ ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਰਾਜਗ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਦੇ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕ ਸਮਾਗਮ ਨਾਲ ਪੂਰਾ ਭਾਰਤ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਸੀ, ਉਸੇ ਦੌਰਾਨ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਵਾਜ਼ ਸ਼ਰੀਫ਼ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੇ ਸਨ ਕਿ ਮੋਦੀ ਦੇ ਸੱਦੇ 'ਤੇ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕ ਸਮਾਗਮ 'ਚ ਪਹੁੰਚੀਏ ਜਾਂ ਨਾ?

ਯਾਦ ਰਹੇ ਕਿ ਭਾਰੀ ਚੋਣ ਜਿੱਤ ਮਗਰੋਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਬਣੇ ਨਵਾਜ਼ ਸ਼ਰੀਫ਼ ਨੂੰ 12 ਅਕਤੂਬਰ 1999 ਦੇ ਦਿਨ ਜਨਰਲ ਪ੍ਰਵੇਜ਼ ਮੁਸ਼ਰਫ਼ ਨੇ ਰਾਜ-ਪਲਾਟਾ ਕਰਕੇ ਗੱਦੀਓਂ ਲਾਹ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਅੱਜ ਇਹੋ ਜਨਰਲ ਮੁਸ਼ਰਫ਼ ਖੁਦ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਕ੍ਰੋੜਦਾਨ 'ਚ ਸੁੱਟੇ ਜਾਣ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਨਵਾਜ਼ ਸ਼ਰੀਫ਼ ਨੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਨਾਜ਼ੁਕ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ 'ਚ ਵਾਪਸੀ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ 'ਚ ਅੱਤਵਾਦ ਦੇ ਪੈਦਾ ਹੋਣ 'ਤੇ ਪ੍ਰੋਸ਼ਾਨ (ਬਾਕੀ ਸਫਾ 19 ਤੇ)

ਫਿਲਮੀ ਦੁਨੀਆਂ

**ਮਿਲੋ ਨਵੇਂ ਜ਼ਮਾਨੇ ਦੀਆਂ
8 ਔਰਤ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਨੂੰ**

ਗੱਲ ਜੇਕਰ ਬਾਲੀਵੁੱਡ ਦੀ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਸੰਗੀਤ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਇਸਨੂੰ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਫਿਲਮਾਂ ਵਿਚ ਮਿਊਜ਼ਿਕ ਦਾ ਆਪਣਾ ਹੀ ਇਕ ਖਾਸ ਮਹੱਤਵ ਹੈ। ਕਈ ਫਿਲਮਾਂ ਤਾਂ ਸੰਗੀਤ ਦੇ ਦਮ ਤੇ ਹੀ ਹਿੱਟ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਆਓ ਜਾਣੀਏ ਨਵੇਂ ਜ਼ਮਾਨੇ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਫੀਮੇਲ ਸਿੰਗਰਜ਼ ਨੂੰ

ਸ਼੍ਰੇਆ ਘੋਸ਼ਾਲ

ਹਿੰਦੀ ਅਤੇ ਬੰਗਾਲੀ ਵਿਚ ਗਾਉਣ ਵਾਲੀ ਸ਼੍ਰੇਆ ਨੈਸ਼ਨਲ ਅਤੇ ਫਿਲਮ ਫੇਅਰ ਦੇ ਬੈਸਟ ਫੀਮੇਲ ਸਿੰਗਰ ਦੇ ਲਈ ਕਈ ਵਾਰ ਚੁਣੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਈ ਐਵਾਰਡ ਆਪਣੇ ਨਾਂ ਕਰ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। 12 ਮਾਰਚ 1984 ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਜਨਮ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਦੇ ਇਕ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿਚ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਸਾਹਰੁਖ ਖਾਨ, ਮਾਧੁਰੀ ਦੀਕਸ਼ਿਤ ਅਤੇ ਐਸਵਰਿਆ ਰਾਏ ਵਰਗੇ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਦੀ ਫਿਲਮ 'ਦੇਵਦਾਸ' (2002) ਤੋਂ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਬਾਲੀਵੁੱਡ ਵਿਚ ਗਾਉਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਸ਼੍ਰੇਆ ਨੇ ਦੇਵਦਾਸ ਵਿਚ ਪੰਜ ਗੀਤ ਗਾਏ ਸਨ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਗੀਤ ਹਿੱਟ ਗਏ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹਨਾਂ ਨੇ 'ਜ਼ਹਿਰ, ਪਰੀਣੀਤਾ, ਰਬ ਨੇ ਬਨਾ ਦੀ ਜੋੜੀ, ਇਕ ਵਿਵਾਹ ਐਸਾ ਵੀ' ਵਰਗੀਆਂ ਕਈ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਫਿਲਮਾਂ ਵਿਚ ਗੀਤ ਗਾਏ ਅਤੇ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਨੂੰ ਕੀਲਿਆ।

ਸੁਨਿਠੀ ਚੌਹਾਨ

ਸੁਨਿਠੀ ਚੌਹਾਨ ਅੱਜ ਕਿਸੇ ਪਛਾਣ ਦੀ ਮੋਹਤਾਜ਼ ਨਹੀਂ। ਇਕ ਪਲੇਬੈਕ ਸਿੰਗਰ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਉਸਨੇ ਜੋ ਮੁਕਾਮ ਬਣਾਇਆ ਹੈ, ਉਥੇ ਤੱਕ ਘੱਟ ਹੀ ਕਲਾਕਾਰ ਪਹੁੰਚਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਆਪਣੀ ਲਾਜਵਾਬ ਗਾਇਕੀ ਦੇ ਲਈ ਸਿਰਫ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਜਾਣੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। 'ਧੜਕ ਧੜਕ' (ਬੰਟੀ ਔਰ ਬਬਲੀ, 2005) ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕਰਕੇ ਉਹ ਬਹੁਤ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਗੀਤ ਗਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਉਹ ਸਿਰਫ ਹਿੰਦੀ ਨਹੀਂ, ਬਲਕਿ ਪੰਜਾਬੀ, ਉਰਦੂ, ਉੜੀਸਾ, ਮਰਾਠੀ, ਤਮਿਲ, ਤੇਲਗੂ, ਭੋਜਪੁਰੀ, ਬੰਗਾਲੀ, ਅਸਾਮੀ, ਗੁਜਰਾਤੀ ਅਤੇ ਨੇਪਾਲੀ ਗਾਣੇ ਵੀ ਗਾਉਂਦੀ ਹੈ। 14 ਅਗਸਤ 1983 ਨੂੰ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਜੰਮੀ ਸੁਨਿਠੀ ਚੌਹਾਨ ਦਾ ਬਚਪਨ ਦਾ ਨਾਂ ਨਿਧੀ ਚੌਹਾਨ ਹੈ।

ਨੇਹਾ ਭਾਸ਼ਿਨ

ਯਾਦ ਕਰੋ, 'ਮੇਰੇ ਬ੍ਰਦਰ ਕੀ ਦੁਲਹਨ' ਦੀ ਪੁੰਨ, ਇਹ ਗੀਤ ਸੁਪਰਹਿੱਟ ਨੇਹਾ ਨੇ ਹੀ ਗਾਇਆ ਸੀ। ਨੇਹਾ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਾਲ 2002 ਵਿਚ ਉਸ ਸਮੇਂ ਚਰਚਾ ਵਿਚ ਆਈ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਉਸਨੇ ਟੀ. ਵੀ. ਦੇ ਚਰਚਿਤ ਚੈਨਲ ਵਰਸਿਜ਼ ਪੋਸਟਰਜ਼ ਵਿਚ ਭਾਗ ਲੈ ਕੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪਛਾਣ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸਨੇ ਕਈ ਮੁੜ ਕੇ ਨਹੀਂ ਦੇਖਿਆ। ਸਾਲ 2005 ਵਿਚ ਉਸਨੇ 'ਬੁਲੇਟ, ਇਕ ਧਮਾਕਾ' ਦਾ ਟਾਈਟਲ ਗੀਤ ਗਾ ਕੇ ਬਾਲੀਵੁੱਡ ਵਿਚ ਐਂਟਰੀ ਕੀਤੀ। 2008 ਵਿਚ ਫੈਸ਼ਨ ਦੇ ਗੀਤ ਗਾਏ। ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਆਈ ਫਿਲਮ ਗੁੰਡੇ ਵਿਚ ਉਸ ਨੇ ਅਸਲਾਮ-ਏ-ਇਸ਼ਕਮ' ਗੀਤ ਗਾ ਕੇ ਕਾਫੀ ਪ੍ਰਸਿੱਧੀ ਖੱਟੀ।

ਹਰਸ਼ਦੀਪ ਕੌਰ

ਹਰਸ਼ਦੀਪ ਕੌਰ ਨੇ ਫਿਲਮਾਂ ਵਿਚ ਕਈ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਗੀਤਾਂ ਵਿਚ ਆਵਾਜ਼ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਰਾਕ ਸਟਾਰ (2011) ਦਾ ਕਤਿਆ ਕਰੂੰ, ਜਬ ਤੱਕ ਹੈ ਜਾਨ (2012) ਦਾ ਹੀਰ ਹੀਰ ਨਾ ਕਰਿਆ ਕਰ ਆਦਿ ਸੁਪਰਹਿੱਟ ਗੀਤ ਗਾਏ। ਹਰਸ਼ਦੀਪ ਨੂੰ ਬਾਲੀਵੁੱਡ ਵਿਚ ਬੜੇ ਸੂਫੀ ਸਿੰਗਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਹ 'ਜਨੂੰਨ ਕੁਝ ਕਰ ਦਿਖਾਨੇ ਕਾ (ਵਰਗੇ ਸੰਗੀਤ ਮੁਕਾਬਲੇ ਜਿੱਤ ਕੇ ਆਈ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸੂਫੀਆਨਾ ਪ੍ਰਫਾਰਮੈਂਸ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋ ਕੇ ਅਮਿਤਾਬ ਬਚਨ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸੂਫੀ ਦੀ ਸੁਲਤਾਨਾ ਦਾ ਖਿਤਾਬ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਬਾਲੀਵੁੱਡ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ 2003 ਵਿਚ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਫਿਲਮ 'ਆਪਕੋ ਪਹਿਲੇ ਵੀ ਕਹੀਂ ਦੇਖਾ ਬਾ' ਦਾ ਗੀਤ 'ਸਜਨਾ ਮੈਂ ਹਾਰੀ' ਗਾ ਕੇ ਦਿਲ ਜਿੱਤਿਆ ਸੀ।

ਸੋਨਾ ਮਹਾਪਾਤਰ

'ਡੇਲੀ ਬੋਲੀ' ਫਿਲਮ ਦਾ 'ਬੋਦਰਦੀ ਰਾਜਾਂ' ਅਤੇ 'ਫੁਕਰੇ ਦਾ ਅੰਬਰ ਸਰੀਆਂ' ਵਰਗੇ ਗੀਤ ਗਾਉਣ ਵਾਲੀ ਸੋਨਾ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਵੀ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਦਿਲਾਂ ਤੇ ਖੂਬ ਰਾਜ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਕਟਕ ਉੜੀਸਾ ਵਿਚ ਜਨਮੀ ਸੋਨਾ ਨੇ ਲੋਰੀ, ਦਾਅ ਲਗਾ, ਬਹਾਰਾ ਅਤੇ ਦਿਲ ਆਜਕਲ ਆਦਿ ਗੀਤ ਗਾਏ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਆਮਿਰ ਖਾਨ ਦੇ ਟਾਕ ਸੋਅ 'ਸੱਤਿਆਮੇਵ ਜਯਤੇ' ਵਿਚ 'ਮੁੱਝੇ ਕਿਹਾ ਬੇਚੇਗਾ ਰੁਪਈਆ' ਗੀਤ ਗਾ ਕੇ ਵਾਹ ਵਾਹ ਖੱਟੀ। ਸੋਨਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹੀ ਨਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਐਲਬਮ ਰਿਲੀਜ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ।

ਨੀਤੀ ਮੋਹਨ

'ਇਸ਼ਕ ਵਾਲਾ ਲਵ, ਜੀਆ ਰੇ, ਸਾਡੀ ਗਲੀ ਆਜਾ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਮੈਂ ਤੂੰ ਕੰਨਿਆਕੁਮਾਰੀ' ਵਰਗੇ ਸੁਪਰਹਿੱਟ ਗੀਤ ਗਾ ਚੁੱਕੀ ਨੀਤੀ ਸੰਗੀਤਕਾਰ ਏ. ਆਰ. ਰਹਿਮਾਨ ਦੇ ਲਾਈਵ ਸ਼ੋਅ ਵਿਚ ਹਮੇਸ਼ਾ ਮੌਜੂਦ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਚੈਨਲ ਵੀ ਮਿਊਜ਼ਿਕ ਰਿਐਲਟੀ ਸ਼ੋਅ ਪਾਪਸਟਾਰਸ ਦੀ ਜੇਤੂ ਰਹੀ ਨੀਤੀ ਨੇ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਆਈ ਫਿਲਮ 'ਹਮਸ਼ਕਲ' ਦਾ ਫੇਮਸ ਗੀਤ 'ਕਾਲਰ ਟਿਊਨ' ਗਾਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ 'ਤੂਨੋ ਮਾਰੀ ਐਂਟਰ ਯਾਰ, ਦਰਦ ਦਿਲੋਂ ਕੇ ਅਤੇ ਕੰਬਲ ਕੇ ਨੀਚੇ' ਵਰਗੇ ਗੀਤ ਗਾ ਕੇ ਸਰੋਤਿਆਂ ਦੇ ਦਿਲਾਂ ਵਿਚ ਥਾਂ ਬਣਾਈ ਹੈ।

'ਤਮਨੇ ਤੋ ਮਿਰਜ਼ਾ ਗਾਲਿਬ ਕੀ ਰੂਹ ਕੋ ਜ਼ਿੰਦਾ ਕਰ ਦੀਆ' ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨਾਲ ਪੰਡਿਤ ਜਵਾਹਰ ਲਾਲ ਨਹਿਰੂ ਨੇ ਸੁਰੱਈਆ ਦੀ ਬਹੁਪੱਖੀ ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਉਸ ਵੇਲੇ ਕੀਤੀ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਹ ਫਿਲਮ 'ਮਿਰਜ਼ਾ ਗਾਲਿਬ' (1954) ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਕੌਮੀ ਐਵਾਰਡ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਪੰਡਿਤ ਨਹਿਰੂ ਸੁਰੱਈਆ ਦੀ ਇਹ ਫਿਲਮ ਦੇਖ ਕੇ ਅਤੇ ਗੀਤ ਸੁਣ ਕੇ ਐਨੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਏ ਸਨ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਤਾਰੀਫ਼ ਕਰਨੋਂ ਰਹਿ ਨਾ ਸਕੇ। ਦਰਅਸਲ ਸੁਰੱਈਆ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਵਧੀਆ ਗਾਇਕਾ ਸੀ, ਉਥੇ ਉੱਚ ਕੋਟੀ ਦੀ ਅਦਾਕਾਰਾ ਵੀ ਸੀ। 11 ਵਰ੍ਹੇ ਦੀ ਬਾਲਤੀ ਉਮਰ ਵਿਚ ਹੀ ਉਸ ਨੇ ਅਭਿਨੈ ਦੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਪੈਰ ਧਰ ਲਿਆ ਸੀ ਅਤੇ 13 ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿਚ ਉਸ ਨੇ ਹਿੰਦੀ ਸਿਨੇਮਾ ਦੇ ਥੰਮ੍ਹ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਰਾਜ ਕਪੂਰ ਨਾਲ ਪਰਦੇ 'ਤੇ ਦਸਤਕ ਦਿੱਤੀ। ਭਾਵੇਂ ਸੁਰੱਈਆ ਨੂੰ ਖੁਰਸ਼ੀਦ ਬਾਨੋ ਅਤੇ ਨੂਰਜਹਾਂ ਵਰਗੀਆਂ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤਾਂ ਨੇ ਸਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਦਿੱਤਾ ਪਰ ਉਹਨੇ ਮਿਹਨਤ ਅਤੇ ਲਗਨ ਸਦਕਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਤ ਅਭਿਨੇਤਰੀਆਂ ਅਤੇ ਗਾਇਕਾਵਾਂ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਵੱਖਰੀ ਹੋਂਦ ਬਣਾਈ ਅਤੇ 40-50 ਦੇ ਦਹਾਕੇ ਵਿਚ ਸਫਲ ਅਦਾਕਾਰਾ ਵਜੋਂ ਉਭਰੀ।

ਸੁਰੱਈਆ ਮੁਸਲਿਮ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਰੱਖਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਪੂਰਾ ਨਾਂ 'ਸੁਰ-ਈਆ ਜ਼ਮਾਲ ਸ਼ੇਖ' ਸੀ। ਉਸ ਦਾ ਜਨਮ ਅਣਵੰਡੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ 'ਗੁੱਜਰਾਂਵਾਲਾ' ਵਿਚ 15 ਜੂਨ 1929 ਨੂੰ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਉਸ ਦਾ ਪਰਿਵਾਰ ਲਾਹੌਰ ਆ ਵੱਸਿਆ ਸੀ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦੀ

ਮਹਾਨ ਗਾਇਕਾ ਅਤੇ ਅਭਿਨੇਤਰੀ ਸੁਰੱਈਆ

ਇਕੱਲੀ ਧੀ ਸੀ। ਸੁਰੱਈਆ ਨੂੰ ਬਚਪਨ ਵਿਚ ਉਸ ਦੀ ਮਾਂ ਮਲਿਕਾ ਬੇਗਮ ਬੰਬਈ ਆਪਣੇ ਭਰਾ 'ਜ਼ਹੂਰ' ਕੋਲ ਲੈ ਆਈ। ਇੱਥੇ ਹੀ ਸੁਰੱਈਆ ਦਾ ਪਾਲਣ-ਪੋਸ਼ਣ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ 'ਜੇ.ਬੀ. ਪੇਟਾਇਟ ਹਾਈ ਸਕੂਲ' ਤੋਂ ਆਪਣੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਪੂਰੀ ਕੀਤੀ। ਖਾਸ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸੁਰੱਈਆ ਨੇ ਸੰਗੀਤ ਦੀ ਕੋਈ ਰਸਮੀ ਸਿੱਖਿਆ ਹਾਸਲ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਰੱਬੀ ਦੇਣ ਸਦਕਾ ਹੀ ਉਸ ਨੇ ਬੁਲੰਦੀਆਂ ਸਰ ਕੀਤੀਆਂ।

ਉੱਚ ਤਾਂ ਉਹਨੇ ਬਾਲ ਅਭਿਨੇਤਰੀ ਵਜੋਂ ਫਿਲਮ 'ਉਸਨੇ ਕਿਆ ਸੋਚਾ' (1937) ਵਿੱਚ ਛੋਟੀ ਜਿਹੀ ਭੂਮਿਕਾ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਸੀ ਪਰ ਹਿੰਦੀ ਫਿਲਮਾਂ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੇ ਦਾਖਲੇ ਦਾ ਕਿੱਸਾ ਬੜਾ ਦਿਲਚਸਪ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਸੁਰੱਈਆ ਆਪਣੇ ਮਾਮਾ ਜ਼ਹੂਰ, ਜੋ ਚੰਗੇ ਅਦਾਕਾਰ ਸਨ, ਨਾਲ ਮੋਹਨ ਸਟੂਡੀਓ ਵਿੱਚ ਫਿਲਮ 'ਤਾਜ ਮਹਿਲ' (1941) ਦੀ ਸ਼ੂਟਿੰਗ ਦੇਖਣ ਗਈ। ਇਸ ਫਿਲਮ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਨਾਨੂ ਭਾਈ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਸੁਰੱਈਆ ਐਨੀ ਪਸੰਦ ਆਈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਫਿਲਮ ਵਿੱਚ 'ਮੁਮਤਾਜ਼' ਦੇ ਕਿਰਦਾਰ ਦੀ ਬਚਪਨ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਅਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਚੁਣ ਲਿਆ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਾਲਤੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਹੀ ਸੁਰੱਈਆ ਹਿੰਦੀ ਸਿਨੇਮਾ ਦੇ ਪਿਤ ਵਿੱਚ ਆ ਵਤੀ ਸੀ।

ਹਿੰਦੀ ਫਿਲਮੀ ਸੰਗੀਤ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਸੁਰੱਈਆ ਨੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੰਗੀਤਕਾਰ ਨੌਸ਼ਾਦ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਫਿਲਮ 'ਨਈ ਦੁਨੀਆਂ' (1942) ਲਈ ਗਾਇਆ। ਇਸ ਫਿਲਮ ਵਿੱਚ ਸੁਰੱਈਆ ਨੇ 'ਬੂਟ ਕਰੂੰ ਮੈਂ ਪਾਲਿਸ਼ ਬਾਬੂ' ਗੀਤ ਗਾਇਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ 'ਸਟੇਸ਼ਨ ਮਾਸਟਰ', 'ਸ਼ਾਰਦਾ' (1942), 'ਕਾਨੂੰਨ', 'ਸੰਜੋਗ' (1943) ਆਦਿ ਫਿਲਮਾਂ ਲਈ ਪਿੱਠਵਰਤੀ ਗਾਇਕਾ ਵਜੋਂ ਆਵਾਜ਼ ਦਿੰਦੀ ਰਹੀ। ਸੁਰੱਈਆ ਦੇ ਯਾਦਗਾਰ ਨਗਮਿਆਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰੀਏ

ਤਾਂ 'ਮਨ ਲੇਤਾ ਹੈ ਅੰਗਤਾਈ' (ਅਨਮੋਲ ਘੜੀ-1946), 'ਓ ਦੁਰ ਜਾਨੇ ਵਾਲੇ', 'ਪੀਪਲ ਕੀ ਛਾਂਵ ਮੈਂ ਠੰਢੀ ਹਵਾਏ ਮੈਂ' (ਡਾਕ ਬੰਗਲਾ-1947), 'ਤੇਰੇ ਨੈਨੋ ਨੇ ਚੋਰੀ ਕੀਆ' (ਪਿਆਰ ਕੀ ਜੀਤ-1948), 'ਮੁਰਲੀ ਵਾਲੇ ਮੁਰਲੀ ਵਜਾ' (ਦਿਲਲਗੀ-1949), 'ਬਰਬਾਦ ਮੇਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਪਲ ਭਰ ਮੈਂ ਹੋ ਗਈ' (ਨੀਲੀ-1950), 'ਪ੍ਰੀਤ ਸਤਾਏ ਤੇਰੀ ਯਾਦ ਨਾ ਜਾਏ ਤੇਰੀ' (ਲਾਲ ਕੁੰਵਰ-1952) 'ਦਿਲੇ ਨਾਦਾਂ ਤੁਝੇ ਹੁਆ ਕਿਆ ਹੈ' (ਮਿਰਜ਼ਾ ਗਾਲਿਬ-1953) ਅਤੇ 'ਮਸਤ ਆਖੋ ਮੈਂ ਸ਼ਰਾਰਤ ਕਭੀ ਐਸੀ ਤੋ ਨਾ ਬੀ' (ਸ਼ਮਾ ਪਰਵਾਨਾ-1961) ਆਦਿ ਅੱਜ ਵੀ ਸਾਡੀ ਜ਼ੁਬਾਨ 'ਤੇ ਹਨ। ਸੁਰੱਈਆ ਅਤੇ ਅਦਾਕਾਰ ਦੇਵ ਆਨੰਦ ਦਾ ਪਿਆਰ ਵੀ ਚਰਚਾ ਵਿੱਚ ਰਿਹਾ। ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਵਿਆਹ ਕਰਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ ਪਰ ਸੁਰੱਈਆ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਆਹ ਨਾ ਹੋਣ ਦਿੱਤਾ। ਸੁਰੱਈਆ ਨੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦਿਆਂ ਕਦੇ ਵਿਆਹ ਨਾ ਕਰਵਾਇਆ। ਦਰਅਸਲ ਸੁਰੱਈਆ, ਦੇਵ ਆਨੰਦ ਤੋਂ ਵਿਛੜਨ ਦਾ ਸਦਮਾ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਾ ਕਰ ਸਕੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਸਿੱਧਾ ਅਸਰ ਉਸ ਦੇ ਫਿਲਮੀ ਕਰੀਅਰ 'ਤੇ ਪਿਆ। ਉਹ ਜ਼ਿਆਦਤਰ ਬੀਮਾਰ ਰਹਿਣ ਲੱਗੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਫਿਲਮੀ ਕਰੀਅਰ ਵਿੱਚ ਖੜੋਤ ਆਉਣ ਲੱਗੀ। 1963 ਵਿੱਚ ਬਣੀ 'ਰੁਸਤਮ ਸੋਹਰਾਬ' ਸੁਰੱਈਆ ਦੀ ਅੰਤਿਮ ਫਿਲਮ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਨੇ ਫਿਲਮ ਇੰਡਸਟਰੀ ਤੋਂ ਸੰਨਿਆਸ ਲੈ ਲਿਆ। ਸੁਰੱਈਆ ਨੇ 68 ਫਿਲਮਾਂ ਵਿੱਚ ਲਗਪਗ 300 ਦੇ ਕਰੀਬ ਗੀਤਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਆਵਾਜ਼ ਦਿੱਤੀ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਤਕਥਨੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਸਮੇਂ ਦੇ ਬਖੇਤਿਆਂ ਨੇ ਸੁਰੱਈਆ ਦੀ ਕਾਬਲੀਅਤ 'ਤੇ ਪ੍ਰਤਿਬੰਧ ਲਾਇਆ ਪਰ ਫੇਰ ਵੀ ਉਹ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਅਭਿਨੇਤਰੀਆਂ ਅਤੇ ਗਾਇਕਾਵਾਂ ਲਈ ਆਦਰਸ਼ ਸਾਬਤ ਹੋਈ। 31 ਜਨਵਰੀ 2004 ਨੂੰ ਸੁਰੱਈਆ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਅਲਵਿਦਾ ਕਹਿ ਗਈ।

- ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ

ਸ਼ਲਮਾਲੀ ਖੇਲਗਣੇ

'ਬਲਮ ਪਿਚਕਾਰੀ, ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ, ਲਤ ਲਗ ਗਈ' ਵਰਗੇ ਗਾਣੇ ਗਾ ਚੁੱਕੀ ਸ਼ਲਮਾਲੀ ਨੇ 2012 ਵਿਚ ਫਿਲਮ (ਇਸ਼ਕਜਾਦੇ) ਦੇ ਗੀਤ ਤੋਂ ਐਂਟਰੀ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਨੇ ਕਈ ਗੀਤ ਗਾਏ। ਮੁੰਬਈ ਵਿਚ ਜਨਮੀ ਇਸ ਕਲਾਕਾਰ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਬਾਲੀਵੁੱਡ ਗੀਤ 'ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ' ਦੇ ਲਈ ਫਿਲਮ ਫੇਅਰ ਅਤੇ ਸਕ੍ਰੀਨ ਦੇ ਬੈਸਟ ਫੀਮੇਲ ਐਵਾਰਡ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਮੋਨਾਲੀ ਠਾਕੁਰ

ਇਹ ਹੈ ਸਿੰਗਰ ਮੁਨਾਲੀ ਠਾਕੁਰ। ਜ਼ਰਾ ਜ਼ਰਾ ਟੱਚ ਮੀ ਵਰਗੇ ਗੀਤ ਗਾਉਣ ਵਾਲੀ ਮੋਨਾਲੀ ਠਾਕੁਰ ਦਾ ਜਨਮ 3 ਨਵੰਬਰ 1985 ਨੂੰ ਕਲਕੱਤਾ ਵਿਚ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਮੋਨਾਲੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਿੰਗਿੰਗ ਟੈਲੈਂਟ ਨੂੰ ਸਕੂਲ ਅਤੇ ਲੋਕਲ ਸਮਾਰੋਹਾਂ ਦੌਰਾਨ ਅਜ਼ਮਾਇਆ ਸੀ। 14 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿਚ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਸੀਰੀਅਲ 'ਸ਼੍ਰੀਰਾਮ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ' ਦੇ ਲਈ ਸਨਮਾਨ ਜਿੱਤਿਆ। 2005-06 ਵਿਚ ਇੰਡੀਅਨ ਆਈਡਲ 2 ਤੋਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿਚ ਆਈ। ਇਸ ਰੀਐਲਟੀ ਸ਼ੋਅ ਵਿਚ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ 9ਵਾਂ ਸਥਾਨ ਮਿਲਿਆ।

ਰਣਬੀਰ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਕਿਉਂ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕੈਟ

ਬਾਲੀਵੁੱਡ ਦੇ ਮਸ਼ਹੂਰ ਅਦਾਕਾਰਾ ਰਣਬੀਰ ਕਪੂਰ ਅਤੇ ਕੈਟਰੀਨਾ ਕੈਫ ਦੇ ਰਿ-ਲੇਸ਼ਨਸ਼ਿਪ ਨੂੰ ਅਜੇ ਕੁਝ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਮਾਂ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਕਿ ਕੈਟਰੀਨਾ ਕੈਫ ਵੀ ਹੁਣ ਤੋਂ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਨਜ਼ਰਾਂ ਰੱਖਣ ਲੱਗ ਗਈ ਹੈ। ਜੀ, ਹਾਂ ਕੈਟ ਵੀ ਇਨੀ ਦਿਨੀ ਰਣਬੀਰ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਐਕਸ ਗਰਲਫ੍ਰੈਂਡ ਦੀਪਿਕਾ ਪਾਦੁਕੋਣ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੈਨੀ ਨਜ਼ਰ ਰੱਖਦੀ ਹੈ। ਸੁਣਨ 'ਚ ਆਇਆ ਹੈ ਕਿ ਫਿਲਮ 'ਜੰਗਾ ਜਾਸੂਸ' ਦੀ ਸ਼ੂਟਿੰਗ ਦੌਰਾਨ ਕੈਟਰੀਨਾ ਇਕ ਪਲ ਲਈ ਵੀ ਰਣਬੀਰ ਨੂੰ ਇਕੱਲਾ ਨਹੀਂ ਛੱਡ ਰਹੀ ਸੀ। ਉਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਰਹਿ ਰਹੀ ਸੀ।

ਉਧਰ ਦੀਪਿਕਾ ਦੇ ਨਾਲ ਜਲਦ ਹੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਰਣਬੀਰ ਦੀ ਫਿਲਮ 'ਤਮਾਸ਼ਾ' ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਕੈਟਰੀਨਾ ਖੋੜ੍ਹੀ ਤਣਾਅ 'ਚ ਹੈ। ਦਰਅਸਲ ਜਿਥੇ ਕੈਟਰੀਨਾ ਆਪਣੇ ਰਿਸ਼ਤੇ 'ਚ ਸਥਾਈ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ ਉਧਰ ਰਣਬੀਰ ਇਸ ਨੂੰ ਜਲਦਬਾਜ਼ੀ ਸਮਝ ਰਹੇ ਹਨ। ਦੋਵਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਲੇ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਤਣਾਅ ਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਕੈਟਰੀਨਾ ਹੁਣ ਅਸੁਰੱਖਿਅਤ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਚੱਲਦੇ ਉਹ ਰਣਬੀਰ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਫੈਮਿਲੀ ਨਾਲ ਫੋਨ 'ਤੇ ਗੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਵੀ ਇਕੱਲਾ ਨਹੀਂ ਛੱਡਦੀ ਹੈ।

ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਜਵਾਨ ਰਹਿਣ ਦੇ ਲਈ ਅਪਣਾਓ ਦੇਸੀ ਨੁਸਖੇ

ਅੱਜ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਅਨਿਯਮਿਤ ਰੂਟੀਨ ਦੇ ਕਾਰਨ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਨੌਜਵਾਨ ਬਹੁਤ ਹੀ ਜਲਦੀ ਬੁਢਾਪੇ ਵੱਲ ਵਧਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਲ ਸਫੈਦ ਹੋਣਾ, ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਬਣੇ ਰਹਿਣਾ, ਜਲਦੀ ਥੱਕ ਜਾਣਾ, ਜੋੜਾਂ ਵਿਚ ਦਰਦ ਹੋਣਾ, ਨਜ਼ਰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੋ ਜਾਣਾ ਆਦਿ ਇਹ ਸਾਰੇ ਬੁਢਾਪੇ ਵਿਚ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪ੍ਰੋਸ਼ਾਨੀਆਂ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਪ੍ਰੋਸ਼ਾਨੀਆਂ ਤੋਂ ਬਚਣ ਦੇ ਲਈ ਆਯੁਰਵੇਦ ਵਿਚ ਕਈ ਦੇਸੀ ਨੁਸਖੇ ਦੱਸੇ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਨੁਸਖਿਆਂ ਨੂੰ ਰੈਗੂਲਰ ਅਪਣਾਉਣੇ ਰਹਿਣ ਤੇ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਬੁਢਾਪੇ ਦੇ ਰੋਗਾਂ ਤੋਂ ਬਚਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਰੋਜ਼ ਸਵੇਰੇ ਅਪਣਾਓ ਇਹ ਨੁਸਖਾ
ਹਰ ਰੋਜ਼ ਆਂਵਲੇ ਦਾ ਰਸ, ਗਾਂ ਦਾ ਘਿਓ, ਸ਼ਹਿਦ ਅਤੇ ਮਿਸ਼ਰੀ, ਇਹਨਾਂ ਚਾਰਾਂ ਨੂੰ 15-15 ਗ੍ਰਾਮ ਮਾਤਰਾ ਵਿਚ ਮਿਲਾਓ। ਸਵੇਰੇ-ਸਵੇਰੇ ਖਾਲੀ ਪੇਟ ਇਸ ਮਿਸ਼ਰਣ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੋ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 2 ਘੰਟੇ ਤੱਕ ਕੁਝ ਨਾ ਖਾਓ। ਰੈਗੂਲਰ ਇਸਨੂੰ ਲੈਣੇ ਰਹਿਣ ਨਾਲ ਕਈ ਕਿਸਮ ਦੇ ਰੋਗ ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਮਿਸ਼ਰਣ ਬੁਢਾਪਾ ਦੂਰ ਕਰਨ ਦੇ ਲਈ ਕਾਫੀ ਕਾਮਯਾਬ ਉਪਾਅ ਹੈ।

ਹਰ ਰੋਜ਼ ਅਨਾਰ ਦਾ ਸੇਵਨ ਕਰਨ ਨਾਲ ਵੀ ਬੁਢਾਪੇ ਦੇ ਰੋਗ ਦੂਰ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਜਵਾਨੀ ਬਣੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਅਨਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਖੂਨ ਸਬੰਧੀ ਕਈ ਕਮੀਆਂ ਦੂਰ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਖੂਨ ਦੀ ਕਮੀ ਦੂਰ ਕਰਨ ਵਿਚ ਵੀ ਮਦਦ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਧਿਆਨ ਰੱਖੋ, ਇੱਥੇ ਦਿੱਤੇ ਨੁਸਖਿਆਂ ਨੂੰ ਆਰੰਭ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸੇ ਡਾਕਟਰ ਨਾਲ ਸਲਾਹ ਜ਼ਰੂਰ ਕਰ ਲਓ।
ਸੰਤੁਲਿਤ ਭੋਜਨ ਲਓ

ਹਰ ਰੋਜ਼ ਸੰਤੁਲਿਤ ਭੋਜਨ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਭੋਜਨ ਲਓ ਜੋ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਹਜ਼ਮ ਹੋ ਸਕੇ ਅਤੇ ਸਰੀਰ ਦੇ ਪਾਚਨ ਤੰਤਰ ਤੇ ਮਾੜਾ ਅਸਰ ਨਾ ਪਾਵੇ। ਭੋਜਨ ਵਿਚ ਵਿਟਾਮਿਨ, ਖਣਿਜ ਤੱਤਾਂ ਦੀ ਭਰਪੂਰ ਮਾਤਰਾ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਤਲਿਆ ਭੋਜਨ, ਤੇਲ, ਘਿਓ ਸ਼ੱਕਰ ਵਾਲੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਖਾਣ ਤੋਂ ਬਚੋ।

ਤਣਾਅ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰਹੋ
ਤਣਾਅ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰਹੋ। ਜੇ ਲੋਕ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸੋਚਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਤਣਾਅ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਬੁਢਾਪੇ ਦੇ ਕਈ ਰੋਗ ਨੌਜਵਾਨ ਉਮਰ ਵਿਚ ਹੀ ਤੰਗ ਕਰਨ ਲੱਗਦੇ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਮਾਨਸਿਕ ਤਣਾਅ ਜ਼ਿਆਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਚੰਗੇ ਦੋਸਤਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸਮਾਂ ਬਤੀਤ ਕਰੋ। ਚੰਗਾ ਸੰਗੀਤ ਸੁਣੋ। ਚੰਗੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਪੜ੍ਹੋ। ਇਸ ਨਾਲ ਮਾਨਸਿਕ ਤਣਾਅ ਦੂਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਤਣਾਅ ਦੂਰ ਹੋਵੇਗਾ ਤਾਂ ਕਈ ਕਿਸਮ ਦੇ ਰੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ।

ਲਸਣ ਦਾ ਨੁਸਖਾ
ਸਰੀਰਕ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਦੂਰ ਕਰਨ ਦੇ ਲਈ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਰਾਤ ਨੂੰ ਸੌਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਲਸਣ ਦੀਆਂ ਦੋ ਗੋਠੀਆਂ ਖਾ ਲਓ। ਫਿਰ ਥੋੜ੍ਹਾ ਜਿਹਾ ਪਾਣੀ ਪੀਓ। ਅਜਿਹਾ ਰੈਗੂਲਰ ਕਰੋ। ਇਸ ਨੁਸਖੇ ਦੀ ਰੈਗੂਲਰ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਤੋਂ ਰਾਹਤ ਮਿਲਦੀ ਹੈ।

ਆਂਵਲੇ ਦੇ ਨੁਸਖੇ
ਤਾਕਤ ਵਧਾਉਣ ਦੇ ਲਈ ਆਂਵਲੇ ਦੇ ਚੂਰਨ ਵਿਚ ਮਿਸ਼ਰੀ ਪੀਹ ਲਓ। ਇਸ ਮਿਸ਼ਰਣ ਦੀ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਇਕ ਚਮਚਾ ਮਾਤਰਾ ਵਰਤੋਂ ਰਾਤ ਨੂੰ ਸੌਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਰੋ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਥੋੜ੍ਹਾ ਜਿਹਾ ਪਾਣੀ ਪੀਓ।

ਆਂਵਲੇ ਦਾ ਮੁਰੱਬਾ ਰੈਗੂਲਰ ਲੈਣੇ ਰਹਿਣ ਨਾਲ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਦੂਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਸੂਗਰ ਦੇ ਮਰੀਜ਼ ਇਸ ਤੋਂ ਬਚਣ।
ਸਫੈਦ ਮੂਸਲੀ ਦਾ ਨੁਸਖਾ

ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਦੂਰ ਕਰਨ ਦੇ ਲਈ ਇਹ ਉਪਾਅ ਰੈਗੂਲਰ ਕਰੋ। ਸਫੈਦ ਮੂਸਲੀ ਜਾਂ ਧੋਤੀ ਮੂਸਲੀ ਦਾ ਚੂਰਨ ਬਣਾਓ। ਇਹ ਚੂਰਨ ਇਕ ਚਮਚਾ ਅਤੇ ਇਕ ਚਮਚਾ ਪੀਸੀ ਮਿਸ਼ਰੀ ਲਓ। ਸਵੇਰੇ ਉਠਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਰਾਤ ਨੂੰ ਸੌਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹਲਕੇ ਗਰਮ ਦੁੱਧ ਦੇ ਨਾਲ ਪੀਓ। ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸਰੀਰਕ ਤਾਕਤ ਵਧਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਦਿਨ ਦੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਊਰਜਾ ਬਣੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ।

ਦੁੱਧ ਦੀ ਮਲਾਈ ਅਤੇ ਮਿਸ਼ਰੀ ਦਾ ਨੁਸਖਾ

ਦੁੱਧ ਦੀ ਮਲਾਈ ਅਤੇ ਬਰੀਕ ਪੀਸੀ ਹੋਈ ਮਿਸ਼ਰੀ ਨੂੰ ਇਕੱਠਿਆਂ ਮਿਲਾਓ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਸੇਵਨ ਰੈਗੂਲਰ ਕਰੋ। ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਦੂਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਸਰੀਰ ਤਾਕਤਵਰ ਬਣਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਚਿਹਰੇ ਤੇ ਰੌਣਕ ਬਣੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ।

ਧਿਆਨ ਰੱਖੋ ਇਹ ਗੱਲਾਂ..
ਹਰ ਰੋਜ਼ ਨੀਂਦ ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਨੀਂਦ ਦੀ ਕਮੀ ਕਈ ਰੋਗਾਂ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਹਰ ਰੋਜ਼ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ 6 ਤੋਂ 8 ਘੰਟੇ ਨੀਂਦ ਜ਼ਰੂਰ ਲਓ।

ਸਵੇਰੇ ਜਲਦੀ ਉਠਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਰਾਤ ਨੂੰ ਸਹੀ ਸਮੇਂ ਤੇ ਸੌ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਦਿਨਦੇ ਵਕਤ ਜਾਂ ਸ਼ਾਮ ਦੇ ਵਕਤ ਸੌਣ ਤੋਂ ਬਚਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਬਿਮਾਰੀ ਦੀ ਅਵਸਥਾ ਵਿਚ ਹੈ ਜਾਂ ਬਜ਼ੁਰਗ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਦਿਨ ਦੇ ਵਕਤ ਵੀ ਸੌ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਨੌਜਵਾਨ ਅਤੇ ਸਿਹਤਮੰਦ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦਿਨ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਸੌਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਗਲਤ ਸਮੇਂ ਤੇ ਸੌਣ ਨਾਲ ਵੀ ਕਈ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਪਣਪ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।

ਹਰ ਰੋਜ਼ ਸਵੇਰੇ ਕਸਰਤ ਕਰੋ। ਯੋਗ ਨਾਲ ਬੁਢਾਪਾ ਦੂਰ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਸਰੀਰ ਸਿਹਤਮੰਦ ਅਤੇ ਊਰਜਾਵਾਨ ਬਣਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਸਵੇਰੇ-ਸਵੇਰੇ ਟਹਿਲਣਾ ਵੀ ਸਿਹਤ ਦੇ ਲਈ ਬਹੁਤ ਫਾਇਦੇਮੰਦ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਮੋਬਾਈਲ ਫੋਨ ਦਾ ਦਿਮਾਗ 'ਤੇ ਅਸਰ

ਦਿਮਾਗ ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਰਸੋਲੀ ਹੋਵੇ, ਉਹ ਗੰਭੀਰ ਹੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਰਸੋਲੀਆਂ ਕੈਂਸਰ ਵਾਲੀਆਂ ਜਾਂ ਕੈਂਸਰ-ਰਹਿਤ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਰਸੋਲੀ ਭਾਵੇਂ ਕੈਂਸਰ-ਰਹਿਤ ਹੀ ਹੋਵੇ ਪਰ ਜਦੋਂ ਇਹ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਵਧਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜਗ੍ਹਾ ਘੇਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਤੰਤੂਆਂ 'ਤੇ ਦਬਾਅ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਖੋਪੜੀ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪ੍ਰੈਸ਼ਰ ਵੀ ਵਧਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਲੱਛਣ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਰਸੋਲੀ ਕਿਸ ਪਾਸੇ ਹੈ ਜਾਂ ਦਿਮਾਗ ਦੇ ਕਿਹੜੇ ਹਿੱਸੇ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਹੈ। ਰਸੋਲੀ ਦੇ ਲੱਛਣ 'ਸਿਰਫ ਸਿਰ-ਪੀੜ' ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ 'ਬ੍ਰੇਨ ਸਟਰੋਕ' ਤਕ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਦਿਮਾਗ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਟਿਊਮਰ ਕਿਤੇ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਆਮ ਕਰਕੇ ਬੱਚਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਿਮਾਗ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਦਕਿ ਵੱਡਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਿਮਾਗ ਦੇ ਅਗਲੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਹੱਡੀਆਂ ਦੀ ਖੋਪੜੀ ਦੇ ਅੰਦਰ ਦਿਮਾਗ ਦੇ ਸੈਲਾਂ ਤੰਤੂਆਂ ਦੇ ਅਸਧਾਰਨ ਵਧੇ ਕਾਰਨ ਉਤਪੰਨ ਹੋਈ ਰਸੋਲੀ ਜਾਂ ਟਿਊਮਰ ਦਿਮਾਗ ਦੀ ਰਸੋਲੀ ਜਾਂ ਬ੍ਰੇਨ ਟਿਊਮਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਹੀ ਰਸੋਲੀ ਸੁਖਮਨਾ ਨਾੜੀ ਵਿੱਚ ਵੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਰੀੜ੍ਹ ਦੀ ਹੱਡੀ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਰਸੋਲੀਆਂ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸੈੱਲਾਂ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ: ਦਿਮਾਗ ਦੇ ਤੰਤੂ ਲਿੰਮਫੈਟਿਕ (ਲਿੰਮਫੋਜੀਓਮਾ) ਜਾਂ ਲਿੰਮਫਾਇਡ ਟਿਸੂ (ਲਿੰਫੋਮਾ), ਖੂਨ ਦੀਆਂ ਨਾੜੀਆਂ (ਹਿਮੋਨਜੀਓਮਾ) ਦਿਮਾਗ ਦੇ ਦੁਆਲੇ ਝਿੱਲੀਆਂ (ਮੈਨਿੰਜੀਓਮਾ) ਪਿਛੂਟਰੀ ਤੇ ਪਾਇਨੀਅਲ ਗ੍ਰੰਥੀ ਅਤੇ ਹੱਡੀਆਂ ਤੋਂ। ਕਈ ਵਾਰ ਸਰੀਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਹਿੱਸੇ ਜਾਂ ਅੰਗ ਦਾ ਕੈਂਸਰ (ਫੇਫੜੇ, ਬ੍ਰੈਸਟ, ਗੁਰਦੇ, ਅੰਤੜੀ ਆਦਿ) ਫੈਲ ਕੇ ਦਿਮਾਗ ਵਿੱਚ ਪੁੱਜ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਕੈਂਸਰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਜਦਕਿ ਕਿਸੇ ਦੂਸਰੇ ਅੰਗ ਦਾ ਕੈਂਸਰ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਕੈਂਸਰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਕੀ ਹਨ ਕਾਰਨ?
ਵਾਤਾਵਰਨ ਵਿੱਚ ਆਇਓਨਾਇਜ਼ਿੰਗ ਰੇਡੀਏਸ਼ਨ ਅਤੇ ਰਸਾਇਣ ਵਿਨਾਇਲ ਕਲੋਰਾਇਡ ਦਾ ਅਜਿਹੀਆਂ ਰਸੋਲੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਦੱਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜੈਨੇਟਿਕ ਕਾਰਨਾਂ ਵਿੱਚ 'ਮਿਊਟੇਸ਼ਨ ਐਂਡ ਡਿਲੀਸ਼ਨ ਆਫ ਟਿਊਮਰ ਸੁਪ੍ਰੈਸਰ ਜੀਨ', ਵਿਰਾਸਤ ਤੋਂ ਪਰਿਵਾਰਕ ਕਾਰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਊਰੋ-ਫਾਬ੍ਰੋਮੈਟੋਸਿਸ ਵਾਲੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੇ ਜੀਆਂ ਨੂੰ ਦਿਮਾਗ ਦੀਆਂ ਰਸੋਲੀਆਂ ਬਣਨ ਦਾ ਖਤਰਾ ਬਣਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਬਚੇਨ ਟਿਊਮਰ- ਮੈਡੂਲੋਬਲਾਸਟੋਮਾ, ਕੋਰਾਇਡ ਪਲੇਕਸਮ ਪੈਪੀਲੋਮਾ ਤੇ ਗਲਾਇਓਮਾ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ 'ਚ ਇੱਕ ਵਾਇਰਸ ਨੂੰ ਵੀ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਨਾਂ ਹੈ- ਸਾਇਟੋ-ਮੈਗਾਲੋ-ਵਾਇਰਸ।

ਵਿਸ਼ਵ ਸਿਹਤ ਸੰਗਠਨ ਦੀ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਏਜੰਸੀ ਨੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ 'ਇਸ ਕਥਨ ਦੇ ਪੁਖਤਾ ਸਬੂਤ ਹਨ ਕਿ ਮੋਬਾਈਲ ਫੋਨ ਦੇ ਵਧੇ ਪ੍ਰਯੋਗ ਤੇ ਦਿਮਾਗ ਦੀ ਰਸੋਲੀ ਬਣਨ ਵਿੱਚ ਜ਼ਰੂਰ ਕੁਝ ਸਬੰਧ ਹੈ।' ਮੋਬਾਈਲ ਫੋਨਾਂ 'ਚੋਂ ਰੇਡੀਓ-ਫ੍ਰੀਕੁਐਂਸੀ ਐਨਰਜੀ ਨਿਕਲਦੀ ਹੈ ਜੋ ਇਲੈਕਟ੍ਰੋਮੈਗਨੈਟਿਕ ਰੇਡੀਏਸ਼ਨ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨੇੜੇ ਵਾਲੇ ਤੰਤੂਆਂ 'ਤੇ ਬੁਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾ ਕੇ ਉਸ ਵਿੱਚ ਰਸੋਲੀ ਪੈਦਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਨਰਵਸ ਸਿਸਟਮ ਕਿਉਂਕਿ ਅਜੇ ਵਿਕਸਿਤ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਛੋਟੀ ਉਮਰ 'ਚ ਮੋਬਾਈਲ ਫੋਨ ਵਰਤਣਾ ਵਧੇਰੇ ਜੋਖਮ ਭਰਪੂਰ ਹੈ। ਹੁਣ ਮੋਬਾਈਲ ਫੋਨ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਕੋਸ਼ਿਲਾਂ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਇਸ ਦਾ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਖਤਰਾ ਹੋਵੇ। ਇਹ ਫੋਨ ਵਰਤਣ ਵਾਲਿਆਂ ਤੇ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਨੌਜਵਾਨ ਲੜਕੇ-ਲੜਕੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਦੀ ਬੇਹਿਸਾਬੀ ਵਰਤੋਂ ਤੋਂ ਗੁਰੇਜ਼ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਦੇ ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਬਾਇਓਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਮਾਹਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਭਾਵੇਂ ਰੇਡੀਏਸ਼ਨ ਨਿਕਲਦੀ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਇੰਨੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਇਸ ਲਈ 'ਮੋਬਾਈਲ ਤੋਂ ਘਬਰਾਓ ਨਾ, ਰਿਲੈਕਸ ਕਰੋ'। ਬਚੇਨ ਟਿਊਮਰ ਦੇ ਲੱਛਣ

ਦੌਰਾ ਪੈਣਾ-ਮਿਰਗੀ ਦੇ ਦੌਰੇ ਵਾਂਗ, ਕਿਸੇ ਬਾਂਹ ਜਾਂ ਲੱਤ ਦਾ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੋਣਾ, ਚੱਕਰ ਆਉਣੇ ਤੇ ਸਰੀਰ ਦਾ ਸੰਤੁਲਨ ਵਿਗੜ ਜਾਣਾ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਸਿਰ-ਦਰਦ ਨਾਲ, ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋਵੇਂ ਪਾਸੇ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਘਟ ਕੇ ਬੰਦ ਹੋ ਜਾਣਾ, ਦੋ-ਦੋ ਦਿਖਾਈ ਦੇਣੇ, ਸੁਣਾਈ ਦੇਣਾ ਘਟ ਜਾਣਾ ਜਾਂ ਬੋਲਾਪਣ, ਬੋਲਣ ਵਿੱਚ ਕਠਿਨਾਈ ਜਾਂ ਨਾ ਬੋਲਿਆ ਜਾਣਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਦੂਜੇ ਲੱਛਣ ਜਿਵੇਂ ਜੀਅ ਕੱਚਾ, ਉਲਟੀ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਸਵੇਰ ਸਮੇਂ, ਯਾਦਦਾਸ਼ਤ ਚਲੀ ਜਾਣਾ ਜਾਂ ਘਟਣਾ, ਕੁਝ ਸਮਝ ਨਾ ਲੱਗਣਾ, ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਬਾਰੇ ਹੋਸ਼ ਨਾ ਰਹਿਣਾ ਆਦਿ ਵੀ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਸਿਰ-ਪੀੜ ਭਾਵੇਂ ਦਿਮਾਗ ਦੀ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰਸੋਲੀ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਫਿਰ ਵੀ ਸਿਰ ਦਰਦ ਵਾਲੇ ਵਧੇਰੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਰਸੋਲੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਇਹ ਗੱਲ ਵੀ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਦੋ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਸਿਰ ਦਰਦ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਰਸੋਲੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿਉਂਕਿ ਦਿਮਾਗ ਦੀ ਰਸੋਲੀ ਤਾਂ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਆਪਣਾ ਰੰਗ ਵਿਖਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਇਹ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਹੋਣ ਤਾਂ ਮਰੀਜ਼ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਡਾਕਟਰ ਕੋਲ ਲੈ ਕੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜੋ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਿਊਰੋਲਾਜਿਸਟ ਕੋਲ ਭੇਜ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸੁਪਰ ਸਪੈਸ਼ਲਿਸਟ ਡਾਕਟਰ

ਨਿਊਰੋਲਾਜੀ ਦੇ ਨੁਕਤਾ-ਨਿਗਾਹ ਨਾਲ ਮੁਕੰਮਲ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਟੈਸਟ ਜਿਵੇਂ ਸੀ.ਟੀ.ਐਮ.ਆਰ.ਆਈ. ਤੇ ਹੋਰ ਲੋੜੀਂਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਵਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰਸੋਲੀ/ਟਿਊਮਰ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਬਰੀਕ ਸੂਈ ਵਾਲਾ ਟੈਸਟ (ਫਾਈਨ ਨੀਡਲ ਐਸਪੀਰੇਸ਼ਨ ਸਾਇਟਾਲੋਜੀ ਜਾਂ ਫਨੋਕ) ਖੋਪੜੀ ਦੀ ਹੱਡੀ 'ਚੋਂ ਬਰੀਕ ਸੂਈ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸੈੱਲਾਂ ਦੇ ਖੁਰਦਬੀਨੀ ਨਿਰੀਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੂਰਾ ਡਾਇਗਨੋਸਿਸ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਨਿਊਰੋਲਾਜਿਸਟ ਇਸ ਵੇਲੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਤਕਰੀਬਨ ਸਾਰੇ ਹੀ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰੀ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਅਤੇ ਵਧੇਰੇ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਸਿਹਤ ਅਦਾਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਉਪਲਬਧ ਹਨ। ਇਸ ਖਿੱਤੇ ਵਿੱਚ ਇਲਾਜ ਵਜੋਂ ਅਪਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਪੀ.ਜੀ.ਆਈ. ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, ਲੁਧਿਆਣਾ, ਪਟਿਆਲਾ, ਫਰੀਦਕੋਟ, ਜਲੰਧਰ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਮੁਹਾਲੀ ਵਿੱਚ ਉਪਲਬਧ ਹੈ।

ਦਿਮਾਗ ਦੀ ਰਸੋਲੀ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਵਾਸਤੇ ਰੋਗੀ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਸਹਿਤ ਮੁਆਇਨਾ ਦਿਮਾਗ ਦੇ ਸੀ. ਟੀ. ਸਕੈਨ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਤੰਤੂਆਂ ਦੀ ਖੁਰਦਬੀਨੀ ਜਾਂਚ ਅਤੇ ਸਾਇਟਾਲੋਜੀ ਜਾਂ ਬਾਇਓਪਸੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਖੁਰਦਬੀਨੀ

ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਪੱਕਾ ਪਤਾ ਲੱਗ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕੈਂਸਰ ਵਾਲਾ ਟਿਊਮਰ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਪੈਟ ਸਕੈਨ ਦਿਮਾਗ ਦੀ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲਤਾ ਵੇਖਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਇਹ ਮਸ਼ੀਨ ਕੰਪਿਊਟਰ ਨੂੰ ਸੂਚਨਾ ਭੇਜਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਮੋਨੀਟਰ 'ਤੇ ਤਸਵੀਰ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਟੈਸਟ ਨਾਲ ਬ੍ਰੇਨ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨੇ ਹੋਏ ਹਿੱਸੇ, ਨਾਰਮਲ ਤੰਤੂ ਤੇ ਟਿਊਮਰ ਵਾਲੇ ਭਾਗਾਂ ਨੂੰ ਅਲੱਗ-ਅਲੱਗ ਵੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਨਿਊਰੋਲਾਜੀਕਲ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਪੱਠਿਆਂ ਦੀ ਤਾਕਤ, ਦਿਮਾਗੀ ਵਰਜਿਸ਼

ਅਤੇ ਨਰਵਜ਼ ਦੇ ਬਾਕੀ ਕੰਮ ਚੈਕ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਠੀਕ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।

ਜੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਜਾਂਚਾਂ ਤੋਂ ਕੁਝ ਅਸਾਧਾਰਨ ਲੱਗੇ ਤਾਂ ਨਿਊਰੋਲਾਜਿਸਟ ਕੋਲੋਂ ਮੁਕੰਮਲ ਜਾਂਚ ਉਪਰੰਤ ਬਚੇਨ ਸਕੈਨ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਕੈਨ ਕੰਪਿਊਟਰ ਰਾਹੀਂ ਖੋਪੜੀ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਦਿਮਾਗ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਹਿਿਆਂ ਅਤੇ ਕੋਣਾਂ ਤੋਂ ਡਿਜੀਟਲ ਫੋਟੋ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮਾਹਰ ਡਾਕਟਰ ਨਿਰੀਖਣ ਕਰ ਕੇ ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦਿੰਦੇ ਹਨ।

ਬ੍ਰੇਨ ਟਿਊਮਰ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਮੁਤਾਬਕ 'ਦਿਮਾਗ ਦੀ ਰਸੋਲੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਡਰਾਵਣਾ ਅਤੇ ਭਿਆਨਕ ਡਾਇਗਨੋਸਿਸ ਹੈ ਪਰ ਆਪਣੇ ਤਜਰਬੇ ਤੋਂ ਅਸੀਂ ਇਹ ਸਿੱਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਬਚਾਅ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਹਥਿਆਰ ਹੈ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਗਿਆਨ; ਗਿਆਨ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉਮੀਦ ਬੱਝਦੀ ਹੈ ਤੇ ਉਮੀਦ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਤਾਂ ਹਨੇਰਾ ਤੇ ਡਰ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਇਲਾਜ- ਸਰਜਰੀ: ਇਲਾਜ ਵਜੋਂ ਅਪਰੇਸ਼ਨ ਵਾਸਤੇ ਮਰੀਜ਼ ਨੂੰ ਮੁਕੰਮਲ ਬੇਹੋਸ਼ ਕਰ ਕੇ ਸਿਰ ਦੀ ਹੱਡੀ ਕੱਟ ਕੇ ਦਿਮਾਗ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪਹੁੰਚ ਬਣਦੀ ਹੈ। ਪੂਰੀ ਰਸੋਲੀ ਨੂੰ ਕੱਢਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਪਰ ਕਈ ਵਾਰ ਨਾਰਮਲ ਬਚੇਨ ਕੱਟੇ ਜਾਣ ਦੇ ਖਦਸ਼ੇ ਕਰਕੇ ਸਾਰੀ ਰਸੋਲੀ ਨਹੀਂ ਕੱਢੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਬਚੇਨ ਸਟੈਮ ਵਾਲੀ ਰਸੋਲੀ ਆਮ ਕਰਕੇ ਪੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕੱਢੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਅਪਰੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਹਿਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਜ਼ਖਮ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜ਼ਖਮ ਰਾਜ਼ੀ ਹੋਣ ਵਿੱਚ ਅੱਠ ਤੋਂ ਦਸ ਹਫ਼ਤੇ ਲਗ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਕੀਮੋਥੈਰੇਪੀ: ਆਮ ਕਰਕੇ ਅਪਰੇਸ਼ਨ ਜਾਂ ਰੇਡੀਏਸ਼ਨ ਥੈਰੇਪੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੀਮੋਥੈਰੇਪੀ ਦੇ ਕੋਰਸ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਰੇਡੀਓਥੈਰੇਪੀ: ਕੈਂਸਰ ਦੇ ਸੈੱਲਾਂ ਨੂੰ ਨਸ਼ਟ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਹਾਈ ਐਨਰਜੀ ਐਕਸ-ਰੇਅਜ਼ ਜਾਂ ਗੈਮਾ ਰੇਅਜ਼ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਕਈ ਵਾਰ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਬ੍ਰੇਨ ਟਿਊਮਰ ਸਰਜਰੀ ਰਾਹੀਂ ਕੱਢਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਰੇਡੀਏਸ਼ਨ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਬਾਕੀ ਬਚੇ ਜਾਂ ਲੁਕੇ-ਛਿਪੇ ਕੈਂਸਰ ਦੇ ਸੈੱਲ ਵੀ ਖਤਮ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਣ।

ਬਚੇਕੀ ਥੈਰੇਪੀ ਵੀ ਇੱਕ ਵਿਧੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਤਾਕਤਵਰ ਇਲੈਕਟਰੋਡ ਨੂੰ ਟਿਊਮਰ ਸੈੱਲਾਂ ਦੇ ਕੋਲ ਹੀ ਇੰਪਲਾਂਟ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਬਚਾਅ- ਇਸ ਲਈ ਆਓ ਮੋਬਾਈਲ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਘੱਟ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੀਏ। ਸੰਤੁਲਿਤ ਅਤੇ ਪੌਸ਼ਟਿਕ ਆਹਾਰ ਨਾਲ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਤੰਦਰੁਸਤ ਤੇ ਇਸ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ ਠੀਕ ਰੱਖੀਏ। ਜੇ ਕੋਈ ਸਮੱਸਿਆ ਉਤਪੰਨ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਬਿਨਾਂ ਦੇਰ ਕੀਤਿਆਂ ਡਾਕਟਰ ਕੋਲ ਜਾ ਕੇ ਚੈਕਅਪ ਕਰਵਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਐਸੇ ਐਸੇ ਪੱਤਣ ਤਰਨੇ ਪਏ, ਜੋ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੌਮ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਨਹੀਂ ਆਏ। ਸ਼ਾਇਦ ਕੋਈ ਹੋਰ ਕੌਮ ਏਨੇ ਪੱਤਣ ਤਰ ਵੀ ਨਾ ਸਕਦੀ। ਐਡਾ ਵੱਡਾ ਜੇਰਾ ਤਾਂ ਰੱਬ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦਾ ਹੀ ਬਣਾਇਆ ਹੈ। ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਗੱਲ ਵੇਖੋ, ਜਰੂਰਤ ਪੈਣ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੇ ਉਰਦੂ ਫਾਰਸੀ ਸਿੱਖੀ, ਹਿੰਦੀ ਸਿੱਖੀ, ਬੰਗਾਲੀ, ਉੜੀਆ ਅਤੇ ਦੱਖਣੀ ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਕੰਨੜ, ਮਲਿਆਲਮ, ਤਾਮਿਲ ਤੈਲਗੂ ਅਤੇ ਪੱਛਮੀ ਭਾਰਤ ਦੀ ਗੁਜਰਾਤੀ ਕਈ ਪੰਜਾਬੀ ਇਸ ਤਰਾਂ ਬੋਲਦੇ ਹਨ ਕਿ ਯਕੀਨ ਹੀ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਕਿ ਇਹ ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕ ਹਨ। ਮੈਂ ਕਲਕੱਤੇ ਜਾ ਕੇ ਦੇਖਿਆ ਤਾਂ ਮੇਰੀ ਹੈਰਾਨੀ ਦੀ ਹੱਦ ਨਾ ਰਹੀ ਕਿ ਸਿੱਖ ਬੰਗਾਲੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵੀ ਹਨ। ਭਵਨੇਸ਼ਵਰ, ਕਟਕ ਅਤੇ ਸੰਭਲ ਪੁਰ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਉੜੀਆ ਬੋਲਦੇ ਹਨ। ਬੰਬਈ ਵਿੱਚ ਗੁਜਰਾਤੀ ਜੋਈ ਫਿਰਦੇ ਹਨ। ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਅਗਾਂਹ ਵਧੂ ਕਰੂਰਾ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਲੈ ਗਿਆ। ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਤਾਂ ਹਰ ਪੱਛਮੀ ਲਿਖਿਆ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲ ਹੀ ਲੈਂਦਾ ਹੈ, ਮੈਂ ਮੌਨਟਰੀਅਲ ਕੈਨੇਡਾ ਜਾ ਕੇ ਦੇਖਿਆ ਲੋਕ ਫ੍ਰੈਂਚ ਇਸ ਤਰਾਂ ਬੋਲਦੇ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਹੋਵੇ। ਦੱਖਣੀ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਪੈਨਿਸ਼ ਬੋਲਦੇ ਹਨ। ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ, ਅਰੀਜ਼ੋਨਾ, ਨਿਊ ਮੈਕਸੀਕੋ ਅਤੇ ਟੈਕਸਸ ਸਟੇਟ ਵਿੱਚ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਮਕਸੀਕਣ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਪੈਨਿਸ਼ ਸਿੱਖ ਗਏ ਹਨ। ਜਰਮਨੀ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਬੜੀ ਵਧੀਆ ਜਰਮਨ ਬੋਲਦੇ ਹਨ, ਇਟਲੀ ਵਿੱਚ ਇਟਾਲੀਅਨ, ਲੇਕਿਨ ਜਿਸ

ਮਰਜ਼ੀ ਪੰਜਾਬੀ ਨੂੰ ਜਿੱਥੇ ਮਰਜ਼ੀ ਰਹਿੰਦਾ ਹੋਵੇ, ਪੁੱਛ ਕੇ ਵੇਖ ਲਓ ਹਿੱਕ ਤਾਣ ਕੇ ਕਰੇਗਾ ਕਿ ਮੈਂ ਪੰਜਾਬੀ ਹਾਂ।
ਦੁਨੀਆਂ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲੀ ਵਿਆਕਰਣ ਅਸ਼ਟਾਘਿਆਏ ਪਾਣਿਨੀ ਨੇ ਲਿਖੀ, ਪਾਣਿਨੀ ਵੀ ਪੰਜਾਬੀ ਤੋਂ ਲਿਖੀ ਵੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਬਹਿ ਕੇ। ਮੈਂ ਕਈ ਖੋਜ ਪੁਸਤਕਾਂ ਵਿੱਚ ਪੜਿਆ ਹੈ, ਡਾਕਟਰ ਪ੍ਰੇਮ ਪਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਵੀ ਲਿਖਦੇ

ਭਾਗ ਚੌਥਾ ਆਪਣਾ ਅਤੀਤ

ਹਨ ਕਿ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਕੈਕੋਈ ਪ੍ਰਾਕ੍ਰਿਤੀ, ਮਦ੍ ਪ੍ਰਾਕ੍ਰਿਤੀ ਅਤੇ ਗ੍ਰਿਧ੍ਰ ਪ੍ਰਾਕ੍ਰਿਤੀ ਵਿੱਚੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਈ। ਮੇਰਾ ਦਿਲ ਕਰਦਾ ਮੈਂ ਬੋਤਾ ਜਿਹਾ ਕਦਮ ਹੋਰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਂ, ਗੰਧਾਰੀ ਪ੍ਰਾਕ੍ਰਿਤ ਦਾ ਜਨਮ ਅਸਥਾਨ ਭਲਾ ਕੇਹੜਾ ਸੀ, ਪੰਜਾਬ। ਕੰਧਾਰ ਅਜਕਲ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਹੀ ਸਹੀ ਪਰ ਇੱਕ ਦਿਨ ਤਾਂ ਪੰਜਾਬ ਹੀ ਸੀ। ਜੇਹਲਮ ਅਤੇ ਰਾਵੀ ਦੇ ਵਿਚਲੇ ਇਲਾਕੇ ਦੀ ਪ੍ਰਾਕ੍ਰਿਤ ਨੂੰ ਕੈਕੋਈ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਇਹ ਵੀ ਪੰਜਾਬ। ਅਤੇ ਜਮੁਨਾ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਰਾਵੀ ਵਿਚਲੇ ਇਲਾਕੇ ਦੀ ਪ੍ਰਾਕ੍ਰਿਤ ਮਧ੍ਰ ਸੀ। ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਧਰਤੀ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ ਬੋਲੀ ਨੂੰ ਚਾਹੇ ਪ੍ਰਾਕ੍ਰਿਤਾਂ ਕਹੋ, ਚਾਹੇ ਹਿੰਦਵੀ ਕਹੋ, ਚਾਹੇ ਸਿੰਧਵੀ ਕਹੋ, ਟੱਕ ਆਖੋ, ਜਾਂ ਕੋਈ ਅਪਭ੍ਰੰਸ਼ ਇਹ ਸਭ ਪੈਦਾ ਪੰਜਾਬ

ਵਿੱਚ ਹੋਈਆਂ। ਵੈਦਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵੀ ਪੰਜਾਬੀ ਤੇ ਵੇਦ ਵੀ ਪੰਜਾਬੀ, ਮੈਂ ਤੇ ਕਹਾਂਗਾ ਕਿ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਦੇ ਜਨਮ ਦਾ ਸਮਾਂ ਤੇ ਅਸਥਾਨ ਪੰਜਾਬੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਕਹਿੰਦੇ ਕਿ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਵੀ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚੋਂ ਹੀ ਬਣੀ। ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲੀ ਸਭਿਅਤਾ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲੀ ਬੋਲੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਬੋਲੀ ਕਹਿਣ ਤੋਂ ਚਾਹੇ ਬਹੁਤ ਲੋਕ ਕੰਨੀ ਕਤਰਾਉਂਦੇ ਰਹੇ ਫਿਰ ਵੀ ਗੁਰੂ ਦੀ ਐਸੀ ਕਿਰਪਾ ਹੈ ਕਿ ਕਰੋੜਾਂ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ ਜਿੰਦ ਜਾਨ ਹੈ ਪੰਜਾਬੀ।

ਹਿੰਦੀ, ਹਿੰਦੂ ਅਤੇ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਦੀ ਜਨਮ ਭੂਮੀ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਸਿਆਸਤਦਾਨਾ ਨੇ ਲੀਰੋ ਲੀਰ ਕੀਤਾ। ਸਿੰਧੀ ਕਹੋ, ਬਲੋਚੀ ਕਹੋ, ਕਜ਼ਾਕੀ, ਅਫਗਾਨੀ ਜਾਂ ਪਾਕੀ ਕਹੋ, ਹਿਮਾਚਲੀ ਜਾਂ ਹਰਿਆਣਵੀ ਕਹੋ ਲੇਕਿਨ ਪੰਜਾਬੀ ਤਾਂ ਪੰਜਾਬੀ ਹੀ ਹਨ। ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਵੱਸਦੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਦਾ ਵੀ ਦਿਲ ਫਰੋਲ ਕੇ ਦੇਖ ਲਓ, ਕਤਰਾ ਕਤਰਾ ਖੂਨ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ ਖੈਰ ਮੰਗੇਗਾ। ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ ਰਗ ਰਗ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਆਵਾਜੇ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਲੇਕਿਨ ਇੱਕ ਐਸਾ ਰੋਗ ਲਗਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜੋ ਸਮਾਂ ਪੈਣ ਤੇ ਐਨਾ ਗੰਭੀਰ ਰੋਗ ਬਣ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਫਿਰ ਉਸਦਾ ਇਲਾਜ ਕਰਨਾ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਜਰਾ ਗੌਰ ਕਰਿਓ ਮੇਰੇ ਪੰਜਾਬੀ ਵੀਰੋ ਭੈਣੋ, ਅੱਜ ਤੱਕ ਸਾਨੂੰ ਸਾਡੇ ਆਪਣਿਆਂ ਨੇ ਨਹੀਂ ਅਪਣਾਇਆ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਕਿਵੇਂ ਅਪਨਾਉਣਗੇ। ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਬੱਚੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ

ਸੁਕਿੰਦਰ ਸੁੰਨੜ
805-612-5092

ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ ਸਮਝਣ ਲੱਗ ਪਏ ਹਨ। ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਲੋਂ ਟੁੱਟ ਜਾਣਗੇ ਤੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨੇ ਅਪਨਾਉਣਾ ਨਹੀਂ, ਪਹਿਚਾਣ ਕੀ ਰਹੂ? ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਗੰਗੂਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਬੱਚੇ ਤੌਰ ਕੇ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਕੰਧ ਬੱਲਿਓਂ ਹੀ ਮਿਲਣਗੇ। ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਭਾਸ਼ਾ ਸਿੱਖਣ ਦਾ ਕੋਈ ਹਰਜ਼ ਨਹੀਂ ਲੇਕਿਨ ਸਾਡੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਕਦੇ ਕਿਸੇ ਨੇ ਆਪਣੇ ਨਹੀਂ ਕਹਿਣਾ ਤੇ ਸਾਡੀ ਭਾਸ਼ਾ ਜੇ ਸਮਝ ਹੀ ਨਾ ਲੱਗੀ ਤਾਂ ਕਿਸ ਦੇ ਗਲ ਲੱਗ ਕੇ ਰੋਣਗੇ? ਪੰਜਾਬੀ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਸਾਡਾ ਸਾਰਿਆਂ ਦਾ ਇਹ ਫਰਜ਼ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਬੱਚੇ ਬਚਾਈਏ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਯਕੀਨ ਕਰਿਓ ਸਾਡੇ ਪੋਤਿਆਂ ਦੋਹਰਿਆਂ ਦੇ ਖੂਨ ਵਿੱਚੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਮਹਿਕ ਨਹੀਂ ਆਉਣੀ। ਸਿਰਫ ਆਸ ਹੀ ਨਹੀਂ ਮੈਂ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰੀ ਬੈਠਾ ਹਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਪੰਜਾਬੀਅਤ ਨੂੰ ਚਹਿੰਦੀਆਂ ਕਲਾਂ ਵੱਲ ਨਹੀਂ ਜਾਣ ਦਿਆਂਗੇ।

**ਤੁਹਾਡਾ ਆਪਣਾ
ਸੁਕਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੁੰਨੜ**

ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਜਨਤਾ ਸ਼ਾਂਤੀ ਤੇ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ

ਹਨ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਫੌਜੀ ਸਿਪਾਹਸਲਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਅਫਗਾਨ-ਪਾਕਿ ਪੱਟੀ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ 'ਚ ਆਪਣੀਆਂ ਵੱਖਰੀਆਂ ਹੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾਵਾਂ ਹਨ। ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਉਹ ਤਾਲਿਬਾਨੀਆਂ ਦੇ ਕੁਝ ਧੜਿਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਸਫਾਏ ਦੀ ਮੁਹਿੰਮ ਚਲਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਫਿਰ ਵੀ ਅਸੀਂ ਕੁਝ ਵੀ ਯਕੀਨ ਨਾਲ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਕਿ ਫੌਜੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਸ ਕਰਵਟ ਬੈਠੇਗਾ?

ਜਿਥੋਂ ਤਕ ਵਰਤਮਾਨ ਦਾ ਸੰਬੰਧ ਹੈ, ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਾਲਿਬਾਨੀ ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਨੇ ਦੋ ਵਾਰ ਕਰਾਚੀ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਹਵਾਈ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਕਾਤਿਲਾਨਾ ਤਾਂਡਵ ਖੇਡਿਆ। ਇਕੱਲਾ ਕਰਾਚੀ ਸ਼ਹਿਰ ਹੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਮਾਲ ਖਜ਼ਾਨੇ ਲਈ 53 ਫੀਸਦੀ ਅਤੇ ਜੀ. ਡੀ. ਪੀ. ਦਾ 60 ਫੀਸਦੀ ਹਿੱਸਾ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਵਿੱਤੀ ਹਾਲਤ ਅਤੇ ਕਾਰਖਾਨਾ ਉਦਯੋਗ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਹੈ। ਕਰਾਚੀ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਤੋਂ ਹਰ ਸਾਲ 60 ਲੱਖ ਮੁਸਾਫਿਰ ਉਡਾਣ ਭਰਦੇ ਹਨ। ਬਾਹਰੀ ਦੁਨੀਆ ਨਾਲ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦਾ ਮੁੱਖ ਸੰਪਰਕ ਸੂਤਰ ਕਰਾਚੀ ਹੀ ਹੈ। ਕਰਾਚੀ 'ਤੇ ਅੱਤਵਾਦੀ ਹਮਲੇ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਅਮਰੀਕੀ ਵਿਸ਼ਵ ਵਪਾਰ ਕੇਂਦਰ ਦੇ ਦੋ ਟਾਵਰਾਂ 'ਤੇ ਨਿਊਯਾਰਕ 'ਚ 9/11 ਦੇ ਅੱਤਵਾਦੀ ਹਮਲੇ ਦੇ ਤਬਾਹਕੁੰਨ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੀ ਯਾਦ ਦਿਵਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

ਭਾਰਤ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਿੱਸਿਆਂ 'ਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਨਾਵਾਂ 'ਤੇ ਚੱਲ ਰਹੀਆਂ ਤਾਲਿਬਾਨੀ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਪਾਕਿ ਵਲੋਂ ਪ੍ਰਾਯੋਜਿਤ ਅੱਤਵਾਦੀ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਦੇ ਜ਼ਖ਼ਮ ਸਹਿ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਮੁੰਬਈ 'ਤੇ 26/11 ਦਾ ਅੱਤਵਾਦੀ ਹਮਲਾ ਕਰਾਚੀ ਵਲੋਂ ਹੀ ਆਈ। ਐੱਸ. ਆਈ. ਵਲੋਂ ਟ੍ਰੱਡ ਅੱਤਵਾਦੀ ਧੜਿਆਂ ਵਲੋਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਮਕਸਦ ਵੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੂੰ ਵਿੱਤੀ ਉਬਲ-ਪੁਬਲ ਵੱਲ ਧੱਕਣ ਦੇ ਮਕਸਦ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਰਾਚੀ ਹਮਲੇ ਵਾਂਗ ਹੀ ਭਾਰਤ ਦੀ ਵਿੱਤੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਨੂੰ ਬਰਬਾਦ ਕਰਨਾ ਸੀ।

ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਇਸ ਵੇਲੇ 'ਕੋਲਿਆਂ ਦੇ ਪੱਤਿਆਂ 'ਚ ਪੱਤੇ' ਵਰਗੀ ਔਖੀ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੈ ਅਤੇ ਯਕੀਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਫੌਜ ਅਤੇ ਆਈ. ਐੱਸ. ਆਈ. 'ਚ ਮੌਜੂਦ ਕਿਹੜੇ ਤੱਤਾਂ ਦੇ ਇਸ਼ਾਰੇ 'ਤੇ ਇਹ ਕੰਮ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ 'ਚ ਇਸ ਵੇਲੇ ਸੱਤਾ ਦੇ ਅਨੇਕ ਕੇਂਦਰ ਹਨ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਆਪਣੇ-ਆਪਣੇ ਢੰਗਾਂ ਅਤੇ ਦਿਸ਼ਾ 'ਚ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਪਰ ਇਕ ਗੱਲ ਤੈਅ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰਿਆਂ ਦਾ ਲਾਭ ਤਾਲਿਬਾਨ ਅਤੇ ਮੁਲਵਾਦੀ ਇਸਲਾਮਿਕ ਧੜਿਆਂ ਨੂੰ ਪਹੁੰਚ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ 'ਚ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਨਵਾਜ਼ ਸ਼ਰੀਫ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਵਾਜ਼ ਸ਼ਰੀਫ ਫਲਦਾਇਕ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਵਾਲੇ ਨੇਕ ਇਰਾਦਿਆਂ ਦੇ ਧਾਰਨੀ ਇਨਸਾਨ ਹਨ, ਫਿਰ ਵੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਸੱਤਾ ਦੇ ਗਲਿਆਰਿਆਂ 'ਚ ਫੌਜ ਦੀ ਤੁਤੀ ਬੋਲਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਫੌਜ ਮੁਖੀ ਜਨਰਲ ਰਾਹੀਲ ਸ਼ਰੀਫ ਦੀ ਚੋਣ ਨਵਾਜ਼ ਸ਼ਰੀਫ ਨੇ ਖੁਦ ਹੀ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਆਪਣੇ ਪਹਿਲੇ ਕਾਰਜਕਾਲ 'ਚ ਜਨਰਲ ਮੁਸ਼ੱਰਫ਼ ਦੀ ਚੋਣ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹੀ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਪਰ ਮੁਸ਼ੱਰਫ਼ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਧੋਖਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਰਾਜਪਲਟਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਕੌੜੀ ਅਸਲੀਅਤ ਅੱਜ ਇਹੋ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਦਾਅਵੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਕਿ ਕੌਣ, ਕਿਸ ਦੀ ਪਿੱਠ 'ਚ ਛੁਰਾ ਮਾਰੇਗਾ? ਦਰਅਸਲ, ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਇਸ ਵੇਲੇ ਉਬਲ-ਪੁਬਲ ਦੇ ਦੌਰ 'ਚੋਂ ਲੰਘ ਰਹੇ ਸਾਮੰਤੀ ਸਮਾਜ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਇਸਲਾਮਾਬਾਦ ਦਾ ਸੱਤਾਤੰਤਰ ਇਸ ਵੇਲੇ ਤਾਲਿਬਾਨੀ ਧੜਿਆਂ, ਫੌਜ, ਆਈ. ਐੱਸ. ਆਈ. ਅਤੇ ਸਿਵਲ ਸੋਸਾਇਟੀ ਦੇ ਆਪਸੀ ਟਕਰਾਅ 'ਚ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਫਸਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਹਾਲਤ 'ਚ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੋਹਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤ 'ਚ ਇਹ ਗੱਲ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਫੌਜੀ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸਫਲਤਾ ਮਿਲੇ। ਮੇਰਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦਾ ਆਮ ਵਿਅਕਤੀ ਵੀ ਸ਼ਾਂਤੀ, ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਅਤੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਮਾਰੋਲ 'ਚ ਸਾਹ ਲੈਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਤਾਲਿਬਾਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਿਸਮ ਦੇ ਅੱਤਵਾਦੀ ਸੰਗਠਨ ਦੇ ਪ੍ਰੇਤ ਦੇ ਸਾਢੇ ਹੇਠ ਨਹੀਂ ਜੀਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ।

ਤੇਰੀ ਯਾਦ ਬਖੇਰੀ ਅਉਰੀ ਪਰ ਤੂੰ ਨਹੀਂ ਆਉਣਾ

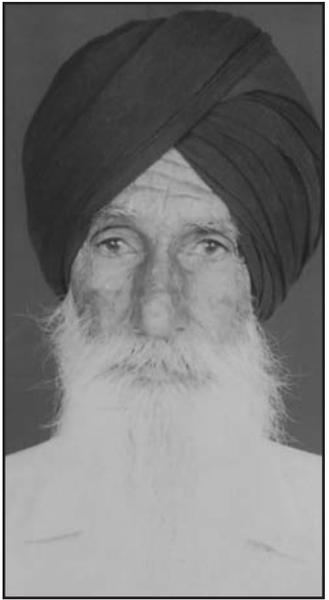
ਫਰਿਜ਼ਨੋ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ ਉਘੇ ਗੀਤਕਾਰ ਦੇਵ ਘੋਲੀਏ ਦਾ ਪਿਤਾ ਸ੍ਰੀ ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ 15 ਜੂਨ 2014 ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਚਰਨਾਂ ਵਿਚ ਜਾ ਬਿਰਾਜੇ ਹਨ, ਜਿਹਨਾਂ ਦਾ ਅੰਤਿਮ ਸਸਕਾਰ 22 ਜੂਨ ਨੂੰ ਸ਼ਾਂਤ ਭਵਨ ਵਿਖੇ ਹੋਇਆ ਤੇ ਭੋਗ ਨਾਨਕ ਦਰਬਾਰ ਵਿਖੇ ਪਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਹਨਾਂ ਦਾ ਜਨਮ ਵੰਡ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ 12 ਅਕਤੂਬਰ 1923 ਦਾ ਸੀ। ਬਹੁਤ ਹੀ ਪੜ੍ਹੇ ਲਿਖੇ ਸਨ, ਇਸ ਕਰਕੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਲੋਕ 'ਪਾਹੜਾ' ਕਹਿ ਕੇ ਬੁਲਾਉਂਦੇ ਸਨ। ਚੌਥੀ ਜਮਾਤ ਦਾ ਇਮਤਿਹਾਨ ਉਦੋਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦਾ ਸੀ, ਉਸ ਵਿਚੋਂ ਪਹਿਲੇ ਸਥਾਨ ਤੇ ਆਏ ਤੇ ਵਜ਼ੀਫਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜੋ ਉਦੋਂ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿਚ ਪੈਂਦਾ ਸੀ। ਭਾਵ ਸਾਰੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿਚੋਂ ਪਹਿਲੇ ਸਥਾਨ ਤੇ ਆਏ ਸਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੱਤੇ ਹੀਰਾ ਸਿੰਘ ਸਕੂਲ ਤੋਂ ਹੋਰ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕਰਕੇ ਨੌਕਰੀ ਲਈ ਅਪਲਾਈ ਕੀਤੀ ਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਤੋਂ ਨੌਕਰੀ ਲਈ ਸੱਦਾ ਆ ਗਿਆ ਪਰ ਦਾਦੀ ਮਾਂ ਨੇ ਜਾਣ ਨਾ ਦਿੱਤਾ ਤੇ ਘਰ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਸੀ, ਇਸ ਕਰਕੇ ਖੇਤੀ ਕਰਨੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ।

ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਵੱਡੇ ਭਰਾ ਸ: ਆਤਮਾ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਜੋ ਹੁਣ 103 ਸਾਲ ਦੇ ਹਨ, ਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਰਹਿ ਰਹੇ ਹਨ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪੰਦਰਾਂ ਸਾਲ ਸਰਬ ਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਸਰਪੰਚ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਪਰ ਅਸਲ ਸਰਪੰਚੀ ਇਹਨਾਂ ਨੇ ਕੀਤੀ। ਜਦ ਉਹ ਕੈਨੇਡਾ ਆ ਗਏ ਤਾਂ ਸ: ਲਛਮਣ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ 35 ਸਾਲ ਪਿੰਡ ਦੇ ਸਰਪੰਚ ਰਹੇ ਪਰ ਉਹ ਵੀ ਹਰ ਕੰਮ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪੁੱਛ ਕੇ ਕਰਦੇ ਰਹੇ, ਭਾਵ ਪੜ੍ਹੇ-ਲਿਖੇ ਕਰਕੇ ਸਾਰਾ ਪਿੰਡ ਮਾਣ ਕਰਦਾ ਸੀ।

ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ-ਮਿਣਤੀ ਸਾਰੇ ਪਿੰਡ ਦੀ ਇਹੀ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਪਟਵਾਰੀ ਤੇ ਕਾਨੂੰਗੋ ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਤੇ ਕਿੱਤੂ-ਪ੍ਰੰਤੂ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਅੰਧਿਉਂ ਵੱਧ ਪਿੰਡ ਦੀਆਂ ਵਸੀਅਤਾਂ ਇਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਲਿਖੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ।

ਜਿੰਨਾ ਚਿਰ ਪਿੰਡ ਵਚ ਰਹੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਆਪ ਕਰਵਾਉਂਦੇ ਰਹੇ, ਕਦੇ ਪੁਲਿਸ ਨਹੀਂ ਆਈ ਸੀ। ਪਿੰਡ ਦੀਆਂ ਸੁਸਾਇਟੀਆਂ ਤੇ ਬੈਂਕਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ, ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਲੋਕ ਧੱਕੇ ਨਾਲ ਹੀ ਬਣ ਦਿੰਦੇ। ਦੋਵੇਂ ਭਰਾ ਪੜ੍ਹੇ-ਲਿਖੇ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਪਿੰਡ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਬਿਜਲੀ ਦਾ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਲਛਮਣ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਨੂੰ ਮਿਲ ਕੇ ਪਿੰਡ ਲਈ ਬਿਜਲੀ 1969 ਵਿਚ ਲਿਆਂਦੀ। ਕਈ ਘਰ ਰਾਜੀ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸਨ ਪਰ ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਦੂਰਅੰਦੇਸ਼ੀ ਦਾ ਪਤਾ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਲੱਗਾ। ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਘੱਟਾ ਘਰ ਬਣਾਇਆ।

ਅੱਜ ਘੋਲੀਆ ਮਾਡਲ ਟਾਊਨ ਹੈ ਤੇ ਮਾਲਵੇ ਦਾ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਪਿੰਡ ਹੈ। ਕਾਸ਼ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਦੂਰਅੰਦੇਸ਼ ਇਨਸਾਨ ਹਰ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਹੋਣਾ। ਸਾਰਾ ਪਰਿਵਾਰ ਕੈਨੇਡਾ ਅਮਰੀਕਾ ਤੇ ਇੰਡੀਆ ਵਿਚ ਹੈ। ਪੋਤਰੇ-ਦੋਹਰੇ ਤੇ ਬੱਚੀਆਂ ਬਹੁਤ ਪਿਆਰ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਪੋਤਰੇ ਹਰਮਨ ਨੇ ਮੋਹ ਭਿੰਜੀ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਦੇ ਕੇ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਰੋਣ ਲਾ ਦਿੱਤਾ। ਸ਼ਾਂਤ ਭਵਨ ਤੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਤਿਲਅ ਸੁੱਟਣ ਨੂੰ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਹਰ ਕੋਨੇ ਵਿਚੋਂ ਲੋਕ ਅੰਤਿਮ ਅਰਦਾਸ ਵਿਚ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਏ। ਸਿਹਤ ਪੱਖੋਂ ਬਹੁਤ ਤੰਦਰੁਸਤ ਸਨ। ਮੌਤ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ 12 ਜੂਨ ਨੂੰ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਪੱਗ ਆਪ ਬੰਨ੍ਹਦਿਆਂ ਦੀ ਸਲਾਈਡ ਦਿਖਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਆਪਣੇ ਕੰਮਾਂ ਕਰਕੇ ਉਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਜਿਉਂਦੇ ਰਹਿਣਗੇ। ਪਰਮਾਤਮਾ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਚਰਨਾਂ ਵਿਚ ਨਿਵਾਸ ਬਖਸ਼ੇ। ਅਦਾਰਾ "ਪਰਦੇਸ ਟਾਇਮਜ਼" ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਵਿਛੜੀ ਆਤਮਾ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਕੋਟ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਇਸ ਦੁੱਖ ਦੀ ਘੜੀ ਵਿਚ ਪਰਿਵਾਰ ਸਮੇਤ ਹਾਜ਼ਰ ਹਾਂ। ਮਾਣਸ ਜਨਮ ਸੰਵਾਰ ਦਰਗਾਹ ਚੱਲਿਆ। (ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ- ਜਗਤਾਰ ਗਿੱਲ)

ਅਮਰ-ਕਥਾਵਾਂ

-ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਸ਼ਾਂਤ

1368 ਵੈਰਨਰ ਡਰਾਇਵ,
ਇਨਡੀਆਨਾਪੋਲਿਸ, ਇਨਡੀਆਨਾ, 46231.
317-372-7941

ਖਿਮਾਂ ਦੀ ਮਹਾਨਤਾ

ਈਸਾ ਜੀ ਦੇ ਕੋਲ ਇਕ ਵਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੁਝ ਚੇਲੇ ਇਕ ਔਰਤ ਨੂੰ ਫੜ ਕੇ ਲਿਆਏ। ਉਸ ਔਰਤ ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਭੈਣੇ ਚਾਲ-ਚਲਣ, ਚੋਰੀ, ਝੁਠ ਆਦਿ ਦੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਾਏ। ਈਸਾ ਜੀ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਇਸ ਔਰਤ ਨੂੰ ਧਾਰਮਿਕ ਅਸੂਲ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਪੱਥਰ ਮਾਰੇ ਜਾਣ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਮਰ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦੀ। ਈਸਾ ਜੀ ਨੇ ਚੇਲਿਆਂ ਦੀ ਗੱਲ ਨੂੰ ਬੜੇ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਸੁਣਿਆ ਅਤੇ ਮੁਸਕਰਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਬੋਲੇ, "ਠੀਕ ਹੈ ! ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੀ ਦੱਸੀ ਹੋਈ ਸਜ਼ਾ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ। ਸ਼ਰਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਔਰਤ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਹ ਆਦਮੀ ਪੱਥਰ ਮਾਰੇ ਜਿਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸਾਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਕਦੇ ਕੋਈ ਗਲਤ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂ ਕਦੇ ਕੋਈ ਗਲਤੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ।" ਈਸਾ ਜੀ ਦੀ ਇਹ ਗੱਲ ਸੁਣ ਕੇ ਸਾਰੇ ਸੁੰਨ-ਮਸੁੰਨ ਹੋ ਗਏ। ਕਿਸੇ ਦੀ ਵੀ ਪੱਥਰ ਚੁੱਕਣ ਦੀ ਹਿੰਮਤ ਨਾ ਹੋਈ।

ਈਸਾ ਜੀ ਨੇ ਉਸ ਔਰਤ ਨੂੰ ਆਖਿਆ, "ਜਾਹ ਬੀਬੀ ! ਅੱਗੇ ਤੋਂ ਏਦਾਂ ਨਾ ਕਰੀ।" ਇਤਿਹਾਸ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਔਰਤ ਈਸਾਈ ਧਰਮ ਦੀ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਬਣੀ ਅਤੇ ਉਸਦਾ ਜੀਵਨ ਬਿਲਕੁਲ ਪਵਿੱਤਰ ਹੋ ਗਿਆ। ਪਿਆਰੇ ਬੱਚਿਓ ! ਈਸਾ ਜੀ ਦੇ ਜੀਵਨ ਦੀ ਇਹ ਘਟਨਾ ਸਾਨੂੰ ਸਿੱਖਿਆ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਗਲਤੀ ਕਿਸੇ ਤੋਂ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਗਲਤੀ ਨੂੰ ਖਿਮਾਂ ਕਰਨਾ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਈਸਾਈ ਧਰਮ ਦੀ ਪਵਿੱਤਰ ਪੁਸਤਕ ਬਾਈਬਲ ਵਿਚ ਉਪਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਦੁਜਿਆਂ ਦੀ ਅੱਖ ਵਿਚਲ ਕੱਖ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣੀ ਅੱਖ ਵਿਚ ਪਏ ਸ਼ਹਿਤੀਰ ਨੂੰ ਦੇਖੋ। ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਜਾਂ ਇਸ਼ਾਰੇ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਸਮਝਾ ਦੇਣ ਦਾ ਬਹੁਤ ਜਲਦੀ ਅਸਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਈਸਾ ਜੀ ਦੇ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਬੋਲੇ ਇਕ ਛਿਕਰੇ ਨੇ ਉਸ ਔਰਤ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਦਲ ਕੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤੀ। ਪਿਆਰ ਅਤੇ ਮਿਠਾਸ ਨਾਲ ਭਰੇ ਬੋਲਾਂ ਵਿਚ ਬੜੀ ਤਾਕਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਅਮਲ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ

ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਦਰਬਾਰ ਵਿਚ ਬਦੰਜਾ ਕਵੀ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ। ਸੁਥਰਾ ਜੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇੱਕ ਸਨ। ਆਪ ਹਾਸ-ਰਸ ਭਰੇ ਸੁਭਾਅ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਸਨ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਕਵੀਆਂ ਨਾਲ ਬੜਾ ਪਿਆਰ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਸੁਥਰਾ ਜੀ ਦੀ ਹਾਸ-ਰਸ ਵਾਲੀ ਤਬੀਅਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਪਸੰਦ ਸੀ।

ਇਕ ਦਿਨ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਕਿਸੇ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਕਥਾ ਗਰੰਥੀ ਜੀ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਸੰਗਤ ਚੁਪ-ਚਾਪ ਬੈਠੀ ਕਥਾ ਸੁਣਨ ਵਿਚ ਮਗਨ ਸੀ। ਸੁਥਰਾ ਜੀ ਵੀ ਸੰਗਤ ਵਿਚ ਹੀ ਬੈਠੇ ਸਨ। ਅਚਾਨਕ ਹੀ ਸੁਥਰਾ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣਾ ਮੂੰਹ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਕਰ ਲਿਆ ਅਤੇ ਪਿੱਠ ਗੁਰੂ ਗਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵੱਲ ਕਰ ਲਈ।

ਕਥਾ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਤੇ ਕੁਝ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਪਾਸ ਜਾ ਕੇ ਸੁਥਰਾ ਜੀ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਸੁਥਰਾ ਜੀ ਨੂੰ ਬੁਲਾਇਆ ਅਤੇ ਪਿੱਠ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਪੁੱਛਿਆ। ਸੁਥਰਾ ਜੀ ਨੇ ਉੱਤਰ ਦਿੱਤਾ, "ਮਹਾਰਾਜ, ਜਦੋਂ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਕਥਾ ਹੋ ਰਹੀ ਸੀ ਤਾਂ ਮੇਰੇ ਮੂੰਹ ਤੋਂ ਚਪੋਤਾਂ ਵੱਜਣੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈਆਂ। ਜਦੋਂ ਮੇਰੀਆਂ ਗਲਾਂ ਚਪੋਤਾਂ ਦੀ ਮਾਰ ਨੂੰ ਸਹਾਰ ਨਾ ਸਕੀਆਂ ਤਾਂ ਮੈਂ ਪਿੱਠ ਕਰ ਲਈ। ਮੈਂ ਹੈਰਾਨ ਹਾਂ ਕਿ ਜਿਹੜੇ ਰੱਜ ਏਨੀਆਂ ਚਪੋਤਾਂ ਖਾਂਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਕਿਵੇਂ ਸਹਾਰੀ ਜਾਂਦੇ ਹਨ?" ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਸੁਥਰਾ ਜੀ ਨੂੰ ਸ਼ਾਬਾਸ਼ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਫ਼ਰਮਾਇਆ, " ਭਾਈ ਸਿੱਖੋ! ਸੁਥਰਾ ਜੀ ਨੇ ਕਥਾ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝਿਆ ਹੈ। ਗੁਰਬਾਣੀ ਸਚਮੁਚ ਸਾਨੂੰ ਝੰਜੋੜਦੀ ਹੈ, ਸੁਚੇਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਚੰਚਲ ਮਨ ਨੂੰ ਚਪੋਤਾਂ ਮਾਰਦੀ ਹੈ।" ਪਿਆਰੇ ਬੱਚਿਓ ! ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਖੀ ਤੋਂ ਸਾਨੂੰ ਬੜੀ ਵੱਡੀ ਸਿੱਖਿਆ ਮਿਲਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਤੇ ਅਮਲ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਧਿਆਪਕ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸਦਾ ਸੱਚ ਬੋਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮਿੱਠਾ ਬੋਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਅਸੀਂ ਇਕ ਕੰਨੋਂ ਸੁਣ ਕੇ ਦੂਜੇ ਕੰਨੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ। ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਲੋਭ, ਹੰਕਾਰ ਅਤੇ ਕਰੋਧ ਨੂੰ ਅਪਨਾਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਤਾਂ ਉਦੋਂ ਸਚਮੁਚ ਹੀ ਮਹਾਂਪੁਰਸ਼ਾਂ ਦੇ ਉਪਦੇਸ਼ ਸਾਨੂੰ ਚਪੋਤਾਂ ਮਾਰਦੇ ਹਨ। ਬੱਚਿਓ! ਹਮੇਸ਼ਾ ਚੰਗੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਸੁਣ ਕੇ ਅਤੇ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਸਾਨੂੰ ਅਮਲ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਸਾਦਗੀ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ

ਸਵਾਮੀ ਵਿਵੇਕਾਨੰਦ ਜੀ ਸੰਸਾਰ-ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਵਿਦਵਾਨ ਹੋਏ ਹਨ। ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਬੋਲਣ ਦਾ ਵੰਗ ਬਹੁਤ ਹੀ ਦਿਲ-ਖਿੱਚਵਾਂ ਸੀ ਅਤੇ ਦਲੀਲ ਭਰਿਆ ਹੁੰਦਾ ਸੀ।

ਇਕ ਵਾਰ ਉਹ ਰੇਲ ਦਾ ਸਫ਼ਰ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਹਮੇਸ਼ਾ ਵਾਂਗ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਧੋਤੀ-ਕੁੜਤਾ ਪਹਿਨਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਵੇਖਣ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਸਿੱਧੇ-ਸਾਦੇ ਜਾਪਦੇ ਸਨ। ਨਾਲ ਬੈਠੀਆਂ ਪੜ੍ਹੀਆਂ-ਲਿਖੀਆਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਸਵਾਰੀਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲ ਦੇਖ ਕੇ ਹੱਸਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ। ਸਵਾਰੀਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਆਪੋ ਵਿਚ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿਚ ਮਖੌਲ ਕਰ ਕੇ ਖੁਸ਼ ਹੁੰਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ। ਸਵਾਰੀਆਂ ਨੇ ਸਮਝਿਆ ਕਿ ਇਹ ਕੋਈ ਪੇਂਡੂ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨੀ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਕਿਹੜਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਆਉਂਦੀ ਹੈ।

ਸਵਾਮੀ ਜੀ ਬੜੇ ਧੀਰਜ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਖੌਲ ਚੁੱਪ ਕਰਕੇ ਸੁਣਦੇ ਰਹੇ। ਜਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਤੇ ਸਵਾਮੀ ਜੀ ਨੇ ਉੱਤਰਨਾ ਸੀ, ਉਹ ਆ ਗਿਆ। ਉੱਤਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਵਾਮੀ ਜੀ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿਚ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਥ ਵਿਚ ਏਨਾ ਸੁਹਣਾ ਸਮਾਂ ਲੰਘਿਆ ਹੈ। ਸਵਾਰੀਆਂ ਸਵਾਮੀ ਜੀ ਮੂੰਹੋਂ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਭਾਸ਼ਾ ਸੁਣ ਕੇ ਦੰਗ ਰਹਿ ਗਈਆਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੈਰਾਂ ਹੇਠੋਂ ਮਿੱਟੀ ਨਿਕਲ ਗਈ ਅਤੇ ਸ਼ਰਮਿੰਦਗੀ ਨਾਲ ਉਹ ਪਾਣੀ-ਪਾਣੀ ਹੋ ਗਈਆਂ।

ਆਖਰ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਸਵਾਮੀ ਜੀ ਤੋਂ ਪੁੱਛਣ ਦਾ ਹੀਆ ਕੀਤਾ, "ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਾਡੀਆਂ ਸਭ ਗੱਲਾਂ ਸਮਝ ਆ ਰਹੀਆਂ ਸਨ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਬੋਲੇ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ? ਅਸੀਂ ਬਹੁਤ ਸ਼ਰਮਿੰਦੇ ਹਾਂ।" ਸਵਾਮੀ ਜੀ ਨੇ ਬੜੇ ਠਰੰਮੇ ਨਾਲ ਉੱਤਰ ਦਿੱਤਾ, "ਮੈਂ ਜਾਣਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਸਚਾਈ ਤੋਂ ਅਨਜਾਣ ਹੋ। ਮੈਂ ਆਪਣਾ ਸਮਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਕਤੀ ਖੜਾ ਹੋ ਕੇ ਕਿਉਂ ਗੁਆਵਾਂ ? ਤੁਹਾਨੂੰ ਤਾਂ ਸਫ਼ਰ ਕਰਨ ਦੇ ਸਲੀਕੇ ਦਾ ਵੀ ਪਤਾ ਨਹੀਂ।" ਸਵਾਮੀ ਜੀ ਦੇ ਉੱਤਰ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੰਨਾਂ ਨੂੰ ਹੱਥ ਲੁਆ ਦਿੱਤੇ।

ਪਿਆਰੇ ਬੱਚਿਓ! ਸਾਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਕਿਸੇ ਦੀ ਗਰੀਬੀ ਦਾ, ਕਿਸੇ ਦੀ ਸਾਦਗੀ ਦਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਦੇ ਭੋਲੇਪਨ ਦਾ ਮਜ਼ਾਕ ਨਹੀਂ ਉਡਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਜਿਹੜੇ ਲੋਕ ਬਾਹਰੋਂ ਸਾਦਗੀ ਵਾਲੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਉੱਚੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਅੰਦਰੋਂ ਰੋਸ਼ਮ ਵਰਗੇ ਸੁਹਣੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਸੁਹਣੇ ਹੱਥਾਂ ਦੀ ਸੁੰਦਰਤਾ

ਇਕ ਦਿਨ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦਰਬਾਰ ਵਿਚ ਬਿਰਾਜਮਾਨ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਾਣੀ ਪੀਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ। ਇਕ ਪੰਦਰਾਂ ਕੁ ਸਾਲ ਦਾ ਬੜਾ ਸੁਹਣਾ ਲੜਕਾ ਛੇਤੀ ਨਾਲ ਉੱਠਿਆ ਅਤੇ ਦੌੜ ਕੇ ਪਾਣੀ ਦਾ ਗਿਲਾਸ ਲੈ ਆਇਆ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਉਸ ਲੜਕੇ ਦੇ ਨਰਮ ਅਤੇ ਸੁੰਦਰ ਹੱਥਾਂ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰ ਕੇ ਪੁੱਛਿਆ, "ਕਾਕਾ ! ਤੂੰ ਕਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੁਹਣੇ ਹੱਥਾਂ ਨਾਲ ਕੋਈ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ?"

ਲੜਕੇ ਨੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ, "ਮਹਾਰਾਜ, ਮੇਰੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਬਹੁਤ ਅਮੀਰ ਹਨ। ਘਰ ਦਾ ਸਾਰਾ ਕੰਮ ਨੌਕਰ ਹੀ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਖੇਤਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਨੌਕਰ ਹੀ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਮੈਨੂੰ ਕਦੇ ਲੋੜ ਹੀ ਨਹੀਂ ਪਈ ਕਿ ਮੈਂ ਉੱਠ ਕੇ ਕਦੇ ਆਪ ਵੀ ਪਾਣੀ ਪੀ ਲਵਾਂ।" ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਹੱਥ ਵਿਚ ਫੜਿਆ ਹੋਇਆ ਪਾਣੀ ਦਾ ਗਿਲਾਸ ਪੀਣ ਤੋਂ ਨਾਂਹ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਆਪ ਨੇ ਉਸ ਲੜਕੇ ਨੂੰ ਸਮਝਾਇਆ, "ਸੇਵਾ ਅਤੇ ਕਿਰਤ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਇਹ ਹੱਥ ਬੇਕਾਰ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਪਵਿੱਤਰ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਅੱਜ ਤੋਂ ਹੀ ਪ੍ਰਣ ਕਰ ਲੈ ਕਿ ਤੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੱਥਾਂ ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਅਤੇ ਕਿਰਤ ਵਿਚ ਲਾਵੇਗਾ। ਹੱਥਾਂ ਨੂੰ ਪਵਿੱਤਰ ਕਰਕੇ ਫਿਰ ਜਦੋਂ ਤੂੰ ਸਾਨੂੰ ਪਾਣੀ ਲਿਆ ਕੇ ਦੇਵੇਗਾ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਬੜੀ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਉਹ ਪਾਣੀ ਪੀਆਂਗੇ।"

ਪਿਆਰੇ ਬੱਚਿਓ ! ਰੱਬ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਬੜੇ ਸੁਹਣੇ ਹੱਥ ਦਿੱਤੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰੱਬ ਅੱਗੇ ਜੋੜਣਾ ਵੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸੇਵਾ ਕਰ ਕੇ ਕਿਰਤ ਕਰ ਕੇ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੁੰਦਰਤਾ ਨੂੰ ਵੀ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣਾ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਹੱਥਾਂ ਦੀ ਅਸਲੀ ਸੁੰਦਰਤਾ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਿਚ ਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਵੀ ਨੇਕ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਿਚ।

ਗਿਆਨ ਦੀ ਹੱਦ

ਮਹਾਤਮਾ ਬੁੱਧ ਜੀ ਦੇ ਖਾਸ ਚੇਲੇ ਅਨੰਦ ਨੇ ਇਕ ਵਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਪੁੱਛਿਆ, "ਬੁੱਧ ਜੀ ! ਗਿਆਨ ਦੀ ਹੱਦ ਕਿੱਥੇ ਹੈ ? ਕੀ ਜੇ ਗਿਆਨ ਆਪ ਨੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੋਰ ਵੀ ਗਿਆਨ ਹੈ ਕਿ ਨਹੀਂ ?"

ਬੁੱਧ ਜੀ ਨੇ ਬੜੀ ਮਿਠਾਸ ਤੇ ਨਿਮਰਤਾ ਨਾਲ ਅਨੰਦ ਨੂੰ ਆਖਿਆ, "ਜਾਓ, ਸਾਹਮਣੇ ਖੜੋ ਦਰਖਤ ਹੇਠੋਂ ਪੱਤੇ ਚੁੱਕ ਕੇ ਲਿਆਓ।" ਅਨੰਦ ਨੇ ਇਵੇਂ ਹੀ ਕੀਤਾ। ਬੁੱਧ ਜੀ ਨੇ ਮੁਸਕਰਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਅਨੰਦ ਤੋਂ ਪੁੱਛਿਆ, "ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਸਾਰੇ ਪੱਤੇ ਚੁੱਕ ਲਿਆਂਦੇ ਹਨ ?" "ਨਹੀਂ ਜੀ ਪੱਤੇ ਤਾਂ ਅਣਗਿਣਤ ਖਿੱਲਰੇ ਪਏ ਹਨ। ਮੈਂ ਤਾਂ ਦੋ ਚਾਰ ਪੱਤੇ ਹੀ ਚੁੱਕ ਕੇ ਲਿਆਂਦੇ ਹਨ।" ਅਨੰਦ ਨੇ ਉੱਤਰ ਦਿੱਤਾ।

ਬੁੱਧ ਜੀ ਨੇ ਅਨੰਦ ਨੂੰ ਸਮਝਾਇਆ, "ਦਰਖਤ ਦੇ ਪੱਤਿਆਂ ਵਾਂਗ ਗਿਆਨ ਦੇ ਪੱਤੇ ਵੀ ਅਣਗਿਣਤ ਹਨ। ਮੈਂ ਵੀ ਦੋ ਚਾਰ ਪੱਤੇ ਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਗਿਆਨ ਬੇਅੰਤ ਅਤੇ ਅਥਾਹ ਹੈ। ਮੈਂ ਅਜੇ ਵੀ ਗਿਆਨ ਦੀ ਭਾਲ ਵਿਚ ਹਾਂ।" ਪਿਆਰੇ ਬੱਚਿਓ ! ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਤਾ ਹੋਵੇਗਾ ਨਿਉਟਨ ਕਿੰਨਾ ਵੱਡਾ ਸਾਇੰਸਦਾਨ ਸੀ ਪਰ ਉਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਰਦਾ ਸੀ, "ਵਿਗਿਆਨ ਅਤੇ ਗਿਆਨ ਦਾ ਸਮੁੰਦਰ ਮੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਠਾਠਾਂ ਮਾਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਇਕ ਬੱਚੇ ਵਾਂਗ ਉਸ ਦੇ ਕੰਢੇ ਤੇ ਬੈਠਾ ਘੋਗੇ ਚੁਣ ਰਿਹਾ ਹਾਂ।" ਪੜ੍ਹਾਈ ਦੀ ਅਤੇ ਗਿਆਨ ਦੀ ਕੋਈ ਹੱਦ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਕਦੇ ਵੀ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਗਿਆਨ ਦਾ ਹੰਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਨਿੱਤ-ਨਵੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਸਿੱਖਦੇ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਹੀ ਸਾਨੂੰ ਪੜ੍ਹਦੇ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਗਿਆਨ ਵਧਦਾ ਰਹੇ।

ਤੋੜਨਾ ਨਹੀਂ, ਜੋੜਨਾ ਸਿੱਖੋ

ਬਾਬਾ ਫ਼ਰੀਦ ਜੀ ਬਹੁਤ ਵੱਡੇ ਸੂਫ਼ੀ ਸੰਤ ਹੋਏ ਹਨ। ਆਪ ਜੀ ਦੀ ਪਵਿੱਤਰ ਬਾਣੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਹੈ। ਇਕ ਵਾਰ ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਇਕ ਚੇਲੇ ਨੇ ਇਕ ਬਹੁਤ ਸੋਹਣੀ ਕੈਂਚੀ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ। ਕੈਂਚੀ ਦੇ ਮੁੱਠੇ ਤੇ ਉਸ ਨੇ ਸੁੰਦਰ ਮੀਨਾਕਾਰੀ ਵੀ ਕੀਤੀ। ਤੋਹਫ਼ੇ ਵਜੋਂ ਉਹ ਕੈਂਚੀ ਚੇਲੇ ਨੇ ਆਪਣੇ ਮੁਰਸ਼ਦ ਬਾਬਾ ਫ਼ਰੀਦ ਜੀ ਅੱਗੇ ਲਿਆ ਰੱਖੀ।

"ਮਹਾਰਾਜ ! ਇਹ ਤੁੱਛ ਭੇਟਾ ਪਰਵਾਨ ਕਰੋ।" ਚੇਲੇ ਨੇ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ। ਬਾਬਾ ਫ਼ਰੀਦ ਜੀ ਨੇ ਕੈਂਚੀ ਨੂੰ ਬੜੇ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਦੇਖਿਆ। ਬਹੁਤ ਹੀ ਲਾਜਵਾਬ ਕੈਂਚੀ ਸੀ। ਬੜੀ ਉੱਤਮ ਧਾਤ ਦੀ ਬਣੀ ਹੋਈ ਅਤੇ ਮੁੱਠਾ ਤਾਂ ਦਿਲ ਨੂੰ ਖਿੱਚਦਾ ਸੀ। ਚੇਲਾ ਖੁਸ਼ ਹੋ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਮੁਰਸ਼ਦ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਬਣਾਈ ਚੀਜ਼ ਪਸੰਦ ਆ ਗਈ ਹੈ। ਬਾਬਾ ਜੀ ਬੋਲੇ, "ਭਾਈ, ਤੁਸੀਂ ਇਕ ਸੁਈ ਤਿਆਰ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ ?" "ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਜੀ, ਹੁਣੇ ਹੀ ਤਿਆਰ ਕਰ ਕੇ ਲਿਆ ਸਕਦਾ ਹਾਂ।" ਚੇਲੇ ਨੇ ਉੱਤਰ ਦਿੱਤਾ। ਬਾਬਾ ਫ਼ਰੀਦ ਜੀ ਬੋਲੇ, "ਭਾਈ ਇਹ ਕੈਂਚੀ ਲੈ ਜਾਓ। ਇਸ ਦਾ ਕੰਮ ਕੱਟਣਾ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਸੁਈ ਲਿਆ ਦਿਓ। ਸੁਈ ਦਾ ਕੰਮ ਜੋੜਨਾ ਹੈ। ਸਾਡਾ ਫ਼ਕੀਰਾਂ ਦਾ ਕੰਮ ਤੋੜਨਾ ਜਾਂ ਕੱਟਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਜੋੜਨ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਹੈ।" ਚੇਲੇ ਨੂੰ ਮੁਰਸ਼ਦ ਦੀ ਗੱਲ ਸਮਝ ਆ ਗਈ। ਉਹ ਚਰਨਾਂ ਤੇ ਢਹਿ ਗਿਆ। ਪਿਆਰੇ ਬੱਚਿਓ ! ਸਾਨੂੰ ਵੀ ਸੁਈ ਵਾਂਗ ਇਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਜੋੜਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਘਰ ਵਿਚ, ਗੁਆਂਢ ਵਿਚ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਫੁੱਟ ਪਾਉਣ ਦਾ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਪ੍ਰੇਮ-ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਵੱਡੀਆਂ ਪਾਉਣਾ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਸ ਵਿਚ ਲੜਾਉਣਾ ਚੰਗਾ ਕੰਮ ਨਹੀਂ। ਬਾਬਾ ਫ਼ਰੀਦ ਜੀ ਤੋਂ ਸਾਨੂੰ ਪ੍ਰੇਮ-ਪਿਆਰ, ਨਿਮਰਤਾ ਅਤੇ ਮਿਠਾਸ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਲੈਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਲਾਲਚ ਦਾ ਤਿਆਗ

ਭਗਤ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਇਕ ਸੱਚੇ-ਸੁੱਚੇ ਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਰੱਬ ਦੇ ਭਗਤ ਸਨ। ਆਪ ਜੀ ਦੀ ਬਾਣੀ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ। ਇਕ ਵਾਰ ਇਕ ਸਾਧੂ ਆਪ ਜੀ ਪਾਸ ਰਾਤ ਰਹਿਣ ਲਈ ਠਹਿਰਿਆ। ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਅਤੇ ਆਪ ਜੀ ਦੀ ਪਤਨੀ ਨੇ ਜੋ ਕੁਝ ਵੀ ਘਰ ਵਿਚ ਖਾਣ ਨੂੰ ਮੌਜੂਦ ਸੀ ਬੜੇ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਉਸ ਸਾਧੂ ਅੱਗੇ ਪਰੋਸਿਆ। ਉਸ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਵਿਚ ਆਪ ਨੇ ਕੋਈ ਕਸਰ ਨਾ ਛੱਡੀ। ਸਾਧੂ ਭਗਤ ਜੀ ਦੀ ਸੇਵਾ-ਭਾਵਨਾ 'ਤੇ ਬੜਾ ਖੁਸ਼ ਹੋਇਆ। ਉਸ ਨੇ ਜਾਣ ਲੱਗਿਆਂ ਪਾਰਸ ਦਾ ਇਕ ਟੁਕੜਾ ਭਗਤ ਜੀ ਨੂੰ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ, "ਆਹ ਲਓ, ਇਹ ਪਾਰਸ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਖ ਲਵੋ। ਲੋਹੇ ਦੀ ਜਿਸ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਇਹ ਛੂਹੇਗਾ ਉਹ ਸੋਨੇ ਦੀ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ।"

ਭਗਤ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਉੱਤਰ ਦਿੱਤਾ, "ਇਹ ਮੇਰੇ ਕਿਸ ਕੰਮ ਹੈ ? ਮੈਂ ਦਸਾਂ ਨਹੁੰਆਂ ਦੀ ਕਿਰਤ ਕਰ ਕੇ ਆਪਣਾ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਟੱਬਰ ਦਾ ਪੇਟ ਪਾਲ ਲੈਂਦਾ ਹਾਂ।" ਸਾਧੂ ਪਾਰਸ ਦੇਣ ਲਈ ਜਿੰਦ 'ਤੇ ਅੜਿਆ ਰਿਹਾ। ਭਗਤ ਜੀ ਨੇ ਆਖਰ ਲਾਪ੍ਰਵਾਹੀ ਨਾਲ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ, "ਝੁੰਗੀ ਦੇ ਉਸ ਖੁੰਜੇ ਵਿਚ ਰੱਖ ਦਿਓ।" ਸਾਧੂ ਨੇ ਪਾਰਸ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਰਾਹ ਵਿਚ ਸਾਧੂ ਸੋਚਦਾ ਗਿਆ ਕਿ ਭਗਤ ਜੀ ਐਵੇਂ ਝਿਜਕ ਵਿਖਾਉਂਦੇ ਰਹੇ ਨੇ। ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਆਪੇ ਪਾਰਸ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਉਠਾ ਲੈਣਗੇ ਤੇ ਅਮੀਰ ਬਣ ਜਾਣਗੇ। ਪੂਰੇ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਸਾਧੂ ਦੁਬਾਰਾ ਉਥੇ ਆਇਆ। ਉਹੀ ਪੁਰਾਣੀ ਝੁੰਗੀ ਦੇਖ ਕੇ ਹੈਰਾਨ ਰਹਿ ਗਿਆ। ਭਗਤ ਜੀ ਆਪਣੇ ਕੰਮ ਵਿਚ ਮਗਨ ਸਨ।

ਪਾਰਸ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਣ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਖਿਆ, "ਮਹਾਤਮਾ ਜੀ, ਜਿੱਥੇ ਰੱਖ ਕੇ ਗਏ ਸਓ, ਉਥੋਂ ਲੈ ਲਵੋ।" ਸਚਮੁਚ ਹੀ ਪਾਰਸ ਝੁੰਗੀ ਦੇ ਉਸੇ ਖੁੰਜੇ ਵਿਚ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਿਆ ਸੀ। ਸਾਧੂ ਧੰਨ-ਧੰਨ ਕਰ ਉਠਿਆ। ਪਿਆਰੇ ਬੱਚਿਓ ! ਸੱਚੀ-ਸੁੱਚੀ ਕਿਰਤ ਦੀ ਕਮਾਈ ਹੀ ਅਸਲ ਕਮਾਈ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਬਿਨਾ ਮਿਹਨਤ ਤੋਂ ਮਿਲੇ ਧਨ ਦਾ ਕੋਈ ਸੁਖ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਰੱਬ ਦੇ ਸੱਚੇ ਭਗਤ ਲਾਲਚ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨੇੜੇ ਨਹੀਂ ਢੁੱਕਣ ਦਿੰਦੇ। (ਬਾਕੀ ਅਗਲੇ ਅੰਕ ਵਿਚ)

ਅਗਲੀਆਂ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਲਈ ਪਾਣੀ ਤਾਂ ਬਚਾ ਲਓ

ਪ੍ਰਮੋਦ ਕੁਮਾਰ

'ਪਵਣੁ ਗੁਰੂ ਪਾਣੀ ਪਿਤਾ ਮਾਤਾ ਧਰਤਿ ਮਹਤੁ' ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਤਕਰੀਬਨ 500 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਕਹੇ ਸਨ। ਉਹ ਬਹੁਤ ਹੀ ਵਿਦਵਾਨ ਅਤੇ ਅਗਾਂਹਵਧੂ ਸੋਚ ਦੇ ਧਾਰਨੀ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 500 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪਾਣੀ, ਹਵਾ ਅਤੇ ਧਰਤੀ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਨੂੰ ਸਮਝ ਲਿਆ ਸੀ। ਪਾਣੀ ਇਕ ਅਜਿਹੀ ਸ਼ੈਅ ਹੈ, ਜਿਸ ਬਿਨਾਂ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਹੋਂਦ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਪਰ ਕਿੰਨੀ ਹੈਰਾਨੀ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਮਨੁੱਖ ਖੁਦ ਹੀ ਇਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਿਤ ਕਰਨ 'ਤੇ ਤੁਲਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਦੇ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਪੈਰ 'ਤੇ ਕੁਹਾੜਾ ਮਾਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਾਲ 1993 ਵਿਚ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੀ ਜਨਰਲ ਅਸੈਂਬਲੀ ਨੇ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਇਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਮੁੱਦਾ ਐਲਾਨਿਆ ਹੈ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਹੀ ਤਕਰੀਬਨ ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਪਾਣੀ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਵੱਲ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਬਰਾਜ਼ੀਲ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰ ਰੀਓ ਡੀ ਜਨੇਰਿਓ ਵਿਚ 1992 ਵਿਚ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਾਤਾਵਰਨ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਦਾ ਮਕਸਦ ਇਸ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣਾ ਅਤੇ ਆਮ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਇਹ ਦੱਸਣਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀਆਂ ਪਾਣੀ ਦੀਆਂ ਟੂਟੀਆਂ ਨੂੰ ਸਾਰਾ-ਸਾਰਾ ਦਿਨ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਨਾ ਛੱਡਣ ਅਤੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਕਠਾਇਤ ਨਾਲ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ। ਹਰ ਸਾਲ ਇਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕੋਈ ਨਾ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ਾ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਾਲ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ 'ਜਲ ਅਤੇ ਸ਼ਕਤੀ' ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਜਲ ਅਤੇ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਆਪਸੀ ਗੂੜ੍ਹਾ ਸਬੰਧ ਹੈ। ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਤਕਰੀਬਨ ਸਾਰੇ ਹੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਪਾਣੀ ਇਕ ਗੰਭੀਰ ਮੁੱਦਾ ਬਣਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਦੇ ਵਾਤਾਵਰਨ ਵਿਗਿਆਨੀ ਇਸ ਸਮੇਂ ਪਾਣੀ ਦੀ ਘਾਟ, ਪਾਣੀ ਦੇ ਪੱਧਰ ਦੇ ਲਗਾਤਾਰ ਗਿਰਾਵਟ ਵੱਲ ਜਾਣ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਲਗਾਤਾਰ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਪਾਣੀ ਦੀ ਲਗਾਤਾਰ ਹੋ ਰਹੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਖਪਤ ਨੇ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਤੀਜੇ ਵਿਸ਼ਵ ਯੁੱਧ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਵਿਚ ਪਾਣੀ ਇਕ ਤਤਕਾਲੀ ਅਤੇ ਗੰਭੀਰ ਕਾਰਨ ਸਿੱਧ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਪੀਣ ਵਾਲੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਮਾਤਰਾ 1 ਫੀਸਦੀ ਤੋਂ ਵੀ ਘੱਟ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਦੀ ਬੂੰਦ-ਬੂੰਦ ਬਚਾਉਣਾ ਸਾਡਾ ਮੁਢਲਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ। ਇਕ ਅੰਦਾਜ਼ੇ ਅਨੁਸਾਰ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਪ੍ਰਤੀਦਿਨ ਤਕਰੀਬਨ 150 ਲਿਟਰ ਪਾਣੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਕਾਰ ਧੋਣ ਲਈ 100 ਲਿਟਰ, ਨਹਾਉਣ ਲਈ 60 ਲਿਟਰ ਅਤੇ ਭੋਜਨ ਪਕਾਉਣ ਲਈ ਤਕਰੀਬਨ 15 ਲਿਟਰ ਪਾਣੀ ਦੀ ਖਪਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਨਹਾਉਣ ਸਮੇਂ ਫੁਹਾਰੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ, ਟੂਟੀ ਖੋਲ੍ਹ ਕੇ ਨਹਾਉਣ ਅਤੇ ਗਰਮੀਆਂ ਵਿਚ ਜ਼ਿਆਦਾ ਦੇਰ ਪਾਣੀ ਥੱਲੇ ਬੈਠਣ ਨਾਲ ਇਸ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਪਿੰਡਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਇਸ ਦੀ ਖਪਤ ਵਿਚ ਵਧੇਰੇ ਵਾਧਾ ਹੈ। ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਖਪਤ ਘੱਟ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਹੋਟਲਾਂ, ਰੋਸਤਰਾਂ ਅਤੇ ਵਾਇਆਂ ਤੋਂ ਵੀ ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਬਹੁਤ ਹੀ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਬਾਗਬਾਨੀ, ਬੂਟਿਆਂ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਦੇਣਾ ਆਦਿ ਇਸ ਦੀ ਬਰਬਾਦੀ ਦੇ ਹੋਰ ਕਾਰਨ ਹਨ। ਜਿਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਪਾਣੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਇਹ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਤਕਰੀਬਨ 15 ਸਾਲ ਤੱਕ ਪਾਣੀ ਇਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਗੰਭੀਰ ਸਮੱਸਿਆ ਬਣ ਕੇ ਉੱਭਰੇਗਾ। ਰਾਜਸਥਾਨ, ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਕੁਝ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਪਾਣੀ ਦਾ ਸੰਕਟ ਅੱਜ ਵੀ ਵੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਡੈਮਾਂ, ਝੀਲਾਂ ਵਿਚ ਪਾਣੀ ਦਾ ਪੱਧਰ ਲਗਾਤਾਰ ਘਟਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਚਿੰਤਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ।

ਚਮੜਾ, ਰਸਾਇਣ ਅਤੇ ਕੱਪੜੇ ਦੇ ਕਾਰਖਾਨਿਆਂ ਵਿਚ ਪਾਣੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਧੜੱਲੇ ਨਾਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਉਦਯੋਗਾਂ ਵਿਚ ਪਾਣੀ ਦੀ ਖਪਤ ਤਾਂ ਵਧੇਰੇ ਹੁੰਦੀ ਹੀ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਇਸ ਨੂੰ ਵਰਤਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਾਲਿਆਂ ਜਾਂ ਨਦੀਆਂ ਵਿਚ ਵਗ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹ ਪਾਣੀ ਵੀ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਿਤ ਅਤੇ ਜ਼ਹਿਰੀਲਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਜ਼ਹਿਰੀਲੇ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਪੀਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਨੇਕਾਂ ਜਾਨਵਰਾਂ ਅਤੇ ਜੀਵ ਜੰਤੂਆਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਫਸਲਾਂ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਨ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਉਦਯੋਗਾਂ ਵਿਚ ਤਕਰੀਬਨ 10-10 ਵੱਡੇ-ਵੱਡੇ ਸਬਮਰਸੀਬਲ ਪੰਪ 24-24 ਘੰਟੇ ਲਗਾਤਾਰ ਚਲਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਬੇਰਹਿਮੀ ਨਾਲ ਪਾਣੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਨਦੀ ਨਾਲਿਆਂ ਵਿਚ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਨਹਾਉਣ, ਕੱਪੜੇ ਧੋਣ, ਪਸ਼ੂਆਂ ਨੂੰ ਨਹਾਉਣ ਅਤੇ ਵਾਹਨਾਂ ਨੂੰ ਧੋਣ ਨਾਲ ਵੀ ਪਾਣੀ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਗੰਗਾ ਨਦੀ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਹੀ ਪਵਿੱਤਰ ਨਦੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਆਸਪਾਸ 400 ਮਿਲੀਅਨ ਤੋਂ ਵੱਧ ਲੋਕ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਅੰਦਾਜ਼ਨ 20 ਲੱਖ ਲੋਕ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਇਸ ਵਿਚ ਇਸ਼ਨਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਇਸ ਦੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਿਤ ਹੋਣ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਸਹਿਜੇ ਹੀ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਸੀਵਰੇਜ ਸਿਸਟਮ ਦਾ ਵੀ ਕੋਈ ਪੱਕਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਹੀਂ। ਸੰਸਾਰ ਸਿਹਤ ਸੰਗਠਨ ਦੇ 1992 ਦੇ ਇਕ ਅਧਿਐਨ ਦੇ ਮੁਤਾਬਿਕ ਸਿਰਫ 8 ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਕੋਲ ਪਾਣੀ ਅਤੇ ਸੀਵਰੇਜ ਦੇ ਸਹੀ ਤੇ ਯੋਗ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹਨ ਅਤੇ ਸਿਰਫ 209 ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਕੋਲ ਬੋਤ੍ਰੇ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹਨ। ਬਾਕੀ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਦਾ ਕੀ ਹਾਲ ਹੈ, ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਦਾ ਸਿੱਧਾ ਅਸਰ ਇਹ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਹਰ ਸਾਲ ਜਿੰਨੇ ਬੱਚੇ ਏਡਜ਼, ਟੀ.ਬੀ. ਅਤੇ ਮਲੇਰੀਏ ਦੀ ਬਿਮਾਰੀ ਨਾਲ ਮਰਦੇ ਹਨ, ਉਸ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਇਕੱਲੇ ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਮਰਦੇ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵੀ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਕੋਈ ਬਹੁਤੀ ਸੁਖਾਵੀਂ ਨਹੀਂ। ਅੱਜ ਪੰਜਾਬ, ਖਾਸ ਕਰ ਮਾਲਵਾ ਇਲਾਕਾ ਪਾਣੀ ਦੀ ਕਮੀ ਵੱਲ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵਧ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਥੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਘਾਟ, ਇਸ ਦੇ ਪੱਧਰ ਦੇ ਘਟਣ, ਇਸ ਦੇ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਿਤ ਹੋਣ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿਚ ਯੂਰੇਨੀਅਮ ਹੋਣ ਦੀਆਂ ਖਬਰਾਂ ਲਗਾਤਾਰ ਅਖਬਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਸੁਰਖੀਆਂ ਬਣਦੀਆਂ ਹਨ। ਕੈਂਸਰ ਪੀੜਤ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਧਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਪਾਣੀ ਵਿਚ ਘੁਲੇ ਜ਼ਹਿਰੀਲੇ ਤੱਤਾਂ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਗੋਡਿਆਂ ਅਤੇ ਜੋੜਾਂ ਵਿਚ ਦਰਦ ਪੈਦਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਗਠੀਏ ਦੀ ਬਿਮਾਰੀ ਵੀ ਲਗਾਤਾਰ ਆਪਣੇ ਪੈਰ ਪਸਾਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਪਾਣੀ ਦੇ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਿਤ ਹੋਣ ਨਾਲ ਚਮੜੀ, ਸਾਹ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦਾ ਵਿਸਤਾਰ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਆਪਣੇ ਮੈਂਬਰ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਇਸ ਸਮੱਸਿਆ ਦੇ ਸਾਰਥਕ ਨਤੀਜੇ ਕੱਢਣ ਲਈ ਲਗਾਤਾਰ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਹਰ ਸਾਲ 'ਜਲ ਦਿਵਸ' ਮਨਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਾਣੀ ਦੇ ਸਰੋਤਾਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ, ਸੰਭਾਲ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਦਿਖਾਉਣ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸੰਸਾਰ ਜਲ ਦਿਵਸ 'ਤੇ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੀਆਂ ਏਜੰਸੀਆਂ ਪਾਣੀ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਤੇ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਪਾਣੀ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਇਕ ਮੁਢਲੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਲਗਾਤਾਰ ਘਟਦੇ ਪੱਧਰ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਸਿਆਸੀ ਦਸਮਣੀਆਂ ਭੁੱਲ ਕੇ ਠੋਸ ਉਪਰਾਲੇ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬੀ ਰਸੋਈ ਵਿਚ ਕਈ ਪਿੱਤਲ ਦੇ ਭਾਂਡਿਆਂ ਦੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ ਸਰਦਾਰੀ

ਪਰਮਜੀਤ ਕੌਰ ਸਰਹਿੰਦ
ਆਧੁਨਿਕ ਯੁੱਗ ਵਿੱਚ ਸਾਡੀ ਜੀਵਨ ਜਾਚ ਬਹੁਤ ਬਦਲ ਗਈ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਰਹਿਣ-ਸਹਿਣ ਦੇ ਨਾਲ ਸਾਡੇ ਘਰ ਦੀ ਅਹਿਮ ਥਾਂ, ਰਸੋਈ ਵੀ ਬਦਲ ਗਈ ਹੈ। ਰਸੋਈ ਨੂੰ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਲੋਕ ਬਲਿਆਨੀ ਜਾਂ ਚੌਕਾ ਕਹਿੰਦੇ ਸਨ। ਰਸੋਈ ਦੇ ਬਾਕੀ ਸਾਜੋ-ਸਾਮਾਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਉਸ ਵਿਚਲੇ ਬਰਤਨ ਵੀ ਬਦਲ ਗਏ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅੱਜ ਵੀ ਪੇਂਡੂ ਭਾਈਚਾਰਾ ਠੋਠ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲੀ ਵਿੱਚ 'ਭਾਂਡੇ' ਹੀ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ।

ਸਦੀਆਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਪੱਥਰ ਯੁੱਗ ਵਿੱਚ ਆਦਿ ਮਨੁੱਖ ਕੱਚਾ ਭੋਜਨ ਖਾਂਦਾ ਸੀ। ਜਿਉਂ ਹੀ ਉਸ ਦੀ ਬੁੱਧੀ ਵਿਕਸਤ ਹੋਈ ਉਸ ਨੇ ਕੱਚਾ ਮਾਸ ਭੁੰਨ ਕੇ ਖਾਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਲਿਆ ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਭਾਂਡਿਆਂ ਦੀ ਲੋੜ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਈ। ਮਨੁੱਖ ਨੇ ਪੱਤਿਆਂ ਨੂੰ ਸੂਲਾਂ ਜਾਂ ਤੀਲਿਆਂ ਨਾਲ ਜੋੜ ਕੇ ਆਪਣੀ ਜਾਚੇ ਬਾਲ ਬਣਾਇਆ ਜਿਸ ਦਾ ਸੁਧਰਿਆ ਰੂਪ 'ਪੱਤਲ' ਬਣਿਆ। ਕੋਲੀ ਜਾਂ ਕਟੋਰੀ ਦੀ ਥਾਂ ਉਸ ਨੇ ਪੱਤਿਆਂ ਦਾ 'ਭੂਨਾ' ਬਣਾਇਆ। ਜਿਉਂ-ਜਿਉਂ ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਬਦਲਾਅ ਆਉਂਦਾ ਗਿਆ, ਇਹ ਭਾਂਡੇ ਵੀ ਬਦਲਦੇ ਗਏ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਕੱਚੇ ਮਾਲ ਭਾਵ ਧਾਤਾਂ ਆਦਿ ਦੇ ਨਾਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰੂਪ-ਰੇਖਾ ਵੀ ਬਦਲਦੀ ਗਈ।

ਇਹ ਭਾਂਡੇ ਪੱਤੇ, ਪੱਥਰ, ਲੋਹਾ, ਮਿੱਟੀ, ਤਾਂਬਾ, ਭਰਤ, ਕੈਂਚ ਭਾਵ ਕਾਂਸਾ ਜਾਂ ਕਾਂਸੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਮੁਰਾਦਾਬਾਦੀ ਪਿੱਤਲ, ਐਲੂਮੀਨੀਅਮ ਤੇ ਸਟੀਲ ਦੇ ਯੁੱਗ ਵਿੱਚੋਂ ਗੁਜ਼ਰਦੇ ਕੱਚ ਤੇ ਚੀਨੀ ਮਿੱਟੀ ਆਦਿ ਵਿੱਚ ਰੂਪਮਾਨ ਹੋਏ। ਰਾਜੇ-ਮਹਾਰਾਜਿਆਂ ਜਾਂ ਹੋਰ ਸਰਮਾਏਦਾਰਾਂ ਦੇ ਘਰੀਂ ਤਾਂ ਸੋਨੇ ਤੇ ਚਾਂਦੀ ਦੇ ਭਾਂਡੇ ਵੀ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ। ਵਰਤਮਾਨ ਸਮੇਂ ਵੀ ਉਹ ਘਰਾਣਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੌਜੂਦ ਹਨ। ਆਧੁਨਿਕ ਦੌਰ ਵਿੱਚ ਤਾਂ ਭਾਂਡਿਆਂ ਦਾ ਰੂਪ ਹੀ ਬਦਲ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਭਾਂਡਿਆਂ ਦੇ ਹਰ ਦੌਰ ਵਿੱਚ ਪਿੱਤਲ ਦੇ ਭਾਂਡਿਆਂ ਦੀ ਬੜਾ ਲੰਮਾ ਅਰਸਾ ਸਰਦਾਰੀ ਰਹੀ। ਬਹੁਤਾ ਸਮਾਂ ਨਹੀਂ ਬੀਤਿਆ ਅਜੇ ਕੇਵਲ ਪੰਜ-ਛੇ ਦਹਾਕੇ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਦਹਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪੇਂਡੂ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਪਿੱਤਲ ਦੇ ਭਾਂਡੇ ਹੀ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ। ਖਾਣਾ ਪਕਾਉਣ ਤੇ ਖਾਣ ਲਈ ਇਹ ਭਾਂਡੇ ਬੜੇ ਗੁਣਕਾਰੀ ਸਮਝੇ ਜਾਂਦੇ ਪਰ ਸਟੀਲ ਦੇ ਭਾਂਡਿਆਂ ਨੇ ਪਿੱਤਲ ਨੂੰ ਬੜੀ ਢਾਅ ਲਾਈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਭਾਂਡਿਆਂ ਨੇ ਪਿੱਤਲ ਦੇ ਭਾਂਡੇ ਖੁੰਜੇ ਲਾ ਦਿੱਤੇ ਪਰ ਪਿੱਤਲ ਨੇ ਆਪਣੀ ਹੋਂਦ ਫਿਰ ਵੀ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਅੱਜ ਵੀ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਛੋਟੇ-ਮੋਟੇ ਸਮਾਗਮ ਲਈ ਪਿੱਤਲ ਦੇ ਭਾਂਡੇ ਹੀ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਾਲ-ਸਬਜ਼ੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ।

ਭਰਤ ਅਤੇ ਕੈਂਚ ਦੇ ਭਾਂਡੇ ਵੀ ਪਿੱਤਲ ਦੇ ਸਮਕਾਲੀ ਰਹੇ ਪਰ ਇਹ ਧਾਤ ਡਿੱਗ ਕੇ ਟੁੱਟਣ ਵਾਲੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਪਿੱਤਲ ਦੀ ਚੜ੍ਹਤ ਰਹੀ। ਜਿੱਥੇ ਕੈਂਚ ਦਾ ਛੰਨਾ ਅੱਜ ਵੀ ਪੇਂਡੂ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਸ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਇਸ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕ-ਕਾਵਿ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਗੀਤਾਂ ਵਿੱਚ ਬੜਾ ਨਾਂ ਚਮਕਾਇਆ, ਜਿਵੇਂ-
'ਜੱਟਾਂ ਦਾ ਮੂੰਡਾ ਗਾਉਣ ਲੱਗਿਆ,
ਛੰਨਾ ਭੰਨ ਕੇ ਬਣਾ ਕੇ ਛੈਣੇ'
ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਪੰਜਾਬੀ ਗੀਤ ਹੈ:
'ਜੇ ਮੂੰਡਿਆਂ ਤੂੰ ਮੈਨੂੰ ਨੱਚਦੀ ਦੇਖਣਾ,
ਉਠ ਲੱਗ ਮੇਰੇ ਕਹਿਣੇ ਮੂੰਡਿਆ,
ਛੰਨਾ ਵੇਚ ਕੇ ਲਿਆ ਦੇ ਗਹਿਣੇ ਮੂੰਡਿਆ...।'

ਪਿੱਤਲ ਦੇ ਭਾਂਡਿਆਂ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਹਿੱਤ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਾਲ-ਛਿਮਾਹੀ ਬਾਅਦ ਕਲੀ ਕਰਵਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਲੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਾਰੀਗਰ ਦੀਵਾਲੀ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਦੌਰਾਨ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਗੇੜਾ ਮਾਰਦੇ। ਇਹ ਕਿਸੇ ਨੇੜਲੇ ਕਸਬੇ ਜਾਂ ਸ਼ਹਿਰ ਆਉਂਦੇ ਅਤੇ ਸਾਈਕਲ 'ਤੇ ਸਾਮਾਨ ਰੱਖੀ ਫਿਰਦੇ ਗਲੀ-ਗਲੀ ਹੋਕਾ ਦਿੰਦੇ, 'ਭਾਂਡੇ ਕਲੀ ਕਰਾ ਲਓ'। ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਸ਼ਾਅਦੀ ਭਰਦਾ ਪੰਜਾਬੀ ਗੀਤ ਹੈ:

''ਭਾਂਡੇ ਕਲੀ ਕਰਾ ਲਓ, ਪਰਾਤਾਂ ਦੇ ਪੌੜ ਲਵਾ ਲਓ...''
ਅੱਗੋਂ ਸੁਆਣੀ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ:

''ਭਾਈ ਵੇ ਕਲੀ ਵਾਲਿਆ, ਮੇਰੇ ਭਾਂਡੇ ਕਲੀ ਕਰ ਜਾ...''
ਇੱਥੇ ਇਹ ਗੱਲ ਵੀ ਵਰਣਨਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਪਰਾਤਾਂ ਨੂੰ 'ਪੌੜ' ਕਲੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹੀ ਲਾਉਂਦੇ। ਪਰਾਤ ਨੂੰ ਪੌੜ ਲਾਉਣ ਦੇ ਉਹ ਵੱਖਰੇ ਪੈਸੇ ਲੈਂਦੇ ਕਿਉਂਕਿ ਪਰਾਤ ਦੇ ਆਕਾਰ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਜਾਂ ਚਾਰ ਪੌੜ ਲਾਏ ਜਾਂਦੇ। ਇਹ ਸਿੱਕੇ ਨੂੰ ਪਿਘਲਾ ਕੇ ਲਾਏ ਜਾਂਦੇ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਹਾਰੇ ਪਰਾਤ ਬੱਲਿਓ ਘਸਦੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਕਲੀ ਵਾਲੇ ਇੱਕ ਚਮੜੇ ਦੀ ਧੌਕਣੀ ਜਿਹੀ, ਕਿਸੇ ਬੋਰੀ-ਬੈਲੇ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਪੱਥਰ ਦੇ ਕੋਇਲੇ, ਕਲੀ (ਧਾਤ) ਦੀਆਂ ਪੱਤਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਗੁੰਢੀਆਂ, ਸਿੱਕਾ ਤੇ ਹੋਰ ਸਮਾਨ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਨੁਸ਼ਾਦਰ ਵੀ ਹੁੰਦਾ ਨਾਲ, ਲਈ ਫਿਰਦੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹੋਕਾ ਸੁਣ ਕੇ ਘਰਾਂ ਦੀਆਂ ਸੁਆਣੀਆਂ ਗਲੀ-ਵਿਹੜੇ ਵਿੱਚ ਨਿਕਲ ਆਉਂਦੀਆਂ ਤੇ ਕਲੀ ਵਾਲੇ ਨਾਲ ਵੱਡੇ-ਛੋਟੇ ਭਾਂਡਿਆਂ ਨੂੰ ਕਲੀ

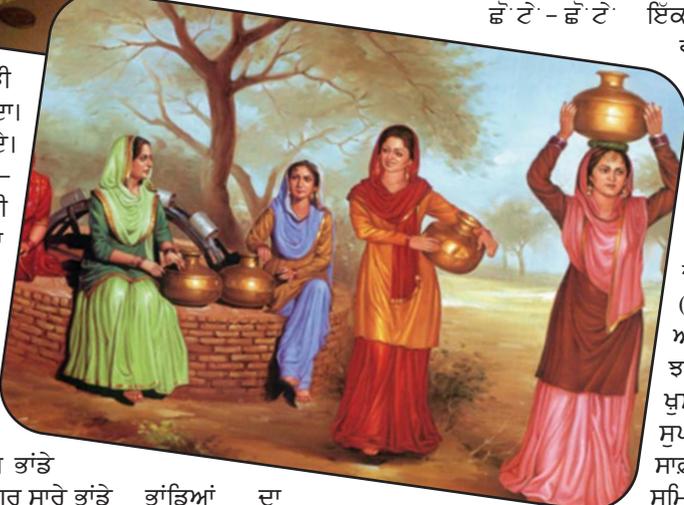
ਰਗੜ ਕੇ ਉਹ ਭਾਂਡਿਆਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰੋਂ ਸੋਠੇ ਵਾਂਗ ਚਮਕਾ ਦਿੰਦੀਆਂ। ਜਿਉਂ-ਜਿਉਂ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਪਿੱਤਲ ਦੇ ਭਾਂਡਿਆਂ ਦੀ ਥਾਂ ਸਟੀਲ ਦੇ ਭਾਂਡੇ ਲੈਣ ਲੱਗੇ, ਤਿਉਂ-ਤਿਉਂ ਕਲੀ ਵਾਲੇ ਭਾਈ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਦੁਰਲੱਭ ਹੁੰਦੇ ਗਏ। ਅੱਜ ਇਹ ਕਲੀ ਵਾਲੇ ਸੁਪਨਾ ਹੋ ਕੇ ਰਹਿ ਗਏ ਹਨ।

ਪਿੱਤਲ ਦੇ ਭਾਂਡਿਆਂ ਵਿੱਚ ਛੋਟੇ-ਵੱਡੇ ਸਭ ਭਾਂਡੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਛੋਟੀਆਂ-ਵੱਡੀਆਂ ਪਰਾਤਾਂ, ਪਤੀਲੇ-ਪਤੀਲੀਆਂ, ਕੜਾਹੀਆਂ, ਤੁਕਸ, ਬਾਲ-ਬਾਲੀਆਂ, ਕੋਲ-ਕੋਲੀਆਂ, ਬਾਟੇ-ਬਾਟੀਆਂ, ਗਲਾਸ-ਗਲਾਸੀਆਂ, ਕੜਛੇ-ਕੜਛੀਆਂ, ਖੁਰਚਣੇ, ਖੁਰਚਣੀਆਂ, ਚਮਚੇ, ਗੰਗਾ ਸਾਗਰ, ਜੱਗ, ਸੁਰਾਹੀ, ਗਾਗਰ, ਵਲਟੇਹੀ, ਕੁਜੜਾ-ਕੁਜੜੀ, ਟੋਕਣੀ, ਦੋਹਣਾ-ਦੋਹਣੀ, ਗੜਵੀ-ਗੜਵਾ, ਚਿਰਮਚੀ, ਡੋਲੂ, ਡੋਭੀ (ਡੋਭੀ), ਤੁੰਬੇ-ਤੁੰਬੀਆਂ ਕੁੰਡੇ ਵਾਲੇ ਜਾਂ ਬਿਨਾਂ ਕੁੰਡੇ ਦੇ, ਬਾਲਟੀਆਂ ਅਤੇ ਵੱਡੀਆਂ ਦੇਗਾਂ-ਦੇਗਾਂ ਆਦਿ ਹਰ ਪੇਂਡੂ ਘਰ ਦੇ ਚੌਕੇ ਦਾ ਸ਼ਿੰਗਾਰ ਹੁੰਦੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਭਾਂਡਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬੜਾ ਖੂਬਸੂਰਤ ਭਾਂਡਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਰਮੰਡਲ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ। ਇਹ ਗੜਵੇ ਨਾਲ ਮਿਲਦੀ-ਜੁਲਦੀ ਸ਼ਕਲ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਪਰ ਇਸ ਦਾ ਤਲਾ ਜ਼ਰਾ ਵੱਖਰੀ ਕਿਸਮ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਅਤੇ ਇਸ 'ਤੇ ਚੂੜੀ ਵਾਲਾ ਢੱਕਣ ਹੁੰਦਾ। ਇਸ ਨੂੰ ਫੜਨ ਲਈ ਕੁੰਡਾ ਵੀ ਹੁੰਦਾ। ਪਿੱਤਲ ਦੇ ਭਾਂਡਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੰਗਣੀ ਵਾਲੇ ਗਿਲਾਸ ਦੀ ਵੱਖਰੀ ਹੀ ਸ਼ਾਨ ਹੁੰਦੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਗਿਲਾਸਾਂ ਉੱਤੇ ਮਾਹਿਰ ਕਾਰੀਗਰਾਂ ਨੇ ਬੜੀ ਬੜੀ ਨਕਾਸ਼ੀ ਕੀਤੀ ਹੁੰਦੀ, ਵੇਲਾਂ ਅਤੇ ਫੁੱਲ-ਪੱਤੇ ਚਿੱਤਰੇ ਹੁੰਦੇ। ਪਿੱਤਲ ਦੇ ਸੁੰਦਰ ਫੁੱਲਦਾਨ ਵੀ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸਜਾਏ ਹੁੰਦੇ। ਵੱਡੇ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਛੋਟੇ-ਛੋਟੇ

ਕਰਾਉਣ ਦਾ ਮੁੱਲ-ਭਾਅ ਕਰਦੀਆਂ। ਕਲੀ ਵਾਲਾ ਕੋੜੀ (20) ਭਾਂਡਿਆਂ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਸੋਦਾ ਕਰਦਾ। ਵੱਡੇ ਭਾਂਡਿਆਂ ਦੀ ਕਲੀ ਦੇ ਵੱਧ ਪੈਸੇ ਹੁੰਦੇ। ਕਿਸੇ ਘਰ ਦੇ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਵਿਹੜੇ ਜਾਂ ਪਿੰਡ ਦੀ ਧਰ-ਮਸ਼ਾਲਾ ਵਿੱਚ ਉਹ ਕੱਚੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਭੱਠੀ ਪੁੱਟ ਕੇ ਕੋਲੇ ਨੂੰ ਮਘਾ ਲੈਂਦਾ। ਭਾਂਡੇ ਨੂੰ ਪੁੱਠਾ ਕਰ ਕੇ ਉਸ ਉੱਤੇ ਰੱਖਦਾ ਅਤੇ ਗਰਮ ਹੋਏ ਲਾਲ-ਸੂਹੇ ਭਾਂਡੇ ਨੂੰ ਉਹ ਲੋਹੇ ਦੀ ਸੰਨ੍ਹੀ ਨਾਲ ਫੜ ਕੇ ਸਿੱਧਾ ਕਰਦਾ। ਹੱਥ ਨੂੰ ਕੱਪੜਾ ਲਪੇਟ ਕੇ ਨੁਸ਼ਾਦਰ ਦਾ ਚੁਰਾ-ਪਾਉਡਰ ਉਸ ਵਿੱਚ ਪਾ ਕੇ ਭਾਂਡੇ ਨੂੰ ਸਾਫ਼ ਕਰਦਾ ਤੇ ਕਲੀ ਦੀ ਪਤਲੀ ਜਿਹੀ ਪੱਤਰੀ ਨੂੰ ਗਰਮ ਭਾਂਡੇ ਵਿੱਚ ਫੇਰਦਾ। ਨੁਸ਼ਾਦਰ ਲੱਗੇ ਗਰਮ ਭਾਂਡੇ ਵਿੱਚ ਕਲੀ ਝੱਟ ਹੀ ਪਿਘਲ ਜਾਂਦੀ ਤੇ ਕਾਰੀਗਰ ਸਾਰੇ ਭਾਂਡੇ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੂੰ ਬੜੀ ਫੁਰਤੀ ਨਾਲ ਘੁੰਮਾ ਦੋਂਦਾ। ਕਲੀ ਤਿਲਕ ਕੇ ਸਾਰੇ ਭਾਂਡੇ ਵਿੱਚ ਫੈਲ ਜਾਂਦੀ ਤੇ ਕਲੀ ਹੋਇਆ ਭਾਂਡਾ ਚਾਂਦੀ ਵਾਂਗ ਚਮਕਣ ਲੱਗਦਾ।

ਕਲੀ ਵਾਲੇ ਭਾਈ ਕੋਲ ਬੜੀ ਰੌਣਕ ਲੱਗ ਜਾਂਦੀ। ਕਈ-ਕਈ ਘਰਾਂ ਦੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਇੱਕ ਥਾਂ ਹੀ ਭਾਂਡੇ ਕਲੀ ਕਰਵਾ ਲੈਂਦੀਆਂ। ਕਈ ਘਰਾਂ ਦੇ ਮਰਦ ਵੀ ਬੋਰੀ ਜਾਂ ਬੈਲੇ ਵਿੱਚ ਭਾਂਡੇ ਪਾ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਦੇ ਆਉਂਦੇ। ਕਲੀ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਘਰੋਂ ਚਾਹ ਤੇ ਕਿਸੇ ਘਰੋਂ 'ਹਾਜ਼ਰੀ' ਭਾਵ ਕਿ ਸਵੈਰ ਦਾ ਨਾਸ਼ਤਾ ਜੋ ਮਿੱਸੀ ਰੋਟੀ, ਅੰਬ ਜਾਂ ਡੇਲਿਆਂ ਦਾ ਅਚਾਰ ਤੇ ਲੱਸੀ ਹੁੰਦੀ, ਪੁੱਜ ਜਾਂਦਾ।

ਦੁਪਹਿਰ ਦੀ ਰੋਟੀ ਵੀ ਉਸ ਨੂੰ ਨੇੜੇ-ਤੇੜੇ ਵਾਲੇ ਘਰ ਦੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਖੁਆ ਦਿੰਦੀਆਂ। ਕਲੀ ਕੀਤੇ ਭਾਂਡੇ ਅੰਦਰੋਂ ਤਾਂ ਚਾਂਦੀ ਵਾਂਗ ਲਿਸ਼ਕਾਰੇ ਮਾਰਦੇ ਪਰ ਬਾਹਰੋਂ ਬੜੇ ਬਦਰੰਗ ਜਿਹੇ ਹੋ ਜਾਂਦੇ। ਘਰਾਂ ਦੀਆਂ ਸੁਆਣੀਆਂ, ਚੁੱਲ੍ਹੇ ਵਿਚਲੀ ਲੱਕੜ-ਗੋਹੇ ਦੀ ਸੁਆਹ ਨਾਲ ਜਾਂ ਟਿੱਬੇ ਤੋਂ ਰੇਤਾ ਮੰਗਵਾ ਕੇ ਵਿੱਚ ਖੱਟੀ ਲੱਸੀ ਪਾ ਕੇ ਭਾਂਡੇ ਮਾਂਜਦੀਆਂ। ਘਾਹ ਦੇ ਕੂਚਲੇ ਜਾਂ ਮੱਕੀ ਦੀ ਛੱਲੀ ਦੇ ਛਿੱਲੜਾਂ ਨਾਲ ਰਗੜ-

ਭਾਂਡਿਆਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕ-ਕਾਵਿ ਵਿੱਚ ਵੀ ਮਿਲਦਾ ਹੈ।
''ਚੜ੍ਹੀਆਂ ਕੜਾਹੀਆਂ ਵੇ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਪੱਕਦੀ ਸੀ ਲੁੱਗਦੀ ਵੇ,
ਤੇਰੇ ਤਾਂ ਬਾਝੋ ਵੇ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਸਾਡੀ ਨਾ ਪੁੱਗਦੀ ਵੇ...।''
ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਾਲੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਲੋਕ-ਕਾਵਿ ਦੇ ਨਮੂਨੇ ਹਨ:
''ਬਾਰੂੀ ਵਰਸੀ ਖੱਟਣ ਗਿਆ ਸੀ,
ਖੱਟ ਕੇ ਲਿਆਇਆ ਬਾਲੀ,
ਕੈਦ ਕਰਾ ਦੁੰਗੀ, ਮੈਂ ਠਾਣੇਦਾਰ ਦੀ ਸਾਲੀ''
''ਕੰਢਾ ਮੁੜਿਆ ਏ ਬਾਲੀ ਦਾ,
ਪਤਲਾ ਪਤੰਗ ਮਾਹੀਆ ਕਿਸੇ ਕਰਮਾਂ ਵਾਲੀ ਦਾ''
ਲੋਕ-ਕਾਵਿ ਵਿੱਚ ਚਾਂਦੀ ਦਾ ਗੜਵਾ ਬੜੀ ਅਹਿਮੀਅਤ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਮੂੰਡੇ ਦੇ ਵਿਆਹ ਸਮੇਂ ਘੋੜੀ ਗਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ:
''ਵੇ ਵੀਰ ਬਾਬਾ ਤੇਰਾ ਸਰਦਾਰ ਸੁਣੀਦਾ ਭਾਰੀ,
ਵੇ ਹੱਥ ਚਾਂਦੀ ਗੜਵਾ ਨਿਆਉ ਕਰੋਂਦਾ ਭਾਰੀ...''
ਭਾਂਡਿਆਂ ਵਿੱਚ ਚਮਚਾ ਤੇ ਕੜਛੀ ਭਾਵੇਂ ਛੋਟੇ ਆਕਾਰ ਦੇ ਭਾਂਡੇ ਹਨ ਪਰ ਜੱਗ ਜ਼ਾਹਿਰ ਹੈ ਕਿ

'ਚਮਚਾਗਿਰੀ' ਵੱਡੇ-ਵੱਡੇ ਕੰਮ ਕਰਵਾਉਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੈ ਤੇ ਅੰਤਿਮ ਸਾਰਾਂ 'ਤੇ ਆਏ ਬੰਦੇ ਦੇ ਮੂੰਹ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਵੀ ਅਕਸਰ ਚਮਚੇ ਨਾਲ ਹੀ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਖਾਣ-ਪਕਾਉਣ ਦਾ ਕੰਮ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਬਿਨਾਂ ਅਧੂਰਾ ਹੈ। ਕੜਛੀ ਨੂੰ ਤਾਂ ਸਾਡਾ ਲੋਕ-ਕਾਵਿ ਸਿਰਜਣ ਵਾਲੀਆਂ ਨੇ ਹਥਿਆਰ ਵਜੋਂ ਵੀ ਵਰਤਿਆ ਹੈ:

''ਮਿਰਚਾਂ ਚੁਰਚੁਰੀਆਂ, ਬਣੀ ਛੋਲਿਆਂ ਦੀ ਦਾਲ ਕਰਾਰੀ,
ਛੜੇ ਨੇ ਦਾਲ ਹੋਰ ਮੰਗ ਲਈ,
ਮੈਂ ਵੀ ਕੜਛੀ ਬੁੱਲ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਮਾਰੀ...।''
ਗਾਗਰ ਦੇ ਜ਼ਿਕਰ ਵਾਲਾ ਪੰਜਾਬੀ ਗੀਤ ਵੀ ਬੜਾ ਮਕਬੂਲ ਹੋਇਆ:

''ਘੜਾ ਵੱਜਦਾ ਘੜੇਲੀ ਵੱਜਦੀ,
ਕਦੇ ਗਾਗਰ ਵੱਜਦੀ ਸੁਣ ਮੂੰਡਿਆ...''

ਪੇਂਡੂ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਧੀ-ਭੈਣ ਨੂੰ ਦਾਜ ਵਿੱਚ ਭਾਂਡੇ ਜ਼ਰੂਰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਜੋ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਪਿੱਤਲ ਦੇ ਹੀ ਹੁੰਦੇ। ਇਹ ਕੋਈ ਸੈੱਟ ਨਹੀਂ ਸਨ ਹੁੰਦੇ ਬਸ ਘਰੇਲੂ ਲੋੜ ਦੇ ਭਾਂਡੇ ਹੁੰਦੇ। ਇਹ ਗਿਣਵੇਂ ਭਾਂਡੇ ਇਕੱਤੀ ਜਾਂ ਇਕੱਠਾ ਤੋਂ ਵਧਦੇ ਇੱਕ ਸੌ ਇੱਕ ਪੁੱਜ ਗਏ ਪਰ ਅਜੋਕੇ ਸਮੇਂ ਇਸ ਪਿਰਤ ਦਾ ਵੀ ਆਧੁਨਿਕੀਕਰਨ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਡਿਨਰ ਸੈੱਟ, ਟੀ ਸੈੱਟ ਤੇ ਹੋਰ ਪੜਾ ਨਹੀਂ ਕੀ-ਕੀ ਸੈੱਟ ਬਣ ਗਏ ਹਨ। ਪਿਛਲੇ ਸਮੇਂ ਕੁੜੀਆਂ ਨੂੰ ਕੈਂਚ ਦੇ ਭਾਂਡੇ ਜ਼ਰੂਰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ, ਭਾਵੇਂ ਦੋ-ਚਾਰ ਹੀ ਹੁੰਦੇ। ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਹੁੰਦੀ ਕਿ ਇਹ ਭਾਂਡੇ ਦੇਣ ਨਾਲ ਪੁੰਨ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਪਰ ਅਸਲੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਧਾਤ ਸਿਹਤ ਲਈ ਗੁਣਕਾਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਦਲਾਨ ਜਾਂ ਸਵਾਤ ਵਿੱਚ ਬਣੇ ਮਿੱਟੀ ਦੇ 'ਪੀੜ੍ਹੇ' ਤੇ 'ਟਾਂਡਾਂ' (ਸੈਲਫਾਂ) ਉੱਤੇ ਪੁੱਠੇ ਕਰਕੇ ਰੱਖੇ ਕੰਢਣੀ ਵਾਲੇ ਗਿਲਾਸ ਅਤੇ ਪਿੱਤਲ ਦੇ ਜੱਗ ਤਾਂ ਸ਼ੋਅ-ਪੀਸ ਹੀ ਜਾਪਦੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਝਮ-ਝਮ ਕਰਦੇ ਭਾਂਡਿਆਂ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਪੀੜ੍ਹਾ ਘਰ ਦੀ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੁੰਦਾ ਤੇ ਘਰ ਦੀ ਸੁਆਣੀ ਦੀ ਸੁਖੜਤਾ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਭਰਦਾ। ਪਿੱਤਲ ਦੇ ਭਾਂਡਿਆਂ ਦੀ ਸਾਫ਼-ਸਫਾਈ ਬੜਾ ਮੁਸ਼ੱਕਤ ਵਾਲਾ ਕੰਮ ਹੁੰਦਾ। ਪਿਛਲੇ ਸਮਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਦੀ ਵੀ ਕਿੱਲਤ ਹੁੰਦੀ ਸੀ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਕਈ ਵਾਰ ਔਰਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਭਾਂਡਿਆਂ ਨੂੰ 'ਸੁੱਕ-ਮਾਂਜ' ਕਰਦੀਆਂ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੁਆਹ ਨਾਲ ਰਗੜ-ਰਗੜ ਕੇ ਮਾਂਜਦੀਆਂ ਕਿ ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਧੋਤੇ ਬਿਨਾਂ ਹੀ ਭਾਂਡਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸ਼ੀਸ਼ੇ ਵਾਂਗ ਮੂੰਹ ਦਿੱਸਣ ਲੱਗ ਜਾਂਦੇ। ਸੁੱਕ-ਮਾਂਜ ਵਿਧੀ ਨਾਲ ਮਾਂਜੇ ਭਾਂਡਿਆਂ ਨੂੰ ਕਿਤੇ ਅੰਨ-ਪਾਣੀ ਜਾਂ ਦਾਲ-ਸਲੂਣਾ ਲੱਗਿਆ ਨਾ ਰਹਿੰਦਾ। ਅੱਜ ਵੀ ਯਾਦ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਉਹ ਕਲੀ ਵਾਲੇ ਭਾਈ ਤੇ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਭੁੱਲਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਲੀ ਕੀਤੇ ਪਿੱਤਲ ਦੇ ਭਾਂਡੇ। ਬੜੀਆਂ ਯਾਦ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਉਹ ਪਿੱਤਲ ਦੀਆਂ ਗਾਗਰਾਂ-ਵਲਟੇਹੀਆਂ, ਜਿੰਨਾਂ ਦੇ ਵਧਾਅ 'ਤੇ ਆਟਾ ਲਾ ਕੇ ਦੀਵੇ ਟਿਕਾਏ ਜਾਂਦੇ ਅਤੇ ਸਰ੍ਹੋਂ ਦਾ ਤੇਲ ਪਾ ਕੇ ਚੁੰ ਦੀਆਂ ਬੱਤੀਆਂ ਨਾਲ ਜਗਦੇ ਦੀਵਿਆਂ ਵਾਲੀ ਇਸ ਜਾਗੋ ਨੂੰ ਵੱਡੀ ਮਾਮੀ ਸਿਰ ਉੱਤੇ ਰੱਖ ਕੇ ਦੋਹੜੇ-ਦੋਹੜੀਆਂ ਦੇ ਵਿਆਹ ਦੀ ਜਾਗੋ ਕੱਢਦੀ ਮੇਲਣਾਂ ਨਾਲ ਸਾਰੇ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਧਮਾਲਾਂ ਪਾਉਂਦੀ ਫਿਰਦੀ। ਅੱਜ ਨਾ ਪਿੱਤਲ ਦੇ ਭਾਂਡਿਆਂ ਦੀ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਲੀ ਸਰਦਾਰੀ ਹੈ ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਸੁਆਣੀ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ: ''ਭਾਈ ਵੇ ਕਲੀ ਵਾਲਿਆ ਮੇਰੇ ਭਾਂਡੇ ਕਲੀ ਕਰ ਜਾ''

ਛੋਲਿਆਂ ਦੇ ਪੱਤਿਆਂ ਦੀ ਚਟਣੀ

ਛੋਲਿਆਂ ਦੇ ਹਰੇ ਪੱਤਿਆਂ ਦਾ ਸਾਗ ਤਾਂ ਲੋਕ ਅਕਸਰ ਖਾਂਦੇ ਹਨ ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਬਣੀ ਚਟਣੀ ਘੱਟ ਹੀ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਖਾਧੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਹਰੇ ਨਰਮ ਪੱਤਿਆਂ ਨੂੰ ਧੋ ਕੇ ਪਿਆਜ਼ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਸੁਆਦ ਮੁਤਾਬਕ ਲੂਣ-ਮਿਰਚ ਪਾ ਕੇ ਚਟਣੀ ਬਣਾ ਲਓ। ਛੋਲਿਆਂ ਦੇ ਪੱਤਿਆਂ ਦੀ ਇਹ ਚਟਣੀ ਜਿੱਥੇ ਸੁਆਦ ਲੱਗੇਗੀ, ਉੱਥੇ ਇਸ ਵਿਚਲੇ ਪੌਸ਼ਟਿਕ ਤੱਤ ਸਰੀਰ ਲਈ ਲਾਹੇਵੰਦ ਹਨ। ਸੌ ਗ੍ਰਾਮ ਛੋਲਿਆਂ ਦੇ ਪੱਤਿਆਂ ਵਿੱਚ 28.3 ਮਿਲੀਗ੍ਰਾਮ ਲੋਹ ਤੱਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

- ਲਾਭ- * ਇਸ ਚਟਣੀ ਦੀ ਲਗਾਤਾਰ ਦੋ ਮਹੀਨੇ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਨਾਲ ਖੂਨ ਸਾਫ਼ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
 - * ਫੋੜੇ, ਫੁਨਸੀਆਂ ਅਤੇ ਖੁਰਕ ਜਿਹੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਤੋਂ ਨਿਜਾਤ ਮਿਲ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।
 - * ਛੋਲਿਆਂ ਦੀ ਚਟਣੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਨਾਲ ਹੱਡੀਆਂ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ।
 - * ਅੱਖਾਂ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਧਦੀ ਹੈ।
- ਛੋਲਿਆਂ ਦੀ ਹੋਲਾਂ
ਛੋਲਿਆਂ ਦੇ ਬੂਟੇ ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਟਾਂਟਾਂ ਵਿੱਚ ਦਾਣਾ ਪੈਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ

ਇਸ ਨੂੰ ਪੱਕਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਹਰੇ ਬੂਟੇ ਸਮੇਤ ਅੱਗ ਉੱਪਰ ਭੁੰਨ ਲਓ। ਬੂਟੇ ਦੇ ਪੱਤੇ ਅੱਗ ਨਾਲ ਸੜ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਟਾਂਟਾਂ ਵਿਚਲੇ ਕੱਚੇ ਛੋਲੇ ਅੱਧ-ਭੁੰਜੇ ਹੋ ਜਾਣਗੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੋਲਾਂ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹੋਲਾਂ ਵਧੀਆ, ਸੁਆਦੀ ਅਤੇ ਪੌਸ਼ਟਿਕ ਖੁਰਾਕ ਹਨ। ਇਸ ਨਾਲ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਤਾਕਤ ਮਿਲਦੀ ਹੈ।
ਛੋਲਿਆਂ ਦੇ ਪੱਤਿਆਂ ਦੀ ਚਟਣੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਟਾਂਟਾਂ ਦੀਆਂ ਹੋਲਾਂ ਬਣਾ ਕੇ ਖਾਣ ਨਾਲ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿਸਮ ਦਾ ਕੋਈ ਨੁਕਸਾਨ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਦਾ ਸਗੋਂ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਖੂਨ ਸਾਫ਼ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸੀਜਨ ਮੁਤਾਬਕ ਛੋਲਿਆਂ ਦੀ ਚਟਣੀ ਅਤੇ ਹੋਲਾਂ ਦਾ ਭਰਪੂਰ ਲਾਭ ਉਠਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।
- ਫਤਿਹ ਪ੍ਰਭਾਕਰ

ਇਰਾਕ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦਾ ਕਿਸੇ ਕੋਲ ਨਹੀਂ ਪੂਰਾ ਵੇਰਵਾ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ- ਇਰਾਕ 'ਚ ਵਿਗੜੇ ਹਾਲਾਤ ਨੂੰ ਦੇਖਦਿਆਂ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਭਾਵੇਂ ਭਾਰਤੀ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਉੱਥੇ ਜਾਣ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਪਰ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਇਰਾਕ ਗਏ ਲੋਕਾਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਸਹੀ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਰਾਕ ਗਏ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦਾ ਨਾ ਤਾਂ ਐਨਆਰਆਈ ਸਭਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਐਨਆਰਆਈ ਮਾਮਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਵਿਭਾਗ ਕੋਲ ਕੋਈ ਵੇਰਵਾ ਹੈ। ਪਰਵਾਸੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੇ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਵੀ ਪੰਜਾਬ 'ਚੋਂ ਇਰਾਕ ਜਾਣ ਲਈ ਕਲੀਅਰੈਂਸ ਲੈਣ ਵਾਸਤੇ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਿਰਫ ਮੰਤਰਾਲੇ ਕੋਲ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ। ਆਵਾਸ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਖੇਤਰ 'ਚ ਸਾਲਾਨਾ 10 ਹਜ਼ਾਰ ਦੇ ਕਰੀਬ ਲੋਕ ਆਪਣੀ ਅਰਜ਼ੀ ਲਗਵਾਉਣ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਪਰ ਸਿਰਫ ਪੰਜ ਫੀਸਦੀ ਨੂੰ ਇਰਾਕ ਸਮੇਤ ਅਰਬ ਮੁਲਕਾਂ 'ਚ ਜਾਣ ਦੀ ਕਲੀਅਰੈਂਸ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਲੋਕ ਦੁਬਈ ਜਾਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ 'ਚ ਤਰਖਾਣ, ਭਾਰੀ ਵਾਹਨ ਚਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਡਰਾਈਵਰ, ਰਾਜ ਮਿਸਤਰੀ, ਵੈਲਡਰ, ਪਲੰਬਰ, ਫਿਟਰ, ਖਾਨਸਾਮੇ, ਨਰਸਾਂ ਅਤੇ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਐਨਆਰਆਈ ਸਭਾ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਨੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮੁਲਕਾਂ 'ਚ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਭਾਰਤੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਅੰਕੜਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਿਦੇਸ਼ ਗਏ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਐਨਆਰਆਈ ਸਭਾ ਨਾਲ ਜੁੜਨ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਸੀ ਪਰ ਕੋਈ ਚੰਗਾ ਹੁੰਗਾਰਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਰਵਾਸੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਵਿਭਾਗ ਦਾ ਭਾਵੇਂ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਮੰਤਰੀ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਵੀ ਇਸ ਬਾਬਤ ਕੋਈ ਅੰਕੜਾ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਵਿਭਾਗ ਬਿਕਰਮ ਸਿੰਘ ਮਜੀਠੀਆ ਕੋਲ ਸੀ ਅਤੇ ਹੁਣ ਤੋਂ ਤਾਂ ਸਿੰਘ ਕੋਲ ਇਸ ਦਾ ਕਾਰਜਭਾਰ ਹੈ।

ਸੁਰਿੰਦਰ ਧਨੋਆ
510-377-4197

ਰਾਵੀਓਂ ਖਾਰ ਮੇਰੇ ਰਾਂਝਣ ਦਾ ਡੇਰਾ- 2

‘ਝਟਕਾ ਬਨਾਮ ਹਲਾਲ’

ਵੈਸੇ ਤਾਂ ਮੈਂ ਫੇਸਬੁੱਕ ਤੇ ਬਹੁਤਾ ਵਕਤ ਖਰਾਬ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਕਿਉਂਕਿ ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਫੇਸ ਹੈ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਬੁੱਕ ਰਹਿ ਗਈ। ਹਾਂ ਐਨਾ ਕੁ ਜ਼ਰੂਰ ਹੈ ਕਿ ਵਿਹਲਾ ਟਾਈਮ ਜ਼ਰੂਰ ਕਿਧਰੇ ਉਡ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਅਚਾਨਕ ਅਹਿਮਦ ਰਾਜਾ ਪੰਜਾਬੀ ਨੇ ਇਕ ਛੋਟੀ ਜਿਹੀ

ਫਿਲਮ 1947 ਦੇ ਉਤੇ ਫੇਸਬੁੱਕ ਤੇ ਪਾਈ, ਜਿਸਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਸਿਰਫ ਅੱਖਾਂ ਹੀ ਨਹੀਂ ਭਰਦੀਆਂ ਬਲਕਿ ਦਿਲ ਵਿਚ ਹੌਲ ਪੈਂਦੇ ਨੇ ਕਿ ਇਹ ਕਿਉਂ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਟੁੱਟਿਆ। ਮੇਰੀਆਂ ਤਾਂ ਅੱਖਾਂ ਸੁੱਕਣ ਦਾ ਨਾਂ ਨਹੀਂ ਲੈਂਦੀਆਂ। ਕੀ ਅਸੀਂ ਪੰਜਾਬੀ ਹੁਣ ਵੀ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਫਰਤਾਂ ਵਿਚ ਸੜ ਰਹੇ ਹਾਂ ਜਾਂ ਸਾਨੂੰ ਕੋਈ ਹਲਾਲ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਾਂ ਸਾਡਾ ਝਟਕਾ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਮੇਰੇ ਖਿਆਲ ਵਿਚ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਚੀਜ਼ ਦਾ ਪਤਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਲੱਗ ਰਿਹਾ। ਇਕ ਇਨਸਾਨ ਜਦੋਂ ਵੀ ਕੋਈ ਪੰਜਾਬ ਲਈ, ਇਸ ਲਈ ਸਿਕਾਫਤ ਲਈ, ਇਸ ਦੇ ਧਰਮ ਲਈ, ਇਸ ਦੀ ਧਰਤੀ ਲਈ, ਇਸ ਦੇ ਵਜੂਦ ਲਈ, ਇਸ ਦੀ ਬੋਲੀ ਲਈ, ਇਸ ਦੇ ਪਹਿਰਾਵੇ ਲਈ ਕੋਈ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਬੱਸ ਉਸ ਨੇ ਅਜੇ ਕੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਹੀ ਕੀਤਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਦੇ ਉਲਟ ਕਿੰਨੇ ਹੀ ਲੋਕ ਰਾਤੋ ਰਾਤ ਖੁੱਬਾਂ ਵਾਂਗ ਜੰਮ ਆਉਂਦੇ ਨੇ। ਇਹ ਜਾਂ ਤਾਂ ਕੋਈ ਇਸ ਧਰਤੀ ਨੂੰ ਸਰਾਪ ਹੈ ਜਾਂ ਫਿਰ ਸਾਨੂੰ ਅਕਲ ਹੀ ਐਨੀ ਕੁ ਹੈ। ਐਨੀਆਂ ਠੋਕਰਾਂ ਖਾ ਕੇ ਵੀ ਸਾਨੂੰ ਅਕਲ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ। ਕਈ ਵਾਰਤਾਂ ਇਹ ਵੀ ਦੇਖਣ 'ਚ ਆਇਆ ਕਿ ਜਿਸ ਤੋਂ ਸਾਨੂੰ ਬਹੁਤ ਉਮੀਦਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਹ ਖੁਦ ਹੀ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਪਾਸੇ ਨੂੰ ਤੁਰ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਹੀ ਕਿਸੇ ਅੱਛੇ ਇਨਸਾਨ ਦੀ ਕਲਮ ਰੋਣ ਲੱਗ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਸੁਣਿਓ ਵੇ ਕਲਮਾਂ ਵਾਲਿਓ ਸੁਣਿਓ ਵੇ ਅਕਲਾਂ ਵਾਲਿਓ ਪੰਜਾਬ ਸੱਪਾਂ ਦੀ ਵਿਰਮੀ ਬਣਗਿਆ, ਪਾਇਓ ਵੇ....

ਚੰਗੀ ਕਲਮ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਦੇ ਸੋਹਲੇ ਗਾਉਣ ਲੱਗ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਚੰਗੀ ਗਾਇਕੀ ਅਸਲੀਲਤਾ ਦੀ ਸੀਮਾ ਪਾਰ ਕਰਕੇ ਦੂਰ ਇਸ ਤੋਂ ਪਾਰ ਕਿਧਰੇ ਹੋਰ ਸਿਖਰਾਂ ਨੂੰ ਛੂਹਣ ਲੱਗ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਕਹਿੰਦੇ ਨੇ ਕਿ ਹੁਸਨ ਦੀ ਕੀਮਤ ਸਿਰਫ ਪਰਦਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਇਹ ਪਰਦੇ ਲਾਹੁਣ ਦਾ ਠੋਕਾ ਹੀ ਲੈ ਲਿਆ। ਪਿੱਛੇ ਜਿਹੇ ਇਕ ਪੰਜਾਬੀ ਮੁੰਡੇ ਦਾ ਕੋਈ ਗਾਇਕੀ ਦਾ ਸ਼ੋਅ ਇਸ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਹੋਇਆ। ਜਿਸ ਦੀਆਂ ਕਈ ਚੀਜ਼ਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਚੰਗੀਆਂ ਨਹੀਂ ਲੱਗੀਆਂ। ਸੋ ਭਾਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ ਕਿ ਲੋਕ ਉਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਹੋਣ। ਕੁਝ ਵੀਰਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਦਿਲ ਦੇ ਦਰਦ ਨੂੰ, ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਪੁਰਾਣੀ ਤਸਵੀਰ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਦਿਆਂ ਉਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਮੁਜ਼ਾਹਰੇ ਵੀ ਕੀਤੇ। ਇਹ ਮੁਜ਼ਾਹਰੇ ਥਾਂ-ਥਾਂ ਦੇ ਉਤੇ ਹੋਏ। ਕਿਉਂਕਿ ਜੇ ਥਾਂ ਥਾਂ ਸੱਪ ਵਿਰਮੀਆਂ ਬਣਾ ਲੈਣ, ਫਿਰ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਤਾਂ ਉਹ ਚਾਹੁਣੀਆਂ ਪੈਂਦੀਆਂ ਨੇ। ਉਹਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿਚ ਫੜੇ ਬੈਰ, ਰੋਡੀਓ ਦੇ ਉਤੇ ਬਿਆਨ ਤੇ ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਿਚ ਦਿੱਤੇ ਬਿਆਨਾਂ ਨੂੰ ਮੈਂ ਵੀ ਪੜ੍ਹਿਆ। ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਉਹ ਠੀਕ ਸਨ। ਪਰ ਇਹਨਾਂ ਮੁਜ਼ਾਹਰਿਆਂ ਦਾ ਅਸਰ ਉਹਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਬੜ੍ਹਾ ਚਿਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਬੜ੍ਹੀ ਸੱਚੀ ਮੁਆਫੀ ਮੰਗੀ, ਆਪਣੇ ਸ਼ੋਅ ਪੂਰੇ ਕੀਤੇ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਧਰਤੀ ਉਤੇ ਪੈਰ ਰੱਖਦਿਆਂ ਸਾਰ ਹੀ ਮੁੜ ਫਿਰ ਉਹੋ ਕੁੱਤ ਖਾਨਾ।

ਤਰਲੋਚਨ ਸਿੰਘ

ਅੱਜਕਲ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਖਬਰਾਂ ਛਪ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਪੁਲਸ ਨੇ ਛਾਪਾ ਮਾਰ ਕੇ ਕਰੋੜਾਂ ਰੁਪਏ ਦੇ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਕੈਪਸੂਲ ਅਤੇ ਹੈਰੋਇਨ ਫੜ ਲਈ ਹੈ। ਪੁਲਸ ਜਾਗ ਪਈ ਹੈ ਪਰ ਸੋਚਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਪੁਲਸ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਨਸ਼ਾ-ਮੁਕਤ ਕਰ ਸਕੇਗੀ? ਸਾਨੂੰ ਲੋੜ ਹੈ ਇਹ ਘੋਖਣ ਦੀ ਕਿ ਨਸ਼ੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਿਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਤੇ ਕਿੱਥੋਂ ਤਕ ਪੁੱਜ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। 1978 ਵਿਚ ਔ (ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਹੈਲਥ ਆਰਗੇਨਾਈਜ਼ੇਸ਼ਨ) ਨੇ ਇਕ ਰਿਪੋਰਟ ਛਪੀ ਸੀ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਨਸ਼ਾ ਸਮੱਗਰੀ ਦਾ ਅੱਡਾ ਬਣਨ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। 36 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਇਸ ਦੀ ਪਕੜ ਵਿਚ ਆ ਰਹੇ ਹਨ। ਕੁਝ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਇਕ ਥਾਂ ਵਧ ਰਹੇ ਨਸ਼ੇ ਬਾਰੇ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਬਜਾਏ ਉਸ 'ਤੇ ਕੁਝ ਅਮਲ ਕਰਨ ਦੇ, ਅਸੀਂ ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਬਿਆਨ ਦਾਗ ਦਿੱਤੇ ਕਿ ਉਹ ਸਿਆਸੀ ਲਾਭ ਉਠਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅੱਜ ਕਈ ਪ੍ਰਤੱਖ ਸੱਚਾਈਆਂ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਪਿਛਲੇ ਦਹਾਕੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਫੌਜੀ ਭਰਤੀ ਦੇ ਕੈਂਪ ਲੱਗੇ। ਦਸ ਹਜ਼ਾਰ ਨੌਜਵਾਨ ਲੜਕੇ ਅੱਗੇ ਆਏ। ਪਹਿਲੇ ਟੈਸਟ ਜੇ ਦੌੜ ਦਾ ਸੀ, ਵਿਚੋਂ 8000 ਫੇਲ ਹੋ ਗਏ। ਜੇ 2500 ਪਾਸ ਹੋਏ, ਵਿਚੋਂ ਅਖੀਰਲੇ ਟੈਸਟ ਵਿਚੋਂ ਕੇਵਲ 200 ਹੀ ਸਿਲੈਕਟ ਹੋਏ ਹਨ। ਦੇਹਰਾਦੂਨ ਵਿਚ ਆਰਮੀ ਦੀ ਅਕੈਡਮੀ ਵਿਚ ਜੇ 14 ਜੂਨ ਨੂੰ 400 ਅਫਸਰਾਂ ਦਾ ਬੈਚ ਪਾਸ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਉਸ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਅਫਸਰ ਕੇਵਲ ਉਗਲਾਂ 'ਤੇ ਗਿਣੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਹਨ। ਯੂ. ਪੀ. ਤੋਂ 120 ਪਾਸ ਹੋਏ, ਹਰਿਆਣਾ ਤੋਂ 70 ਹਨ। ਆਈ. ਏ. ਐੱਸ. ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਕੁਝ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਆਏ ਹਨ। ਕਿਧਰੇ ਹੀ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਕੋਈ ਨਾਂ ਲੱਭਦਾ ਹੈ। ਨਸ਼ੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਰੰਗ ਲਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਬਿਹਤਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਜਿਹੜੇ ਵੀਰ ਆਪਣੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੀ ਖਾਤਰ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਆਉਂਦੇ ਨੇ, ਉਹਨਾਂ ਅੱਗੇ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਕਿ ਇਹ ਤੁਹਾਡਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਹੈ। ਜ਼ਰੂਰ ਕਰੋ ਅਸੀਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਰੋਕਦੇ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਹਰ ਇਕ ਬੰਦੇ ਦਾ ਬੁਨਿਆਦੀ ਹੱਕ ਹੈ। ਪਰ ਕਿੰਨਾ ਚੰਗਾ ਹੋਵੇ ਕਿ ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਵਧੀਆ, ਸੁਰੀਲੇ ਤੇ ਚੰਗੇ ਕਲਾਕਾਰ ਲੈ ਕੇ ਆਓ। ਲੋਕੀ ਤੁਹਾਡੀ ਵੀ ਬੱਲੇ ਬੱਲੇ ਕਰਨਗੇ ਤੇ ਆਪ ਖੁਦ ਵੀ ਉਸ ਦਾ ਆਨੰਦ ਮਾਨਣਗੇ। ਹੁਣ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਤਾ ਹੀ ਹੈ ਕਿ ਕਈ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਐਸੇ ਕਲਾਕਾਰ ਵੀ ਨੇ, ਜਿਹਨਾਂ ਨੂੰ ਲੋਕੀ ਉਡੀਕਦੇ ਹਨ। ਕਿੰਨਾ ਕਿੰਨਾ ਚਿਰ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਹੋ ਗਿਆ ਉਹ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਦਿਲਾਂ ਉਤੇ ਰਾਜ ਕਰਦੇ ਨੇ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸੱਚੀ ਸੁੱਚੀ ਵਿਰਾਸਤ ਵੀ ਬਚ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਕਾਰੋਬਾਰ ਦਾ ਜ਼ਰੀਆ ਵੀ ਬਣਿਆ ਰਹੇਗਾ। ਲੋਕ ਤੁਹਾਨੂੰ ਹੱਥਾਂ ਉਤੇ ਚੁੱਕਣਗੇ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਬਲਕਿ ਇਹ ਕਹਿਣਗੇ ਕਿ ਇਹ ਸਾਡਾ ਭਰਾ ਪੰਜਾਬੀਅਤ ਲਈ ਅੱਛਾ ਤੇ ਵਧੀਆ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਕੁਝ ਮੇਰੇ ਵੀਰ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਇੱਥੇ ਆਉਣ ਲਈ ਕਾਗਜ਼ ਪੱਤਰ ਦੀ ਵੀ ਸੇਵਾ ਕਰਦੇ ਨੇ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰੱਬ ਨੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਕ ਨਹੀਂ ਲੱਖਾਂ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਬੋੜ੍ਹੀ ਜਿਹੀ ਆਪਣੀ ਜ਼ਮੀਰ ਨੂੰ ਜਿਉਂਦਾ ਰੱਖਣ ਲਈ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰ ਸੋਚੋ ਕਿ ਵਾਕਿਆ ਹੀ ਮੇਰੇ ਮੁਲਕ, ਮੇਰੀ ਬੋਲੀ, ਮੇਰੇ ਪਿਛੋਕੜ ਲਈ ਇਹ ਲੋਕ ਕੰਮ ਵਧੀਆ ਕਰ ਰਹੇ ਨੇ ਜਾਂ ਕਿ ਨਹੀਂ। ਜੇਕਰ ਇਕ ਸੱਜਣ ਵੀ ਐਦਾਂ ਦੀ ਸੋਚ ਦਾ ਮਾਲਕ ਬਣ ਜਾਵੇ, ਲੋਕੀ ਕਹਿਣਗੇ ਕਿ ਕਿਆ ਬਾਤ ਹੈ ਇਸ ਇਨਸਾਨ ਦੇ ਸਦਕੇ ਜਾਈਏ। ਸਾਡਾ ਇਤਿਹਾਸ ਗਵਾਹ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਉਸ ਵਿਰਸੇ ਨਾ ਤਅੱਲਕ ਰੱਖਦੇ ਹਾਂ, ਜਿੱਥੇ ਸਾਡੇ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਨੇ ਨਵਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਠੋਕਰਾਂ ਮਾਰੀਆਂ। ਆਪਣੀ ਜੁਬਾਨ ਖਾਤਰ ਜਾਨਾਂ ਵਾਰ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਇਹ ਤਾਂ ਸਿਰਫ ਚਾਰ ਛਿਲੜਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ, ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਅੱਜ ਕੋਲ ਹਨ ਕੱਲ੍ਹ ਨੂੰ ਨਾ ਵੀ ਹੋਣ। ਕੀ ਪਤਾ? ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਸਦਾ ਚੇਤੇ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕਹਿੰਦੇ ਹੁੰਦੇ ਨੇ ਕਿ ਜੇ ਬੰਦਾ ਬੋਲੇ ਕਿ ਮੈਂ ਕੌਣ ਹਾਂ ਉਸ ਦਾ ਕੀ ਫਾਇਦਾ? ਬੰਦੇ ਦਾ ਕੰਮ ਬੋਲੋ। ਜਿੱਧਰੋਂ ਵੀ ਉਹ ਲੰਘੇ ਬਿਨਾਂ ਦੱਸੋ ਤਾਂ ਪਤਾ ਲੱਗੇ ਕਿ ਉਹੋ ਇਨਸਾਨ ਹੈ ਜਿਸਨੇ ਆਹ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਖਵਾਜ਼ਾ ਅਹਿਮਦ ਅਬਾਸ ਨੇ ਸਿਰਫ ਇਕ ਹੀ ਫਿਲਮ ਬਣਾਈ ਮੁਗਲ-ਏ-ਆਜ਼ਮ। ਅੱਜ ਤੱਕ ਲੋਕੀ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਹੀਰੋ ਮੰਨਦੇ ਨੇ। ਬਾਬੇ ਵਾਰਿਸ ਸ਼ਾਹ ਹੋਰਾਂ ਇਕ ਹੀ ਹੀਰ ਲਿਖੀ, ਲੋਕ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਕਬਰ ਤੇ ਜਾ ਕੇ ਚਾਦਰਾਂ ਚੜ੍ਹਾਉਂਦੇ ਨੇ ਤੇ ਸਿਜਦੇ ਕਰਦੇ ਨੇ। ਹੋਰ ਵੀ ਇਹੋ ਜਿਹੀਆਂ ਬੇਅੰਤ ਮਿਸਾਲਾਂ ਮਿਲਦੀਆਂ ਨੇ। ਚੰਗੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਲੋਕੀ ਹਮੇਸ਼ਾ ਯਾਦ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਹੁਣ ਸਾਡੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਦੇਖ ਲਵੋ। ਉਹੋ ਗੱਲਾਂ ਉਹੋ ਬਾਤਾਂ, ਬੋਤਕੀਆਂ ਤੇ ਬੇ-ਸਿਰ ਪੈਰ ਤੋਂ। ਪਹਿਲੇ ਦਿਨ ਜਾਓ ਦੋ ਜਾਂ ਚਾਰ ਬੰਦੇ ਹੁੰਦੇ ਨੇ ਸਾਰੇ ਹਾਲ ਦੇ ਅੰਦਰ। ਅੱਜ ਪਹਿਲਾ ਦਿਨ ਕੱਲ੍ਹ ਨੂੰ ਦੂਜਾ ਚੱਲ ਮੇਰੇ ਭਾਈ। ਲੈ ਮੈਂ ਵੀ ਕਿਹੜੇ ਪਾਸੇ ਨੂੰ ਤੁਰ ਪਿਆ। ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਸੀ ਫੇਸਬੁੱਕ ਦੀ। ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਫੇਸ ਬੁੱਕ ਨੂੰ ਹੋਰ ਅੱਗੇ ਫਰੋਲਿਆ। ਇਕ ਜਗ੍ਹਾ ਤੇ ਮੈਂ ਬੋੜ੍ਹਾ ਜਿਹਾ ਰੁਕਿਆ। ਉਪਰ ਲਿਖਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਵੀਡੀਓ ਨੂੰ ਸਾਰਾ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰਾ ਦੇਖੇ। ਮੈਂ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਕੋਈ ਜ਼ਰੂਰ ਵਧੀਆ ਗੱਲ ਲਿਖੀ ਹੋਈ ਜਾਂ ਕੀਤੀ ਹੋਈ, ਇਸ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰ ਦੇਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਨਾਲੋਂ ਬੜੇ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੇ ਜ਼ਰੂਰ ਦੇਖਣ। ਸੋ ਜੀ ਮੈਂ ਵੀ ਉਹ ਵੀਡੀਓ ਲਾ ਲਈ। ਸ਼ੁਰੂ ਵਿਚ ਇਕ ਅੱਧ ਚਿੱਟੀ ਲੰਮੀ ਦਾਹੜੀ ਵਾਲੇ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਚੌਕੜੀ ਮਾਰ ਕੇ ਬੈਠੇ ਸਨ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਿਰ

ਉਤੇ ਗੋਲ ਪੱਗ ਬੜੇ ਸਾਫ ਸੁਬਰੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਬੰਨ੍ਹੀ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਹੀ ਸੀ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਚਿੱਟੇ ਚੋਲੇ ਦੇ ਉਪਰ ਤੋਂ ਪਾਇਆ ਕਾਲੇ ਰੰਗ ਦਾ ਗਾਤਮ ਬਹੁਤ ਜੱਚ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਚਿਹਰਾ ਚਮਕ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤੇ ਅੱਖਾਂ ਵਿਚ ਇਕ ਖਿੱਚ। ਉਹਨਾਂ ਬੋਲਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ। ਉਹ ਕਹਿੰਦੇ ਕਿ ਜਦੋਂ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਬੇਟੇ ਰਾਮ ਰਾਏ ਨੌਰੰਗੇ ਦੇ ਦਰਬਾਰ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚੇ ਤਾਂ ਨੌਰੰਗੇ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਬਿਠਾਇਆ ਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਕੋਈ ਐਸਾ ਫਲ ਖੁਆਓ, ਜਿਹੜਾ ਅਸੀਂ ਕਦੇ ਖਾਇਆ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਬੱਸ ਜੀ ਰਾਮ ਰਾਇ ਸਾਹਿਬ ਹੋਰਾਂ ਅੱਖਾਂ ਬੰਦ ਕੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਫਲਾਂ ਦੇ ਟੋਕਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਗਏ। ਨੌਰੰਗਾ ਬੜਾ ਹੈਰਾਨ ਹੋਇਆ ਕਿ ਇਹ ਤਾਂ ਕਮਾਲ ਹੋ ਗਿਆ। ਪਰ ਉਹ ਵੀ ਬੜਾ ਤੇਜ਼ ਤਰਾਰ ਬੰਦਾ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਫਿਰ ਰਾਮ ਰਾਏ ਨੂੰ ਕਿਹ ਕਿ ਇਹ ਤਾਂ ਸਾਰੇ ਮੌਸਮੀ ਫਲ ਨੇ ਅਸੀਂ ਰੋਜ਼ ਖਾਂਦੇ ਹਾਂ। ਸਾਨੂੰ ਕੋਈ ਅਜਿਹਾ ਫਲ ਖੁਆਓ ਜਿਹੜਾ ਬੋਮੋਸਮਾ ਹੋਵੇ। ਭਾਵ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਪੱਕਣ ਦੀ ਰੁੱਤ ਜਾਂ ਤਾਂ ਨਿਕਲ ਗਈ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਫਿਰ ਅਜੇ ਆਉਣੀ ਹੋਵੇ। ਰਾਮ ਰਾਏ ਹੋਰਾਂ ਫਿਰ ਅੱਖਾਂ ਬੰਦ ਕੀਤੀਆਂ। ਤੇ ਬੇ-ਮੌਸਮੇ ਫਲਾਂ ਦਾ ਟੋਕਰਾ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਹੋ ਗਿਆ। ਨੌਰੰਗੇ ਨੇ ਭਾਈ ਇਕ ਦੇ ਫਲਾਂ ਦਾ ਜਾਇਕਾ ਵੀ ਲਿਆ ਤੇ ਉਹ ਅਸ਼ ਅਸ਼ ਕਰ ਉਠਿਆ। ਫਿਰ ਨੌਰੰਗੇ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਮੇਵੇ ਆਏ ਨੇ ਕੀ ਉਪਰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਬਾਗ ਹਨ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਜੇਕਰ ਹਨ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਵੀ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਦੀਦਾਰੇ ਕਰਵਾਓ। ਰਾਮ ਰਾਏ ਸਾਹਿਬ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਤੁਸੀਂ ਅੱਖਾਂ ਬੰਦ ਕਰੋ ਹੁਣੇ ਦਰਸ਼ਨ ਦੀਦਾਰੇ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਨੇ। ਸੋ ਭਾਈ ਐਦਾਂ ਕਰਕੇ ਰਾਮ ਰਾਏ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਨੌਰੰਗੇ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਖੋਲ੍ਹੀਆਂ। ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਜੀ ਇਹ ਬਾਗ ਉਪਰ ਹਨ। ਪਰ ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨੇ ਬੜੇ ਅੱਥੇ ਨੇ। ਇਹ ਦਰਸ਼ਨ ਕਿਸਮਤ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਹੀ ਹੋ ਸਕਦੇ ਨੇ। ਸਾਹਮਣੇ ਬੈਠੇ ਲੋਕ ਬੜੇ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਹੱਥ ਬੰਨ੍ਹੀ ਚੁੱਪ ਚਾਪ ਉਸ ਨੂੰ ਸੁਣੀ ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਬੋੜ੍ਹਾ ਜਿਹਾ ਰੁਕ ਕੇ ਉਹ ਕਹਿੰਦੇ ਕਿ ਭਾਈ ਕੁਝ ਚਿਰ ਪਹਿਲਾਂ ਅਸੀਂ ਇਕ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਨਾਲ ਕਿਧਰੇ ਜਾ ਰਹੇ ਸਾਂ। ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਵੀ ਆਪਣੇ ਵਚਨਾਂ ਤੇ ਕਰਮਾਂ ਦੇ ਪੱਕੇ, ਹਰ ਇਕ ਪਾਸੇ ਨੂੰ ਪੂਰਨ ਗੁਰਸਿੱਖ। ਸਾਨੂੰ ਦੋਹਾਂ ਨੂੰ ਭੁੱਖ ਲੱਗੀ। ਮੈਂ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਹੋਰਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬੜੀ ਭੁੱਖ ਲੱਗੀ ਹੈ, ਕੋਈ ਐਸਾ ਫਲ ਖੁਆਓ ਜਿਹੜਾ ਕਦੇ ਖਾਧਾ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਸਿੰਘ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਕਿ ਸੱਤ ਬਚਨ ਮਹਾਂਪੁਰਸ਼ੋ। ਹੁਣੇ ਹਾਜ਼ਰ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ। ਉਸ ਸਿੰਘ ਨੇ ਜੀ ਚਾਰ ਸੰਤਤਰੇ ਅੱਖਾਂ ਦੇ ਝਮਕਾਰੇ ਨਾਲ ਹਾਜ਼ਰ ਕਰ ਦਿੱਤੇ। ਭਾਈ ਸੰਗਤੋਂ ਦੋ ਸੰਗਤਰੇ ਅਸਾਂ ਛਕੇ ਤੇ ਦੋ ਸੰਗਤਰੇ ਉਸ ਸਿੰਘ ਨੇ। ਸੱਚ ਜਾਣਿਓ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਮਿੱਠੇ ਸੰਗਤਰੇ ਨਾ ਤਾਂ ਅੱਜ ਤੱਕ ਖਾਧੇ ਸੀ ਨਾ ਹੀ ਸ਼ਾਇਦ ਅੱਗੇ ਕਦੀ ਮਿਲਣ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਫਲ ਉਹ ਨੇ ਜਿਹੜੇ ਫਰਸ਼ਾਂ ਤੇ ਨਹੀਂ ਅਰਸ਼ਾਂ ਤੇ ਲੱਗਦੇ ਨੇ। ਹੁਣ ਤੁਸੀਂ ਖੁਦ ਸੋਚੋ ਕਿ ਇਸ ਬਾਰੇ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਵਾਲੇ ਕੌਣ ਨੇ। ਸਿੱਖ ਜਿਹੜੇ ਚੁੱਪ ਚਾਪ ਹੱਥ ਬੰਨ੍ਹੀ ਮੂਹਰੇ ਬੈਠੇ ਨੇ ਤੇ ਜੁਬਾਨ ਨੂੰ ਜਿੰਦੇ ਲੱਗੇ ਨੇ। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਮਾਛੀਵਾਤਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪੈਰ ਲਹੂ ਲੁਹਾਣ ਹੋ ਗਏ। ਸਰਹਿੰਦ ਦੇ ਵਿਚ ਕੀ ਹੋਇਆ। ਅਨੰਦਪੁਰ ਦੇ ਕਿਲ੍ਹੇ ਅੰਦਰ ਦਾਣਾ ਪਾਣੀ ਰਸਤ ਮੁੱਕ ਗਈਆਂ, ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਤਾਂ ਅੱਖਾਂ ਮੀਚ ਕੇ ਅਰਸ਼ਾਂ ਉਤੇ ਲੱਗੇ ਸੰਗਤਰੇ ਆਪਣੇ ਭੁੱਖੇ ਸਿੰਘਾਂ ਨੂੰ ਖੁਆਏ ਨਾ। ਇਹ ਬਾਬੇ ਅੱਜ ਕਿੱਧਰੋਂ ਆ ਗਏ। ਕੀ ਅਸੀਂ ਐਨੇ ਡਰ ਗਏ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਪੁੱਛਣ ਵਾਲਾ ਰਿਹਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਭਾਈ ਆਹ ਗੁਰੂਆਂ ਦੀਆਂ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਨੂੰ ਤੂੰ ਕਿਵੇਂ ਨਕਾਰਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਏਂ- ਕੁਝ ਤਾਂ ਸੋਚ। ਬੱਸ ਸਾਰੇ ਜਣੇ ਚੁੱਪ, ਡਰੇ ਤੇ ਸਹਿਮੇ ਹੋਏ। ਜੇਕਰ

ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਜ਼ਫਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਆਪਾਂ ਗੌਰ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀਏ ਤਾਂ ਜਿੱਥੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਦੀਆਂ ਕਮਜ਼ੋਰੀਆਂ, ਚਾਲਾਂ ਤੇ ਝੂਠ ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਉਸ ਦੀਆਂ ਚੰਗੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਤਾਰੀਫ ਵੀ ਕੀਤੀ। ਅੱਰੰਗਜ਼ੇਬ ਨੂੰ ਕਿਤੇ ਵੀ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨਰੰਗਾ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ। ਸਗੋਂ ਇਹ ਲਿਖਿਆ ਕਿ ਤੂੰ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਚਾਬਕ ਰਕੋਬ ਹੈਂ। ਭਾਵ ਕਿ ਇਕ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਘੋੜ ਸਵਾਰ ਹੈਂ। ਤੂੰ ਮੁਲਕਾਂ ਦਾ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਹੈਂ। ਤੇਰਾ ਹੁਸਨੋ ਜਮਾਲ ਲਾਜਵਾਬ ਹੈ। ਇਕ ਤੇਜ਼ ਤਰਾਰ ਜੰਗ ਦੇ ਮੈਦਾਨ ਵਿਚ ਸਿਪਾਹੀ ਹੈਂ। ਪਰ ਤੂੰ ਝੂਠਾ ਹੈਂ। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨਾਲ ਇੰਨਾ ਕੁਝ ਵਾਪਰਿਆ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਕੀ ਕਹਿ ਰਹੇ ਨੇ ਤੇ ਬਾਬਾ ਬੈਠਾ ਕੀ ਲੈਕਚਰ ਦੇ ਰਿਹਾ ਏ। ਗੱਲ ਕੀ ਕੋਈ ਪੁੱਛਣ ਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ ਕਿ ਭਾਈ ਸੂਰਮਿਆਂ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ, ਲਾਸ਼ਾਨੀ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਦਾ ਤੂੰ ਕਿਉਂ ਹਲਾਲ ਕਰ ਰਿਹਾ ਏਂ। ਕਿਸਨੇ ਤੈਨੂੰ ਇਹ ਬੋਲਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ। ਕਹਿੰਦੇ ਨੇ ਚਲੋ ਅੱਰੰਗਜ਼ਾਬ ਵਿਚ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਫੌੜ ਹੋ ਗਿਆ। ਦਰਬਾਰ ਵਿਚ ਖਾਨਾਜੰਗੀ ਛਿੜ ਗਈ। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਕਿਵੇਂ ਆ ਕੇ ਮਦਦ ਕੀਤੀ ਤੇ ਬਹਾਦਰ ਸ਼ਾਹ ਨੂੰ ਤਖਤ ਦਾ ਵਾਰਸ ਬਣਾਇਆ। ਫਿਰ ਟਿਕ ਟਿਕਾਅ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਕ ਦਿਨ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਤੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਘੋੜੇ ਤੇ ਸਵਾਰ ਬਰਾਬਰ-ਬਰਾਬਰ ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਨੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਪੀਰ ਸਾਹਿਬ ਮੇਰੇ ਦਾਦਿਆਂ, ਪੜਦਾਦਿਆਂ ਨੇ ਤੁਹਾਡੇ ਤੇ ਤੁਹਾਡੇ ਸਿੰਘਾਂ ਨਾਲ ਐਨੀਆਂ ਜ਼ਿਆਦਤੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ। ਕੀ ਕਦੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਗੁੱਸਾ ਨੀ ਆਇਆ। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਅੱਗੇ ਤੋਂ ਮੁਸਕਰਾ ਕੇ ਕਹਿੰਦੇ:-

ਮੈਂ ਬੁਲੰਦੀ ਸੇ ਗੁਜ਼ਰਾ,
ਮੈਂ ਪਸਤੀ ਸੇ ਗੁਜ਼ਰਾ,
ਮੈਂ ਜਹਾਂ ਸੇ ਵੀ ਗੁਜ਼ਰਾ,
ਮਸਤੀ ਸੇ ਗੁਜ਼ਰਾ।

ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਹੋਰਾਂ ਤੇ ਇਹ ਫੁਰਮਾਇਆ ਤੇ ਇਹ ਬਾਬਾ ਜੀ ਕੀ ਫੁਰਮਾ ਰਹੇ ਨੇ। ਦੋਸਤੋ ਹਰ ਇਕ ਕੌਮ ਕਦੇ ਨਾ ਕਦੇ ਕਿਸੇ ਸੰਕਟ ਵਿਚੋਂ ਜ਼ਰੂਰ ਲੰਘਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਆਪਣੀ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ ਕਿਸਮਤ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿਹੋ ਜਿਹੀ ਹੈ ਕਿ ਇਕ ਸੰਕਟ ਖਤਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਦੂਸਰਾ ਸ਼ੁਰੂ।

ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲੀ ਸਾਡੀ ਆਪਣੀ ਜੁਬਾਨ ਨੂੰ ਹਿੰਦੀ ਤੇ ਉਰਦੂ ਵਾਲੇ ਕਿਵੇਂ ਹਲਾਲ ਕਰ ਰਹੇ ਨੇ। ਸਾਡੀ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਜਵਾਨੀ ਦਾ ਤਾਂ ਨਸ਼ਿਆਂ ਨੇ ਝਟਕਾ ਹੀ ਕਰਕੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ, ਉਹ ਵੀ ਸ਼ਰੇਆਮ। ਸਾਡੇ ਲੋਕ ਗੀਤ, ਸਾਡੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ, ਸਾਡਾ ਪਹਿਰਾਵਾ, ਸਾਡੀ ਪਹਿਚਾਣਦਾ ਜਾਂ ਕਿਧਰੇ ਹਲਾਲ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਸਾਨੂੰ ਪਤਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਲੱਗ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜਾਂ ਫਿਰ ਸਾਡਾ ਕਿਧਰੇ ਝਟਕਾ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤੇ ਅਸੀਂ ਬੇਜੁਬਾਨ ਬੱਕਰੇ ਬਣੇ ਬੈਠੇ ਹਾਂ। ਅਜੇ ਮੈਂ ਇਹਨਾਂ ਤਾਣਿਆਂ-ਬਾਣਿਆਂ ਵਿਚ ਉਲਝਿਆ ਪਿਆ ਸਾਂ ਕਿ ਅਚਾਨਕ ਫੋਨ ਦੀ ਘੰਟੀ ਵੱਜੀ। ਚਾਂਦੀ ਰੰਗੀ ਦਾਹੜੀ ਵਾਲੇ ਪਟਿਆਲਾ ਸਾਹੀ ਸਰਦਾਰ ਦਾ ਫੋਨ ਸੀ। ਮੈਂ ਹੈਲੋ ਕਿਹਾ। ਉਹ ਕਹਿੰਦੇ ਕੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਕਿਹਾ ਕੁਝ ਨੀ..। ਬੱਸ ਮੈਨੂੰ ਸੁਰਜੀਤ ਪਾਤਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀਆਂ ਲਿਖੀਆਂ ਕੁਝ ਸੱਤਰਾਂ ਚੇਤੇ ਆ ਗਈਆਂ: ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ, ਉਦੋਂ ਸੀ ਲੱਗੀ। ਜਦੋਂ ਖੁਦ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੇ ਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਛੱਡੀ। ਦੂਜੀ ਫਸਲ ਦੇ ਬੀ ਉਦੋਂ ਗਏ ਖਿਲਾਰੇ, ਵੱਢੇ ਗਏ ਨਿਰਦੋਸ਼, ਵਿਚਾਰੇ ਰਾਗ ਜਾਂਦੇ ਮਾਰੇ। ਵੱਢਣ ਵਾਲਾ ਕੌਣ ਸੀ ਇਹ ਭੇਦ ਨਾ ਲੱਗਾ, ਹੱਥ ਧਰਮੀ ਸ਼ਮਸ਼ੀਰ ਸੀ ਜਾਂ ਸੀ ਸਰਕਾਰੀ।

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਾਲਜਾਂ ਵਿਚ ਹਰ ਸਾਲ ਬੀ. ਏ. ਪਾਸ ਹੋਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਧ ਰਹੀ ਹੈ। ਕਾਲਜ ਹਰ ਪਿੰਡ ਦੇ ਨੇੜੇ ਖੁੱਲ੍ਹ ਰਹੇ ਹਨ। ਪਰ ਇਹ ਪੜ੍ਹੇ-ਲਿਖੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸਰਕਾਰੀ ਨੌਕਰੀ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ ਵਿਚ ਹਨ। ਚਪੜਾਸੀ ਲੱਗਣ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਹਨ। ਬੇਰੋਜ਼ਗਾਰੀ ਸਿਖਰ 'ਤੇ ਹੈ। ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਕਾਰਖਾਨੇ ਜਾਂ ਅਦਾਰੇ ਨਾ-ਬਰਾਬਰ ਹਨ। ਇਹ ਨੌਜਵਾਨ ਹੱਥ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੀ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਕਦੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ

ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਨਸ਼ਾ-ਮੁਕਤ ਕੌਣ ਕਰੇਗਾ?

ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵ ਭਰ ਵਿਚ ਵਧੀਆ ਲੇਬਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਜਦ ਪੰਜਾਬੀ ਮਲਾਇਆ, ਸਿੰਗਾਪੁਰ, ਅਫਰੀਕਾ ਗਏ ਸਨ ਤਾਂ ਲੇਬਰ ਵਜੋਂ ਹੀ ਚੁਣੇ ਗਏ ਸਨ। ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਵੀ ਲੋਕਤ ਕੱਟਣ 'ਤੇ ਕਾਰਖਾਨਿਆਂ ਵਿਚ ਲੱਗੇ ਸਨ। ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਬਰ ਫੈਕਟਰੀਆਂ ਵਿਚ ਨਾਈਟ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਕੇ ਡਬਲ ਰੇਟ ਲੈਂਦੀ ਸੀ। ਅੱਜ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਕੋਈ ਪੰਜਾਬੀ ਹੱਥੀ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਮੱਝ ਚੋਣ ਲਈ ਵੀ ਬਿਹਾਰੀ ਲੇਬਰ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਵਰਕ ਕਲਚਰ ਖਤਮ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਹਰ ਨੌਜਵਾਨ ਵਿਹਲਾ ਹੋ ਕੇ ਡਰੱਗ ਵਰਤਦਾ ਹੈ। ਨਸ਼ਾ ਉਸ ਦਾ ਵਕਤ ਕਟਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਨਸ਼ਾ ਖਾਣਾ ਆਦਤ ਬਣ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਮਾਲਵੇ ਵਿਚ ਭੁੱਕੀ ਦਾ ਰੋਜ਼ ਇਸਤੇਮਾਲ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਕ ਵਾਰ ਮੈਂ ਬਰਨਾਲੇ ਅਸੈਂਬਲੀ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਵੇਖ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਜਦ ਪੋਲਿੰਗ ਏਜੰਟ ਨੂੰ ਸਮੱਗਰੀ ਦਾ ਥੈਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ, ਉਸਨੂੰ ਇਕ ਪਰਚੀ ਮਿਲਦੀ ਕਿ ਜਿੰਨੇ ਵੋਟਰ ਹਨ, ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਭੁੱਕੀ ਲੈ ਲਓ। ਇਸ ਲੋਕ

ਸਭਾ ਚੋਣ ਵਿਚ ਫਰੀਦਕੋਟ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਬੀਬੀ ਗੁਲਸ਼ਨ ਉਮੀਦਵਾਰ ਸੀ। ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਐਮ. ਪੀ. ਦੀ ਚੋਣ ਜਿੱਤ ਚੁੱਕੀ ਸੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਵੋਟਰਾਂ ਨੇ ਘੇਰ ਲਿਆ ਕਿ ਭੁੱਕੀ ਨੂੰ ਵੀ ਠੇਕਿਆਂ ਤੋਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦੇਵੇ। ਉਸਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜਦੋਂ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਚੋਣਾਂ ਕਰਕੇ ਰਾਜਸਥਾਨ ਤੋਂ ਭੁੱਕੀ ਦੀ ਆਮਦ ਰੋਕ ਦਿੱਤੀ ਤਾਂ ਇਹ ਮਹਿੰਗੀ ਹੋ ਗਈ। ਇਸ 'ਤੇ ਵੋਟਰ ਨਾਰਾਜ਼ ਹੋ ਗਏ, ਭਾਵ ਕਿ ਨਸ਼ਾ ਹੁਣ ਸਾਡੀ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਜੇ ਹੁਣ ਨਵੀਆਂ ਬਣੀਆਂ ਡਰੱਗਜ਼ ਲੈ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਹ ਆਦੀ ਬਣ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਕਿਤਨੇ ਨਸ਼ਾ-ਫੁਡਾਉ ਸੈਂਟਰ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਹਨ। ਸਰਕਾਰ ਵੀ ਲੱਗੀ ਹੈ, ਕਈ ਐੱਨ. ਜੀ. ਓਜ਼. ਵੀ ਇਸ ਸੇਵਾ ਵਿਚ ਲੱਗੀਆਂ ਹਨ ਪਰ ਚੰਗੇ ਨਤੀਜੇ ਨਹੀਂ ਆ ਰਹੇ। ਪੰਜਾਬ ਅੱਜ ਆਪਣੀ ਜਵਾਨੀ ਨਸ਼ਿਆਂ ਵਿਚ ਗਵਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਜੇ ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਸਰਕਾਰ ਵਿਰੁੱਧ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਵੋਟ ਪਾਈ, ਉਸਦਾ ਕਾਰਨ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦਾ ਫੈਲਾਅ ਹੈ। ਦਵਾਈਆਂ ਦੀਆਂ ਫੈਕਟਰੀਆਂ ਵਿਚ ਬਣਦੀਆਂ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀਆਂ ਦਵਾਈਆਂ ਲੋਕਾਂ ਤਕ ਕੌਣ ਪਹੁੰਚਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਚਰਚਾ ਇੰਨੀ ਵਧ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਗੁੱਸਾ ਵੋਟਾਂ ਵਿਚ ਕੱਢਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਬੀਮਾਰੀ ਤੋਂ ਕੌਣ ਮੁਕਤੀ ਦਿਵਾਏਗਾ? ਇਹ ਸਵਾਲ ਅੱਜ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹੈ। ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਿਚ ਲੇਖ ਛਪ ਰਹੇ ਹਨ, ਟੀ. ਵੀ. 'ਤੇ ਰੋਜ਼ ਇਸ ਬਾਰੇ ਦਿਖਾਇਆ

ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਹਰ ਧਾਰਮਿਕ ਅਸਥਾਨ 'ਤੇ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਮੈਂ ਦਾਦ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਨਾਮਧਾਰੀ ਸੰਗਤ ਤੇ ਰਾਧਾ ਸੁਆਮੀ ਸਤਿਸੰਗ ਇਸ ਲੜਾਈ ਨੂੰ ਜਿੱਤਣ ਵਿਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਰਧਾਲੂ ਕਿੰਨੇ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਵਿਚ ਹਨ ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮਿਸਾਲ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤਕ ਐਸੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਜਿਸਦੇ ਜੀਵਨ 'ਤੇ ਸਾਨੂੰ ਪੂਰਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਹੋਵੇ, ਉਹ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ, ਇਹ ਮਸਲੇ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ। ਇਤਿਹਾਸ ਗਵਾਹ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਵੀ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਆਈ, ਉਹ ਉੱਘੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਕਾਰਨ ਹੀ ਆਈ। ਵਿਸ਼ਵ ਭਰ ਵਿਚ ਮਿਸਾਲਾਂ ਹਨ ਕਿ ਸਿਆਸੀ ਬਦਲਾਅ ਵੀ ਲੀਡਰਾਂ ਕਾਰਨ ਹੋਏ। ਅੱਜ ਲੋੜ ਹੈ ਇਕ ਸਮਾਜਿਕ-ਧਾਰਮਿਕ ਇਨਕਲਾਬ ਦੀ, ਜੇ ਕੇਵਲ ਨਸ਼ਿਆਂ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰ ਸਕੇ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਧਾਰਮਿਕ ਡੇਰੇ ਬਹੁਤ ਹਨ, ਲੱਖਾਂ ਲੋਕ ਉੱਥੇ ਸ਼ਰਧਾ ਨਾਲ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਵੇਲੇ ਇਹ ਕੰਮ ਆਪਣੇ ਜ਼ਿੰਮੇ ਲੈਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਪਿੰਡ-ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਵੱਖਰਾ ਸੰਮੇਲਨ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਹੀ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਆਏਗੀ। ਪਰ ਕੌਣ ਅੱਗੇ ਲੱਗੇ? ਕੋਈ ਇਕ ਆਗੂ ਜਾਂ ਸੰਸਥਾ। ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਦੇ ਕਾਰਨਾਮਿਆਂ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਪਿਆ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਜੇ ਆਰਥਿਕ ਹਾਲਤ ਹੈ, ਉਹ ਸਾਡੇ ਭਵਿੱਖ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਕੇਵਲ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਉਮੀਦ ਨਾ ਰੱਖੋ। ਸਾਡੇ ਨੌਜਵਾਨ ਸਾਡੀ ਆਪਣੀ ਜਾਇਦਾਦ ਹਨ। ਨਸ਼ਾ ਤੇ ਉਸਦਾ ਅਸਰ ਤੁਹਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹੈ। ਮਾਪੇ ਵੀ ਚੁੱਪ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬੇਬਸੀ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਹੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਧਾਰਮਿਕ ਸ਼ਕਤੀ ਆਪਣੀ ਡਿਊਟੀ ਸਮਝੋ ਤੇ ਇਸ ਮੁਹਿੰਮ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਵਿਚ ਲਵੋ।

Healthy Body Healthy Mind!

Sikh Sports Association of U.S.A.

a non-profit organization 501(c)(3)

presents

ਐਠਵੀਆਂ ਸਾਲਾਨਾ ਖੇਡਾਂ

OPEN TO ALL COMMUNITIES

8th ANNUAL GAMES
JULY 12-13, 2014

Golf

Flag Football

Soccer

Volleyball

Basketball

Tennis

Kabaddi

Track & Field

Field Hockey

JAMES LOGAN HIGH SCHOOL

1800 H STREET UNION CITY, CA 94587

To advertise in our souvenir, set up a booth or banner ad, please call
Ph: 866.499.0032.

for registration visit **WWW.SIKHSPORTS.COM**

Donations: Online www.sikhsports.com or mail check to 4430 Deer Field Way, Danville, CA 94506

Sikh Sports Association of USA is a non-profit organization 501(c)(3)

Manohar Lal Brothers
Jewellers

(415) 404-6580

Flagship Store: A-57, Central Market, Lajpat Nagar 2, New Delhi, India
+91-11-4666-6444 | +91-11-29832982 | info@mlbjewels.com